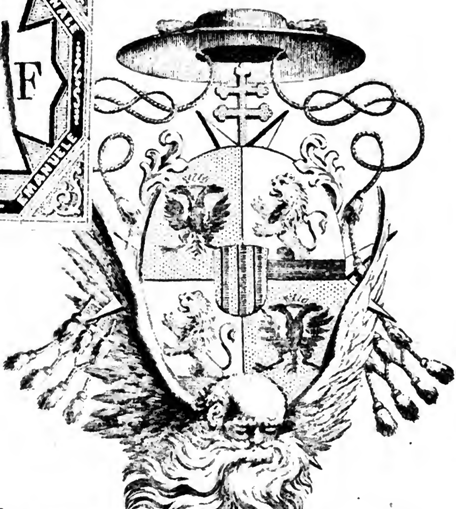
6
40-e
31

6. 5. XXI. 2. 14.

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
12 F
18

Sic propriis otiis consuluit Anno 1790.

6-1

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

CLARORVM
GERMANORVM
EPISTOLAE.

CLARORVM GERMANORVM AD ANT. MAGLIABECHIVM NONNVLLOSQVE ALIOS EPISTOLAE

Ex Autographis in Biblioth. Magliabechiana; quae nunc Publica Florentinorum eſt, adſervatis deſcriptae.

TOMVS PRIMVS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

FLORENTIAE. MDCCXLVI.
Ex Typographia ad Inſigne Apollinis in Platea S. C. M.

Superiorum Permiſſu.

CANDIDO LECTORI

IO. TARGIONIVS TOZZETTIVS
FLOR. MED. D.

Rei Herbariae Prof. Pub. & Bibliothecae Pub. Magliabechianae Praefectus

S. D.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

SI quatuor Faſciculos Epiſtolarum a Claris Viris ad Magliabechium ſcriptarum, quos hactenus edidi, benigne excipere haud es gravatus; futurum fore confido, ut has quoque Clarorum Germanorum Epiſtolas quas in lucem profero, non ſine aliqua utilitate ac voluptate pervolvas. Inter eas rerum contentarum pondere potiſſimum ſeſe commen-

dabunt Godofr. Guil. Leibnitii Epiſtolae, quae Appendicis vicem praeſtare poterunt aliis eiusdem Summi Viri non ita pridem in Germania magno Eruditorum plauſu pervulgatis.

Quum autem in Faſciculi huius commendationem plura praefari opus non ſit, animadvertere ſolummodo volui, generali Germanorum nomine Syllogen hanc nos, re melius perpenſa, inſcripſiſſe, qua Germanorum omnium, adeoque & Saxonum quoque Epiſtolas comprehendemus, quas Typographus in ſuo Programmate ſeorſim edere deſtinaverat. His itaque, Candide Lector, fruere, conatibus noſtris fave, & Vale.

Dabam e Muſeo meo Cal. Sextilib. A. S. MDCCXLVI.

SYNOPSIS

RERVM MEMORABILIVM

In hiſce Epiſtolis contentarum.

CAPITA QVAEDAM HISTORIAE LITTERARIAE.

De Scientiarum migrationibus & progreſſibus pag. 111.

De Coenobitarum ſtudiis quibus Reſp. Litteraria plurimum debet pag. 3. & 121.

De moderatione in controverſiis litterariis, ſatiriſque ſervanda pag. 30. & 72.

De merita laude Auctoribus tribuenda pag. 21.

De Scientiis Practicis vernaculo idiomate pertractandis pag. 83.

De Statu Litterarum in Saxonia pag. 177.

De *Actis Eruditorum* Lipſiae editis pag. 146. 148. 165. & 335.

De

De Academia *Halenſi* pag. 136. & 251.

De Societate Scientiarum Berolini inſtituta pag. 109.

De Muſis a *Petro* Magno in Ruſſias inlatis pag. 111.

De *Roberti Boylii* munificentia erga Societatem Regiam Londinenſem, deque Theologiae Naturalis Cathedra ab eo inſtituta pag. 120.

De ſtatu Litterarum in Italia pag. 177. & alibi paſſim.

Michaeli Foſcareno cura Hiſtoriae Venetae ad *Nani* exemplum ſcribendae a Rep. Veneta demandata pag. 3.

MEMORABILIA BIBLIOTHECARVM.

CAeſareae Vindobonenſis pag. 66. 130. & 265.

Auguſtae Guelfebytanae pag. 107. & 265.

Palatinae Heidelbergenſis vetuſtae pag. 212. 223. & 264.

Ducalis Hannoveranae pag. 25.

VVittebergenſis pag. 265.

S. Vedaſii pag. 308.

Ful-

Fuldenſis,
Colonienſis,
Brandenburgicae,
Dresdenſis,
Ienenſis, &
Altdorfinae pag. 265.
Noribergenſis pag. 314.
Auguſtanae pag. 314. 318. & 327.
Theophili Spizelii pag. 370.
Lipſienſium tum Academicae, tum Paulinae pag. 216. 233. 235. 217. 265. 273. & 243.
Danicae pag. 224.
Mathiae Corvini Regis Hungariae pag. 126.
Mathiae Flacci Illyrici pag. 66.
Sam. Sciaſſii pag. 217.
Marquardi Gudii pag. 165. 208. 210. & 217.
Nicolai Heinſii pag. 236.
Regiae Pariſienſis pag. 223. & 224.
Vaticanae pag. 47. 71. 223. 235. & 306.
Hieron. Card. *Caſanatae* pag. 47.
Monaſterii Caſinenſis pag. 71.
Mediceae Laurentianae pag. 85. 179. 181. & 314.
Mediceae Palatinae pag. 49.
Magliabechianae pag. 60.

Fran-

Franciſci & *Marii Florentiniorum* Lucenſium pag. 25. 27. 72. & 241.
Ambroſianae Mediolanenſis pag. 66. & 104.
Ducalis Mutinenſis pag. 10. 11. & 107.
Canonicorum Patavii pag. 226. & 233.
De Cultu Bibliothecarum apud Antiquos pag. 170.

MEMORABILIA VITAE ILLVSTRIVM VIRORVM.

Ioſ. Card. *de Aguirre* pag. 58.
Leonis Allatii pag. 306.
Gebrandi ab Alvonsleben pag. 202.
Sam. Andreae pag. 30.
Petri Andr. Andreinii pag. 9. 12. 13. 14. & 58.
Coſmae de Arena pag. 104.
D. *Arnaldi* pag. 26.
Chriſt. Arnoldi pag. 209. 286. 301. & 334.
Th. Aſhe pag. 37.
F. *Aeliae Aſtorini* pag. 28.
Petri Axen pag. 210. & 224.

Bened. Bacchini pag. 3. 26. 59. 70. 107. 121. 157. 186. 266. 267. 268. & 282.
F. *Raph. Badii* pag. 7.
D. *Baerii* pag. 113.
Georgii Baglivi pag. 185. & 279.
D. *Ballati* pag. 32. 56. 64. & 67.
Anſ. Bandurii pag. 174.
Phil. Baudrandi pag. 24.
D. *Baſnage* pag. 115.
Petri Bayle pag. 33.
D. *Beckeri* pag. 153.
D. *Bechii* pag. 118.
Laur. Begeri pag. 30.
Comitis *Beichlingi* pag. 103.
Laur. Bellini pag. 66.
Rob. Bentleii pag. 120.
Bern. Benvenuti pag. 45.
Edu. Bernardi pag. 38. & 82.
Chriſt. Ant. Bertoldi ſeu *Bartholdi* pag. 84. & 87.
Hieron. Bignonii pag. 119.
Emer. Bigotii pag. 218. 223. 224. & 227.
Sebaſt. Blanchi pag. 131.
Franc. Blanchinii pag. 35. 79. & 102.
Baronis *Blumii* pag. 25.
Baronis *de Bodenhauſen* pag. 5. 12. 15.

15. 16. 18. 31. 32. 37. 67. 68. & 88.

Io. Bohnii pag. 140.

Io. Henr. Boecleri pag. 304.

D. *Brenneri* pag. 205.

Bened. Breſcianii pag. 187.

Th. Burneti pag. 61.

Rud. Iac. Camerarii pag. 270.

Io. Capellani pag. 317. & 321.

Svenonis Carlſtrom pag. 322.

D. *Caroli* pag. 300.

Frid. Bened. Carpzovii pag. 123. 159. 229. 235. & 335.

Franc. Cari pag. 17.

Hier. Card. *Caſanatae* pag. 35. & 47.

Io. D. Caſſini pag. 65.

Andr. Cavalcantii pag. 197.

Th. Cevae pag. 59. & 62.

Io. Ciampini pag. 47. 53. & 60.

Io. Cinellii pag. 252. 253. 261. 266. 267. 268. & 272.

Io. Clerici pag. 63.

Io. Cocceii pag. 313.

Ant. Cocchii pag. 280.

Herm. Conringii pag. 198. & 336.

Helenae Lucretiae Corneliae Epiſcopiae pag. 249.

Hier. Corrani pag. 14.

Rob. Cottoni pag. 72.

Io. Crozier pag. 165. & 166.
Gisb. Cuperi pag. 90. & 119.
Caroli Dati pag. 197.
Chriſt. Daumii pag. 126. 206. 246. & 247.
Marci Deſleri pag. 48.
D. *Deſeine* pag. 165.
Math. Dilherri pag. 313.
D. *Dransfeldii* pag. 130.
D. *Dreieri* pag. 205.
Io. Mauritii Endteri pag. 322. 325.
D. *Enderi* eius affinis pag. 330.
Mich. Erminii pag. 290. 300. 306. 307. 309. & 315.
Io. Erneſti pag. 372.
Raph. Fabretti pag. 32. 35. & 37.
Io. Matth. Fabricii pag. 184.
Io. Fabricii pag. 119. 328. & 361.
Mich. Ang. Fardellae pag. 58. 62. 65. 77. & 99.
Ioach. Felleri pag. 233. 260. & 372.
D. *Fetzeri* pag. 330.
Franc. M. & Marii Florentinorum pag. 24. 25. 27. 43. 71. 72. & 104.
Martini Fogelii pag. 306. & 307.
Iac. de la Fontaine pag. 97.
Georgii Franci pag. 292.
Io. Galliani Coccapanii pag. 4.

Abb. *Giardinii* pag. 115. & 117.
Io. Andr. Gleichii pag. 256. 258. 261. 266. & 267.
Godofr. *Chriſt. Goetzii* pag. 159. 190. & 354.
Io. Ern. Grabii pag. 110.
D. *Grandii* ſeu *Le Grand* pag. 47.
Vinc. Gravinae pag. 72. & 166.
D. *Grodeckii* pag. 185.
Iac. Gronovii pag. 55.
Laur. Theod. Gronovii pag. 109.
Leon. Grundherri pag. 344.
Abb. *Guidii* pag. 60.
Domin. Gulielminii pag. 4. 22. 27. 28. 54. 59. 68. 99. & 185.
Marquardi Gudii pag. 208. 210. & 370.
Theod. Hackſpanii pag. 299.
D. Hallaei pag. 38.
Nicol. Heinſii pag. 224. & 227.
Io. Frid. Hekelii pag. 129. 219. 220. 244. & 250.
Franc. Mercurii Van. Helmont pag. 14.
Io. Chriſt. de Hennin pag. 280. & ſeq.
Barth. Herbelotii pag. 49. & 69.
Io. Gothofr. Herrichii pag. 128.
Io. Chriſt. Heuſchii pag. 218. 226.
D. Hien-

D. *Hionnii* Medici Sueci pag. 42.
Marchionis *Hoſpitalii* pag. 73.
Chriſt. Hugenii pag. 59.
Iac. Guil. Imhofii pag. 314. 315. 351. & 371.
Georg. Caſp. Kirchmaieri pag. 285.
Georg. Matth. Koenigii pag. 239.
Io. Dan. Kolbii pag. 359.
Roberti Kuninmond pag. 324.
Petri Lambecii pag. 264. & 292.
Guil. Langii pag. 356.
D. *Larrey* pag. 82.
Laur. Brancatii Card. de *Laurea* pag. 47. & 59.
P. Abbatis *Lucenti* pag. 107.
Polycarpi Lyſeri pag. 156.
Io. Mabillonii pag. 8. 9. 11. 12.
Laur. Magalotti pag. 28. 64. 67. & 86.
Marcelli Malpighii pag. 4. 22. 27. 32. 184. & 197.
Gabr. Manfredi pag. 166.
Aldi Manutii pag. 192.
Alex. Marchetti pag. 60. & 84.
Gerardi Van Maſtricht pag. 190.
D. *Mehlbomii* pag. 194.
Henr. Meibomii pag. 194.
Gerardi Meieri pag. 50.
Domin. Melani pag. 218. 219. & 221.

 Ot-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Ottonis Menckenii pag. 145. 165.
Io. Burchardi Menckenii pag. 162.
Io. Ulr. Meureri pag. 91.
D. *Miegii* pag. 183.
Io. Molini pag. 343.
Dan. Guil. Molleri pag. 357. & 361.
Ant. Monfortis pag. 93.
Geminiani Montanarii pag. 58.
Andr. Morelli pag. 54. 57. 62. & 90.
Dan. Georg. Morhoſii pag. 25. 29. & 370.
Tob. Adami Mullbachii pag. 141.
Andr. Mulleri pag. 69. & 320.
Conradi Mutiani Rufi pag. 192.
F. Nazarii pag. 59.
Rud. Neocori ſeu *Kuſteri* pag. 89.
Frider. Nomii pag. 67. & 72.
Henr. Card. *Noriſii* pag. 7. 21. 32. 50. 60. 65. 203. 253. 256. 265. 267. 268. 364. 372. & 374.
D. *Oentelii* pag. 167.
Caroli Offredi pag. 306.
God. Olearii pag. 57. & 166.
D. *Oſiandri* pag. 275.
D. *Ozanam* pag. 32.
F. *Ant. Pagii* pag. 129. & 191.
Ferrantis Pallavicini pag. 187.

Io.

Io. Palmrotii pag. 345.
Dan. Papebrochii pag. 85. 96. & 233.
D. *Parei* pag. 264.
Carolae Catharinae Patinae pag. 371.
Caroli Patini pag. 15.
Andr. Petermanni pag. 272.
Petri Petiti pag. 129.
Chriſt. Pfautſii pag. 372.
Vinc. Placcii pag. 190. & 250.
F. Franc. Porteri pag. 79. & 88.
Io. Vlrici Pregizeri pag. 273.
Andr. Puſterlae pag. 66.
Bern. Ramazzini pag. 4. 13. 43. 99. 266. & 267
Auguſti Quirini Rivini pag. 372.
F. *Gaudentii Roberti* pag. 6. 14. & 157.
D. *Rondelli* pag. 46.
Frider. Roſtgaard pag. 190.
Olai Rudbechii pag. 42.
F. *Aloyſii Sabbatini* pag. 3.
F. *Iac. Salomonii* pag. 16.
Protaſii Felicis Salvetti pag. 238.
Io. Bapt. Scaramuccii pag. 182. 185.
Emm. *a. Schelſtrate* pag. 180. 232. & 264.
Chriſt. Scheurelii a Deſersdof pag. 343.

D. *Schvvendorferi* pag. 158.
Conr. Sam. Schurzfleiſchii pag. 37. 222. 246. 252. 287. & 292.
Comitis *Sckvvarzburgici* pag. 57. 58. & 62.
D. *Scraderi* pag. 197.
Lucae Scroeckii pag. 252. 254. & 260.
Viti Ludov. a Seckendorff pag. 251.
Pauli Segneri pag. 50. & 60.
D. *Seidelii* pag. 350.
D. *Sergardi* pag. 35.
Henr. Sikii pag. 89.
D. *Southvvelli* pag. 38.
Ezech. Spanhemii pag. 43. 54. 85. 90. 110. & 139.
Phil. Iac. Speneri pag. 371.
Theoph. Spizelii pag. 299.
D. *de Steinberg* pag. 114. & 116.
Comitis *de Steinbock* pag. 324.
Abb. *Stephani* pag. 64.
Io. Svede pag. 342.
VVilh. Ern. Tentzelii pag. 66. 69. 97. 103. 137. 166. 178. 259. & 347.
Emman. Theſauri pag. 307.
Iac. Thomaſii pag. 247.
Henr. Guntheri Thulemarii pag. 341.
Iac. Tollii pag. 37. 126. & 130.
Io. Chriſt. VVagenſeilii pag. 294.

Chriſt.

Chriſt. VVagneri 158. & 367.
Frider. Baronis de *VValter* pag. 9. 12. 15. 64. 113. & 115.
Io. Franc. Vannii pag. 59. & 153.
Georg. Hier. VVelſchii pag. 286.
Gothofr. VVelſchii pag. 372.
Felicis VVelſeri pag. 316.
D. *VVeſlovii* pag. 37.
Vinc. Viviani pag. 2. & 87.
Henningi VVittenii pag. 258.
D. *VVittii* pag. 372.
Io. Georg. Volckmeri pag. 290.
VVolmari VVrangelii pag. 290.
Fabiani VVrede pag. 322.
Io. Henr. Vrſini pag. 313.
Card. *Ximenii* pag. 39.
Laurentii Zaccagnii pag. 71.

OPERA VEL NONDVM ABSOLVTA VEL NONDVM EDITA.

B. *Ambroſii* Camaldulenſis Epiſtolae pag. 214.
Arabi cuiusdam Iter a Sumarkanda ad Sinas a *Barthol. Herbelotio* ex Arabico, ſeu Perſico idiomate in Latinum converſum pag. 49. 55. 83. & 86.
Chriſt. Arnoldi Epiſtolae ad Frid.

Bened. Carpzovium pag. 232. ad Io. Chriſt. VVagenſeilium pag. 296. & 308.

Adr. Auzouti opera poſtuma, ac praecipue obſervationes in Vitruvium, & Frontinum pag. 28. 38. 39. & 59.

Petri Axenii Epiſtolae ad Chriſtoph. Daumium pag. 210. & 229.

Graeca in Pſalmos inedita Paraphraſis quae S. *Athanaſio* tribuitur pag. 314. 318. 323. & 327.

Bened. Bacchinii Diſſertatio de Viis Militaribus Italiae pag. 282.

Iac. de Barry Explicatio Nummorum veterum Hiſpanorum. pag. 114.

Bergierii Diſſertatio de Viis Romani Imperii Publicis & Militaribus latine reddita & notis illuſtrata ab *Henr. Chriſt. de Hennin* pag. 282.

Bernardi Geyſtenſis opera pag. 224. Vita pag. 207.

Eduardi Bernardi Obſervationes in Ioſephum pag. 21. Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 46.

Emerici Bigotii Epiſtolae ad Nicol. Heinſium. pag. 223.

D. Baronis de *Bodenhauſen* opera poſtuma pag. 89. Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 35.

Io. Henr. Boecleri Epiſtolae ad Io. Chri-

Chriſtophor. VVagenſeilium pag. 295.

Franc. Boninſignii Elegiae in Elephantis ſceleton Florentinum. pag. 185.

Io. Andr. Boſii obſervationes in Ioſephum pag. 21.

Rod. a Bunau Poema nativitatem Bacchi & Pompam Dionyſiacam e ſymbolis Toreumatis marmorei, ſeu Catyli Bacchici Caietani, aliiſque veteribus monumentis explicans pag. 176. Epiſtolae ad Anſelmum Bandurium pag. 174.

P. *Bureti* Soc. Ieſu Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 105.

Gilberti Burneti Epiſtolae ad Leibnitium pag. 63. & 69. ad alios pag. 86.

Continuatio Hiſtoriae Byzantinae p. 25.

Io. Chapellani Epiſtolae ad Io. Chriſt. VVagenſeilium pag. 321.

Leonardi Capuani Liber de Febribus pag. 46.

Collectio Epiſtolarum *Caroli* Magni, aliorumque eius ſaeculi Regum Francorum, ac Summorum Pontificum pag. 66.

Frider. Bened. Carpzovii Epiſtolae ad Aegidium Menagium, & Steph. Balutium pag. 228. ad Iac. Tollium pag. 126. ad Paulum Pedruſium pag. 135.

Iac. M. Cennii Hiſtoria Gregorii VII. Pont. Max. pag. 203. & 204.

Poetae Chemici Veteres ab Iac. Tollio deſcripti & illuſtrati pag. 283.

Chirurgi Veteres ab eodem e Biblioth. Medicea Laurentiana deſcripti pag. 283.

Ciceronis crediti Libri de Republica pag. 308.

Petri Apollonii Collatini Faſti pag. 217. & 239.

Gisb. Cuperi Diſſert. de Elephantis Numiſmaticis pag. 191.

Andreae Danduli Hiſtoria Veneta pag. 13.

Chriſt. Daumii Adnotata in Henricum Septimellenſem pag. 208. & ſeq. & 262. Adnotata de Poetis Medii aevi, praeſertim a Scaligero & Gyraldo omiſſis pag. 210. & ſeq. 218. 221. & 262. Epiſtolae ad Dan. Papebrochium pag. 233.

Facetus ab Hieremia de Montagnone memoratus pag. 221.

Mich. Ang. Fardellae Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 65.

Iac. de la Fontaine Explicatio Nummorum Britannicorum pag. 114.

P. *Fontaneii* Soc. I. Epiſtolae ad

Godofr. Guil. Leibnitium pag. 105. Tabulae Geographicae Tartariae Sinis vicinae pag. 106.

Galilaei Galilei ſententia circa naturas rerum pag. 2.

Ganfredi Angli Poetria pag. 208.

Geneſii Byzantini Libri V. Βασιλειων cum lat. verſione & adnotationibus Chriſt. VVagneri pag. 373.

Germanorum Opuſcula ab Io. Georgio Graevio collecta pag. 55.

Gloſſarium vetus Latino - Teutiſcum pag. 85.

D. *le Grand* Cenſura in Burneti Hiſtoriam Reformationis Anglicanae pag. 47.

Io. Groningii Hiſtoria Cycloidis pag. 78. & 99. Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 78.

Laur. Theod. Gronovii Collatio Pandectarum Florent. cum vulgatis editionibus pag. 109.

Marquardi Gudii Syntagma Inſcriptionum Antiquarum pag. 370. Epiſtolae ad Chriſt. Daumium pag. 229. & ſeq.

Dom. Gulielmini Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 120.

Theod. Hackſpanii Adnotationes in Vetus ac Novum Teſtamentum pag. 302.

Pe-

Peculium Thalmudico-Rabbinicum; Logica ſacra; Philologia ſacra; & Diſſertationes variae pag. 303.

Nic. Heinſii Epiſtolae ad Chriſt. Daumium pag. 210. & 218.

Io. Frid. Hekelii Catalogus Scriptorum Anonymorum pag. 250. Epiſtolae ad Bened. Bacchinium pag. 261. & 268.

Epiſtolae Virorum Illuſtrium diverſae Gentis, nationis, atque Relligionis autographae apud Io. Frid. Hekelium, pag. 265.

Io. Chriſt. de Hennin Vita Iacobi Tollii pag. 283.

Henrici Septimellenſis Carmina cum adnot. Chriſt. Daumii pag. 262. & 290.

Hiſtoria Tartarorum Perſice ſcripta apud Thevenotium pag. 25.

Andr. Adami Hochſteteri Epiſtolae ad Chriſt. VVagnerum pag. 370.

Iſidori Characeni de Ponderibus Parthorum cum adnot. Chriſt. VVagneri pag. 375.

D. Iuſtelli Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 38. & 120.

Laur. Brancatii Card. *de Laurea* opera poſtuma pag. 59.

Godofr. Guil. Leibnitii ſolutio aenigmatis Geometrici a Pio Liſcio propoſiti

pag.

pag. 40. & 53. Collectanea ad Codicem Iuris Gentium Diplomaticum pag. 44. 48. 49. 53. 56. 60. 72. 77. & 86. Meditationes de Natura Rerum pag. 76. Epiſtolae ad Peliſſonium pag. 30. ad VVilh. Ern. Tentzelium pag. 63. ad Mich. Ang. Fardellam pag. 65. ad Frider. Nomium pag. 67. ad Bar. de Bodenhauſen pag. 89. ad Guidonem Grandium pag. 108. ad Bar. de VValther pag. 113. ad Dom. Guilielminum pag. 120. ad Bernard. Ramazinium pag. 121.

Leonis Epiſcopi Comenſis Hiſtoria pag. 66.

Frider. Lucae Liber de Sanctis Germaniae pag. 127.

Iac. Ludolphi. Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 30.

Ant. Magliabechi Vita Henrici Septimellenſis pag. 209.

Clarorum Virorum Epiſtolae ad Magliabechium pag. 172.

Angeli Marchettii Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 70.

Marci Meibomii Hiſtoria Medicinae pag. 198.

Henr. Meibomii Iunioris Hiſt. Caeſarum e Brunſvicenſi Domo oriundorum pag. 200. & 203.

D. Me-

D. *Meieri* Gloſſarium Saxonicum pag. 69.

Ottonis Menckenii Epiſtolae ad Emman. a Schelſtrate pag. 152.

Metrophanis Critobuli Patriarchae Conſtantinop. Epiſtolae ad Saubertum pag. 298.

Io. Vlr. Meureri cogitata ad Hiſtoriam Litterariam pag. 91.

Abbatis *Miglioruccii* Carmen de Scelato Elephantino Florentiae aſſervato pag. 191.

Andr. Morelli Theſaurus veterum Numiſmatum pag. 54. 57. & 103. Epiſtolae ad Sebaſt. Blanchum pag. 131.

Dan. Georg. Morhofii Polyhiſtor Litterarius pag. 25. 129. & 370.

Neſſelii Corpus Tractatuum Politicum pag. 48. & 50.

Abb. *Nicaſii* Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 38.

Frider. Nomii Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 67.

Can. *Pace* Hiſtoria Veneta pag. 13.

Ant. Pagii Pars altera Animadverſionum in Annales Eccleſiaſticos Baronii pag. 191. Epiſtolae ad VVilh. Ern. Tentzelium pag. 183. & 184.

Dan. Papebrochii Epiſtolae ad Godofr.

dofred. Guillem. Leibnitium pag. 96.

D. *Papini* Epiſtolae ad Eumdem pag. 59. Reſponſio ad Gulielminianas obiectiones pag. 54. & 59.

Nic. Peireſckii Epiſtolae ad varios, & variorum ad illum pag. 73. & 103.

D. *Peliſſonii* Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 30.

MSStum Perſicum pervetus pag. 69.

Vinc. Placcii Theatrum Anonymorum & Pſeudonymorum pag. 7, 19. & 190.

M. *Reineri* Fagifacetus pag. 243.

Frid. Roſtgaard Adnotata in Libanium, aliaque opera pag. 190.

Gaſp. Scioppii Apologia pro Nicolao Machiavello pag. 83.

D. *Seckendorfii* Hiſtoria Reformationis Latine reddita a VVilh. Ern. Tentzelio pag. 66.

Bernardi Silveſtri Opera, praeſertim Megacoſmos, & Microcoſmos pag. 219. & 222.

Th. Smithi Cenſura in Burneti Hiſtoriam Reformationis Anglicanae, & Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 46.

VVilh. Ern. Tentzelii Actorum Elephantinorum Tonnenſium locupletior editio

tio

tio pag. 189. & 191. Syntagma de Scriptricibus Eccleſiaſticis pag. 189. & 192. Supplementum Hiſtoriae Gothanae pag. 192. Collectio Conciliorum Germaniae pag. 181. Epiſtolae ad Ant. Pagium pag. 183.

Thucydidis nova editio apparante Oſiandro pag. 275.

D. *Toinardi* Epiſtolae ad Godofr. Guil. Leibnitium pag. 36.

Iacobi Tollii Opera poſtuma pag. 283. collectio Muſarum fugitivarum veterum. *ibid.*

D. *Treveri* Hiſtoria Anglicana pag. 69.

Bernardi Treviſani ſeu de Treves Opera chemica pag. 108.

Vita S. Ottonis Epiſcopi Bambergenſis pag. 233.

Vitalis Gallici Amphitruo pag. 212. Geta vetus Poema eiusdem fortaſſe fetus pag. 212. 218. & 222.

Georg. H. Velſchii Opera varia Poſtuma, praeſertim Litteraria Turcarum Hiſtoria pag. 370.

Io. Chriſt. VVagenſeilii opera ad Iudaeorum, & Germanorum Antiquitates illuſtrandas pag. 339. Electa, ſive ſcripta quaedam Chaldaica & Hebraica ad Hiſto-

Hiſtoriam & Geographiam pertinentia ad editionem parata; & Diſſertatio de cauſa quare Iudaei veteres dicantur adoraſſe caput Aſini pag. 318. & 329. Collectio Inſcriptionum quae in cippis, ac monumentis Iudaeorum per Europam deprehenduntur pag. 331. & 335. Epiſtolae ad Io. Henr. Boeclerum, ad Math. Dilherrum, Chriſt. Arnoldum, & Conr. Rittershuſium pag. 300. ad Frid. Bened. Carpzovium pag. 346. ad Mich. Erminium pag. 304. ad Io. Carolum a S. Anaſtaſia pag. 357. Epiſtolae Hebreo ſermone ab Iudaeis ad Io. Chriſt. VVagenſeilium ſcriptae pag. 333.

Chriſt. VVagneri Parthica pag. 369. & 374.

D. *VVeſſelii* Collectio Tractatuum Pacis & Foederis pag. 18.

VVidukindi Corbeienſis opera pag. 71.

Nicol. VVitſenii de Rebus ſeptentrionalibus pag. 109. Deſcriptio nova Tartariae pag. 63.

IUDICIA ET ADNOTATA DE VARIIS OPERIBUS.

De *Actis Sanctorum* a Bollando collectis & editis pag. 46.

De *Petri Alcyonii* Operibus, eiuſque plagio pag. 165.

De Vita Alexandri Farneſii Parmae Ducis Gallice edita pag. 34.

De *Samuelis Andreae* Apologia Prophetiae Malachiae Hibernorum Epiſcopi adverſus Claudium Meneſtrerium p. 30.

De *Chriſt. Arnoldi* Epiſtola pag. 321.

De Auctore Libri de Iure Polygamiae ſub nomine Arcularii editi pag. 30.

De *Eliae Brennii* Hiſtoria Numiſmatica Svedica pag. 57.

De *Burneti* Hiſtoria Reformationis Anglicanae pag. 46. & 29.

De *VVarthoni*, *Smithii*, & *Grandii* Cenſura eiusdem Hiſtoriae Reformationis Anglicanae pag. 46.

De *Io. Ant. Campani* Operibus pag. 164.

De *Caroli* in Agellium commentariis pag. 300.

De

De Auctore Diſtichorum Latinorum *Catonis* nomine vulgatorum pag. 231.

De *Iac. M. Cennii* Vita Moecenatis pag. 202.

De *Ioannis Cevae* Operibus mathematicis pag. 46. & 62.

De Hiſtoria Concilii Florentini a *Roberto Creigthono* conſcripta pag. 297. 299. & 301.

De Lexico Etruſco Academiae *della Cruſca* nuncupatae pag. 95. De Lexico Vocabulorum Technicorum Italiae conſcribendo ibid. & pag. 98. & 101.

De *Naturae Curioſorum* Academicorum Obſervationibus pag. 314.

De D. *Deviſeri* Vita Ludovici XIV. Regis Gallorum pag. 110.

De Auctore Libri de Divortio Caeleſti pag. 187.

De *Eiſenſchmidii* Libello de Telluris figura pag. 26.

De Scriptoribus Hiſtoriae Eſtenſis pag. 10. & 11.

De *Franc. M. Florentinii* Vita Mathildis pag. 72.

De *Fureterii* Lexico Vocabulorum Technicorum Gallicorum pag. 95.

De *Galilaei Galileii* Operibus pag. 3.

De *Io. Gerſonis* Donato moralizato

ab Io. Frider. Hekelio edito pag. 256.

De *Parthenii Giannettaſii* Carminibus pag. 138.

De Ephemeridibus Litterariis tum Romae, tum Venetiis editis pag. 310.

De *Dom. Gulielminii* Libro de Salium figuris pag. 4. de eiusdem Libro de natura Fluminum pag. 83.

De ſcriptis variis in Germania editis contra Gallos pag. 19.

De pleriſque Gallorum Operibus pag. 34.

De *Theodori Hackſpanii* Operibus pag. 302.

De *Io. Harduini* Libro de Nummis Herodiadum pag. 67.

De *Franc. Mercurii Van Helmont* Arte Divinatoria pag. 14.

De *Henrici Septimellenſis* aetate, & ſcriptis pag. 310. & ſeq.

De *Holmia* Litterata pag. 101.

De *Dan. Huetii* Libro de Situ Paradiſi Terreſtris pag. 36.

De *Chriſt. Hugenii* Libro de Luce pag. 20.

De Italia Litterata edenda pag. 101.

De *Iuſtini* loco quodam pag. 374.

De *Iuvenale* ab *Henr. Chriſt. Henninio* edito pag. 280.

De

De Italica verſione Epiſtolae Leibnitianae de connexione Gentis Brunſvicenſis & Eſtenſis pag. 71.

De *Pii Liſcii* Aenigmate Geometrico pag. 40.

De *Io. Mabillonii* Itinere Italico pag. 11.

De *Nicol. Machiavelli* Operibus pag. 83.

De *Baptiſtae Mantuani* Carminibus pag. 136. & 138.

De Libris inſcriptis *Memoires d' Eſpagne*, & *Voyages d' Eſpagne* pag. 29.

De *Dan. Georg. Morhoſii* Doctrina pag. 29.

De *Petri Moſellani* editione Claudiani Mamerti pag. 213.

De *Car. Patini* Commentariolo in Marcellinae monumentum pag. 16.

De *Franc. Petrarchae* Carminibus pag. 138.

De D. *Pezeron* Conſilio ex Lingua Celtica illuſtrandi veterem Hiſtoriam, ipſaſque Fabulas Poetarum pag. 95.

De Academiae Venetae *Philaletharum* Opuſculis pag. 14.

De Auctore Libri de Pileo, ceteriſque capitis tegminibus pag. 321.

De *Vinc. Placcii* acceſſionibus ad

Ethicen, & Ius Naturae pagin. 63.

De *Rigordii* Diſſert. de Nummo Herodis Antipae pag. 21.

De *Chr. Ad. Ruperti* Orationibus pag. 300.

De Poſtumis *Saubertianis* pag. 347.

De *Schickardi*, *Grotii*, *Salmaſii*, & *Friſchmanni* adnotatis circa Ius Regium pag. 299.

De *Sechendorfii* Hiſtoria Reformationis pag. 23. & 30.

De Card. *Sfondrati* Soluto Praedeſtinationis nodo pag. 78. 80. & 91.

De *Ezech. Spanhemii* Adnotatis in Iulianum pag. 73.

De *Theoph. Spizelii* Operibus pag. 300.

De *VVilh. Ern. Tentzelii* Ephemeridibus Litterariis pag. 346.

De *Toinardi* Harmonia Evangeliorum pag. 39.

De *Trevoltienſium* Ephemeridum Litterarium Editoribus pag. 105.

De *Io. Franc. Vannii* Synopſide inveſtigationis Momentorum quibus Gravia tendunt deorſum pag. 6. 151. & 153.

De *Io. Chriſt. VVagenſeilii* Infundibulo pag. 374.

De VVeſtphaliae Hiſtoria iuſſu Ferdi-

di-

dinandi Lib. Bar. de Herbenſtein Epiſc. Paderbonenſis & Monaſterienſis conſcripta pag. 21.

ANTIQVI SCRIPTORES ILLVSTRATI.

S. *Athanaſius* pag. 314. 318. 323. & 327.

Anonymi *Philoſophia Brachmanum* pag. 375.

Poetae Chemici Veteres pag. 283.

Chirurgi Graeci Veteres pag. 280. & 283.

~~*Cicero* pag. 308.~~

Claudianus Mamertus pag. 213.

S. *Cyrillus Alexandrinus* pag. 74.

Eumenius Pacatus pag. 374.

Frontinus pag. 39.

Geneſius Byzantinus pag. 373.

Heſychius pag. 110.

Hippocrates pag. 175.

Ioſephus pag. 21. & 46.

Iſidorus Characenus pag. 375.

Iulianus Imperator pag. 73.

Iuſtinus pag. 374.

Libanius pag. 190.

Lucanus pag. 246.

Martyrologium pervetus pag. 43. & 71.

S. *Paulinus* pag. 223. 224. & ſeq.

Petronii Fragmentum Tragurianum pag. 36. 39. & 54.

SS. Bibliorum verſio Graeca a LXX. Interpr. adornata pag. 110.

Thucydides pag. 275.

Virgilius pag. 69.

Vitruvius pag. 28. & 39.

De Operibus Apocryphis veterum Auctorum nomine medio aevo confictis pag. 84.

Deſcriptio vetuſti Codicis Pſalterium Latinum complectentis pag. 263.

MSSta varia Perſica Antiqua pag. 25.

ANTIQVITATES DETECTAE VEL ILLVSTRATAE.

GOdofr. *Guil. Leibnitii* cogitata de Prometheo pag. 96.

De Parthis pag. 369.

De Vera Lectione Monumenti Marcellinae a Patino editi pag. 16.

De

De Tabulis Eugubinis pag. 31. 37. & 114.

De Deo *Kernunno*, ac de Etymo vocis *Hornuns* qua apud Germanos menſis Februarius indicatur pag. 112. & 119.

Vetus Inſcriptio pag. 172.

De Muſeis Antiquorum pag. 170.

Explicatio Nummi Arſacidarum Corſiani pag. 368. & 374.

De Nummis Hebraicis pag. 170.

De Nummo Herodis Antipae a Rigordo illuſtrato pag. 21.

De interpretatione Notarum in Nummis Antiquis expreſſarum pag. 43. & 50.

De *Andr. Morelli* Theſauro Numiſmatum Antiquorum auſpiciis Comitis Schvvarzburgici ad editionem parato pag. 57. 58. 62. 103. & 131.

De *Iac. de Barry* Collectione ac deſcriptione Nummorum Celtibericorum, & Coloniarum Romanarum in Hiſpania pag. 114.

De *Hier. Corrari* Senat. Veneti collectione Numiſmatum Maximi Moduli pag. 14.

De *Iac. Fontaine* Collectione Numiſmatum Antiquorum pag. 97.

De *Caroli Magni* Diplomatibus qui-

busdam ſuſpectae fidei, & de Annis Incarnationis quos illa praeferunt pag. 21. & 22.

MATHEMATICA.

De *Godofr. Guil. Leibnitii* Mathematicis lucubrationibus, & inventis pag. 76. & 70. De eius ſolutione Problematis Catenarii pag. 23.

De Quadratione Teſtudinis Haemiſphaericae pag. 41.

De Cycloide Brachyſtochrona p. 78.

De Syſtemate Copornicano pag. 93.

De Geographica Regni Sinarum Tabula pag. 47.

IATROPHYSICA.

De Antiperiſtaſi Peripatetica pag. 29.

De Magnete Galileano, & de Philoſophiae Magneticae uſu pag. 87. & 90.

De Liquido Nervorum pag. 141.

De Sceleto Elephantino foſſili pag. 182. & ſeq.

De Stirpium Sinenſium Iconibus pag. 47.

CHE-

CHEMICA.

De Chemiae uſu in Phyſicae ſtudio pag. 76. & 88.

De Virgula Divinatoria p. 51. & 52.

De Chemiae ſtudio apud Suecos.

HISTORICA ET GENEALOGICA.

De Corrigii Principibus pag. 6.

De Marchionum Eſtenſium Hiſtoria pag. 11. & 17.

De Brunſvicenſium, & Eſtenſium Principum Familiarum connexione pag. 10. 11. 17. 66. 70. 117. & 201.

IVRIDICA.

Leibnitii cogitata de Iure Naturali pag. 57.

THEOLOGICA, ET AD HISTORIAM ECCLESIASTICAM PERTINENTIA.

De Dei Vnitate pag. 362.

De Infantibus ſine Baptiſmate, & Peccato actuali mortuis pag. 80.

De

De Peccato Philoſophico pag. 81.
De Iudeorum Relligione & Antiquitatibus V. VVagenſeilii Epiſtolas variis in locis.
De Chiliaſmo pag. 27. & 51.
De Ieſuitarum cum Arnaldo Controverſiis pag. 34.
De Pietiſtarum ſecta pag. 51.
De Sinenſium Ritibus pag. 92.
De Concilio Florentino pag. 298. 299. & 301.
De Antiquitate Chriſtianiſmi apud Sinas pag. 86.
P. *Grimaldo* Soc. Ieſu cum aliis ſociis ad Sinas tendenti tranſitus a Moſcis denegatus pag. 22. & 47.
P. *Leantius* Soc. Ieſu e Sina Redux pag. 47.
De Locuſtis quibus Hebraei in Arabiae Deſertis, & S. Ioannes Baptiſta paſti ſunt pag. 38.
De S. Theobaldi Leipſanis pag. 12.
De Corbeienſium Monachorum praeclaris in Chriſtianam Relligionem meritis pag. 121.
De Vangadiciae Monaſterio pag. 11.
De inſigni Camaldulenſium Monaſterio Carcerum pag. 17.
De Prophetria quadam Germanica pag. 34. & 51.
CA-

CATALOGVS EPISTOLARVM

In hoc Volumine Contentarum.

I. Godofr. Guil. LEIBNITII Viri Clariſsimi.
XLI. Ad Ant. Magliabechium pag. 1.

II. Friderici Benedicti CARPZOVII Curiae Lipſienſis Senatoris.
VII. Ad Ant. Magliabechium pag. 125.

III. Io. BOHNII Medicinae Prof. in Academia Lipſienſi.
I. Ad Laurentium Bellinium Anatomes & Medicinae in Piſano Lycaeo Prof. Eximium pag. 141.

IV. Ottonis MENCKENII Ethices Prof. in Academia Lipſienſi.
VIII. Ad Ant. Magliabechium pag. 147.

V. Io.

V. Io. Burckardi MENCKENII eius Filii Hiſtoriarum Prof. in Academia Lipſienſi.

III. Ad Ant. Magliabechium pag. 163.

I. Ad Ant. Franc. Marmium Flor. D. Stephani Equitem, & in Florentino Lycaeo Patriae Linguae Prof. Pub. pag. 167.

VI. Rodulphi BVNAVII Equitis Miſnici, & Martisburgenſis Eccleſiae Canonici.

III. Ad Ant. Franc. Marmium pag. 169.

VII. VVilh. Erneſti TENTZELII Conſiliarii & Hioſtoriographi Regio-Electoralis Saxonici.

IX. Ad Ant. Magliabechium pag. 192.

VIII. Henrici MEIBOMII Iunioris Helmeſtadienſis Archiatri.

VII. Ad Ant. Magliabechium pag. 195.

IX. Hermanni CONRINGII Polyhiſtoris clariſſimi.

I. Ad

I. Ad Henricum Meibomium pag. 200.

X. Chriſt. DAVMII Cygneae Academiae Moderatoris.

XVI. Ad Ant. Magliabechium pag. 207.

XI. Io. Frider. HEKELII Scholae Rudolfopolitanae Moderatoris.

X. Ad Ant. Magliabechium pag. 245.

Deſcriptio Vetuſti Codicis Membranacei Pſalterium Latinum complectentis pag. 263.

XII. Rudolphi Iac. CAMERARII Medicinae & Rei Herbariae in Academia Tubingenſi Prof. Pub.

VI. Ad Ant. Magliabechium pag. 272.

XIII. Io. Chriſtophori HENNINII Humaniorum Litterarum in Academia Duisburgenſi Prof. Pub.

I. Ad Ant. Magliabechium pag. 281.

XIV. Georg. Caſp. KIRCHMAIERI in Academia VVittebergica Prof. Pub.

IV. Ad. Ant. Magliabechium.

XV.

XV. Georgii FRANCI Conſiliarii Archiatri & VVittebergicae Academiae Moderatoris.

I. Ad Ant. Magliabechium pag. 292.

XVI. Io. Chriſtophori VVAGENSEILII Iuris Civilis, Hiſtoriae, & Linguarum Orientalium in Academia Altdorfina Prof. Pub.

XXXII. Ad Ant. Magliabechium pag. 295.

XVII. Antonii MAGLIABECHII.

I. Ad VVagenſeilium pag. 309.

XVIII. Chriſtiani VVAGNERI Human. Litt. in Acad. Lipſienſi Prof.

II. Ad Ant. Magliabechium pag. 367.

Non

N*On aliunde melius Syllogen hanc* Epiſtolarum Clarorum Germanorum *auſpicari me poſſe ratus ſum, quam ab Epiſtolis* Godofredi Guilielmi Leibnitii *Lipſienſis, Viri in omni ferme Scientiarum Bonarumque Artium genere ſummi. Is quum circa Annum 1686. de Hiſtoria Regiae Familiae Brunſvico-Luneburgenſis conſcribenda cogitare coepiſſet, ſubſidia a* Magliabechio *petiit, primumque in eius amicitiam ſeſe inſinuavit. Nec diu poſt ſumptibus Sereniſs. Ducis Brunſvicenſis in Italiam delatus Tabularia, & Bibliothecas perluſtrandi gratia, pluribus Litterariis beneficiis a* Magliabechio *cumulatus, perpetua grati animi ſignificatione ipſum proſequutus eſt, & crebris litteris [e quibus paucas has tantummodo ſuperſtites inveni] cogitata & inventa quaeque ſua cum ipſo communicavit. Non autem hoc tantummodo capite Lectoribus ſeſe commendabunt noſtrae* Leibnitianae Epiſtolae; *ſed eo potiſſimum, quod eruditae frugis refertas undique agnoſcent. Ceterum praeclara tanti Viri in omnes ferme Litteras, & omnem Eruditionem merita fuſe proſequuti ſunt* Cl. Lipſienſes Collectores Acto-

rum

rum Eruditorum *Anni* 1717. *pag.* 322. *unde plura ad harum Epiſtolarum illuſtrationem hauriri poterunt.*

GOTOFR. GVIL. LEIBNITII

EPISTOLAE AD ANT. MAGLIABECHIVM

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

EPISTOLA I.

Illuſtri Viro

ANTONIO MAGLIABECHIO

G. G. LEIBNITIVS.

QVam vides fiduciam meam, Vir Ampliſſime, publica humanitas Tua, parque ei doctrina ſumma naſci fecit. Tu enim non in Italia tantum Tua eruditionis laude regnas, ſed & beneficentiam per univerſam Europam extendiſti. Mihi vero ex Italia potiſsimum quaerenda ſunt auxilia, hiſtoricae cuidam diffi-

cultati ſuperandae, quam in adiecta ſcheda propoſitam vides. Agitur de quibusdam ſeculi XI. Marchionibus Longobardiae (1), & vicinarum regionum diſtinguendis familiaque eorum, ac ditionibus agnoſcendis. Vbi facile intelligis, non acumine ingenii quaſi gladio ſolvi hunc nodum, ſed induſtria, & judicio accurato Viri in Diplomatibus earum regionum verſati, qualem nemo Te rectius ſuppeditare nobis poſsent, Tu enim unus omnium optimo iure Cenſum Reipublicae Literariae peragere potes, neque aut Te fugit quicquam in hoc genere, aut quiſquam defugit auctoritatem Tuam. Nos vero & publice agnoſcemus beneficium, & qua licet, conabimur mereri. Antequam vero finiam, quando ſemel hanc fiduciam ſumſi, patere quaeſo, ut quaeram, an ſuperſit adhuc *Franc. Vivianus* (2) Geometra ſummus, & niſi fallor, incomparabili *Galilaeo* veſtro olim familiaris. Intellexi enim *Vivianum* compertas habuiſſe varias *Galilaei* ſententias circa Naturam Rerum, quae non

1 Tunc temporis *Leibnitius* Antiquitatibus Regiae Familiae *Bruſvicenſis* illuſtrandis operam dabat: eapropter Antiquorum *Marchionum Italiae*, *Ateſtinorum* nempe, e quibus *Brunſvicenſes* Principes Originem trahunt, Genealogiam deſiderabat. Demum voti compos ut fieret, in Italiam ſe tranſtulit, diuque Florentiae, & Mutinae ſubſtitit, ac Diplomata examinavit, quibus Inclytarum illarum Familiarum connexio comprobatur. Hoc autem argumentum fuſius deinde, & ſolertius proſecutus eſt Cl. *Ludov Ant.* Muratorius in *Antiquitatibus* [illegible]*enſibus*.

2 *Vincentius Vivianius* Mathematicus inſignis obiit d. 22. Sept. 1703.

non exſtant, partim quod illis temporibus cavenda eſset quorumdam importunitas, partim quod *Galilaeus* non facile aliquid, niſi demonſtratum, in publicum exire pateretur. At nobis etiam coniecturae ſummorum Virorum praetioſae eſse debent. Itaque Reipublicae intereſse cenſeo, ut Reliquiae tanti Philoſophi ſerventur omnes, hortandumque *Vivianum*, qui fortaſse unus poteſt, ut poſteritati conſulat, qua in re Tua maxime autoritas valebit. Vale; Dabam Hannoverae prid. Non. Ianuar. 1686.

EPISTOLA II.

TAnta fuit erga me humanitas Tua, tanta beneficiorum cumulatio, quibus me nunc quoque per Italiam ornant commendationes Tuae, ut non poſsim nimis mature, nec unquam ſatis digne gratias agere. R. P. *Sabatinus* (1) Bononiae literas Tuas laetus accepit, & inter colloquendum non vulgarem oſtendit affectum erga nova noſtri temporis inventa, quibus ſcientiarum pomoeria proferuntur. Idem mecum agnovit, tum demum magnos in cognoſcenda Rerum Natura progreſſus facturum, eſse Humanum Genus, cum curioſitas iu Coenobia uſque penetrabit, & pars

1 *F. Aloyſius Sabbatinus*; *Dominicus Guglielminus*, *Marcellus Malpighius*; *Io Gallianus Coccapanius*, *Bernardinus Ramazinus*, & *D. Benedictus Bacchinus*, quibus *Magliabechius* commendaverat *Leibnitium* tunc temporis Italiam peragrantem.

pars Pietatis, credetur detectis admirandis Rerum opificiis, novos in dies Divinae Sapientiae hymnos canere. Cum enim tot millia hominum ex publico alantur in hoc unum, ut Divinis Laudibus celebrandis animum intendant; quid futurum putas, ubi tot pleclara ingenia, quae hactenus vim ſuam inanibus verbis conſumſere, coniunctis conſiliis, atque animis, ſtudium ſuum convertent ad fodiendas illas inexhauſtas, ut ita dicam, mineras Divinae Gloriae; quas praebet in id prope unum Creata Rerum Natura. Quod ſi ea facilitas obtingeret noſtro ſeculo iam declinanti, profecto plus intra decennium praeſtari poſset, quam alias integra ſecula dabunt. Itaque R. P. *Sabatinum* hortatus ſum, ut exemplo ſuo, atque monitu, alios inflammet. Te quoque rogo, Vir Celeberrime, qui autoritate vales, apud plurimos Religioſos ſimul, Doctiſsimoſque Viros ex variis Ordinibus Tecum amicitiam colentes, ut quantum potes excites ſtudium eorum ad conſilia tam pia, generique humano profutura ſupra quam credi poteſt. Cl. *Guglielminum*, cui me praeterea Bononiae commendaveras, expertus ſum humaniſsimum ſimul, atque eruditiſsimum. Libellus eius *de Salium figuris* non mediocriter mihi placuit, ſatiſque oſtendit hoc ſpecimine, quam praeclara ab eo debeat expectare Reſpublica Literaria. Duxit me ad *Malpighium*, Virum utique inſignem, apud quem ſuaviſſimos ſermones multas horas cum fructu conſumſi. Nunc Mutinam profectus, Literas Tuas Ampliſs. *Galliano*, & Cl. *Ramazzino* reddidi. *Gallianus* omnem opem humaniſsime pollicitus

tus eſt *Ramazzinus* ſummam officioſitatem oſtendit. Ambo haud dubiè intuitu commendationis Tuae. Faſciculum ad R. P. *Bachinum* reliqui ex praeſcripto Tuo apud R. P. *Sabbatinum*, Literae ut curentur operam dabo. Submiſsam grati animi devotionem meam, rogo, ut data occaſione, apud Sereniſsimos, Magnum Ducem, & Principes vi mentis, & benignitate incomparabiles, Tuo teſtimonio confirmes. Amicis quorum per Te gratia uſus ſum, rogo me commendes, & ad D. Baronem *Bondenhauſen* has incluſas curare velis. Quod ſupereſt, ineuntem annum felicibus auſpiciis alios multos, non minus fortunatos praeceſsurum Tibi ex animo precor, certus, quantum interſit Reipublicae Literariae ut nobis diutiſsime ſalvus, florenſque conſerveris. Vale.

Dabam Mutinae ultima die anni 1689.

P. S. Quia Mutinae forſan per duas, & ultra ſeptimanas haerebo, mandata Tua per Cl. *Ramazzinum* ad me pervenire poterunt.

EPISTOLA III.

NIhil mihi eruditiſsimis, & bonae frugis pleniſsimis Literis Tuis gratius accidere poteſt; quibus ſterilitas mea aegre invenit quod reponat. Gaudeo Sereniſsimum ac Etruriae Principem devotiſsimae voluntatis meae aliquam memoriam conſervaſse, quam ut data occaſione apud illum, non minus quam Magnum Ducem, & Principum decus *Gaſtonem* renovare velis oro.

R. P. *Gaudentius* (1) Mutinae in tranſitu ad me inviſit, nam Parma veniens, Bononiam tendebat. Dedi ipſi literas a Te tum ad ipſum, tum vero ad R. P. *Bacchinium* deſtinatas. Nec tamen ipſe Parmam adire deſpero. Curat ille Bononiae edi D. *Malvaſiae* opus *Inſcriptionum Bononienſium*, quo & multae aliae ineditae continebuntur, ſumtuſque omnes, ac totam negotii molem in ſe ſuſcepit. Idem *Miſcellanea* edere parat, quibus varios Italorum Eruditorum libellos in paucorum manibus verſantes complectetur. Sed hoc Tibi, quam mihi notius eſt, cuius favore illum adiutum in hoc Conſilio exequendo non dubito.

R. P. *Vanni* ſchedam (2) beneficio Tuo legi, & miror Virum doctum, & ingenioſum, poſt tot demonſtrationes irrefragabiles etiamnum in ſententia ſua haerere. *Bellinum* Piſis, neſcio quem novum tractatum de rebus Anatomicis parare, mihi retulit *Malpighius*.

Ramazzinius de admiranda Fontium Mutinenſium Natura libellum parat, profuturum ſane; eſt enim res memorabilis.

De Corregii principatu ad Eſtenſes tranſlato ibi accepi: Principem Corregii ob monetae depravationem, alioſque errores, Caeſarum ſententia ditione exutum; inde Hiſpanos

1 *F. Gaudentius Robertus* Carmelit de quo in *Bened. Bacchini* Epiſtolis ad *Magliabechium* fuſius agetur.

2 *Io. Franc. Vanni Synopſis inveſtigationum momentorum quibus Gravia tendunt deorſum*. Romae 1689: in 8.

nos Caſtrum praeſidio tenuiſse, quod Dux *Franciſcus* Avus praeſentis Mutinae Ducis, Gallis confoederatus occupavit, & Pace Pyrenea interceſsione Galliae in perpetuum obtinuit, Imperatorem etiam inveſtituram indulgente.

Caeterum memineris, Vir celeberrime, dum literas *Placcii* (1) mihi legendas dediſti, eo ipſo me negotiorum eius geſtorum iure amicitiae conſtitutum. Quamvis autem facile agnoſcam, negotia Tua, & literaria commercia minime ferre, ut ipſe, quae multa poſses notare circa *Anonymos*, & *Pſeudonymos* in literas redigas, auctoritate tamen Tua apud variorum Ordinum Religioſos efficere facile poteris, ut quiſque ſui Ordinis Anonymos, vel larvatos conferat. Ita non mediocri acceſsione *Placcius* ditabitur. E doctiſſimi apud vos Viri, *Noriſius*, *Badius* (2), P.

1 *Vinc. Placcius* Hamburgenſis qui An. 1674. edidit: *Syntagma de Scriptis, & Scriptoribus Anonymis, atque Pſeudonymis. Hamburg.* in 4. Item *Tractatus duo, quorum prior Anonymos detectos, in capita, pro argumentorum varietate diſtinctos, poſterior Pſeudonymos detectos Catalogo Alphabetico exhibet. Hamburgi* 1674. in An. vero 1689. edidit *Invitationem amicam ad Ant. Magliabechium, aliiſque, ſuper ſymbolis promiſſis partim, & deſtinatis ad Anonymos & Pſeudonymos detectos & detegendos; & delineationem operis totius, cum Catalogo Librorum a ſe editorum. Hamburgi* in 4. Opus vero quod moliebatur prodiit poſt eius obitum, hoc titulo: *Theatrum Anonymorum & Pſeudonymorum &c. edente Matthia Dreyero. Hamburg.* 1708. in fol.

2 *Henricus Noriſius* demum S. R. Ecc. Card. &

Lector Benedictorum, aliique libenter conferenter operam, atque ipſius Ordinis quiſque ſui honori velificabuntur, ne ignorent homines, quantum cuique eorum debeant; cum ſi quis olim reſpectus viventes larvam ſumere iuſsit, poſt fata plerumque ceſsare ſoleat R. P. *Franciſcus* Mutina abeſt; ſi me preſente redierit, fruar commendationis Tuae beneficio.

Noriſii libellum (1) quo etiam Chriſtianam Heram ex *Rigordi* nummo firmabit, ſpero mox in publicum proditurum:

Si qua Nova Literaria ad Te perferuntur, rogo ut me eorum participem facias. Et gratum in primis erit cognoſcere, quae *Mabillonius* ex Gallia nuntiavit.

In Belgio prodiit libellus Gallicus, cui titulus: *Nova Haereſis Pontifici Maximo, & Principibus Chriſtianis denuntiata*, Auctor (qui nomen ſuum diſsimulavit) duos Ieſuitas, unum Divionenſem, alterum Lovanienſem haereticae doctrinae accuſat, quaſi docentes omne peccatum, quod ſine actuali cogitatione offendendi Dei committitur, Philoſophicum eſse malum, non mortale, nec aeternis flammis puniendum, quantaecumque ſit alioquin enormitatis: ſi didiceris, quomodo Romanum Inquiſitionis Tribunal hunc nuntium acceperit, fac ut Tuo id favorem diſcam. Si quid autem ad me perferri in poſterum voles, poterit mit-

Raph. Badius Flor. Ord. Praed. de quo V. *Negri degli Scritt. Fior.* 478.

1 *Henrici Noris ad P. Ant. Pagium de Nummo Herodis Antipae Diſsertatio*, quam V. in T. 2. ed. Veron. pag. 646.

mitti *al Sig. Mendlein Agente di S. A. S. di Bronſvvic a Venezia*. Quod ſupereſt, vale, Vir eximie, & meritorum Tuorum praeconi, quod non indiges, fave. Dabam Mutinae 13. Ianuar. 1690.

EPISTOLA IV.

NOlui committere ut D. *Baro de VValter* (1) ad vos iret ſine literis meis. Itaque non ipſius gratia; ſed mei officii cauſa ſcribo. Cum ipſum Tibi plus ſemel viſum, notumque non dubitem; ex quo ille pulcherrimo, & iucundiſsimo vitae inſtituto, perpetuis peregrinationibus Europam ſibi iam a multis annis familiarem facit.

Eximium virum *Petrum Andream Andreinum* (2) diu hic quaeſivi fruſtra. Nam norant multi; habitationem indicare poterat nemo. Tandem voti compos factus, literas apud ipſum a Te inveni pulcherrimarum rerum plenas. Ego par pari referre non poſsum: neque enim Venetiae ſuppeditant facile materiam literariae curioſitati. Praeterea abitus amici feſtinare iubet. Itaque proximè ſcribam prolixius. Literarum *Mabilloniarum* excerpta nunc remitto cum multiplici gratiarum actione.

Arnaldus operis ſui contra P. *Tellerium Moralis Ieſuitarum Practicae* Apologiſtam, quod ex

1 *Frider. Baro de VValter* de quo alibi agemus.

2 *Petrus Andreas Andreinus* Flor Vir eruditns, & Antiquitatum praecipue ſtudioſus, cuius Epiſtolas olim edemus.

ex *Mabillonianis* prodiiſse intelligo, praecurſorem iam ediderat *Epiſtolam ad Epiſcopum Mallagenſem* filium naturalem Philippi IV. Regis Hiſp. qui olim ab omnibus auctor *Theatri Ieſuitici* in Hiſpania editi habitus, eoque nomine ab autore *Theologiae Moralis Practicae Ieſuitarum* citatus, ſcripto edito hanc famam repudiaverat. *Arnaldus* igitur oſtendit, non abs re hanc opinionem invaluiſse, quae ſi maxime falſa eſset, auctoritati operis, & narrationibus inſertis authenticis nihil inde decedere.

Attribuuntur & *Arnoldo*, vel certe amicis eius, bini libelli, continentes: *Denuntiationem Novae Haereſis* a duobus Patribus Societatis Divione, & Lovanii propugnatae, deſtinatam ad Papam, & Principes Chriſtianos. Divionenſis ſtatuerat, peccatum utcumque grave, quod ſine cogitatione offenſae Divinae committatur, eſse Philoſophicum tantum, nec aeternis flammis dignum. Lovanienſis viſus eſt diſtinguere inter flammas Inferni perpetuas, & temporales.

Donatus qui noviſſime Bailus Conſtantinopoli fuit, libellum edidit de *Literatura Turcarum*. Is certe unicus eſt liber novus, quem ego Venetiis notatu dignum reperi. Reliqui triobolares, aut tranſcripti.

Mutinae duos fere menſes cum fructu conſumſi: ex Manuſcriptis enim iuſſu Sereniſſimi Ducis ſuppeditatis, innumeros *Faleti*, *Pignae*, ac ſimilium *Eſtenſis Hiſtoriae* ſcriptorum errores detexi; reperique veram *Brunſvicenſium* atque *Eſtenſium* connexionem prorſus ab ipſis fuiſse depravatam nominibus, temporibuſ-

buſque negligentia, audaciaque quidvis effutiendi mire corruptis. Quod ſupereſt, vale, ac ſave.

Dabam Venetiis 20. Feb. 1690.

P. S. R. P *Mabillonium* a me data occaſione ſalutari peto, nam & ipſe inſtituto meo olim favit; nec ingratum ipſi erit aliquo me ſucceſsu laboraſse. Audeo petere, ut per ipſum incluſas reddi cures, eſt enim is ad quem ſcribo, ipſi amicus. Gratum erit doctiſſimo viro ntelligere, me certis demonſtrationibus Diplomatum, & Monumentorum *veram connexionem duarum Sereniſſimarum Familiarum Brunſvicenſis, & Eſtenſis* deprehendiſse, de qua merito dubitaverant *du Cange*, & *Iuſtellus*, ut ex ipsorum ad me literis apparet. Nam ſcriptores *Eſtenſis Hiſtoriae* omnia corruperant, & *Azonem* progenitorem comunem 40. annis mortem anticipare iuſserant: nomina etiam filiorum, qui ſtirpem in Italia propagavere, prorſus ignoraverant. Reperi veterum horum Marchionum ſepulturam fuiſse in Vangadicia Abbatia ab Eſtenſibus ſaepe beneficiis affecta; & ipſam *Cunigundem* veterum *Guelforum* häeredem. ex qua Aſo *Guelfum* alium Ducem *Bavaro Bruſvicenſium* progenitorem ſuſceperat, ibi fuiſse ſepultam; quin & Epitaphium eius inveni, quod ibi ipſi fuit poſitum, Coeterum Vangadicia olim Benedictinorum, nunc Camaldulenſium Monaſterium, ſitum eſt ad Atheſin, hodieque in Mappis Geographicis vocatur *la Badia*. Mentionem eius facit *Mabillonius* in *Itinere Italico*, ſed Vincentiae vicinum facit: cum potius vicinum ſit Rhodigio. In Diplomate quodam mentio fit

S. Theo-

S. *Theobadi*, cuius Oſsa ibi requieſcunt; de quo etiam R. P. *Mabillonius* dicto loco. Haec ipſi communicari peto, nec ingrata fore arbitror. Erunt haec pro literis ad ipſum meis, quibus ſuperſedere volui, ne faſciculi in Galliam deſtinandi moles augeatur. Iterum vale.

EPISTOLA V.

NVper Literas ad Te dedi Domino Baroni *VValter*, ſed cum in mentem veniſset, deſiderare Te, ut Excerpta Literarum *Mabillonianarum* quamprimum ad Te redirent, praeſentibus includere, & Curſori publico committere malui, multiplices gratias humanitati Tuae debens, quae beneficentiam ultra praeſentiam extendit.

Serius accepi Tuas, quia diu fruſtra inquiſivi, ubi habitaret D. *Andreinus* quem multi norant, ſed indicare poterat nemo. Tandem mihi fortuna eius conſpectum conceſsit, Viri in quo certant doctrina, & humanitas, & qualem, ut omnia paucis dicam, Tu merito inter potiores amicos habes. Itaque literis Tuis humaniſsimis, atque eruditiſsimis maturis reſpondere non potui.

Occaſione noſtri D. Baronis *VValtheri* amici veteris, ſcripſi etiam ad D. Baronem *de Bondenhauſen*, eique faſciculum tranſmiſi; nunc igitur ſalutem tantum officioſiſsimam ipſi ſcribo, eamque ut ipſi a me dicas oro.

Princeps *Carolus* Sereniſsimi Ducis mei Filius natu quartus in praelio ad Preſtinam amiſſus eſt, nec dum conſtat, perieritne, an

apud

apud Barbaros captus ſuperſit. Mittetur qui inquirat. Nobis magnum ea res luctum attulit: erat enim Princeps non mediocris expectationis.

Venetiae vix quicquam literarium ſuppeditant. Intelligo *Michaeli Foſcarino* a Republica curam Hiſtoriae ad *Nani* exemplum ſcribendae demandatam. Vidi Manuſcriptum Volumen poſthumum Canonici *Pace*, qui Monumenta & Chronica Vetera inſpiciendi copiam habuit. *Andreae Dandoli* opus ineditum Italicè verſum ſuo inſeruit; ſed extincto autore, vix edetur.

Hoc ipſo momento ſupervenit Nobiliſsimus *Andreinus*, & novis a Te Literis me ditat. Ditant enim profecto Literae Tuae, quibus Theſauros literarios inexhauſta vena fluentes, inter amicos diſpenſat: quibus utinam quod reponi poſset haberem!

Excerptis *Ramazzinianis* in ruborem me dediſti: vereorque admodum, ne *Andreinus*, veſtra facilitatem irrideat, qui meam tenuitatem his laudibus minime reſpondere deprehendit. Fruor interim humanitate eius ſumma, id eſt beneficio Tuo; utinam non praedicare tantum, ſed & rependere poſſem. Vale, & Cultori Tuo perpetuo fave.

Dabam Venetiis 25. Febr. 1690.

EPISTOLA VI.

INnumeris a Te beneficiis ita quotidie afficior, ut etiam Epiſtola, quae non ſolet, verbis deſtituta, erubeſcat. Quicquid

Tibi

Tibi de me liberalius, quam mereor ſcripſere amici Tui, id omne non niſi Echo eſt immeritarum, quibus me cumulaſti laudem. Clariſſimi quoque *Andreini* beneficio per Te ſubinde fruor. Nuper R P. *Gaudentium* hic inveni caſu, eumque *Andreino* pararius conciliavi. Alteri alterius notitia, ſpero, non ingrata erit. Oſtendit *Gaudentius Monumenta Felſinea*, ſeu *Bononienſia* Domini *Malvaſiae*, iam edita, ectypis aenearum figurarum exceptis.

Hic aliqui *Novae Philaletarum Academiae* nomine libellos, vel potius ſchedas ſeptimanatim edunt. Prima de Muſica fuit, ſecunda de rebus Geometricis. Sequentur aliae Scientiae; ſed prima ſpecimina nihil magni promittunt. Inſcripſere Principi Parmenſi.

Ex Germania mihi ſcribitur; nuper quemdam libellum edidit *de Arte hominum cogitationes divinandi*, cum tabula adiecta. Sed credo in ludicrum res abibit. Vidi olim *Franciſcum Mercurium Van Helmont*, celebris illius medici filium non minus celebrem, tale quid praeſtare, ſed crebris interrogationibus adhibitis, ita ut homines quod celare volunt, dixiſse non ſentiant.

Girolamus Corrarus Senator doctus curat *Medagliones* ſuos, ex quibus ſunt qui obſervationibus Eruditorum materiam dare poſſunt. Incidi hic in Hiſtoriam Mantuanam ab Epiſcopo Caſalenſi compoſitam, ſed poſthumam: viſa eſt mihi non indocta, nec indiligens.

Cras excurram ad Patavinos, ſed diu ibi non morabor, nam reverſus Venetias iter in Germaniam accelerabo. Quod ſi etiam

trans

trans Alpes ingreſsus ſubinde Tua benignitate fruar, per Te cum univerſa Europa Erudita commercium mihi colere videbor. Et ſi poſsum aliqua ratione ſtudium Tibi meum probare, & vicem aliquam reddendi occaſionem reperire tum demum me beatum praedicabo. Vale. Dabam Venetiis 4. Martii 1690.

P. S. Rogo magnopere, ut literas hic adiectas ad D. Baronem *Bodenhauſen*, curare haud gravatim velis. Scribit ſe iter Romam moliri: Spero nondum a vobis diſceſſiſse; ſi vero iam iter ingreſsus ſit, non deerit Tibi ratio de eum mittere.

EPISTOLA VII.

EX literis D. Baronis de *Bodenhauſen*, & D. *Baronis VValter* intellexi hunc ad vos perveniſse, ac meas reddidiſse. Mirificè celebrat Tuam in ſe humanitatem, ac profluam doctrinae exporrectae vim, quae neminem non doctiorem diſcedere patitur. Duas praeterea meas Tibi ſpero redditas, quibus omnibus ſane humaniſsimis, rerumque bonarum refectiſsimis, reſpondi ut potui. Patavium excurri, atque inde Ateſte ac Montem Silicis adii. Cl. *Patinus* Patavii mihi exemplum dedit novi ſui Opuſculi, quod *Commentarium* continet *in M. Artorii Medici Octaviani Auguſti Caeſaris Monumentum Smyrna allatum*. Coeterum familiari ſermone erga me queſtus eſt nonnihil de noſtrorum Amicorum Lipſienſium liberiore judicio in

Actis

Actis poſito, quando eius nuper in *Marcellinae monumentum Commentariola* referebant. Vbi imprimis miratur eos Monumento non viſo, ipſam eius deſcriptionem corrigere voluiſse, meque teſtem appellavit non reperiri OTA ſed OTΛ, nec minimo certe lineolae, Λ in A tranſmutantis veſtigio extante, in quo non poſsum diſſiteri, ocularem inſpectionem ipſi prorſus favere; quemadmodum nec Virgarum illarum tranſverſarum veſtigia apparent, quas ipſi Siſtrum in figura quaerentes, adeſse ſuſpicantur. Atque haec quidem ab ipſo *Patino* rogatus, cum in facto conſiſtant, diſsimulare non poſſum.

R. P. M *Salamonius* (1) Ordinis Praedicatorum Theologus apud Patavinos, molitur novas, poſt *Thomaſinum*, *Vrbis & Agri Patavini Inſcriptiones*. Incluſas rogo, ut ad D. Baronem de *Bodenhauſen* Romam curare, ac me interim commendare amicis, & in Sereniſsimorum Principum gratia conſervare velis Vale. Dabam Venetiis 11. Martii 1690.

Ante Feſtum Paſchatis, Deo volente, hinc diſcedam, & Tua adhuc in Germania mandata nova expecto, vetera autem diligenter curabo.

EPI-

1 V. *Iacobus Salamonius* Cretenſis Ord. Praedic. de quo V. *Papadopoli Hiſt. Gymn. Patav.* T. 2. pag. 320.

EPISTOLA VIII.

CVm moles negotiorum Venetiis diſcedentem opprimeret, officium Italia excedentis, & a Te beneficiis cumulati facere, ideſt gratias agere, non potui. Id ergo Oeniponte ſupplendum utcumque putavi, ut intelligas me benevolentiae Tuae, tanquam praeſtantiſsimi Italiae muneris, memoriam duraturam mecum in Germaniam ferre. R. P. *Carum* Somaſcum non Venetiis, ſed Mediolani agere intelligo, itaque fructum commendationis Tuae percipere non licuit. Literas doctiſsimi illius Patris Benedictini, qui apud Te mihi innotuit, ad alium Patrem eiusdem Ordinis apud Sanctum Georgium maiorem Venetiarum agentem datas curavi, & humanitatem Patrum huius celeberrimi ſane Monaſterii ſum expertus. Itaque R. Patri Florentino cum multa a me ſalute gratias meo nomine agi peto.

Fulmen Romanum quod multis Ordinibus ſacris, Coenobiiſque minabatur, tandem Camaldolenſes Monaſterii Carcerum tribus ab Ateſt millibus diſtantis, percuſsit. Diſtribuentur in alios Conventus, non ſine gravi incommodo. Fui in Monaſterio, & & ex veteribus illic documentis didici, *Henricum* vulgo *Nigrum*, ducem Batavorum, a quo per rectam lineam maſculinam indubitato deſcendunt *Brunſvicenſes* mei, inſignem terrarum tractum Eccleſiae S. Mariae ad Carceres donaſse anno 1107. ſed haec nunc diſ-

ſipabuntur, nullo antiquorum Benefactorum, vel *Fundatorum* reſpectu, quorum voluntates parum curant. Idem fatum aiunt manere vetus Monaſterium Candiani, in quo habitant Canonici Regulares Sancti Auguſtini.

Non dubito quin ſuperiores meae redditae fuerint, cum epiſtola ad D Baronem *Bodenhauſen* Romam deſtinata. Nunc rogo ut has quoque incluſas ad eum curare velis: utor enim hac facultate a Te conceſſa, dummodo non abutar. Vale, & favere perge. Dabam Oeniponte 30. Martii 1690.

EPISTOLA IX.

NOn dubito quin meas receperis, quas Italicis finibus valedicens ſcripſi, ut teſtarer Te inter potiſsimas eſse cauſas, cur Italiam relinquerem invitus.

Iter autem (cum negotia quaedam Sereniſsimi Principis mei ſuperveniſſent) Viennam flexi. Sed ibi longam moram non traxi, tandemque ſalvus Deo favente Hannoveram appuli.

Viennae Cl. *VVeſſelius* Bibliothecarius Caeſareus *Breviarium Lambecianorum Commentariorum*, ſeu ſupplementorum uno volumine edidit, in quo omnes MSS. Graeci, & Linguarum Orientalium habentur; progredietur deinde ad MSS. Latinos, aliaque minatur a *Lambecio* promiſsa. De ſuo molitur opus, quo colliget, atque una edet omnes Tractatus Pacis, & Foederum, quos potuit nanciſci

ciſci diſperſos. Catalogum dabit eorum quos habet, ut qui deſunt, ipſi iudicio amicorum poſſint ſuppleri.

Rogare audeo, ut precum D. *Vinc. Placci*, meminiſse, & amicos, maxime variorum Ordinum Religioſos ad operam conferendam hortari velis.

Erneſtus Tenzelius, qui contra *Scheleſtrati Diſciplinam Arcani* ſcripſit, menſtruos dialogos edit *De Rebus in Republica Literaria novis*, ſed lingua vernacula.

Hagnitius Iuvenis in Luſatia nobilis, & doctus libellum edidit de *Aulae Mareſchallorum Officio*, quod illuſtrat ex monumentis ſuperiorum temporum.

Apud nos omnia perſtrepunt libellis in Gallos, ſed pauci leporem habent. Duos prae caeteris laudari video: *Fecialem Gallum*, eruditum, ſed vehementibus verbis affectum ſcribentis teſtantem; & libellum lingua Gallica, licet ab homine Germano in negotiis publicis, ut apparet, verſato ſcriptum, & in Batavis editum; cui titulus: *Mars tres-Chretien*. *Fecialis* etiam Gallice verſus habetur, ſed titulo acriore quam eſt latinus: *La France toujours ambitieuſe, & toujours perfide*. Scio Veſtrates improbare hanc noſtrorum vehementiam in dicendo, ſed ſi hic eſsent, (hoc eſt ſi tecta & agri eorum urerentur) aliter credo ſentirent: et nunc, vel exemplo Sabaudiae, intelligere poſsunt, quid ſit Gallum vicinum habere. Quae *Menchenio* deſtinaveras, ego Auguſtae reliqueram *Spizelio*, inde ad Lipſienſes Nundinas recte curanda, & haud dubie

recte curata. Quod ſupereſt, vale, Vir Egregie, & cultori Tuo ſtudioſiſsime fave. Dabam Hannoverae 16 Iulii 1690.

P. S. Literas ad D. *Andreinum* deſtinavi Venetias ad *Herzium*. Si iam abiit inde, ab *Herzio* accipiet. Incluſas ad D. Baronem de *Bodenhauſen* rogo curari; & ſuper omnia Sereniſsimorum Principum gratiam mihi conſervari.

EPISTOLA X.

NOn poſsum non ſemper in aere Tuo eſse, etiam cum ſolutionem quandam tento; quae quantacumque a me proficiſci poteſt, non niſi ex earum numero eſt, quas ICti imaginarias appellant, qualis apud Romanos fiebat uno nummo, & in accepti ratione pro vera numeratione debitae pecuniae adhibebatur. Tale eſt quicquid a me proficiſci erga Te poteſt, ut proinde benigna quadam acceptatione ex Tua parte opus ſit, ne nihil prorſus egiſse videar; quod ſi a Te impetravero, ſaltem effugero ingrati hominis notam, qua nihil eſt foedius.

Ego Aulam ſecutus nunc Brunſvici, nunc Zellae fui, inde ad Fodinas Hercyniae ſum digreſsus negotiorum cauſa, ac nuper admodum ad Muſas reverſus. A celeberrimo *Hugenio* donatum accepi exemplar novi, planeque excellentis operis de *Lumine*, quo mihi videtur *Carteſii* lumina prorſus extinxiſſe in hoc argumento. Pulcherrime enim explicuit veras Refractionis cauſas, legeſque.

In

In praefatione pariter ut in curſu operis; quorumdam inventorum meorum, pro ſua humanitate, meminit, quod & *Neutonus* fecit in ſuo *Principiorum Naturae Mathematicorum* praeſtantiſſimo volumine: ita quanto quiſque eſt doctrina excellentior, tanto plus ſinceritatis, atque humanitatis oſtendit.

Noſse velim quid Cl. *Noriſius* lecta *Rigordi* Diſsertatione *de Nummo Herodis Antipae* iudicet: ſubdubitare mihi viſus eſt de eius genuinitate. *Ioſephum* iam diu a Cl. *Bernardo* Anglo expectamus, ut non ignoras. Et a *Ioh. Andreae Boſii* Viri apud *Ienenſes* eruditiſsimi haeredibus, miſsus eſt in Angliam omnis eius ad *Ioſephi* editionem apparatus. Sed neſcio quo, factum ſit ut conſilium Bernardi ſit ſufflaminatum. Si editioni *Ioſephi* novae apud Lipſienſes accederent *Boſiana*, ſaltem fieret operae pretium. Sed nunc vereor, ut orbi erudito ſatisfiat. Celſiſſimus Princeps *Ferdinandus* Epiſcopus Paderbornenſis & Monaſternenſis, dum in vivis erat, *Hiſtoriam VVeſtphaliae* ſuis auſpiciis ſcribi curabat. Eius nunc pars prima prodiit: multa ibi non contemnenda continentur. Sunt tamen, quae puto melius tradi poſſe ex noſtris monumentis. Conatur autor (qui eſt ex Societate Ieſu) paradoxum defendere, quod ſcilicet genuina etiam Diplomata Carolina, aliquando Annos praeferant Incarnationis, quos alii in *Caroli* illius *Magni* Diplomatibus veris deprehendi negant; quorum mihi potior videtur ſententia. Certe Oſnabrugenſia duo Originalia Carolinae munificentiae monumenta, annos regni ipſius

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Non dubito quin acceperis *Seckendorfii* egregiam *Reformationis Hiſtoriam*, cuius pars prima prodiit. Auſim dicere de ipſo, quod *Scaliger* de *Maimonide*, & *Rabbinis*, primum in hoc genere deſiiſse ineptire. Scis enim pleroſque, qui Religionis controverſias tractant, pro Hiſtoria nobis Diſputationes obtrudere. Vir eſt verſatus in Republica, idemque doctrina excellens, nec Theologus, ſed politicus, eoque minus ſuſpectus. Scripſit ipſe mihi nuper, inſpexiſſe ſe ſe ultra 400. Volumina Manuſcripta Saxonicorum Archivorum, atque inde bona fide expreſſiſſe, quae ad rem facere videbantur. Opus abſolutum mox prodibit.

Cum a me exhibita eſſent in *Actis Lipſienſibus Specimina novae* cuiusdam *Methodi, qua Analyſis ultra terminos a Vieta, & Carteſio ſtatutos provehitur*, petivit a me D. *Bernoullius* in Scheda iisdem *Actis* inſerta, ut vellem experiri, an Methodus mea prodeſſet ad ſolutionem Problematis a *Galileo* primum propoſiti, a nemine autem ſuperati, de vera natura lineae, quam pendens ex duabus extremitatibus Catena facit; quae initio Parabola eſse falſo credebatur. Hoc igitur Problema in *Bernulli* gratiam aggreſsus abſolvi, quoniam talia non per ſe aeſtimanda ſunt, ſed ideo tantum in pretio habentur, quod artem inveniendi augeant; ideo in *Actis Lipſienſibus* nuper profeſſus ſum, Problematis huius dudum quaeſiti ſolutionem reperiſse, & rogare Geometras, ut & ipſi vires in eo experiri velint, quo appareat, utrum Methodi paſſim receptae ad talia pertingant. Anni

autem terminum ſtatui, intra quem aliorum curas expectabo. Hoc igitur rogo, ut Geometriae cultoribus indicari cures, quo exercendae artis occaſionem habeant. Si quis autem ſolutionem repererit, rogatur, ante publicationem eius, aliquod nobis indicium facere; ita non difficulter fortaſse intelligemus invicem, utrum in eadem inciderimus; nec aliis materia induſtriae praeripietur.

Vale, ac fave. Dabam Hannoverae 26. Octob. 1690.

Amicis, patroniſque, quibus Tuo favore innotui, me commendari, & Sereniſsimorum Veſtrorum gratiam mihi, Tua interceſſione, conſervari peto: ſimulque ſcriptionis parum nitidae veniam rogo.

EPISTOLA XI.

SEmper creſcunt, fortiuſque aſtringuntur obligationes meae. Praeclara ſunt, quaeque *Baudrandi* literis, pariter ac quae ex Tua penna mecum communicaſti. *Baudrandus* Vir eſt magnae doctrinae, & in primis in Re Geografica inſignis. Vellem per amicos tuos Gallos diſci poſſe nomen, aut deſcriptionem Radicis, quae contra Dyſſenteriam tam eximiae eſt virtutis (1). Mitto Tibi Chirographum Viri quondam Clariſſimi *Franciſci* *Ma-*

1 *Ipecacuanha*, de qua *Leibnitius* Diſſertationem edidit hoc titulo: G. G. L. *de novo Antidyſenterico Americano magnis ſucceſſibus comprobato. Hannoverae & Guelpherbit.* 1696. in 8.

Mariae Florentini, quod Baroni *Blumio* miſerat. Hoc, ſi placet, cum manuſcripto commutabis; eoque accepto, reddes filio manum patris. Vbi acceperis Manuſcriptum, rogo ut Tecum retineas, donec mihi ſignificaveris. Praeclari Viri *Marii Florentini* literas ad Te reſtituam ſedulo, ubi eas prius oſtendero Sereniſſimo Principi, in quem *Blumius* ſuum ius tranſtulit. Celeberrimus *Theventius* nuper mihi ſcripſit cogitari nunc Pariſiis de continuatione *Hiſtoriae Bizantinae*. Habet & *Hiſtoriam Tartarorum* Perſice ſcriptam; cuius cum aliud exemplum apud nos ſuſpicetur, ex me quaeſivit. Habemus ſane aliquot MSS. Perſica, in quae inquiram. D. Baroni *Bodenhauſen* miſi ſolutionem quandam, cuiuſdam Problematis olim a *Galilaeo* propoſiti, & hactenus invicti; quam mihi obtinere licuit. Hanc in novo *Diario Ferrarienſi* (quando *Parmenſe* ceſſat) edi, fortaſſe non inconſultum foret. Sed hoc Tuo iudicio committo.

Obiit Doctiſſimus *Morhofius*; qui ante paucas ſeptimanas apud me fuit, ad Aquas minerales potandas tendens, quae tamen ei nihil profuerunt; ita *Polyhiſtor* eius, opus pulcherrimum imperfectum manebit (1). Neque erit facile qui abſolvat.

Librum doctiſſimi *Ramazzini* cum literis eius humaniſſimis tandem accepi. Liber de Principibus Tuſciae ab egregio Veſtro *Arena*

na

1 *Dan. Georg. Morhofi Polyhiſtor in tres tomos, Literarium, Philoſophicum, & Practicum diviſus: Opus poſthumum illuſtratum ab Io: Mollero. Lubecae* 1708. Vol. 2. in 4.

na (1) ſcriptus, poterit aliquando cum Manuſcripto Lucenſi ad me mitti. *Volglerus* Medicus olim pereruditus apud Helmſtadienſes, ſcripſerat *Introductionem* quandam *in omne Scriptorum genus*: hanc nunc auxit *Meibomius* ibidem Medicus, & Polyhiſtor inſignis, ubi loquens de commercio Virorum Eruditorum literario, Tui quoque honorificentiſſimam mentionem fecit. Gratias ago pro eo quod de R. P. *Fardella* ſignificas; non equidem tanto me dignor honore. *Eiſenſchmidius* quidam Argentorati brevem, ſed non contemnendum libellum dedit, in quo conferens *Eratoſthenis*, *Snellii*, *Riccioli*, *Pariſienſium*, & alias Telluris dimenſiones, ſibi demonſtraſſe videtur Terram eſſe figurae ovalis, & magis longam a polo ad polum, quam craſſam ſub Aequatore. Iuvenis Hanoverani apud Vos degentis, nomen mihi notum non eſt. Sereniſſimis Principibus peto me commendari data occaſione, & favorem amicorum mihi conſervari. Spero *Furfurariorum Dictionarium* iam abſolutum eſſe: cuius magna eſt expectatio. Doleo doctiſſimi *Bacchini* res turbatas. Gaudeo tamen in Abbate S. Benedicti inveniſſe qui ſciat pretium ponere meritis. *Arnaldum* audeo iam in Galliam rediiſſe. Eius ex fratre nepotem *Pomponium* miniſterio redditum eſſe, poſt *Louvoiſii* mortem, ſpem facit res quoque doctiſſimi illius Viri, tandem aliquando in tranquillo collocatum iri. *Papinus* in *Actis Eruditorum* quaedam

1 *Coſimo della Rena: Serie degli Antichi Duchi, e Marcheſi di Toſcana. Parte I. Fir. per Niccolò Cocchini* 1690. in f.

dam obiecit, contra Cl. *Guilielmini demonſtratio em de Motu Aquarum*: reſponſurum non dubito. Et ipſum, & per ipſum excellentem Virum *Marcellum Malpighium*, occaſione oblata, meo nomine ſalutari peto. Huic valetudinem omnimodam opto, & ab eo egregia nobis promitto; quemadmodum ab eximia *Guilielmini* doctrina. Quidam Reformatae Religionis Concionator, D. *Fridericus Lucas*, quod felix, fauſtumque ſit, Librum molitur *de Sanctis Germaniae*. In his viciniſque regionibus nonnihil liticulae eſt Theologis de *Chiliaſmo*, ſunt enim aliqui, qui Regnum Chriſti in terris millenarium renovant, quibus *Pfeifferus* Lubecenſium Theologus primarius acrem librum oppoſuit. Adiunctas ad D. Baronem *Bodenhauſen* curari peto. Quod ſupereſt, vale, ac fave.

Hannoverae 23. Auguſti 1691.

EPISTOLA XII.

QVod negotium noſtrum apud V. Cl. *Marium Florentinum* tam prompte, & ſtudioſe curaſti, gratias plurimas debeo, agoque. Rogo & ipſi D. *Florentino*, addita a me ſalute, ſignificari per occaſionem, & fidem eius, & benevolentiam ſemper nobis memorabiles fore, Ipſum Manuſcriptum noſtrum ſatis mature ad nos venerit; & ſi permittis, curabo quaedam Romae quoque ad vos afferri, ut uno omnia faſce collecta, Venetias deinde deferantur. Circumſpiciam etiam de nonnullis aliis Italiae libris, eadem opera afferendis,

redimendiſque, quando res impenſis Principis agitur: itaque catalogos quosdam inſpiciam, & Tuum, amicorumque favorem implorare audebo. Sumtus deinde faciet iuſſus a Principe Agens in rebus, qui Venetiis degit.

Celeberrimi Guilielmini munus mihi deſtinatum ad Te perveniſſe, eo gratitudinis ſenſu intellexi, quem meretur & doctrina Viri, & perſpecta coram humanitas. Nec dubito utiliſſimum argumentum, eruditione eius, & ingenio plurimum illuſtratum iri.

Ex Batavis mihi ſignificatum eſt *Auzutum* Romae diem ſuum obiiſſe. Ita intercidit nobis *Vitruvius* eius, aliaque egregia, quae poterat, & moliebatur. Sed etiamſi vixiſſet, vix aliquid daturus erat, aetate factus paulo tardior ad labores literarios, magiſque conſulens quieti ſuae. Multos habebat libellulos elegantes, & non vulgares, ſed qui vereor ne Romae in poſſeſſores incidant uti neſcios: Potuiſſet non mediocriter *Cinelli Bibliothecam volatilem* augere.

Ex foliis Manuſcriptis hebdommadariis intellexi *Laur. Magalottum* V. Cl. ad Florentinos ſuos rediiſſe, relictis Oratorii Romani Patribus. Et certe praeſtat excellentis, & erecti ingenii Virum, ſuo, quam alieno iudicio vivere. Illud tantum miror, in mentem ipſi venire potuiſſe, ut libertatem ſuam abdicare voluerit, qua tam pulchre uti novit. Libenter intelligo in vicinia veſtra eſſe Patrem *Aſtorinum* (1) Nepotem celeberrimi *Thomae Cornelii*, eumque, ſi ita loqui liceat, patruiſſantem. Placet quoque, quod de *Puteis Mutinen.*

1 *Aelias Aſtorinus* cuius aliquot Epiſtolas edemus.

nenſibus noſtri *Ramazzini* memoras. Habebit occaſionem Antiperiſtaſeos famam in integrum reſtituendi, quam plerique Recentiorum potius Peripati odio, quam cauſa cognita exploſerunt. Spero etiam Thermometris, & Barometris in puteos delatis, vacillantem aliquando ſenſuum noſtrorum fidem firmaviſſe. Barometra indicabunt, an aer putealis cum maxime denſus eſt, communem valde excedat gravitate. Vbi nonnihil a praeſentibus diverticulis ad me reverſus fuero, ad ipſummet ſcribam, ut pro munere gratias agam.

Elegantiſsimi duo libelli de rebus Hiſpanicis lingua Gallica prodiere nempe: *Memoires d'Eſpagne*; *&* *Voyages d'Eſpagne*. Auctor Femina eſt, aliquandiu apud Hiſpanos verſata, quae ut aliquando ingenio indulgeat, multa tamen ſatis ex vero narrat. Hiſpanorum intererit refutare narrata, ſi talia de ſe credi nolunt. Sed neſcio quomodo nunc eius Nationis non potentia magis, quam doctrina laborat; & iam diu eſt, quod vix quicquam ex illis oris ad nos affertur legi dignum.

De *Morhoſio* aſſentior iudicio Tuo: Vir fuit magnae Lectionis, & doctrinae vaſtae; nec tantum elegantiorum Literarum Cultor felix, & Poeta egregius; ſed & in interiore Philoſophia minime hoſpes: ſed non ſatis rerum, Linguarumque extranearum compos. Vnde illa de *Portu Regio* dubitatio, quam & ego animo adverteram. Mirum vero eſt *Didacum* a *Iacobo* diſtinxiſſe. Quemadmodum *Burnetus* accuſatus fuit nuper (quanquam iniuria, ut ſuſpicor) *Iſabellam*, ab *Eliſabeta* diverſam putaſſe.

Se-

Seckendorſii inſignis Viri *Commentarius Apologeticus Reformationis* Germaniae tandem prodiit, & munere Autoris ad me pervenit. Si quando ad vos deferetur, agnoſcetis certare cum modeſtia, & doctrina Iudicii gravitatem, & candorem. Etiam V. Cl *Iobus Ludolphus* nuper ſcripſit, & exemplar ſui noviſsimi *Rerum Aethiopicarum Commentarii* mihi deſtinatum eſſe ſignificavit. Quantum ex indicibus capitum praemiſsis intelligo; multa habet expoſita, unde proficiat Orbis Literarius. *Begerus* aliquot Nummos nuper illuſtravit. Fuit olim Praefectus theſauro Nummario Palatino, nunc praeeſt Brandeburgico. Tribuitur ipſi libellus olim ſub *Arcularii* nomine editus (id enim latinum Vocabulum Germanicum nomini conſonat:) *de Iure Polygamiae*.

Sam. Andreae Marpurgenſis Profeſſor Reformatae Religionis, quod mireris, & rideas, *Malachiae* Hybernorum Archiepiſcopi creditam Prophetiam de Papis contra *Claudii Francisci Meneſtrerii* Ieſuitae cenſuram vindicavit.

Cum ego ante menſes aliquot iuſſu Sereniſſimi Ducis mei, aliqua, per literas ad Amicum, Celeberrimi *Peliſſonii* argumentis oppoſuiſſem, quibus ille Doctrinam Eccleſiarum noſtrarum oppugnat, reſpondit *Peliſſonius* humaniſſime; et ego viciſſim aliqua modeſte, ut par eſt, repoſui; quibus iterum *Peliſſonius* occurrit. Nunc omnia Pariſiis ipſo iubente *Peliſſonio* in lucem publicam prodiere, non ſine multis, & ut verum dicam, nimiis in me laudibus. Id ſaltem conſecuti ſumus ambo, quod rarum eſt inter diſputantes, ut poſt exi-

tum

tum certaminis, non imminuta, ſed potius aſtricta fuerit amicitia.

D. Baro *de Bodenhauſen* ſignificavit dudum, mittendo ad me exemplo Hiſtoriae Principum Tuſcorum D. Capitanei *Della Rena* tantum occaſionem deſiderari. Quod ſi ergo exemplum illud mihi deſtinatum ad Te ferri curabit, poterit cum caeteris ad me pervenire, ſi qui alii libri curioſi veſtro favore redimendi ſuppeditari poſſent. Rogaveram eum (cum agatur de re Mathematica) ut Tuo intercedente auxilio, ſolutionem Problematis a Galilaeo propoſiti a me primum datam, & a me tranſmiſſam, in aliquo Italico Diario edi curaret. Reſcripſerat in ſuis prioribus, *Parmenſe Diarium* deſiiſse; ſed nunc cum *Ferrarienſe* ſit in promptu, ego preces meas repeto. Rogoque, Vir Ill., ut de re cum D. Barone *Bodenhauſen* conſtituas. Habet ille figuram, quae ut a me miſsa eſt vel ſola ſufficiebat. Explicat enim conſtructionem Problematis; quia tamen res, ut video, adhuc integra eſt, poterunt aliqua de negotio dici in eum ſenſum quem adiecta ſcheda complectitur. Sed totum in veſtro arbitrio eſt.

Eduardus Bernardus quaedam de Linguarum Europearum originibus molitur, occaſione Britannicae ſuae. Aliquod ſpecimen puto iam edidiſſe, ſed nondum ad me pervenit. Optarem impetrari poſse Ectypum *Tabularum Eugubinarum*. Tabulas ſcis eſſe aeneas, quibus literae veteres, quae Etruſcae cenſentur, ſunt inſculptae. Si quis amicus Eugubii favere vellet, poſſent Tabulae colore ali-

aliquo infici, & ita uno ictu in charta exprimi: talem Ectypum illic obtinuit *Fabretus*: Sed hoc fortaſſe aliquando per occaſionem. Iuſſa ſchedulae adiectae ſtatim curavi.

D. Baro de *Bodenhauſen*, quem officioſiſſime a me ſalutari peto fortaſſe pro ſua erga me benignitate, ſchedam adiectam circa Problema Galileanum in idioma Etruſcum transferet, quamvis plenam addendi, minuendi, corrigendi poteſtatem ambobus concedam.

Audio Papam non tantum *Malpighium* ad ſe vocaſse, ſed & *Noriſium*, duo certe inſignia Italiae ornamenta; Qua re profecto oſtendit, ſe naſum habere; et ſi in publicis negotiis non minus recte delectum hominum inſtituet, quam in Literis, faciles eos refellet, qui nihil magni ab ipſo expectabant. D. *Balatus* Florentinus, in Aula noſtra antea frequens, nunc Regia Gallica rerum ſuarum ſatagens, Auditor eius olim fuit, cum Nuntium ageret apud Caeſarem.

Ozanam Gallus ſua lingua *Dictionarium* edidit *Mathematicum*; ita enim vocat, etſi non ſtylum Dictionariorum, id eſt ordinem Alphabeticum, ſed nexum rerum ſequatur, itaque nec *Vitalis* (1) ipſi, nec ipſe *Vitali* officit. Non vulgarem habet Calculi notitiam; ſed cum non parum ex meis Pariſinis colloquiis profeciſset, parum tamen candoris oſtendit: itaque quaedam indicari curabo mea, quae inſeruit ſuis tanquam ſua. Plura ex me ha-

1 *Hieronymus Vitalis* Cler. Reg. qui publici iuris fecerat *Quadrivium Scientiarum*, *ſive Lexicon Mathematicum*. *Romae* 1690. in 4.

habuiſſet, niſi mature mihi innotuiſſet genius viri; itaque me in tempore repreſſi. Propoſuerat forte typis publicis Problema quoddam Numericum. Dixi me ſoluturum ſi vellem laborem hunc mihi ſumere: Ille quod ſciret me parum in hoc genere exercitatum, cuius parva eſse ſolet utilitas, oblitus beneficiorum, auſus eſt inſultare apud alios negareque id me unquam praeſtiturum; ſed brevi hominem experimento refutavi, & cum ille numeros haberet prolixos, ego ſimplices admodum dedi. Ex eo tempore ſuas sibi res habere iuſſi.

Eggelingius Vir doctus & in Re Antiquaria bene verſatus libellum edidit de quodam *Nummo Antinoi*, quem habet noſter *Gerbardus Molanus* Abbas Luccenſis.

Libenter intellexi *Beſſelium* appellari Hannoveranum apud vos verſantem, quem Tibi probari, & ipſius, & familiae honoratae cauſa gaudeo.

Bailius qui in Batavis ante aliquot annos *Novellas Rei Literariae* (1) edebat, quas valetudinis cauſa intermiſit, nunc magnam habet litem cum *Iuriello* (*Iurieu*) Theologo Roterodamenſi, qui ipſi imputat neſcio quid commercii cum Autore libri, qui Reformatos è Gallia exules, quaſi mox redituros, mordaci libello, ſed erudito admonuit, ut prius exuerent opiniones Monarchis inimicas.

1 *Petrus Bayle* Philoſoph. & Hiſtoriae Prof. P. apud Roterodamenſes, qui An. 1684. & ſequentibus edidit *Nouvelles de la Republique des Lettres*.

Prodiit Gallicè *Vita Cromvvelli*; & *Alexandri Farneſii* Parmae Ducis Belgiae Gubernatoris. Sed hunc ego malim in *Strada*, aut *Doudino* legere. Habent hoc plerique muſtei Gallorum libri, ut hiſtoriis afflent aliquid ſpiritus poetici, & Mileſiarum fabularum, quas vulgo *Romances* vocant.

Quia de Poetis mentio incidit, dicam nos Vatem habere in his oris, Poetriam, an Prophetriam (ſi ita loqui licet) ambigunt. Oracula enim velut ex Tripode reddit tanquam Sibylla nova, & Chriſtum ſibi dictantem videtur videre, & audire. Ego potius decipi, quam decipere iudico. Scimus omnes quanta ſit vis imaginationis. Stylo loquitur plane Apocalyptico, ut Prophetam decet. Puella eſt bene educata, Familiae nobilis, in qua praeter hoc unum, nihil vel ipſa maledicentia reprehendat. Sed iam a prima infantia talia agitabat Mater, quae & ipſa ſingularem quamdam pietatem ſpirabat; cum eam adhuc in utero haberet, Chriſto devoviſse dicitur. Conſtat quantum materna phantaſia in foetum poſſit: acceſſit educatio, quae alterius Naturae vim habet.

Contraria in Batavis factio ſurgit. *Beekerus* quidam Concionator Amſtelodamenſis librum *Mundi Incantati* titulo edidit, id agens, ut omnem Diabolo poteſtatem abroget.

Arnaldus novam litem cum Ieſuitis habet. Quidam Ieſuitis favens ad Doctores quoſdam Duacenos, ſub perſona *Arnaldi*, literas crebas ſcripſit, id ſolicite quaerens ut aliquid eliceret illis patribus nociturum. Tandem Theſes quasdam fabricat, petitque adproba-

tio-

tionem. Illi cum quaedam duriora notarent, addunt reſtrictiones. Perſonatus *Arnaldus* reſcribit ſimplex iudicium deſiderari in re tot magnis Viris probata. Ita cum tandem aliquid elicuiſſe ſibi viderentur, fraudis autores, quo eos in odium adducere poſſent, detracta larva Theſes edunt. Verum *Arnaldus* comperto dolo, Actionem publice in eos inſtituit: ita parum profeciſse videtur artificium tam exquiſitum.

Audio Gallos *Caſanatam* Cardinalem, Congregatione rebus ad ipſos pertinentibus deſtinata, excludi curaſse.

Noſse velim quid nunc agant *Fabretus*, *Serigardus*, & *Blanchinus* viri docti, quibus favebat Alexander VIII.

Sed finem imperat charta. Vale, & fave.

Dabam Honnoverae 8. Novemb. 1691.

EPISTOLA XIII.

VEniam peto quod onerare Te auſum ſum libris meis, ignarus incommodorum inde naſciturorum. Spero eos nunc Venetias perveniſse ſalvos. Nuntiat mihi D. Baro de *Bodenhauſen* librum D. Capitanei *Arenae* etiam nunc Venetias fortaſse delatum iri. Quodſi nunc quae mihi deſtinata habes, etiam Venetias ad D. *Mendlinum* mittere voles, adiicies hoc coeteris beneficiis Tuis. Quicquid Tabellario [quem vos *Procaccio* appellatis] eo nomine ſolvendum erit, id ei dabit D. *Mendlinus*.

Reſpublica literaria in his turbis ſatis friget. Literas accepi a D. *Toinard* Pariſiis, quibus quaerit, an verum ſit in Germania editum eſse *Petronii ſupplementum* Belgradi repertum. Reſpondi nihil nobis ea de re compertum eſse, & nos potius credidiſse, Codicem illum a Gallo quodam volone repertum Belgradi, in Galliam perveniſse. Itaque vereor, ne tota illa res evaneſcat. Quamquam ea jactura non magna futura foret. Mallem *Livium* nobis, aut *Tacitum* integrum dari.

D. Abbas *Nicaſius* mihi miſit libellum eruditum de *Sirenibus*, utrum veteribus fuerint Piſces an Aves. Et monſtrat potius ad Avium genus relatas fuiſse, etſi hodie tanquam ſemipiſces pingantur.

Huetius Epiſcopus deſignatus, edidit libellum *De vero ſitu Paradiſi Terreſtris*, in quo ſatis probabiliter evincit, ſitum eius fuiſse paulo infra coniunctionem Tigridis, & Euphratis, & paulo ſupra novum communis alvei diſcidium, in duos ingentes ramos mare petentes, quorum unus ſit Piſon, alter Gihon, multaque pro more ſuo erudita inſpergit.

Accepi tandem Itinerarium D. *Dalalovera* Ablegati Regis Chriſtianiſſimi ad Regem Siamenſem ab ipſo autore mihi miſsum. Multa habet notatu digna, & eruditis placitura Inter alia nobis exhibet inſtrumentum, quo Sinenſes in calculando utuntur, & notat ſimile aliquid, licet paulo rudius, iam habuiſse Romanos, citans eam in rem *Pignorium de Servis*.

D. *Ellies du Pin*, erudita ſua *Bibliotheca Eccleſiaſticorum Scriptorum*, & *Diſciplina Eccleſia-*

ſiaſtica notus, nunc molitur notas ſelectas in Scripturam Sacram, & iam ſpecimen dedit in Pſalmos.

Significavit mihi non ita pridem Dom. *Baro de Bodenhauſen*, Dominum *Thom. Aſhe* (ni fallor) Anglum ad Te Vienna ſcripſiſse quaedam curioſa de Anglorum inventis; rogo ut eorum me participem facias.

Quoniam D. *Tolius* in vicinia veſtra agit, rogo, ut eum a me ſalutes peramanter, & hanc adiectam ſchedam ipſi tranſmittas; atque hanc meam petitionem boni conſulas.

Quod ſupereſt. Vale, & favere perge.

Dabam Hannoverae 15. Feb. 1692.

P. S. *Bernardi Baldi* librum *de Tabula Eugubina* legi olim, notavique eum explicationes vocabulorum ex Linguis Orientalibus petere. Mihi placuerat Ectypon tabulae qualem vidi apud D. *Fabrettum*, quod ipſa ex Tabula colore nigro infecta in charta applicata fuit expreſsum. Nam quae vidi, characteres non ſatis exprimunt. Accepi ex Anglia Tabulam variarum gentium Alphabeta, & characteres ex ſe ſe invicem derivantem, autore doctiſsimo *Eduardo Bernardo*.

Excellentis eruditionis Vir *Schurzfleiſchius* Profeſsor Hiſtoriarum VVitebergenſis iter ſuſcepit in Italiam, & haud dubie Florentiam adibit, & Te in illa. Eſt inter comites itineris D. *VVeslovius* noſtri ad Comitia Imperii Legati filius, Iuvenis egregiae ſpei. Hunc Tibi commendare audeo.

EPISTOLA XIV.

NOviſsimas meas acceperis, quibus Tuis ſane amantiſsimis, doctrinaque pleniſſimis utcumque reſpondi. Vtcumque, inquam, nam Tibi ex omni Europa eruditi tributa ferunt, praeter ea quae domi, in agro Florentino ingeniorum feraciſſimo, naſcuntur; mihi vix occurrit, quod ad Te perſcribam dignum ſciri. Sunt tamen aliqui in Gallia, Anglia, Batavis Eruditi, qui ſolent noſtras eſse aliquid putare nugas. Ex his *Iuſtellus* Londino ſignificavit *Southvvellium* eſse Praeſidem Societatis Regiae; *Hallaeum* Secretarium; Ed. *Bernardum* edidiſse *Etymologici Britannici ſpecimen*. Molitur hic de *Literarum origine* Commentarium, *Tabulamque Characterum* per omnes fere gentes uſitatorum Harmonicam iam edidit.

Ludolphus Chalybone ſive Aleppo expectat Locuſtas conditas comeſtibiles, quales *Ioannes Baptiſta* comederat in deſerto, idque cibi genus, credo adhuc deerat inquieto Europae palato. Si quis Princeps ſuae menſae imponat, mox in deliciis erunt. *Ludolphus* mihi ſcribit, veniſse ſibi in mentem petere Locuſtas ex Oriente, quo facilius ſententiam tueatur, non Coturnices (Quaglie) ſed Locuſtas fuiſse, quibus paſti ſunt Iſraelitae in Arabiae deſertis.

Lutetia Pariſiorum Abbas *Nicaſius* Vir Doctiſſimus mihi nuntiat, *Nazarium Ephemeridum* olim *Romanarum* Conditorem, nunc in

eo

eo eſſe, ut *Auzouti* Romae, ut ſcis, ſuperiore anno extincti Notas in *Vitruvium* & *Frontinum* edat poſthumas. Laudo conſilium quod Tibi non poterit ignotum eſse. Vellem caeterae quoque Viri acutiſſimi ſchedae ab interitu vindicarentur.

Plures amici Galli uno ore mihi aſseverant, novum *Petronii ſupplementum* Belgradi a Gallo quodam Volone repertum, nunc Lugduni publicari. Initium eſse: *Iam dudum*.

Toirardus me hortante ſuam *Evangeliorum Harmoniam*, tot annis preſſam, tandem nos ſperare iubet: Inerunt quaedam ſingularia, & Autore digna. *Lactantius de mortibus Perſecutorum* mox praelo Batavo exibit, cum Variorum notis, quas inter non minimi pretii erunt *Toirardianae*.

Nova Vita Magni Cardinalis *Ximenii*, quem *Richelius* ſibi tanquam exemplar propoſuerat, quod ſequeretur, in Gallia editur. Talem *Ximenium* hodie Hiſpania unius Regni iactura redimere deberet, ſi magni Viri in foro proſtarent.

In magna expectatione ſumus converſionis rerum: Angli, & Batavi ingentem victoriam mari partam canunt, ſed tutiſsimum erit Echo ex Gallia expectare, ut iam non ambiguos ignes accendamus. Apparet tamen retroceſsiſse Gallos, atque iunctis hoſtium viribus impares fuiſse, quod neque *Eſtrieus*, neque Normannica claſsis *Tourvillio* ſe coniunxiſſent. Itaque credo conſilium faciendae in Anglia exſcenſionis, nunc quidem depoſitum iri: ſed multa magnaque, ab exitu obſidionis Namurcenſis pendent. Si capitur Vrbs, ego

Leodium mox, & tandem Coloniam in periculo fore arbitror. Sereniſsimus Princeps meus *Erneſtus Auguſtus* militum quinque millia de ſuo, Imperatori in Pannoniis militatura iam dimiſit. Nunc octo alia hominum millia, prope Hamelam in Viſurgis ripa poſitam conveniunt, quae ſequenti ſeptimana recenſenda *Guglielmo* Magnae Britanniae Regi ſummittentur. Dux ipſe, Elector a Caeſare appellabitur.

Reverendiſſimus Abbas *de Montecuto* Magni Ducis in Caeſarea Aula Miniſter, noſtro Miniſtro dedit ſchedam typis impreſsam, tanquam Sereniſsimi Domini ſui iuſsu mihi deſtinatam, qua continetur: *Enigma Geometricum de miro opificio Teſtudinis Quadrabilis Hemiſphaericae, die 4. April. 1692. propoſitum a D. Pio Liſci Pusillo* (ſic ipſe de ſe Autor loquitur) *Geometra*. Res huc redit. Quaeritur Templum Hemiſphericum, quatuor aequaliter ſe ſe habentibus feneſtris ita perforatum, ut reſidua ſuperficies hemiſphaerica ſit quadrabilis. Solutionem eius, ait autor, a ſe oblatam Sereniſsimo *Ferdinando* Magno Principi Hetruriae; & a ſe deſiderari, ut alii quoque interioris Analytices non expertes, in ea artem experiri velint. Itaque ſuſpicor Magni re verboque Principis veſtri iuſsu factum eſse, ut Problema ad me perveniret. Accepi autem vigeſimo ſeptimo die Maii, ſecundum veſtri Calendarii ſtylum; & ut intelligas, inacceſſum nihil eſse, quod tantus Princeps aggredi iubet, ea ipſa die nodum ſolvi, idque infinitis modis, ex quibus tamen aliquot ſimpliciores expoſui, & ſchemate, ac feſtinato ſchediaſ-

diaſmate complexus rem omnem, praefixa ad Magnum Principem Epiſtola, Viennam per primum curſorem ordinarium remiſi; nec dubito, quicquid id eſt, iam ad vos perveniſſe. Iucundum autem erit diſcere, an veſter ille Geometra certe non puſillus, in eandem mecum ſolutionem inciderit (ut ſuſpicari ex quibusdam Problematis verbis licet); An diverſum iter ſit ſecutus; quod fieri poteſt, quoniam Problema eſt ex numero indeterminatorum, quod ſolvere licet infinitis modis. Quamquam ego praeter ſpecialem quandam conſtructionem, generalia praecepta aſcripſerim, quibus mihi videtur contineri quicquid in eo genere praeſtari poſſit. Libenter enim paucis paginis complector, quae Scribaci cuidam, & hoc unum agenti, iuſti voluminis materiam darent. Sed tanta eſt Vitae brevitas, tantaque multitudo eorum quae reſtant, praeſertim ad uſum Vitae, perfectionemque artium, ut in Geometricis Methodos potius generales, quam ſpecialia exempla quaeram; neque ego illa fuiſsem aggreſsus, quamvis per elegantia, & dudum in poteſtate poſita, niſi maior illa iubentis autoritas excitaſset.

Ipſi Sereniſſimo Hetruriae Principi, meo ſenſu, ſed Tuis verbis ſignificantiſsimis, quae ſtylo meo, fateor, aequari non poſsunt, devotionem a me perpetuam denuntia, ut intelligat quantam ab Heroicis eius dotibus humano generi ſpondeam. Nondum diſcere poſſum, quod ad ipſum relatum fuiſse ſcribis, novum aliquid in rebus Chemicis apud Svecos prodiiſse. Primus Archiatrorum noſtrorum habet affines in Svecia, eſtque rerum Chemicarum ſcien-

ſcientiſſimus, & curioſiſſimus; ſed nihil tale ad ipſum pervenit. Eminet nunc inter eruditos Sveciae *Olaus Rudbeckius Atlanticae* autor, idem medicus, Anotomicus, Mechanicus inſignis; in Chemicis aliquid dediſſe non puto. *Hiennius* Medicus, idemque rerum Mineralium conſultus, poſſet aliquid fortaſſe in hoc genere: an ediderit diſcam. Italus quidam qui ſeſe appellabat *Franceſco Levante* ante annos aliquot in Fodinis Sveciae fuit, emendaturus eliquandi Aeris rationem; ſed non bene convenit ipſi cum iis quorum intererat. Praeterea eſt in Laboratorio noſtro Chemico iuvenis Svecus, ſed nec ipſi quicquam de rebus Chemicis in Svecia promotis compertum eſt. Haec ideo ſcribo, ut intelligas diligenter a me quaeſitum eſse, nihilque mihi fore optatius, quam nuntiare aliquid poſse, quod tantus Princeps libenter audiat. Expecto tamen adhuc quid amici conſulti ſint reſponſuri. Multum curae Tuae debeo, & nimium eſt, quod tranſmittendi ad Venetos Faſciculi ſumtus Tute feciſti, itaque redhoſtiendi occaſionem mihi dari opto. Quod ſupereſt, vale, ac fave.

Dabam Hannoverae 11. Iun. 1692.

EPISTOLA XV.

Meas haud dubie dudum rite acceperis, quibus paulo fuſius ſignificaveram, quae Svecia ad me fuerint preſcripta de libro Chemico illic promiſso, non edito, de quo ad Sereniſsimum Principem fuerat relatum.

Hunc

Nunc ſignifico delatum tandem ad me eſſe *Martyrologium* Manuſcriptum, quod Tuo beneficio, atque interventu Vir clariſsimus *Franciſcus Florentinus* Lucenſis ad nos remiſit. Quando nihil urgebat, monueram *Mendlinum* noſtrum, ut tutam tranſmittendi occaſionem expectaret, quod & fecit. Accepi in eodem faſciculo alteram Diſſertationem annariam *Bernardini Ramazzini* noſtri, Egregii Viri, quam mihi, tanto honore me non dignanti, inſcripſit, nondum antea mihi viſam, ſed & integrum opus V. Cl. D. *Gulielmini* inſignis Mathematici ex munere, Te parario additum, nunc cum aliquot *Epiſtolarum Hydroſtaticarum* eiusdem, Tibi, mihique inſcriptarum exemplis, ibidem inveni; atque ita velut cumulo in unum congeſto Tuorum beneficiorum, & liberalitatis Amicorum, obrutum me ſenſi. *Gulielmino* gratias egi dudum. *Epiſtolae* eius *Hydroſtaticae* in *Acta* ſunt relatae, eo quod merentur elogio: videbimus quid reſponſurus ſit *Papinus* cui exemplum miſi dudum.

Ezech. Spanhemius ſententiam ſuam de controverſia inter *Noriſium*, & *Hardovinum* clariſsimos Viros ad me perſcripſit, neutrique ſe accedere poſse ait. Et vero ſaepe difficile eſt, ne dicam impoſſibile ſolvere enigmata in nummis veterum latentia; quando perſaepe ne illa quidem intelligimus, quae ante paucos annos ſunt cuſa.

Sereniſſimus Elector Brandeburgicus hodie apud nos expectatur, de Republica cum Socero conſilia capturus. Galli incipiunt de induciis ſermones iacere: ſatis enim intelli-

gunt

gunt praeſentem animorum coniunctionem non facile Foederatis redituram. Sed ubi ſemel Imperator cum Turcis pacem fecerit, difficilius audiet Gallicas conditiones. Nam animus Caeſaris ſemper in eo fuit, ut Turcas quam longiſſime a noſtris finibus removeret, quam ſpem nondum depoſuit, modo liceat per Gallos. Itaque ſi *Gulielmo* Regi quieta Angliae poſſeſſio relinquatur, aliaque ad Rhenum, & in Belgio redintegrentur, putem inducias poſſe iniri. An vero ea mens ſit Gallis, ut ſerio velint agere, quae huic fini oportet, nondum ſatis conſtat.

Cl. *Pufendorfius* hiſtoriam *Friderici VVilhelmi* Electoris Brandeb. mox praelo committet.

Du Groſius Gallus ſcripſit contra *Templii* Angli olim Legati *Commentarios rerum ab anno 1672 ad 1679 geſtarum*. Monſtrarit mihi MS, nunc editum mittit.

Incluſas peto curari. Vale Vir Illuſtriſsime, ac fave.

Dabam Hannoverae 29. Septemb. 1692.

EPISTOLA XVI.

INſolitis modis diſtracto mihi, pene omni Commercio Literario fuit aliquandiu interdictum. Nunc reſpiranti, nihil fuit ad Te ſcribendi cura antiquius. Accepi literas Tuas recta tranſmiſſas tum & alias ad me delatas opera R. Patris *Papebrochii* inſignis Viri. Sed eae quibus de ſuſcepto mihi opere, id eſt *Diplomatico Iuris Gentium Codice* dixiſse Te

ſcri-

ſcribis fuſius, malo fato meo ad me non pervenere. Accepi *Diploma Cantelmianum*, & gratias ago. Sed & Tibi, & per Te, eximiae doctrinae Viro, & rerum Florentinarum peritiſsimo *Benvenuto* (1) obſtrictum me profiteor, quod etiam ex veſtri Archivii Theſauris adiuvare voluiſtis, tametſi per obiectas difficultates, res intra voluntatem ſteterit. Nec tamen in poſterum deſpero. Certe in Aula Regia Sveciae, tum apud Sereniſſimum Brandeburgicum Electorem, & in aliis Aulis auxilia humaniſsime ſunt oblata; Sapientibus Adminiſtris indicantibus multa latere in Chartis, quae edi ad Dominorum decus pertinet. Caeterum ego expertus ſum, plus ſaepe Virum doctum, utcumque privatum, poſse dare praeclari, quam Archivium integrum, idque ſi ab ullo expectari, certe a Te poteſt. Itaque etiam rogo, ut Indices Diplomatum maiorum ad Rempublicam pertinentium editorum, ineditorumrve, qui Tibi forte occurrent, rerum praeſertim ſuperioris, noſtrique ſeculi, ſumminiſtres; additis Autorum locis unde peti poſsint, ſi quidem edita habentur. Ita mihi ſeligere ad rem futura, integrum erit. Primum Volumen *Codicis Iuris Gentium Diplomatici* complura complexum Monumenta rerum inſignium a ſeculi duodecimi initio, ad initium uſque ſeculi ſuperioris prodiit; daboque operam, ut ad Te exemplum deferatur: Praeter iuſtum Volumen *Supplementorum*, ſi vitam, vireſque dederit Deus.

Gra-

1 *Bernardus Benvenutus* Flor. Vir pereruditus, de quo fuſius agemus cum eius Epiſtolas ad *Margliab.* edemus.

Gratias debeo pro egregiis notitiis literariis, & ut in poſterum quoque me hoc beneficio bees, ac ne illa quidem praetereas peto, quae extra Italiam amici Tibi nuntiant. Quae peculiari ſcheda ſcripſiſti, ſubducta omnium oculis ſcite ut iuſsiſti.

A *Mutinenſi Diario* egregia expecto, quando tot Praeclari Viri conſpirant: *Rondellum*, & alios quosdam ignoraveram. *Cevae* Mediolanenſis V. Cl. quaedam Geometrica olim inſpecta, viſa ſunt egregia.

Leonardi Capuani Opinionum librum Romae prohibitum miror. Quid enim commune huic libro cum rebus ſacris, vellem prodire, quae molitur *de Febribus*.

Pro quadraginta Tomis aſserendae Pontificiae auctoritati edendis, ſub quibus gement foruli Bibliothecarum, praeſtaret ex omnibus dari ſelecta: Alioqui dicetur editoribus: *quis leget haec?* ſecus ſe res habet cum *Actis Sanctorum*, quia in illis eduntur Antiqua Monumenta.

Arnaldi, & aliorum eius partis ſparſa opuſcula, aliquot voluminibus in Batavis edi debere aiunt.

Bernardus mihi Oxonio ſcripſit, iam per Typographos ſolos ſtare, quominus edatur *Ioſephus*.

Thomas Smithius Miſcellaneis, & *contra Simonium* ſcriptis clarus ſignificavit mihi, ſe quoque in *Burneti* Epiſcopi Salisburienſis *Hiſtoriam Reformationis Anglicanae* ſtylum acuiſſe, ſed praeventum fuiſse a *VVhartono*, cuius *ſupplementa* ad *Cavei Scriptores Eccleſiaſticos*, & edita *Monumenta*, Tibi non ignota ſunt. In-

te-

terea mihi videtur, quae in *Burneto* reprehendunt, non eſse magni momenti.

Grandius ex Gallia alius, anteriorque *Burnetiani* operis Antagoniſta, coepto intermiſit itinere ad Luſitanos ſuſcepto.

Leantium Ieſuitam audio veniſſe ex Sinarum regno, & complura rara attuliſſe Pariſienſibus; inter alia ſtirpium delineationes, & Geographicam Regni Tabulam, quae nunc editioni parantur. Pro Card *Laurea*, *Caſanatam* ſuffectum intelligo in Praefectura Vaticanae, doctum doctò. *Caſanatam* elegantioris doctrinae conſtat, cum *Laurea* in ſcrupuloſioribus illis ſtudium maxime collocaret. Ipſius *Caſanatae* Bibliothecae praeerat vir doctiſsimus, qui idem erat ſecundus Vaticanae cuſtos cum ego Romae verſarer.

A *Noriſio* multa adhuc praeclara expectamus, modo ipſi vacet per negotia quibus Romae obrui audio, & ipſe queritur in literis ad amicos.

Nihil ne compertum de *Grimaldi*, & caeterorum ex Societate adventu ad Sinas? Si quid intelliges, fac quaeſo, ut ſciam. Aiunt variaſſe ſententias in magno Capitulo Generali Patrum Societatis Ieſu. Ipſum Generalem Probabiliſtis non favere. Tibi iſta propius ſcire licet: & nos talium curioſi ſumus.

Novellae publicae dixere *Ciampinum* ad portum Civitatis Veteris, quem Papae florentem reddere conſilium eſt, collegium quoddam fundare decreviſſe. An is, quem ſuſpicor, noſter eſt *Ciampinus* literariis Operibus clarus?

Sereniſsimo Principi Hetruriae, & fratri
eius

eius inclyto Principi me, rogo, ut data occaſione commendes. Fac etiam ut ſciam quomodo exceptum fuerit deſiderium meum de Diplomatibus impetrandis. Tametſi enim facile iudicem, interdum Principibus iſta premenda videri; male tamen mecum ageretur, ſi quae optimo animo a me ſunt poſtulata, aliter acciperetur. Neque enim ego communicari mihi velim, niſi quae pertinent ad communicantium decus. Inveſtitura Senenſis, ubi edita extet, ſcire pervelim, niſi aliter videtur; denique multum mihi ex Theſauris Tuis promitto. Indicem vidi eorum quae promiſerat dare *Neſſelius* in ſuo *Corpore Tractatuum Politico*. Ego nihil inde in mea tranſtuli, ne quid ipſi praeriperem. Ille ſolum *Tractatus Pacis*, & *Foederum* ſibi propoſitos habuit. Ego etiam *Teſtamenta*, & *Erectiones Dignitatum*, & *Solemnia*, & *Inveſtituras*, & *Leges Fundamentales*, & *Concordata Nationum*, & *Privilegia maiora*, &c. Sed ex his omnibus nonniſi ſelecta. Opus quoque in Gallia editum ad me pervenit. Miratus ſum ipſe, mirati ſunt ipſi habuiſſe me de Gallia, quae ipſos fugere. Autor Diarii Eruditorum Pariſini honorifice admodum de opere meo iudicavit, idque ipſum eſt profeſſus de opere ipſorum quod dixi. Quaedam etiam miſſa ſunt ad me, quae inſerere ſuo inconſultum putavit *Leonardus*. Vale. Dabam Hannoverae 29 Decembris 1693.

Opus meum Tibi afferet *Marcus Deflerus* Friſius Vir egregius doctrina, & meritis, Secretarius olim Cancellarii Regni Sveciae, poſtea Conſiliarius aliorum Magnatum, cui pro ſueta humanitate Tua favebis.

Ami-

Amicus mihi Pariſiis ſcribit *Herbelotium* (1) cum eſſet Florentiae, Manuſcriptum Arabicum vertiſse, in quo deſcribitur Iter Autoris a Sumarkanda ad Sinas: Linguam ab Arabico in Tartaricum declinare: Verſionem vobis reliquiſſe. Extabit opinor cum originali in Bibliotheca Magni Ducis; itaque rogo, ut quidnam id rei ſit, ſignificare per occaſionem velis.

EPISTOLA XVII.

Literas Tuas gratiſsimas cum accepiſſem, expectavi hactenus prolixiuſculas illas, ad quas ſe referebant, ſed fruſtra. Nam neſcio quo fato cum caeterae ad manus meas venerint, hae intercidere. Et tamen inde reſponſum ſperabam ad meas, quibus a Te petieram, ut mihi in Aula veſtra faveres ad impetranda Monumenta quaedam edi digna, & ad decus Sereniſsimae Gentis *Mediceae* pertinentia. Id deſiderium meum quomodo exceptum fuerit, miror me nondum intelligere potuiſse.

1 *Bartbolomaeus Herbelotius* Gallus qui A. 1666. Florentiae conſedit & Catalogum conſcripſit Codicum MSS. Orientalium Bibliothecae Mediceo-Palatinae. Huius Exemplum adſervamus in hac Bibl. noſtra, ita inſcriptum: *Regiſtro de' Libri Orientali del Sereniſ. Granduca, con una ſuccinta eſplicazione del contenuto dei medeſimi fatta dal Sig. Bartolommeo d' Herbelot Franceſe in Firenze l' anno* 1666. Catalogum hunc *Magliabechius* cum *Schelbornio* communicavit, qui edidit inter ſuas *Amoenitates Literarias*, ſed deceptus eſt, dum *Magliabechium* auctorem credidit.

Itaque obnixe rogo, ut ſignifices, quid mihi ſperare ſit permiſsum; nunc enim res in eo eſt, ut de ſuperioris ſeculi monumentis ordinandis cogitem, poſt anteriora abſoluta. Celeberrimi *Neſſelii* inſtitutum a meo diverſum eſt, ut vel ex *Actis Eruditorum* intellexeris. Ille *Tractatibus* alligatur, ego omnigenos *Actus Publicos* admitto. Contra ille omnes *Tractatus*, aut certe potiſsimos dabit; ego *Acta* legitima nonniſi ſelecta, & magnam partem nondum edita. Itaque nihil eorum hactenus attigi, quae ille in ſuo Indice edendorum edito commemoravit.

Gerardus Meierus V. Cl. apud Bremenſes Theologus, olim Tibi notus coram, iuſsit, ut Tibi ſalutem nomine ſuo nuntiem, quod & facio. Doctrina eius, & virtus apud omnes in pretio habentur.

Videris quae inter *Harduinum*, & *Valentem* Viros doctiſsimos acta ſunt, quibus audio nunc & *Toinardum* noſtrum inſignem Virum implicari. *Spanhemius* qui in his ſtudiis, de quibus illi certant, merito regnare cenſetur, ad me ſententiam ſuam de nonnullis perſcripſit; et licet *Harduini* ingenium magni faciat, putat tamen magis feſtinare in ſententia dicenda, quam par ſit: certe in Nummo Caeſareo interpretando multis modis eſse lapſum. Nec tamen *Vaillantio* aſsentitur, qui M. interpretatur μεγάλη, ſed mavult μητρόπολιν deſignari. Etſi alii Nummi non extent, qui Caeſarum illam iam tum Metropolim fuiſse indicent. Quid *Noriſius* ea de re ſentiat per *Nicaſium* intelligemus.

Veſtri Florentini *Noriſius*, & *Segnerius* id ho-

honoris Romae ſunt conſecuti, ut in cauſa gravisſima, quae inter Romam, & Galliam agitabatur, in conſilium ſint adhibiti. . . Audio tamen Gallos de *Noriſio* queri, neſcio an iure. *Segnerium* aiunt inventorem fuiſse formulae, quam Epiſcopi Gallicani ſignare debebant: ubi tamen haeretur inter *ſi quid*, & quicquid: Gallis *ſi quid* actum ſit contra iura Eccleſiae, improbare paratis; Roma vero poſtulante, ut *quicquid* tale actum eſt reiiciatur, quod eſset fateri tale quid actum eſse. Non noſtrum inter vos tantas componere lites. An veri ſint hi rumores, intelligam, ſi non refutaveris. Magnae ſimul lites inter Theologos Confeſsionis Auguſtanae: ſunt quidam qui a coeteris *Pietiſtarum* nomine infamantur, quaſi Pietatis attentius colendae ſpecie, factiones, novitates, enthuſiaſmos, & neſcio, quae alia errorum monſtra alant: longa eſt Hiſtoria, longae ambages. Auxere lites controverſiae intercurrentes de Chiliaſmo, (quem nonnulli tuentur) & de Prophetiis novis, quas exemplo *Brigittae*, *Hildegardis*, & ſimilium, non contemnendas quidam iudicant: praeſertim cum nobilis quaedam Puella hoc dono praedita a ſuis quibusdam amicis credatur. In Gallia certant Philoſophi de *Virgula Divinatoria* Ruſtici cuiusdam ex Lugdunenſi tractu, (ubi mira in indagandis homicidiis, & furtis praeſtitiſſe dicebatur) Lutetiam evocati. Multi fidem adhibuere, etiam ex Carteſianorum gente, & cauſsas in ſuis effluviis quaesivere: Sed tandem fraus detecta eſt. Ego ſtatim ſcripſeram, mihi rem inanem videri. Vir quidam doctus libellum in Gallia edidit de hoc argumento,

primum ad Te perveniſſe; cum biennio abhinc ad Vos ſit transmiſſa, ipſique Sereniſſimo Principi Hetruriae reddita, prorſus qualem editam, atque *Actis Eruditorum* inſertam vidiſti: Scilicet totum hoc verbotenus extat in *Actis Lipſienſibus*, niſi quod in ſcripto ad Sereniſſimum Principem acceſſit, quae *Actis* commode inſeri non poterat.

Nihil ne ſperare ad *Codicem* meum *Diplomaticum* a veſtris licet? aut potius nihil ne a Te, qui unus plus ſuppeditare potes, quam integra Archiva poſſint. Suffecerit indicari nonnulla rariora huius generis, etſi in Libris editis extantia. Et ſcito Italica pleraque ſatis in his oris eſſe rara, etiamſi ſint typis edita. Ipſius *Codicis* partem primam iam editam mox meo nomine accipies. Tria a me exemplaria habebis; unum compactum Bibliothecae Magni Ducis deſtino, & cum profundae devotionis ſignificatione a me afferri peto, dabitque forte ea res occaſionem commendandi inſtitutum meum, ut veſtri ſymbolam conferant, neque enim a me, niſi ea commodantibus viſa publicari digna, deſiderantur. Alterum exemplum, ſolutum ſcilicet, Tibi deſtinatur; tertium itidem ſolutum, Ill. *Ciampino*, ut per occaſionem meo nomine tranſmitti cures, peto. Soluta haec duo relicta ſunt, ne nimis onerarent ad vos ferentem.

Ioh. *Craigius* Scotus Londini librum *de Dimenſionibus Figurarum* edidit, in quo candide profitetur calculum a me inventum facem ſibi praeluxiſſe.

Vellem noſse quid Doctiſs. Vir *Domini-*

cus Gulielminus de reſponſione mea ad obiectionem *Sturmianam*, a Te olim *Gulielmini* nomine mihi communicatam, dixerit; & num ipſi ſit ſatisfactum. *Papinum* aliquoties per amicum hortatus ſum, ut ad *Gulielminianam reſponſionem* nobis replicationem ſuam daret. Hanc ergo nuper Manuſcriptam mihi communicari iuſsit, ſed mox opinor edendam, directam ad *Chriſtianum Hugenium* ſummae celebritatis Virum. Vbi impreſsam aliquando accepero, dabo operam, ut mature ad vos perveniat.

Non dubito quin dudum ad Te pervenerit *Petronius* cuiusdam *Nodotii*, qui ſe ſupplеſse iactat hiatus. Ego vero pro certo habeo ſuppoſititia eſse, quae ille nobis venditat, & a genuino *Petronio* prorſus abhorrentia.

Andreas Morellius inter primos noſtri temporis Antiquarios habendus, & in Rei Numiſmaticae antiquae cognitione in primis eminens, circa quam maximum opus molitur, pene omnes veteres Nummos multis figurarum aere expreſſarum millibus exhibiturum, tandem ex Gallico carcere dimiſſus, in Germaniam cum omni apparatu ſe recipit, ſtrenueque in inſtituto pergit.

Ezech. Spanhemius, Vir in hoc ſtudiorum genere ſummus, nunc in edendis *Iuliani Caeſaris Operibus* apud Lipſienſes, *Hymniſque Callimachi* apud Batavos eſt occupatus, ut ipſe mihi ſignificat. *Iuliano* accedent quae *Cyrillus Alexandrinus Iuliani* argumentis reſpondit. Sed haec, aliaque multo plura aliunde Tibi innotuiſſe non dubito.

Iac.

Iac. *Gronovium*, Virum tam doctum, quam pugnacem, aliquid in celeberrimi *Cuperi Harpocratem* editurum aiunt.

Proximis meis rogaveram de Manuſcripto quodam Orientali Lingua Perſica ſcripto, Itineraria Mahumetani cuiusdam hominis ad Cataiam, ſeu Sinas complexo, apud vos extante, quod *Herbelotus* Vir maximi in ſtudiis iſtis nominis, cum Florentiae eſset, verterat; verſionem quoque in Bibliotheca, credo, Sereniſsimi Magni Ducis reliquerat. Petieramque ut mihi ſcribere digneris, an quid Tibi ea de re compertum, & an apud Vos illa extet Verſio, una cum originali; idem nunc repeto.

VVitſeniana Tartariae Orientalis Tabula ſane egregia, 20. annorum opus, nuper ad nos pervenit. Sed hoc Tibi ſcribere eſt *Noctuas Athenas*. Vale Vir Egregie, & me ama. Dabam Hannoverae 12. 22. April. 1694.

EPISTOLA XIX.

MVltum Tibi debeo, quod ſubinde Reipublicae Literariae nova nuntiando, & voluptatem mihi, & fructum praeſtas: pro quo utinam paria ex his oris reddere poſſem!

Iob. Georgius Graevius Vir eruditiſsimus Typographum in Batavis hortatus eſt, ut ſelecta quaedam *Germanorum Opuſcula*, exemplo *Miſcellaneorum Italicorum* edat. Primus Tomus erit rerum Criticarum; & continebuntur eo *Ioachimi Camerarii* ἱπποκομικοί, *ſeu de Re Equeſtri*.

ſtri. *Reineſii de Lingua Punica*: *ἱστορούμενα de Deo Endovellico*. *Apologia eius pro defenſione variarum lectionum*. *Duae ad Graevium Epiſtolae*. *Schefferi de varietate Navium*: *de novis Tabulis*. *Senſtetius de Alea*: *de variis navibus*. *Mathiae Schikenau Epiſtola Critica ad Th Franzium*. *Andreas Rivinus de Majuma*. Eiusdem *de Salatia*, & *Malacia*. *Auguſti Buchneri in Venantii hymnum de Paſchate*: *Et in Prudentii hymnum de Natali Chriſti*. *Capiferrei in Ovidii Metamoph*. *Criſtian*. *Daumius de cauſſis amiſſarum radicum Linguae Latinae*. *Criſtoph. Coleri parerga*. *Marq. Freheri parerga*. *Eiuſd. duae diſſertationes de duabus Antiquis Gemmis*. *Eiuſd. Numiſmatis argentei Conſtantinop. explicatio*. *Martini Opitii Variae Lectiones*. *Steph. Pighii Mythologia de 4. anni partibus*. *Ioh. Strauchii tres diſſertationes in Tacitum de Germania*. *Chriſt. Fr. Franckeſteri de Aerario*. Sequentur talium Tomi plures. Itaque cum Te nihil pene etiam alienigenae eruditionis fugiat, fortaſse poteris nobis indicare ſugientia quaedam Germanorum Opuſcula, quae nobis ipſis non ſuccurrerunt.

Quando ſpes decollaſse videtur obtinendi aliquid ex Tabulariis veſtris, ſaltem illam non depoſui nanciſcendi aliqua ex privata penu Tua, quae *Codicem* meum *Diplomaticum* ornent, augeantque. Scis qualia deſiderem. Nam Diplomata, quae ad privatorum tantum res pertinent, ſimpliceſque fundationes Eccleſiarum, non ſunt mei inſtituti. Si quid mihi paras beneficio Illuſtriſſimi Comitis *Balati* veſtratis, qui poſt breve

ve iter in patriam ad nos mature redire cogitat, rite obtinuero.

Olearius quidam iuvenis doctus nuper libellum edidit *de Nummis Bracteatis*, qui paſsim in Germania eruuntur, & prodeſse poſsunt ad illuſtrandam Hiſtoriam poſteriorem.

Elias Brennius Svecus dedit librum *Hiſtoriae Numiſmaticae Svedicae*, in quo complura notatu digna. Vellem omnes Nummos Reginae *Chriſtianae* inſeruiſset, etiam quos illa abdicato Regno cudi iuſsit; ſed illos deſtinato conſilio omiſsos video.

Andreas Morellus Helvetius, qui praeclariſsimum conſilium ſuſcepit omnes Veteres Nummos, qui reperiri poſsunt, aere exprimendi, & ultra viginti quinque millia Ectyporum iam habet; tandem Gallia dimiſſus, ubi Religionis cauſa detinebatur, ad Celſiſsimum Comitem *Schvvarzeburgium* ſedem tranſtulit, qui talium curioſiſſimus, undique raros Nummos conquirit. Ipſe D. Comes mihi nuper Brunſvigae dixit, eſſe ſibi aliquod commercium cum eo, qui Magni Ducis Gazophylacium aliquorum Nummorum curat: *Noriſii* opinor ſucceſſor. Si Tu, atque alii adhuc in Italia ſuppeditari poſſunt, qui velint, poſsintque aliqua haberi digna ſuppeditare, ſive ex antiquis, ſive etiam ex recentioribus, nos obſtrinxeris.

Spero tria, quae miſi, exempla *Codicis* mei *Diplomatici* Tibi reddita. Nam Pictor Italus qui ſecum Venetias tulerat, mihi redux affirmavit apud D. *Tegliam* Agentem Magni Ducis a ſe curatas.

Flu-

Fluxionem illam moleſtam, de qua nuper querebaris, diſſipatam ſpero, & firmam valetudinem Tibi ac longam opto.

Ex *Actis Eruditorum* nuper forte volutatis intellexi Epigrammatium quoddam meum ad ſe, ultimae parti *Bibliotecae Fugientis* V. Cl. *Ioh. Cinelli* inſertum, neſcio an eo honore dignum. Ego vellem omnes partes huius *Bibliothecae Cinellianae*, fruſtra a me apud Bibliopolas quaeſitas nanciſci poſse.

Poſtumum *Peliſſonii* librum miſit mihi D. Abbas *Ferrerius* defuncti cognatus.

Noſſe velim, an ſpes ſit *Controverſiam* illam *Probabiliariam* compoſitum iri.

Gaudeo D. Cardinalem *Aguirram* reſtitutum; ita ſpero ingens opus *Conciliorum Hiſpaniae* ad finem perductum iri.

R. P. *Fardella* mihi ſignificavit ſe ſe accepiſſe Lecturam Patavinam, quam habuerat *Montanarius*; ſed ex eo tempore nihil ab eo intellexi. Rogo ut eum data occaſione a me ſalutes, horteriſque ut praeclaro ſtudio decurrere pergat, ſuaque conſilia me quoque ſubinde diſcere patiatur.

Si D. *Andreini* (quem data occaſione ſalutari peto) forte ſuppeditare poſſet Nummos, aliaque id genus pro D. Comite *Sckvvavzburgico*, velletque indiculum ſuppeditare, addito etiam pretio, multum eius benignitati deberemus. Vale, & fave.

Dabam Hannoverae 8. Auguſti 1694.

EPI-

EPISTOLA XX.

NOn mediocriter turbavit me adverſa valetudo Tua; quantum enim in Te ſitum ſit omnibus literas amantibus, nemo neſcit. Itaque quod reſtitutum Te intelligimus, ſcito non mediocri nobis gaudio fuiſse.

Hinkelmanni Paſtoris Hamburgenſis *Alcoranum* nunc primum Arabice editum, puto ad Vos perveniſse: erudita in primis Praefatio eſt; ſed non ideo minus *Marracci* laborem expectamus.

Miror nondum prodire poſthuma *Auzuti* noſtri, quae *Nazarium* edere velle acceperam.

Cavae quae memoras nova Mathematica nondum habeo; videtur ingenio, & acumine non deſtitui; ſed an iure *Galilaeum* reprehendat, conſtituere non audeo.

Diaria Erudita ſpero adhuc procedere; noſse gratum erit, quis Parmae, & Ferrariae hoc curet.

Cardinalem *Lauream* non aliud quam Indices reliquiſse miror.

R. P. *Vannum* puto receptae doctrinae nunc acquieſcere.

Quid *Bacchinus*, *Guilielminus*, egregii apud Vos Viri, agunt. Cl. *Papinus* non ita pridem ſcripſit mihi tandem reſponſum ad Guilielmiana, ſed Manuſcriptum, nec niſi iubente ſe ultra communicandum. In eo *Hugenio* arbitrium controverſiae defert, *Guilielmini* exemplo, qui me, licet imparem, controverſiam inſpicere voluerat. Quid *Hugenius* reſponderit, non ſatis habeo exploratum.

Val-

Valde ago gratias de Senenſi carta, quam nunc remitto, & eius generis a Te plura per occaſionem ſpero, nam Tu certe, ſi quis alius, omnium rerum praeclararum promus condus es. Sed & gratias ago, quod mei Libri exemplum ad eximium Virum *Iob Ciampinum* curaſti. D. Abbas *Guttius* veſtras nuper ſalutem a Te nuntiavit mihi per fratrem, addito non ingrato nuntio, in eo eſse Te, ut immenſos Bibliothecae Tuae theſauros digeras. Vtinam in hoc labore verſanti, adeſsem, quam multa per occaſionem a Te diſcerem! In Bibliotheca Tua vulgatum illud carmen non iniuria occineret

Omnia iam novi, Vates; mibi dic tamen unum
Num ſim Muſa Tibi, Tu vel Apollo mibi?

Magis magiſque increbeſcit rumor de *Noriſio* ad ſupremum illud, ſi a Papa abeas, Eccleſiae faſtigium attollendo. Gratulabor magis Reipublicae Literariae quam ipſi; quum puto dignitas illa, etſi parem, & idoneum, diſtrahet multum: Literis gratulor, quod iterum in Purpura patronum habebunt.

Segnerii gratiam aiunt nonnihil refrixiſſe, quod Papam concitare voluerit in Praepoſitum Generalem. Sed haec vobis exploratiora.

Graevius nuper excellentiſſimae doctrinae, Germanorum ſelecta in literis elegantioribus Opuſcula nonnulla uno volumine edi curabit. Forte Te iudice ſuppeditari poſsent de noſtris, quae nobis, & ipſi *Graevio* non ſuccurrunt.

Vale, Vir egregie, & fave. Hanoverae 20. 30. Decembr. 1694.

EPI-

EPISTOLA XXI.

GRatiſsime mihi Tuae fuere, ſemperque iucundum erit intelligere, florere Te, & valere, & mei meminiſſe. Recte facere mihi videris, vel valetudinis cauſa, quod ſcribendi ardorem nonnihil moderaris: & licet non parum nobis a re decedere intelligam; ita tamen animatus ſum, ut nolim ex amicis fructum percipere, qui ipſorum cum damno ſit coniunctus. Libenter intellexi rediiſse ad Te Senenſe inſtrumentum. Puto quasdam Tuas ad me non perveniſſe, nam refers Te ad aliqua, quae non ſatis intelligo.

D *Burnetus* Anglus Epiſcopi Sarisberienſis cognatus aliquandiu apud nos egit: is multa de humanitate Tua, & doctrina memorabat.

Puto iam Tibi innotuiſse *Bibliorum Criticorum* editionem auctiorem moliri Batavos, eamque in rem ſcheda impreſsa, conditiones obtuliſse his qui iis uti volent, exemplo Anglorum, qui in magnis operibus edendis ea methodo non male utuntur.

Andreas Morellus Vir egregius ſede apud celſiſsimum S. R. Imperii Comitem *Schwarzburgicum* fixa, id agit, ut ingens opus Antiquorum Numiſmatum editioni paret. Specimen olim Pariſiis editum, nunc recuditur Lipſiae cum literis celeberrimi Viri *Ezech. Spanhemii*, ut ipſe mihi nuper Berolino ſignificavit. Ipſius operis Tomum primum, quamprimum fieri poterit proditurum puto. Nec in

eo genere quicquam hactenus viſum eſt, quod huic inſtituto comparari poſsit. Scientiam Numiſmaticam a P. *Iouberto* Gallo docte, & lucide brevi bello tractatam, ab eodem *Morello* recuſam auctiorem, atque illuſtratam habebimus.

D. Abbatem *Fardellam* florere Patavii, ubi nunc Profeſsorem agit, laetus, lubenſque intelligo, & pro tranſmiſsa eius ſcheda eruditarum Lectionum indice gratias ago.

D. Marchio *Hoſpitalius* mihi ſcripſit Pariſiis, ſe ſe proprio libello illuſtraturum, & promoturum eſse *Calculum* novum a me productum, quem *Differentialem* apppellare ſoleo; ſed nolo Te tenere diutius. Vale Vir doctiſſime, & ſalve.

Hannoverae 14. -- 24. Martii 1695.

EPISTOLA XXII.

PRo munere R. P. *Cevae*, & Tibi, & illi multas gratias debeo: elegans eſt conſtructio illa, quam adhibet ad anguli ſectionem in partes aequales, nec dubito quin eamdem ad varias aequationes applicare poſsit, etiam a ſectione anguli independentes.

D. Bernardus *Nievventit* Mathematicus Batavus miſit mihi duos tractatus ſuos, quorum unus *Conſiderationem circa Calculum Differentialem* (a me primum in lucem productum) alter *Analyſin* continet *Curvilineorum ex conſideratione Polygonorum*. Vtrobique de me multis locis honeſtiſsime loquitur. Dubia tamen non nul-

nulla circa quaedam mea, & aliorum mea methodo utentium inventa proponit, quae ſolvi petit. In quo ei ſatisfacere ſpero.

D. *Thomas Burnetus*, qui Tuo favore Florentiae uſus fuerat, mihi nuper ex Batavis ſcripſit. In primis laudat praeclara ſtudia *Ioannis Clerici*, qui olim in *Bibliotheca Univerſali* laboraverat, & nunc *Scripturae Sacrae* illuſtrandae ſtudium impendit. *Geneſis* iam prodiit, ut noſti; reliqua in *Pentateucum* mox exibunt. Eiusdem *Phyſicam* in eo eſſe, ut praelo committatur. *Lockium* Anglum edito libro ingenioſo de *Humano Intellectu* notum, nunc praeclarum librum de *Iuventutis Educatione* ſcripſiſse, cuius iam verſio in Batavis ſub praelo laboret, quaemadmodum & ea verſa proſtent, quae Epiſcopus Salisburenſis in Reginae Mariae mortem dedit.

Thomae Smithi denuo prodiit liber *de ſeptem Eccleſiis Aſiae* multo auctior.

Nicolaus VVitſen Conſul Amſtelodamenſis de *Deſcriptione nova Tartariae* edenda cogitat.

Vincentius Placcius amicus noſter communis nuper ſuas *Acceſſiones ad Ethicam, & Ius Naturae* edidit, mihique tranſmiſit, in quibus multa praeclara meditata reperio.

Petrei liber ante multos annos ſcriptus, de *Antiquitatibus Gothorum, & Cimbrorum, & Gothlandicis quibusdam Chronicis vetuſtis*, nuper prodiit in Germania,

Spanehemianam editionem operum *Iuliani Apoſtatae* mox prodituram puto, quemadmodum & *Pufendorſii Vitam Friderici VVilelmi Electoris Brandeburgici*.

D. *Tenzelio* ſignificavi aliquid de iis quae

D. *Hen-*

D. *Henckelius* ad Te perſcripſerat. Vale, & ſave. Dabam Hannoverae 14. 24. Iun. 1695.

P. S. Ante paucos dies hac tranſiit D. Baro *VValter* vetus utrique noſtrum amicus, & qui noviſsime cum Primogenito Regis Daniae Filio ad vos inviſit. Is nunc novum rurſus iter molitur, delicias ſcilicet ſuas, & Marchionis Brandeburgici Beruthini Filium ducet. Itaque non dubito, quin primo quoque tempore ad vos ſit rediturus.

Cum Illuſtriſsimus Comes *Magalotti* crebro commutet literas cum D. Comite Balato, nulla poſsumus uti via rectiore, promptioreque pro literario inter nos commercio. Nam Ill. Comes *Balatus* mihi a multis annis amicus, libenter literas a me accipit, & ad me curabit, itemque a D. Comite *Magalotto* imperabit. Itaque quae in poſterum ad me dabis, rogo ut Illuſtriſsimo Comiti *Magalotto* mittas, ad D. C. *Balatum* curanda.

EPISTOLA XXIII.

QVemadmodum mihi non facile ex Italia nuntius venire poterat gratior eo, qui reſtitutam Tibi valetudinem nuntiaverat; ita laetus, lubenſque legi, quae noſtri pariter & veſtri gratulati cecinere, quibus mea vota addo.

Angelini veſtri Hiſtoriam Muſicam non contemnendam eſſe ex titulo iudico. Apud Vos D. Abbas *Stephanus*, qui Muſicae Electoris Brunſvicenſis praeeſt, nuper *della Certezza della Muſica* libellum edidit, ut ſcien-

tiam

tiam eſſe contra quosdam rerum ignavos oſtenderet,

A *Caſſino* nihil venire poteſt, quod non ſit praeclarum, cuius veſtigia & *Guilielminus* publice tenet. Huic tandem aliquando reſpondit D. *Papinus* in libello edito, quo nonnulla ſua in *Actis Eruditorum* data reſumit, & auget. *Reſponſionis ad Gulielminiana* compendium in *Actis Eruditorum* nuper inſertum eſt: id rogo ut illi cum multa a me ſalute ſignifices.

Anonymi illi qui contra *Noriſium* ſcribunt, magis augere mihi quam minuere eius dignitatem videntur. Purpuram ei deſtinari plerique ſentiunt.

Curavi nonnulla *Diario Gallico* inſeri, ex iis, quae mihi olim de altiore quadam philoſophia cum *Antonio Arnaldo* Theologo, & Philoſopho inſigni fuere agitata; quibus oſtendo circa communicationem Animae, & corporis, quae hactenus inter abdita habita eſt, *Carteſium* & *Malebranchium* rem acu non tetigiſse, remque omnem per Naturae Leges explicari poſse, Deo ex machina non advocato, quamquam illum, & Auctorem eſſe, & Conſervatorem ſubſtantiarum omnium ſit exploratum. Haec diu preſſa, magnorum in ipſa Gallia Virorum hortationibus impulſus, diſſimulato licet nomine, tandem publicis iudiciis ſubmiſi. Erit hoc non ingratum Cl. Abbati, *Fardellae* qui ultra meritum ſolet

Noſtras eſſe aliquid putare nugas.

Eius literis nupera hyeme reſpondi, & reſponſum meum ipſi redditum puto.

Quicquid a *Bellino* proficiſcitur laudem quam habet meretur: qui ſi Anatomiam integram, quanquam Patria Lingua ediderit, multum addet ſuis in literas meritis.

Celeb. *Puſterlam* honoribus auctum gaudeo. Non dubito quin Cl. *Murator*, & humanitatem eius, & eruditionem exprimat. Saepe mihi propoſueram inquirere in nonnulla hiſtorica Monumenta, quae extare fortaſſe poſſunt in Ambroſiana Bibliotheca, ſed non libenter eos compello quibus me plane ignotum iudico; quanquam Tuo beneficio multis in Italia Viris Egregiis innotuerim ad quos aliter nomen meum non perveniſſet.

Inter alia quaerere conſtitueram de Manuſcripta *Hiſtoria Leonis Epiſcopi Comenſis*, quam vidi in aliis Manuſcriptis ad teſtimonium citari; ſed nondum occurrit qui ſe vidiſſe diceret.

Tenzelio noſtro communicavi Codicem MS. qui continet *Epiſtolas Caroli Magni* aliorumque eius ſeculi Regum Francorum, ac Pontificum; is fuit *Mathiae Flacii* Illyrici, qui Lemmata earum ediderat in *Centuriis*. *Baronius* optarat ut ipſas integras edidiſset, nonnihil etiam ſubdubitans de fide Viri. Interea alius Codex repertus eſt a *Tenzelio* in Bibliotheca Caeſarea, ex quo edidit *Gretſerus*, quae res *Flacci* fidem liberavit. Sed quia nonnulla aliter in Flacciano habentur, conferet *Tenzelius* me hortante; iterumque aliquando edet. Idem in eo nunc eſt, ut incomparabile opus *Seckendorfii*, complexum *Hiſtoriam Reformationis Germaniae*, in Germanicum Sermonem transfundat.

Fieri

Fieri poteſt ut aliquot ad Te literae meae perierint, quas curare debebat *Mendelinus*, quem multa etiam ad ipſos Principes pertinentia negligentius tractaſse comperimus, quam par erat: Itaque nunc certiſsima utor ratione tranſmittendi ad Te mea, ſub literis Illuſt. Comitis *Balati*, cui crebrum eſt commercium literarium cum Ill. Comite *Magalotto*.

Etiam Cl. *Nomii* notitiam Tibi uni debeo, ad quem, in qualecumque redhoſtimentum, ſcribo quae vides.

R. P. *Harduinus* de *Nummis Herodiadum* libellum non ita pridem ediderat, qui fuit ſapientiſsimorum in ipſa Societate Ieſu Virorum iudicio ſuppreſsum, quod mirae audaciae paradoxa continet, quibus plerique Scriptores Veteres in dubium revocabuntur. Sed Bibliopola Lipſienſis exemplum nactus iterum recudi curavit; certe quae ab hoc Viro reſtant etiam falſa, tamen habent aliquid quod conſervari mereatur.

Adiuncta ad D. Baronem *Bodenhauſen* curari peto.

Hannoverae 3. 13. Octob. 1695.

EPISTOLA XXIII.

Literis veſtris ſtatim reſpondeo, ut recte perlatas intelligatis.

Mutinam in Comitatu Sereniſsimi Ducis ire non eſt meum; qui nunc plus nimis habeo quod agam domi: ſi mihi aliquando liberiori liceret reviſere Italiam, facerem liber, & dominus temporis mei. Fecit hoc

matrimonium, ut Numiſma ex eorum genere quae *Medalliones* appellant, iuſſu Electoris, me autore, ſit cuſum. Fluvius inſignis in duo ingentia brachia dividitur, quae poſt longos curſus gyroſque, ducto tranſverſim alveo, quem vulgares Linguae *canalem* vocant, reduniuntur, inſcriptis verbis COMMERCIA REDDIDIT; Nam ut alvei, qui flumina iungunt, commercia Populis reſtituunt; ita matrimonium hoc duos eiusdem ſtipitis ramos *Brunſvicenſem*, & *Eſtenſem Italicum* reconiunxit. Oſtendit enim primum hoc, inter duas has Lineas *Eſtenſes* coniugium eſſe, & falſum fuiſſe *Pignam*, alioſque Eſtenſes Hiſtoricos, qui *Alexinam* quamdam *Eſtenſem Alberto Brunſvicenſi* Duci nuptam dixere. Porro *Epiſtolam* brevem ſcripſi, qua nonnihil dilucidatur utriuſque Sereniſſimae Gentis vera connexio, male a Scriptoribus tradita, & a me ex monumentis reſtituta. Cuius exemplaria ad Te mitto, credita iis qui Mutinam hinc ivere. Addidi, & exemplaria aliquot *Brevis Relationis* editae *de Novo Remedio Antidyſenterico Americano mirae efficaciae* quam ex communicatione amicorum Gallorum compoſitam, *Societati Naturae Curioſorum Leopoldinae* inſcribi curavi.

De utroque, id eſt de *Epiſtola Hiſtorica*, & de *Relatione Antidyſenterica*, rogo ut exemplaria quaedam Domino Baroni de *Bodenhauſen* communices, pro ut vobis videbitur; aliiſque amicis; imprimis autem *Relationem de Remedio* novo D. *Gulielmino* non diſplicituram ſpero: cui officioſam a me ſalutem data occaſione denuntiari peto.

Her-

Herbelotius Vir in rebus Orientalibus inſignis, & Tibi notiſsimus, fatis conceſsit: ita duos maximos Europae Viros in Linguis Orientalibus intra biennium amiſimus, *Mulle-num* Pomeranum, & *Herbelotium* Gallum.

D. *Burnetius* Scotus, qui Tuam humanitatem Florentiae uſu compertam plurimum praedicabat, bis mihi nuper Londino ſcripſit. Laborat morbo gravi magis quam periculoſo, acutiſsimis ſcilicet capitis doloribus. Narrat D. *Treverum* in *Hiſtoria Angliae* producenda; *Drydenium* Poetarum Anglorum principem in edendo *Virgilio* occupari. Allatum eſse in Anglia MS. Perſicum pervetus, unde egregia ſperentur ad Antiquitatem Orientalem illuſtrandam. Meo hortatu *Meierus* Bremenſis Vir egregie doctus de *Gloſſario Saxonico* cogitat, in quo multa eruditio erit. Vale. Dabam Hannoverae 13. Decemb. 1695.

EPISTOLA XXIV.

Etſi diu nihil viderim ab amantiſſima manu Tua, gaviſus tamen ſum, quod valere Te intellexi ex iis quas ad doctiſsimum *Tenzelium* amicum meum dediſti. Eſt in eo eruditio plane ſingularis, & praeterea diligentia, vigorque par laboribus ſuſtinendis; unde multum ab ipſo ſibi Res Literaria promittere poteſt.

Egregium librum R. P. *Bacchini* (1) ri-

E 3 te

1 *Bened. Bacchini Iſtoria del Monaſtero di S. Benedetto di Polirone. Modana per lo Capponi* 1696. in 4.

te accepi, & continuationem avide expecto. Video eum probare ſententiam meam, qua *Azoni* Marchioni, *Brunſvicenſium*, & *Eſtenſium* communi Progenitori, veram coniugem liberoſque reſtitui, exploſis erroribus Hiſtoricorum. Et ſpero in continuatione id uberius diſtinctiuſque expreſſurum, & novis luminibus illuſtraturum.

Intelligo eum Problema *Lineae Brachyſtochronae* ſeu celerrimi deſcenſus a D. *Ioh. Bernoullio* propoſitum, nec hactenus niſi ab ipſo, & a me ſolutum, *Diario* ſuo (1) inſerviſse, & gratias debeo.

Domino *Angelo Marchetto* (2) iuveni, ut apparet, doctiſsimo reſcribam, ubi librum eius accepero, ne ſcilicet vacuas dem literas, quod non eſt mei moris. Doctrinam de *Rationibus*, & *Proportionibus* non parum verſavi olim, & quod caput eſt, *Definitionem Rationis* quaeſivi, in qua fluerent demonſtrationes, quale nihil praeſtat definitio Euclidea: Eaque in re mihi ſatisfeci.

Si D. *Alexander Marchettus*: (cuius *de Reſiſtentia ſolidorum* opuſculum egregia quaedam continens videre olim memini) legit atque expendit, quae a me ante multos annos men-

1 *Il Giornale de Letterati per tutto l'anno* 1695. *Parma per Ippolito, e Franc. Maria Roſati* 1696. Auctores Ephemeridum harum ſunt *Benedictus Bacchinius*, & *Gaudentius Robertus*.

2 *Angelus Marchettus* Alexandri Fil in Piſano Lyceo Mechanices Prof. Pub. inter caetera edidit: *La Natura della Proporzione, e della Proporzionalità con nuovo, facile, e ſicuro metodo ſpiegata. Piſtoia* 1695. in 4.

menſe Iulio anni 1684. in *Actis Eruditorum* propoſita, ac demonſtrata ſunt, ad corrigendum quendam errorem Magni *Galilaei*, quem omnes erant ſecuti, gratiſsimum mihi foret iudicium eius noſse.

Gaudeo ex animo D. *Laurentium Zaccagnum* factum eſse Primum Cuſtodem Bibliothecae Vaticanae. Merebatur hoc eruditio eius non vulgaris, ut ſine iniuſtitia praeteriri potuiſse non putem. Egregium habet uſum Manuſcriptorum praeſertim Graecorum: & cum doctrina certat humanitas. Mihi certe viſus eſt officioſiſsimus; itaque ſi quando fert occaſio, rogo, ut de applauſu meo teſtimonium apud ipſum perhibere velis. Non dubito futurum ut per ipſum multa praeclara in publica commoda edantur, quae abdita in forulis latent. Mihi cum Roma iam diſceſsiſsem, favit per amicos, ut accuratam notitiam obtinerem antiqui Codicis *VViduķindi Corbeienſis*, qui extat in Bibliotheca Monaſterii Caſinenſis.

Nolim mihi vindicare alienas laudes. Itaque *Epiſtolae* meae *de Connexione Gentis Brunſvicenſis, & Eſtenſis* Italica verſio, non mihi ſoli, ſed magis amico debetur Italo, qui Hetruſci ſermonis facultate excellit. Mihi elaborandum fuit, ut accurate darentur ſenſa mea ipſi, ut pure, & eleganter. Hoc peto per occaſionem, cum multa a me ſalute, ſignificari D. *Mario Florentino*, Viro praeclaro, ne falſa de me, etſi mihi ſecunda, opinione decipiatur. Huius ego quemadmodum fidem praedicare debeo, in remittendo poſt tot annos MS. *Martyrologio*, ita iudicium patriſans, vel ex paucis illis quas tranſcri-

pſiſti lineis agnoſco. Patri eius *Franciſco Mariae*, exactiſsimae doctrinae Viro, plurimum debebit Hiſtoria quam concinnare pergo. Nam Vita Magnae *Mathildis* quam dedit, theſaurum continet praeclararum notitiarum, nugis exploſis, quas vulgo ex ſe mutuo transcribunt Hiſtorici. Fortaſse & Filio non minus deberet Hiſtoria noſtra, ſi mihi aliquando liceret redire in Italiam. Nam Pater multa citat Manuſcripta, & Tabularia, ad quae per Filium fortaſse admitti poſsem, in quibus credibile eſt latere quae novam lucem afferrent. Multa enim examinatis collectaneis meis, & cum locis ſcriptorum collatis erui, quae cum in Italia eſsem, adhuc ignorabam. Vnde iam melius teneo quid mihi ſit inveſtigandum, aut inſpiciendum.

Etſi nondum receperim undecimam partem operis Cl. *Cinelli*, gratias tamen iam tum ago.

D. Abbatis *Gravinae* nihil vidi: pauca verba quae tranſcribis, oſtendunt Virum eſse doctum. *Satiras* (1) in vitia ſcriptas laudo; in homines, etiam bene ſcriptas non laudo. Epigramma meum in *Nomianas* ſpero Autori eximio non diſplicuiſse.

Thomas Smith Vir inter Anglos doctrina in primis excellens, miſit mihi *Catalogum Bibliothecae* inclitae *Cottonianae* Manuſcriptis multis, & egregiis conſtantis, una cum vita fundatoris *Rob. Cottoni*, ambo a ſe concinnata.

Ap-

1 *Q. Sectani Satyrae. Apud Trifonem Bibliopolam* 1696 in 8. adverſus *Vinc. Gravinam* potiſſimum ſcriptae ſunt.

Apparet *Cottonem* fuiſse Virum & doctrina, & apparatu rerum pulchrarum inſtructiſsimum, quales apud Vos *Finellus*, apud Gallos *Peireskius* fuere.

Ad Peireskium Epiſtolae Eruditorum ineditae *complures* nunc, ut intelligo, ſub praelo verſantur. Vnde multa diſcemus in elegantiore literatura. Sequentur complures aliae ipſius *Peireſkii*, quae tandem felici fato in poſseſsorem incidere, qui ſciret in publica commoda uti.

D. Marchio *Hoſpitalius* inter Gallos non minus nobilitate quam profundo ingenio inſignis, librum ſuum nuper Lutetiae Pariſiorum editum ad me tranſmiſit, cui titulus *Analyſe des infiniment petits*; ubi laudabili candore profeſsus eſt, tum in ipſa praefatione, tum in libro ipſo paſsim, ſcopum operis ſui eſse, novam inveniendi in Mathematicis artem, ſingulari cuidam calculi generi a me propoſito innixam explicare, & illuſtrare. Quod ſane egregie praeſtitit pulcherrimis inventis propriis inde deductis. Alius quidam Gallus cuius nomini parco, maligne egerat, & inventa mea larvata ſibi, aliique aſcribere aggreſsus fuerat, ſed hunc D. Marchio *Hoſpitalius* retudit, & ſuis contentum eſse coegit. Ita quanto quiſque eſt generoſior, & ingenio praeſtantior, tanto promtior eſt ad ſuum cuique tribuendum.

Expectamus nunc alterum Tomum operum *Iuliani* Auguſti, a ſummae doctrinae Viro *Ezechiele Spanhemio*. Is primum ad me tranſmiſit, exceſsu quodam humanitatis. Notae quae huic inſunt uberrimae, & rerum pulchrarum

rum pleniſsimae irritant appetitum noſtrum, non explent. Avide in primis legentur quae dabit in illuſtrem *Cyrilli* Alexandrini Archiepiſcopi cum *Iuliano* deſertore fidei Chriſtianae *concertationem*. Neque enim dubium eſt; multa magni non ad doctrinam tantum, ſed & ad Religionem momenti in iis fore, cum capitalis quaeſtio de Veritate Religionis Chriſtianae illic agitaretur; digniſsimum *Spanhemiana* eruditione argumentum. Quod ſupereſt vale, & fave. Dabam Guelfebyti C. Ianuar. ſtyl. vet 1697.

Multos Tibi annos in hoc auſpicio precor, felices omnes, ut ii qui ſunt, quales ego nullos puto, qui aliis mortem Tuam maligne perſuadere volunt, quam ſaepiſsime, diutiſsimeque fallantur. Adiunctas binas curari peto.

EPISTOLA XXV.

IGnoſces tarditati reſcriptionis meae, cuius cauſa eſt multitudo agendorum, cogitandorumque, quae facit, ut commercium literarium cum amicis cogar colere multo parcius quam ſolebam, aut vellem. Nam mihi ex officii ratione crebro labores ſubeundi ſunt pertinentes ad negotia Sereniſsimi Electoris, & Iura Domus Brunſvicenſis; praeſertim ex quo Conſiliarii Status honor in me eſt collatus; deinde multa pergo eruere, quibus Hiſtoria noſtra illuſtretur, eamque ob rem veteres Chartae ſubinde ſunt inſpectandae, variaque excutienda Monumenta. Quod his reliquum eſt tempus, nec amicorum interventus ſub-

ſubtruditur, corpori curando dari debet: Id ego potiſsimum impendere conſtitui perficiendis compluribus meditamentis meis.

Multi anni ſunt, quod promiſi illuſtrare Iuriſprudentiam, & ampliſsimum Iuris Oceanum ad paucos revocare fontes limpidos rectae rationis; ut appareat, tum quid pronuntiandum eſset, ſi nullas Leges haberemus, tum quibus modis recepto Iure a ſimplicibus Naturae Placitis ſit receſsum, aut cur oportuerit aliquid illis addi. Nam multi quidem tractavere Ius Naturae, ſed pauci eorum ſimul ab interiore Philoſophia, & a Iuris Romani cognitione fuere admodum inſtructi. Ita non ſatis nobis ipſarum Actionum, Exceptionumque, & ut verbo dicam, Poſtulationum radices demonſtrare potuere. Cum vero nihil aliud apud me Iuſtitia ſit, quam Caritas ad normam Sapientis, & qui amat is felicitatem alterius aſciſcat in ſuam; atque ideo Iuriſprudentia vere univerſalis etiam Ius divinum comprehendat, nihil Deo dignius amari, & viciſſim Deo curae eſt felicitas Creaturarum Intelligentium quantum patitur Harmonia rerum; Hinc *Theodicaea* quaedam Elementa nonnihil affecta dudum habui, quae ni fallor Theologis omnium partium poterunt pro maxima parte probari, & fortaſse conferent aliquid ad minuendas lites. Iam tum enim cum veſtris, noſtriſque contuli non paucis, neque contemnendis. Et ſane perſaepe cum magnis Theologis & fuit mihi, & eſt nunc quoque de rebus ipſis, & coram, & per literas communicandum, idque expertus ſum fieri non ſine fructu.

Ab

Ab alia parte multi egregii Viri in Anglia, Galliaque urgent, ut *Meditationes* meas de *Natura Rerum*, ex quibus nonnullae ſunt ſingulares, altiuſque repetitae, proferam in lucem. Nec tantum enim de *Legibus Motus*, & *Natura Virium*, multa agitavi, ſed etiam circa Machinarum omne genus plurima habeo & cogitata, & experimentis confirmata, ex quibus ſunt, quae, ubi comparebunt, mira videbuntur, planeque inexpectata. Sed & ſpecialis Phyſicae arcana non pauca mihi aperuit Clavis Chymiae, ſaepe non ſine diligentia, ſumtuque verſata. Et in iſtis omnibus tantos habeo apparatus, ut pene obruar copia. Quod vero Matheſin a materia abſtractam attinet, iam omnibus exploratum eſt, quid ei augendae contulerim, non vero quid adhuc conferre ſperem. Sane Marchio *Hoſpitalius* edito opere ſuo, magno me labore levavit. Nam partem *Calculi* mei *Infiniteſimalis* primam inſigni ſtudio illuſtravit per exempla, uſuſque praeclaros, quorum nonnullos ſatis difficiles egregie eruit ipſe; & quod mea potiſsimum ornare ſibi illic propoſuerit, laudabili eſt candore profeſsus. Multa tamen adhuc recondita in hoc ipſo genere, altioribuſque, habeo, quae poſtulant ultimam manum. Nam cum *Carteſius* eam tantum partem Matheſeos Vniverſalis ſua Analyſi utcumque tradiderit, quae finitis quantitatibus utitur, mihi alia, & ſuperior eius pars ſupplenda fuit, & calculo ſubiicienda, in qua ad finitas quantitates cognoſcendas adhibetur conſideratio infiniti. Sed ſupereſt peculiaris adhuc quaedam, inauditaque hactenus Analyſis ipſius ſitus, cuius magnus

erit

erit uſus in Naturae, Artiſque explorationibus. Poſtremo iam de ſumma Rerum, & Autore Vniverſi Optimo, Maximoque, & Naturae Animarum demonſtrationes quasdam nactus ſum valde ſingulares, unde novae cuiusdam, & vere primae Philoſophiae elementa naſci poſſint, de quibus nonnulla communicavi cum praeclaro Viro D. *Mich. Angelo Fardella* communi noſtro amico, magno ipſius applauſu excepta. Ne de hac quidem Tabula prorſus tollenda eſt manus, cum vix quicquam ad erigendos mortalium animos maioris momenti videatur. Nihil addo de *Codice Diplomatico* meo, cuius ad ſecundum Tomum ſatis iam apparatus habeo, modo digerere; recenſereque vacet; neque de *ineditis Hiſtoriarum Monumentis*, quae ſubinde profero in lucem; ex quibus aliquot Scriptores hactenus deſiderati proximis nundinis comparebunt, & oblata occaſione recta ad Te pergent. Neque ſubitaneas diſquiſitiones memoro, quas ſubinde exigunt amici. Quibus omnibus perſpectis, ignoſces credo tarditati meae, atque etiam adiutores optabis; iuvenes ſcilicet, vel amicos alios, doctos, ingenioſos, ſtudioſos, quibus mecum placeat admovere manum. Multa enim indicare poſſum; omnia quae video perficere non poſſum, & libenter aliis, ſi quid inde laudis ſperari fas eſſet, tranſcriberem, modo publicae rei, & humani generis bono, atque adeo gloriae Dei conſuleretur.

Multa quidem nova prodeunt in dies, ſed Tibi exploratiora quam mihi. Scies Praeſidis *Vargaſii* Hiſpani, qui *Philippi II.* ad Tridentinum Concilium Legatus fuit, Epiſtolas ad Car-

dinalem *Granvellanum* Hiſpanico ſermone, adiecta verſione, apud Anglos prodiiſſe, qui ea re ſe veſtris aegre facere arbitrantur, & elevare Concilii fidem; liberrime enim ſcriptas aiunt.

Sikius iuvenis Bremenſis pereruditus Apocryphon *Evangelium Infantis Ieſu* etiam veteribus memoratum, Arabice edidit cum verſione, & notis.

Doctiſſimus *Gruningius* Tibi notus, voluit *de Cycloide* Hiſtoriam ſcribere, ut mihi ſignificavit, & inprimis controverſiam facti tractare inter Veſtros, & Gallos. Hortatus ſum ut longius porrigat ſtylum, nam in ea linea a *VVrenno*, & *Hugenio*, & me, aliiſque detecta ſunt teoremata multa pulchriora, & maioris momenti, quam de quibus inter *Torricellium*, & *Robervallium* litigabatur; quibus cumulus acceſſit ex noviſsima mirabili proprietate Cycloidis, quam ego, & amici novum calculum uſurpantes pro ſe quiſque, eſse invenimus *Brachyſtochronam*, ſeu lineam breviſsimi deſcenſus.

Haec ſcribens ex Gallia accipio, edita nonnulla contra Cardinalis *Sfondrati Solutum praedeſtinationis nodum*, & contra Archiepiſcopum Cameracenſem *Fenelonium*, de quibus Pontificis Maximi expetitur definitio. Velim Tuo beneficio diſcere, quid Romae ſentiant quorum eſt potior autoritas. Ipſius *Fenelonii* librum non potui obtinere; itaque vereor nonnihil, ne acrius urgeatur, quam par eſt. Laudandum tamen D. Epiſcopum *Meldenſem*, quod in ſuo *contra Quietiſtas* opere, eius meminit nuſquam. *Sfondrati* quaedam locutiones durae ſunt, neſcio tamen an conſultum ſit omnia re-

reſecare ad vivum, & nimis multiplicare defi- nitiones non neceſſarias. Incluſas ut cures obnixe peto. Vale. Dabam Hannoverae 20. 30. Septemb. 1697.

P. S. D. Abb. *Blanchinum* rogo data oc- caſione a me ſalutes, & doctiſsimi iuvenis D. *Marchetti* libellus (1) nondum ad me perve- nit. Hunc tamen expectabam, ut ei reſcribe- rem literas non inanes. Fortaſſe recordabere per quem miſeris. Quid ſit quaeſo de *Marac- cii Alcorano?* an integer prodiit, prodibitve? Nondumne repertum eſt *Itinerarium* Manuſcri- ptum, quod *Herbelotius* olim apud Vos vertit, ex Perſico puto?

EPISTOLA XXVI.

GAudeo poſt intervallum ſatis longum ac- cepiſſe me literas Tuas, conſtantis benevo- lentiae teſtes, & pro more Tuo priſtino, ube- res, eruditas, erudientes.

Cardinalem *Sfondratum* Virum a doctrina, & pietate laudatum, defenſorem reperiſſe, li- benter intelligo; & miror opus fuiſſe, ut Be- nedictinis Italiae, Germaniaeque auxilio veni- ret Franciſcanus, & Hibernus (2), ſed tanto minus ſuſpectus habebitur Apologiſta egregius, quem nec Ordinis, nec Nationis, ſed verita- tis,

1 *Angelo Marchetti: la natura della Proporzio- ne, e della Proporzionalità con nuovo, facile, e ſicura metoda ſpiegata. Piſtoia* 1695 in 4.

2 *F. Franciſcus Porterus* Hibernus cuius plures Epiſtolas edemus.

tis, & iuſtitiae cura excitavit. Itaque & nobis, & R. P. *Portero* (quem rem bene geſsiſſe confido) gratulor, & gratias agendas cenſeo. Eſt is mihi ſama doctrinae, virtutis, illuſtriſque Familiae cognitiſsimus. Et licet occaſio propioris notitiae defuerit, magni tamen ſemper feci Virum. Caeterum quae dixit Cardinalis *de Infantibus ſine Baptiſmo, & peccato actuali mortuis*, facilius puto defendi poſse, vel excuſari, nam Beatitudinem quandam Naturalem illis iam multi celebres Doctores attribuere; & innocentiam actualem Regno praetuliſse videtur Optimus Cardinalis, horrore peccati, & quia nemo, ſi optio detur, Coelum potius quam innocentiam eligere licite poſset; quamquam id (fateor) Theſin quam ille aſserit de parvulorum ſtatu meliore quam Beatorum non ſatis firmare videatur. Quod etiam dubitaſse Cardinalis videri poteſt de neceſſitate fidei explicitae, id puto R. P. *Porterum* aliorum Theologorum Romanae Eccleſiae inſignium exemplo, potuiſse vel defendere, vel certe excuſare. Cum etiam *Iacobus Payva Andradius* Luſitanus (ut alios non memorem) qui in ipſo Concilio Tridentino inſignis inter Theologos fuit, & ſcriptis contra Proteſtantes inclaruit eadem ſenſerit, fuſeque diduxerit, in libro cui titulus: *Explicationes Orthodoxae de diverſis Religionis Capitibus*, qui liber ſuo tempore magno adeo applauſu fuit exceptus, ut ei D. *Chemnitius* potiſſimum celebre *Examen Concilii Tridentini* oppoſuerit, ut ipſe teſtatur. Itaque in primis noſſe velim quid ea de re iudicaverit R. P. *Porterus*.

EPI-

Vnum mihi videtur difficilius, quod Eminentiſſimus Cardinalis peccato philoſophico faviſſe nimis videtur, quaſi non peccet mortaliter, qui Deum non agnoſcit. Fortaſſe ſcripſit haec ante *Alexandri VIII. Edictum*, & morte praeventus locum non correxit. Fortaſſe etiam hunc caſum peccati philoſophici tantum ut fictionem impoſſibilem tractavit, cum ipſe paulo ante ignorantiam Dei excuſabilem in barbaris ample refutaſſet. Vtcumque ſe res habeat quae ad haec duo obiecta de Fide implicita ſufficiente, & de peccato philoſophico dixerit R. P. *Porterus*, libenter noſse velim &c.

Doctiſſimi D. Abbatis *Fardellae* Epiſtolam per curſorem mihi mitti neceſſe non eſt; ſuffecerit aliquando per occaſionem favore Tuo, vel ipſius ad me pervenire. Quod iuſſiſti D. *Menckenio* ſignifico, ut allato libro D. *Dominici a Scala*, moneatur exemplar a Te deſtinatum; idemque in ſimili caſu fiat: inſiſtam etiam porro pro editione *Epiſtolarum* D. *Guilielmini*.

Putabam me Tibi miſiſſe *Excerpta ex Burkardi Diario* (1). Cum in Italia eſſem hac de re non cogitabam, alioqui pergratum fuiſ-

1 *Hiſtoria Arcana*, *ſive de Vita Alexandri VI. Papae*, *ſeu Excerpta ex Diario Ioannis Burchardi*, *edita a Godefr. Guil. Leibnitio. Hannoverae* 1696. in 4. In Bibl. hac adſervamus duo exempla integri *Diarii Sacrarum Caeremoniarum* ab An. 1497 ad 1503. conſcripti ab *Io: Burchardo Argentinenſe* Sedis Apoſt. Protonotario, & Clerico Caeremoniarum Cappellae Summi Pont., ad quod adludit *Leibnitius*.

ſet hoc monumentum Hiſtoriae apud Te videre integrum; ſane meretur Tuo beneficio aliquando edi.

Venetiis *Ioh. Pet. Ericus* Germanus in Linguis verſatus librum edidit cui titulus Ἀνθρωπογλωττογονία.

Bernardum in Anglia obiiſſe, puto Tibi ſcripſiſſe: prodiit tamen *Catalogus MSS. Angliae* eius noviſſima cura. Prodiere & in Anglia *Opera Xenophontis*, & *Pyndarus Nicolai Sudorii cum Chronologia Olympiorum*, & *Iuſtinus Martyr Thomae Creech*.

Illuſtris Viri *Ezech. Spanhemii* beneficio *Callimachum* accepi: dimidia operis pars *Spanhemianis* notis exquiſitiſſimis conſtat.

D. *Larrey* Gallus Berolini degens *Hiſtoriam Angliae*, *Scotiae*, & *Hiberniae* Gallico Sermone produxit.

Prodiit nuperrime meum *Acceſſionum Hiſtoricarum* volumen, in quo 4. Scriptores Hiſtoriarum inediti hactenus, & tamen diu ſperati. 1. *Chronographus Saxo* quem habuit P. *Broverus*, & comunicavit R. P. *Papebrochius* 2. *Ioh. Vitodurani Chronicon* cuius meminit (etſi non viſi) *Voſſius* & quod habui *Goldaſtus* 3. *Geſta Trevirorum*, quorum editionem promiſerant *Bruſchius*, *Freberus*, & *Lambecius* 4. *Chronicon vetus Holſatiae* ſub titulo *Continuationis Helmoldi*, quod ſperare nos iuſſerunt *Cypreus*, & *Lambecius*. Ita ego tandem praeclarorum Virorum fidem utcumque liberavi. Plura eius generis aliquando ſequentur. Occaſionem Tibi tranſmittendi non negligam.

Magnetis illius ſingularis, de quo *Gali-*

leus

lius in Epiſtola a *D. Buliſonio* edita ſcripſit, rogo meminiſſe velis, res enim foret non parvi momenti.

Librum D. *Guilielmini* noſtri de *natura Fluminum* inſignem ſane accepi tandem, eique me plurimum obſtrictum agnoſco ob munus praeclarum, non illi tantum, ſed Tibi. Certe mihi videtur multa ibi dicere egregia, & nova, & profutura. Agnoſcoque commodius haec practica vulgariam Latino ſermone ſcribi. Legam autem ſtudio intentiore ubi primum licebit, & gratias interim non meo tantum, ſed & publico nomine ei agendas cenſeo; quod in argumento magnae utilitatis exponendo tantum ſtudii ponere voluit.

Etſi haud dubie multa ſunt in *Machiavello* reprehenſione digna, virum tamen magni ingenii nolim pro ſtulto, & inepto traduci: ſuum cuique tribuere iuſtitiae opus eſt. *Apologiam* quandam *Machiavelli* etiam apud nos dedit *Hermannus Conringius*, ingenue explicans quid laudandum in Viro, quid reprehendendum. *Scioppianam* vero *defenſionem* haud dubie ampliorem extare vellem: fuit enim *Scioppius* harum quoque rerum iudex non aſpernandus.

Si obtineri adhuc aliqua poſset notitia *Itinerarii*, Arabica neſcio, an Perſica Lingua ſcripti, & a D. *Herbelotio* pro Seren. Magno Duce verſi, plurimum obſtrictus Tibi forem: nuper enim ex amicorum communicationibus edidi *Noviſſima Sinica*, de iis quae in Regno Sinenſi pro Religione Chriſtiana noviſſime ſunt acta, atque in praefatione huius Itinerarii Chriſtianos veteres Sinenſes memorantis mentio-

nem feci; adiiciens Tuo beneficio fortaſſe poſſe impetrari.

Herbelotii Bibliotheca Orientalis nunc demum prodiit in Gallia; & ſpero mihi mox allatum iri. Neſcio an iam ad Te perſcripſerim librum Apocryphum *de Infantia Ieſu* veteribus memoratum, ſed hactenus pro amiſſo habitum, ex Arabico nunc prodiiſſe ſtudio *Sikii* Iuvenis Bremenſis perdocti in ſtudiis imprimis Orientalibus, qui & textum Arabicum, & notas adiecit. Quoties antiqua ſunt huiuſmodi Apocrypha, non pauca docent, atque interdum Haereſium ſive fontes, ſive rivos, velut indice digito nobis oſtendunt.

Alius etiam eruditus iuvenis, cui nomen *Starkio*, librum Graece cum verſione Latina edidit titulo *Sapientiae Indorum*: eius iam verſiones extabant in aliquot Linguis; ſed Graecus ipſe textus nondum prodierat. Animalia loquentia introducuntur, argumentumque libri antiquis temporibus ab Indis ad Perſas, ab his ad Graecos veniſſe memoratur.

Rogo ut apud D. *Marchettum* ſilentium meum excuſes, cuius non alia eſt cauſa, quam quod librum eius prius videre vellem, quam ſcribo; ne vacuas ſcribam literas.

Magnus eſt circuitus literas mittere ad R. P. *Papebrochium*. Quid ni, ut ante, Venetias deſtinas ad D. *Mendlin* Agentem Electoralem Brunſvicenſem. Sed literis circumdans operculum *all' Illuſtriſſimo Signor Abate Hortenſio Mauro in Hanover*.

Quod ſupereſt vale, & fave. Dabam Hanoverae 26. Novemb. 6. Decemb. 1697.

D. *Bertoldi*, qui Sereniſs. Electoris Brande-

deburgi negotia aliquandiu apud Nos curavit, nuper in Sveciam diſcedens a me petiit, ut Tibi ipſius nomine ſalutem officioſiſſime nuntiarem, ac memoriam eius Tibi commendarem.

EPISTOLA XXVII.

NOviſſimas meas acceperis. Interea D. *Ezechiel Spanhemius* Vir ſummus hac tranſiens, & per aliquot dies in Aula noſtra commoratus, indeque porro ad Regiam Gallorum tendens, ubi Sereniſs. Electoris ſui Ablegatum aget, mihi commiſit, ut preoccupato officio ſalutem Tibi nunciem ipſius verbis, ſignificemque ex ipſa Lutetia literas ad Te reſponſorias daturum; nunc enim nimis diſtrictum eſſe itinere, & negotiis, atque illic etiam plus materiae reperturum eruditi commercii. Bruxellis in tranſitu etiam Sereniſſimum Electorem Bavarum Domini ſui nomine ſalutavit; ſi ita ferat iter *Papebrochio* etiam noſtro, quem maximi facit ex merito, libenter fruiturus apud Antuerpienſes.

His iam ſcriptis, Tuae mihi ſunt redditae plenae, ut ſemper, eorum quae de Re Literaria ſcire valde interſit.

Ad me pervenit *Herbeloti*, Viri olim in ſtudiis Orientalibus excellentis, *Bibliotheca Orientalis* Gallice ſcripta magno volumine, quale in folio eſſe dicunt. Locupletiſſimus eſt apparatus rerum ſpectantium ad doctrinam Orientis.

Lindebrogius citat *vetus Gloſſarium Latino-Theotiſcum* MS. aſſervatum in Bibliotheca Magni Ducis. Non dubito quin adhuc ſuper-

ſit, optemque eius primam forte, atque ultimam paginam, in ſpecimen beneficio Tuo obtinere. Vtinam apud Vos reperiri poſſet verſio *Itineris* ex Perſia ad Sinas per Tartaros ab ipſo olim elaborata pro magno Duce; nam aiunt in ea eſſe quae confirment antiquitatem Chriſtianiſmi apud Sinas, cuius cognitio Rei Chriſtianae prodeſſe poſſet. Itaque noviſſima quaedam Sinica nuper edens, & verſionis huius, & ſpei meae mentionem feci, addens non dubitare me, quin pro Tuo in publica comoda & Eccleſiam ſtudio, effecturus ſis, ut recuperetur. Itaque ſi fieri poterit, liberabis ſidem meam.

Ablegatus Regis Magnae Britanniae in Brunſvicenſibus aulis commorari ſolitus, Hamburgo ubi controverſiae Danico-Holſaticae cauſa ſubinde agit, ad me ſcribit *Gilbertum Burnetum* Epiſcopum Sarisberienſem, Virum auctoritate & doctrina magnum, dediſſe ad eum literas, quibus ſignificet, mox pro me allatum iri exemplum *Commentariorum Praeſidis Vargaſii* Hiſpani, olim in Tridentina Synodo Legati, quos in Anglia edi iam alias ſignificare Tibi memini. Aiunt literas eſſe ſcriptas in Aulam Hiſpanicam, praeſertim ad Cardinalem *Granvellianum*, quibus non confirmet tantum ſcriptor, ſed etiam in deliciis augeat, quae *Paulus* Servita narravit minus grata illis, qui proram puppimque Eccleſiaſticae auctoritatis in ea Synodo ſitam arbitrantur.

Dominus Comes *Palmerius* a D. Fratre ſuo accepit, huic D Comitem *Laurentium Magalottum* tandem ſperata diu ex Sereniſsimi Ducis Archivis monumenta pro *Codice Diploma-*

matico meo tradidiſſe. Id iam agitur ut tuto ad me perferantur. Itaque ad Tuam opem, Tuaque conſilia confugio, ut ſi forte efferatur occaſio, eam pro Tuo in me favore ſuggerere velis: ſi quis ſcilicet Vir exploratae fidei a vobis veniens, aut apud vos tranſiens, in has noſtras regiones tendat.

Puto ſalutem Tibi me nuntiaſſe a D. *Bertoldo*, Reſidente Brandeburgico nuper a nobis in Sveciam digreſſo: Is Tuam doctrinam, & humanitatem gratiſsima recordatione recolebat.

Dolendum eſt Magnetem illum mirabilem, cuius in *Galilei* literis mentio, nuſquam comparere. Optandum excuti quicquid supereſt literarum *Galilei*, & *Torricellii*, ut appareat an non cognoſci poſsit, quis fuerit poſſeſsor Magnetis. Certe apud ſapientes pretioſiſsimae gemmae praeferetur hic lapis, qui promus condus eſset futurus mirabilium experimentorum, per quae altius penetrari poſset in arcana Naturae. Miror *Galileum* ipſum non ſatis admirabilem illam, quam memorat, proprietatem commendaſse. Quod ſi fecıſset, ego quidem non dubito Magnum illum Ducem, cui *Curtius Pichena* a ſecretis erat, tantum naturae monumentum, quovis pretio fuiſse redempturum. Vnus omnium optime ſuccurrere poterit Celeberrimus *Vivianus*, quem *Galileani* ingenii reliquias qualeſcumque vel poſsidere, vel in poteſtate habere arbitror. Ex quibus utinam ſelecta quaedam nobis dare per negotia poſset! Sed quoties cogito, quam multa ipſe praeclara habeat, quibus a Magno Duce praefectus, a tot annis magis curare o-

gitur rem praeſentem, & Florentinam, quam publicam, & poſteritatis. Sed quid de Te dicam ipſo, qui nobis perire pateris theſauros Tuos inexplicabiles; pene conſcientiae rem eſse dixerim. Ego certe ſi aditum haberem ad eos Theologos, quorum uteris Conſilio, ſcrupulos ei de Te iniicerem non mediocres, quod ita Publicum defraudes. Nolim tamen metuas tale quid per me ad R. P. *Porterum* eſse venturum, quem nuper ut a me ſalutares, & ad Emin. quondam Cardin. *Sfondrati* memoriam porro defendendam hortareris, Te rogavi. Vale. Dabam Hannoverae 7. 17. Ianuarii 1698.

EPISTOLA XXVIII.

AMiſimus, ut magno cum dolore meo intellexi, amicum optimum, & doctiſsimum Dominum Baronem *de Bodenhauſen*. Non dubito quin is caſus Tibi quoque peracerbus acciderit; nam uti Te colebat plurimum, ita quantum intellexi, viciſsim a Te amabatur. Erat, ut ſcis, in Graecis, Latiniſque literis praeclare verſatus, in Mathematicis vero ſtudiis plane excellens, quibus addiderat non perfunctoriam Naturae Rerum cognitionem, quam etiam inveſtigabat magno ſtudio, eaque una fortaſse in re modum exceſserat, quem in Chimicis privatum ſibi circumſcribere praeſtat. Sed utinam multi in eam potius partem peccarent, animoque tam recto, & laudabili: eſset haud dubie multum inde lucis nobis proventurum.

Caeterum initio morbi ſui ad me ſcripſerat

rat, ſi malum in deterius vergeret, curam ſibi fore ut ad me rediret, quod ex meo exemplari ſcripto negligentius munde, nitideque deſcripſerat Opuſculum πέρι τῶν δυναμικῶν. An vis morbi permiſerit, ut vel recordaretur huius promiſsi ſui, vel propoſitum exequeretur haud equidem ſcio. Rogo tamen, ut inquiras, voluntatique defuncti pariter ac meis rationibus ne deſis. Vellem etiam remitti mihi Literarum ad ipſum ſcriptarum faſciculum, quem credibile eſt repertum iri. Et fortaſse caetera eius Notata Phyſica, & Mathematica, aliave omnia, non alium quam me melius haeredem acciperent, cum mihi mens Viri in pleriſque fuerit explorata; eaque ratione fortaſse illa uſum adhuc aliquem probare poſsint, quod non aliter facile fiet. Scripſi in eundem ſenſum ad Illuſtriſsimum D. *Blockium*, qui ex ultima defuncti voluntate ad me literas dederat. Cum eo rogo, ut conſilia communices, faciaſque omnia pro amicitia Tua, & conſueta officioſitate, & laudabili ſtudio publici boni. Et credo ipſum Sereniſsimum Magnum Ducem, ſi rem ad ipſum deferri ſit opus, aut Sereniſsimum Tuſciae Principem, deſideria mea eſse comprobaturos, quorum non alius eſt ſcopus, quam ne quid pereat boni. Atque haec quidem de argumento ſane triſti.

Nunc ad Rempublicam Literariam venio, ac neſcio an Tibi ſignificaverim *Henricum Sikium* Bremenſem doctiſsimum in Orientalibus Literis iuvenem, adiunxiſse ſe Clariſsimo *Neotoro*, qui Vltraiecti *Diarium* quoddam *Eruditorum* concinnare non ita pridem coepit.

In Gallia ſcis magnam exortam eſse li-

tem

tem literariam, viro quodam docto ex Nu-miſmatibus probare aggreſso, *quatuor* fuiſse *Gordianos* Principes. Sed quantum intelligo, nec *Spanhemius*, qui dictaturam in his ſtudiis gerit, nec *Andreas Morellus*, quem poſsumus huic Dictatori addere Equitum magiſtrum, *quartum Gordianum* probant; & *Gisbertus Cuperus* in his quoque literis excellens *diſſertationem* etiam contrariam ſcripſit, quam ab ipſo ad Te miſsam non dubito.

Amicus ex Svecia redux ſpecimina quaedam oſtendit mihi praeclarorum operum, quae illic parantur, quorum unum omnia complectetur antiqua Monumenta toto Regno ſparſa, Runica praeſertim, accurate aeri inciſa; altero deſcribetur quicquid aliter per Sveciam nobile, & viſendum eſt.

Magnetem illum mirabilem, cuius animadverti mentionem fieri in Epiſtola quadam incliti *Galilei*, ab *Antonio Bulifonio* ante multos annos Neapoli edita, & fortaſse a Te ipſi ſuppeditata, nuſpiam hodie comparere valde doleo. Foret enim numerandus inter rariſsima Naturae miracula, & magnam lucem Philoſophiae Magneticae accenderet: ut aegre feram, *Galileum* eius praeſtantiam *Curtio Pichenae* Magni tunc Ducis Secretario non commendaſse efficacioribus verbis. Interim vel indicium talis rei proderit poſteritati, ut oblati Magnetes ſubinde examinentur, ne forte neglecta in aliis lateat ſimilis proprietas. Quanti autem momenti ſit Philoſophia Magnetica ad Geographiam, & rem Nauticam, imo ad eruenda Naturae, & ſyſtematis mundani noſtri arcana, non ignoras.

Val-

Valde gratum mihi erit videre, quae ſperare me iuſsiſti a R. P. *Portero* ſcripta pro Apologia Eminentiſsimi quondam Cardinalis *Sfondrati*, cuius & pietas, & doctrina merebatur, ut omnia, qua pote, in optimam partem acciperentur; praeſertim cum credibile ſit, quae Philoſophico (quod vocant) Peccato affinia ſunt viſa, ſcripta fuiſse a Viro optimo ante *Innocentii XI.* Pontificis Maximi Cenſuram, & poſtea ab ipſo ante obitum non ſatis fuiſse reviſa; neque enim, quantum intelligo, ultimam autoris limam accepit opus.

Intelligo fervere nunc Romae examen libri, quod ſcripſit *de Myſtica Theologia* Illuſtriſs., & Rever. Archiepiſcopus *Cameracenſis*. Nondum ille ad me pervenit. Vidi tantum quaedam, quae Eminentiſs. in Theologia doctrinae autoritatiſque Vir *Ioh. Benignus Boſſuetus* Meldenſium Epiſcopus contra *Quietiſtarum* errores edidit, ex quibus ipſis tamen ſpero *Cameracenſem* abhorrere. Equidem ea eſt natura veri amoris, ut ab eo quod intereſt, commodive privati reſpectu ſeparatas habeat rationes, non ita tamen, ut a bono amantis poſsit divelli. Nam ut ego olim in libro edito definire memini Amare eſt eo eſse animo, uti in alterius felicitate ſis reperturus voluptatem tuam. Prorſus ut picturam *Raphaelis* imagine quadam amoris proſequeremur, etſi nullos cenſus, fructuſque ferret, ex praeſtantia eius (quando felicitatis ipſa capax non eſt) voluptatem capiendo.

Ioh. Vlricus Meurerus praeclare, ut ex literis pariter, & editis quibusdam intelligi poteſt, doctrinae Vir, viam ad notitiam Tuam

affectat, cum *Hiſtoriam Literariam* inprimis illuſtrare moliatur, nemoque in eo genere facile Theſauros Tuos aequet, puto magno id in publicum commodo futurum eſse, ſi Te ei praebeas: Itaque pararium me, ſi pateris, interponere volui. Vale. Dabam Hanoverae 3. 13. Iunii 1698.

EPISTOLA XXIX.

ETſi occupationes Tuae, commerciumque literarium latiſsime fuſum efficiant, ut rarius a Te literas accipiam; ſubinde tamen amici ad me perſcribunt, quae faciunt, ut de ſecunda valetudine Tua, & gloria novis ſemper egregiorum virorum plauſibus vigente laeter.

Audio litem inde a Patris *Martinii* temporibus, & amplius Romae agitatam recruduiſse, de honoribus, quos Sinenſes mortuis deferunt, an habeant aliquid Idololatricum? Ego cum vidiſsem, quae Epiſcopus *Gregorius* Natione Sinenſis Ordine Dominicanus iudicaverat, cuius nec zelus, nec intelligentia rei in dubium revocari poterat, aliaque huiuſmodi expendiſsem, eo inclinavi, ut crederem Ieſuitas non iure accuſari; eique ſententiae tandiu inſiſtam, donec ab adverſariis contrarium luculentiſsimis probationibus ſit evictum. Huius opinionis meae expreſsa veſtigia quaedam extant in praefatione *Noviſſimorum Sinicorum*, quae a Te Reverendiſs. Praepoſito Generali Societatis Ieſu videre deſideranti miſsa ſcribis, eoque etiam poſt tot alia nomine Tibi obſtrictus

ctus ſum, quod mea a tanto viro legi voluiſti.

Nec dubito quin Tuo beneficio notitia nominis mei pervenerit ad D. *Antonium Monfortium* Nobiliſsimum Virum, ut praeclarum libri ab eo ſcripti munus mihi deſtinatum non magis ipſius, quam Tuum cenſeam. Rogo autem, ut vel in antecesſum gratias ei a me agas, & cultum teſteris. *De Siderum intervallis, & magnitudinibus Commentatio* in egregio argumento verſatur, de quo *Ariſtarchi* Samii antiqui Mathematici Opuſculum extat, *VVallisſii* cura recenſitum nuper; ſed noſtra aetas maioribus inſtructa auxiliis, multo utique longius processit. Neſcio an *Coſmotheoron Hugenii* viderit D. *Monfortius* ante editum Opuſculum. Angli ſibi videntur parallaxin orbis annui nunc ad oculum demonſtrasſe, quo poſito, iam ſine controverſia vicerit *Copernicus*.

Cum Romae eſſem hortabar egregios quosdam Viros, & autoritate praeditos, ut faverent Libertati Philoſophicae in re minime periculoſa, & tolli paterentur, vel deſuetudine aboleri cenſuras in *Syſtema Terrae motae*: idque ipſius Eccleſiae Romanae intereſſe oſtendebam, ne ignorantiae, & errori patrocinari ignorantibus videretur. Neque illi ſane abhorrebant a conſiliis illis meis, ut ſperem adeo, ſi plures accederent *Monfortio* ſimiles, ingenio, & autoritate, poſſe antiquam libertatem recuperari, cuius oppreſſio multum nocet excitatis ingeniis Italorum.

Quoniam *VVallisſii* memini, qui *Ariſtarchum* Samium *de Magnitudine, & diſtantia* *Aſtro-*

Aſtrorum recenſuit, dicam me nuper tertium eius operum volumen munere autoris celeberrimi accepiſſe; inſertaſque ei Epiſtolas eſſe complures a me ex Gallia olim ad *Henricum Oldenburgium* Societatis Regiae Anglorum quondam Secretarium ſcriptas, & ſcriptas nuper a me ad *VVallisium*, cum aliquibus *Nevvtoni*, & ipſius *VVallisii* literis. Edendi poteſtatem ſibi fieri a me petierat *VVallisius*, ſimulque dederat mihi mutandi, delendive, quae a re minus viderentur. Sed quod non vacaret autographa mea in ſchedarum mole quaerere, quarum & magna pars perierat, malui totius rei arbitrium D. *VVallisio* committere, nec poenitet. Ita enim apparebit cuivis, quaenam, ſerius licet edita, iam ante pluſquam viginti annos habuerim.

Multas etiam gratias ago, quod ex D. *Fabretti* opere cuius inſpiciendi ſerius utique dabitur copia, excerpta ad me miſiſti. Nam exciderant animo, quae ſcripſeram olim ſententiam meam deſideranti, coniectura uſus non ſatis certa quidem, ſed tamen nec prorſus ſpernenda.

Communicata ſunt mihi *ſcripta* quaedam *circa Editionem S. Auguſtini a Benedictinis adornatam*, ex quibus video inter ipſos, & Ieſuitas litigari paulo acrius, quam utriuſque Ordinis dignitas pati videatur.

R P. *Coronelli* experimenta circa ſaccos, quibus Pulvis Pyrius tuto includatur, mihi magni momenti videntur. Et velim noſſe, an iam communicaverit aliis artem, an potius ſibi adhuc ſervaverit. Sed & magni quod mo-

molitur *Dictionarii* (1) mentionem fieri video in eius edita typis ad Te Epiſtola, cuius & dudum videram promiſſum ab autore factum. Suſpicor *Moreriani* Operis bonam partem in Italicam linguam transfuſam iri, accedentibus ſupplementis. Ego vero valde optarem praeterea fieri in Italia, quod in Gallia iam habetur; nam praeter Dictionarium *propriorum nominum*, quale eſt *Morerianum*, habemus *appellativorum vocabulorum* duplex, unum *uſu communi receptorum*, quale eſt Dictionarium Academiae Gallicae κατ᾽ἐξοχὴν ſic dictae; alterum *Technicorum* quale ſcripſit *Fureterius*, & poſt ipſum *Cornelius*, cuius labor Operi ab *Academia Gallica* edito acceſſit, Tomumque tertium, & quartum facit, etſi non paucos contineat errores, quos Academiae cenſuram non ſubiiſſe miratus ſum, antequam alienum opus velut adoptivum adiungi ſuo pateretur. Vobis eſt quidem praeclarum *Dictionarium Academiae della Cruſca*, ſed cum voces tantum communes complectatur, ſupereſt ut exoriantur aliquando, qui dent *Lexicon vocabulorum Technicorum Italiae*. Technicorum enim explicatio ipſis rebus lucem affert. Hoc autem deſideratum utinam impleret veſtra illa Eximia *Cribri* ſocietas; nam tum demum abſolutum Orbi Linguae veſtrae Dictionarium dabit.

Miſſa mihi a D. *Nicaſio* fuit Epiſtola, quam D. *Pezeronius* ad ipſum non ita pridem ſcripſit, in qua conſilium exponit ſuum ex Lingua

1. *F. Vinc. Coronelli: la Biblioteca Univerſale Sacro-Profana, Antico-Moderna. Venezia* Tomi 7. dall'anno 1701. al 1706. in f.

gua Celtica illuſtrandi veterem Hiſtoriam, ipſaſque fabulas Poetarum. Credit autem Titanas Poetarum fuiſſe Celtas, aliaque id genus habet evolvendis Mythologiis. Ego ſane dudum probabile putavi, *Promethea*, quem Titanibus accenſeri conſtat, fuiſſe Scytham; quod Caucaſus indicat, cui fingitur alligatus, ſed Celtae tamen non parum a Caucaſo abſunt.

A Viris egregiis *Gulielmino*, *Fardella*, *Fontanino*, *Muratore*, *Zaccagnio*, *Ceva*, *Marchetto*, *Bonarota*, *Blankino*, aliiſque quibus illuſtratur Italia, plurima adhuc expecto utilia, quibus promotis, plurimum Tibi magis magiſque debebit Reſpublica. Vale diu ex ſententia, & me ama.

Dabam Hanoverae 20. 30. Octob. 1699.

Nihilne poſthumum *Ciampini* expectatur?

EPISTOLA XXX.

DIu mihi neque lectum aliquid a Te, neque de Te auditum eſt. Non ideo minus tamen ſpero Te valere, & florere; idque in hoc novi anni auſpicio in multos adhuc annos Tibi, & nobis opto.

R. P. *Papebrochius* ſignificat etiam ſibi iam diu Tuas deeſſe literas. Ex gravi morbo, & periculoſo decubuit, ſed vires utcumque recuperavit. Intereſt Reipublicae diu adhuc ſervari nobis etiam tantae doctrinae, & virtutis Virum, neque enim ſemper ſuccreſcunt, qui priores aequent; quod ubique experimur; & iuventus noſtra plerumque ſuperbo otio bonas literas deſpicit. Eo magis a-

man-

mandi ſunt, qui ſurgunt in ſpem melioris aevi. Talem notiſſimum ex Anglia iuvenem Equitem *Fontaine* Tibi commendo, ex veteris noſtrae amicitiae lege, nam id gratum Tibi ſcio accidere. Is aetatem moribus, doctrina genus ornat, & cum alia paſſim ſcitu digna venatur, tum antiquis Numiſmatibus cognoſcendis, atque colligendis praeclaram operam navavit. Huic ſpero faveres commendante nemine, eoque magis, credo, dabis id precibus meis.

Res literaria nonnihil friget, in tanto bellorum apparatu. Nuper tamen inſignem *Aeliani* editionem accepimus a *Perizonio* doctiſſimo Viro. Et quinque Tomi Inſcriptionum Antiquarum, undecumque collectarum ſub praelo ſunt apud *Halmam* Vltraiectinum Typographum: ἐργοδιώκτην egit *Graevius* nuper, & inſerentur Theſauri *Gudiani*, quibus Vir quondam doctiſſimus *Marquardus Gudius* ornare Rempublicam poſt mortem diſtulit.

Quae in Anglia gerant docti nemo rectius Tibi enarraverit, quam ipſe *Fontanus*, a quo caetera etiam pleraque cognoſces, quibus adeo ſcribendis ſuperſedeo.

Berolini *Laurentius Begerus* V. Cl. ſuo quodam inſtituto nonnullos veteres producet in uſum Principis Regii.

Apud me Iuvenis quidam non indoctus *Diarium Eruditorum* iam a biennio dedit lingua Germanica, cui ſubinde ſuppedito nonnulla, quae ad me perferuntur. Etſi non paſſibus aequis, ſequitur tamen doctiſſimi *Tenzelii* exemplum, qui curam eandem dudum deſeruit. Quod ſupereſt vale, & fave. Dabam Berolini 27. Decembris 1701.

EPISTOLA XXXI.

PEne ſeſquianno elapſo ex quo dederas, literae Tuae me pervenere, gratiſſimae vel ideo quod docuerunt valuiſſe Te cum ſcriberes, & mei benevole meminiſſe: eoque in ſtatu adhuc & Te eſſe, & me apud Te, ſpero. Itaque exultaſſem iis acceptis, licet non habuiſſent adiunctum munus praeclarum, quod peculiares gratias meretur, quas nunc ago, tametſi nondum viderim librum quem adiunxiſti; puto enim Hannoverae eum eſſe, unde literae huc ſunt ad me tranſmiſſae. Argumentum eius non poteſt non placere ſtudia colentibus, quia egregiorum Virorum vitas tractat, qui Veſtram Academiam, de Republica, & literis Hetruſcis tantopere meritam, illuſtravere. Vtinam in illis Tua eſſet Biographia dignum monumentum viventi ponendum ab aliquo amicorum.

Caeterum puto me iam olim Tibi ſcripſiſſe, quid in votis habeam circa Linguam Veſtram vernaculam, ut nihil Gallis concedentes, praeter illud celebre *Dictionarium* verba uſitata in commune complexum, aliud condatis *vocabulorum Technicorum*, quale *Fureterius* publicavit, quale *Pariſini Academici* duobus peculiaribus Tomis ſuo illi diu expectato Dictionario adiungi curavere. In hoc tam plauſibile opus, & rebus ipſis illuſtrandis mire profuturum excitari optem Viros labori pares, quibus ipſa minuta artium, & vitae profeſsionum inſpicere vacet.

Ego

Ego ſubinde in Hiſtoricis, & aliis diſquiſitionibus pergo, quantum per diſtractiones, & aulica officia licet. Valetudo quae vacillabat nonnihil, viſa eſt confirmata rurſus per Dei gratiam, ex quo itinera miſcui ſedentariis laboribus: Et nunc in Palatio Reginae ago, non poenitendo, ſi non negotiis meis, certe valetudini loco. Itaque quod ex Italia de morte mea huc ſcriptum eſt (ut olim ex Germania in Italiam de Tua) boni ominis loco accipio.

Cum olim non licuiſſet *Actis Eruditorum* inſerere duo Schediaſmata docta, & acuta, quae Celeberrimus *Guilielminus* nuper ingenioſiſſimo *Papino* repoſuerat: ideo ne perirent, aliam nuper edendi occaſionem arripui. Agit nunc ſcilicet Hamburgi Vir doctus, & Tibi notus D. *Ioh. Groningius*, qui *Hiſtoriam* quandam *Cycloidis* pro *Torricellio* contra *Robervallium* emiſit, cuius bonam ei partem Tu ſuppeditaſti. Is nunc quoddam *Diarii Eruditi* genus molitur per aliquot menſium intervalla edendi. Cumque primum Tomum mihi miſiſſet, petiiſſetque, ut ſi qua ſe offerrent, communicarem locupletando operi; tranſmiſi ei *Guilielminiana*, quae & accepit, & inſerere promiſit. Hoc volui ne neſcires, quoniam Tuo beneficio ad me fuerant tranſmiſſa, quod ſi Tibi occaſio affertur ſcribendi ad Virum praeclarum, quem cum *Ramazzino* noſtro Patavium tranſiſſe didici; rogo ut eum officioſe a me ſalutes, & quod ſcripſi nunties.

Gratiſſimum etiam mihi erit aliquando diſcere, quid agant hi amici, & cum iis doctiſſimus Noſter Abbas *Fardella*, omnes nunc

Patavini. Vale, & fave. Dabam Luzeburgi prope Berolinum 3. Octob. 1702.

Si qua mandata mihi dare voles, ad me optime pervenient per D. Abbatem *Guidium* Senenſem Hanoverae degentem, eiuſque amicum Florentinum.

EPISTOLA XXXII.

GRatias ago, quod amicum Anglum eleganter doctum mihi innoteſcere voluiſti, & literas librumque cum eo miſiſti. Credo nihil attigiſse Te de rebus Italiae literariis, quod illum ſatis narraturum iudicares.

Ex Scotia Librum de Analyſeos Mathematicae parte, quae ſeries ſpectat, ad me miſit Medicus doctus, cui nomen *Cheinaeo*. Accepi, & a *Tyrello* Nobili Anglo continuationem operis Hiſtorici luculenti patria lingua, & de rebus Anglicanis ſcripti.

Poſthuma Summi Viri *Chriſtiani Hugenii* accepi munere excellentis Mathematici apud Leidenſes *Volder*, qui cum *Fullenio* teſtamento *Hugenii* nominatus eſt, ut ederet, quae commode poſse viderentur. Ibi comparet tandem aliquando promiſſa iam a Iuvene *Dioptica*.

Feliciter contigit, quod paulo ante renovationem belli *Academiae Scientiarum apud Pariſinos Regiae* proſpectum eſt, alioquin turbatis nunc rebus, iterum penderent

Opera interrupta minaeque
Murorum ingentes.

Nunc ingenioſiſſimus *Fontanelle* in edenda Academiae Hiſtoria ſtrenue pergit.

Cl.

Cl. *Cellarius Prudentium* nuper edidit cum notis eruditis, ut ſolet. *Lampius* iuvenis Bremenſis libellum edidit elegantem *de Cymbalis Veterum*. Quod ſupereſt vale, & fave. Dabam Hanoverae 2. Octob. 1703.

P. S. Vtinam aliquis, quod olim in *Italia Regnante* fecerat (etſi parum accurate interdum) *Gregorius Laetus*, praeſentem *Italiam Literatam* Tuo ductu nobis daret; ut olim *Apes Vrbanas Allatius*. Paſſim in Germania tales prodeunt libelli, qui *Hamburgum literatum*, *Vratislaviam literatam*, & alias urbes ex praeſenti ſtatu depingunt: ſed plerumque nuda fit mentio nominum. Melius *Holmia literata* paſſim, & opera, & molimina Virorum doctorum attingit. Et ſimile aliquid per Germaniam late fuſum, Hamburgi nunc ſunt aggreſsi. Vtinam ſimilis cura in Italia ſuſciperetur, ubi maior plerumque, aut certe melior ſeges.

Optavi etiam plus una vice exoriri apud Vos, qui *Dictionario della Cruſca* adiiceret, quod *Gallicae Academiae* adiecit *Cornelius* cum aliis quibusdam, nempe *Lexicon Vocabulorum Technicorum*, horum enim notitia, & explicatione, etiam rerum cognitio augetur; nam verba propria, formaeque loquendi artificum, plerumque rebus ipſis accomodabuntur. Quod ſi aliquis (praeter *Alumnum* in *Fabrica*) aliquid eius generis praeſtiterit, id Tuo indicio diſcere optem: quemadmodum, an fuerit, qui verba alia per Provincias Italiae diverſas annotarunt. Te enim omnis huius doctrinae promum condum tale ſugere nihil poteſt.

EPISTOLA XXXIII.

EX literis Tuis, ſane gratiſsimis, poſt longum ſatis intervallum vigere Te, ac mei meminiſse laetus intellexi; perculſus plus ſemel vano rumore obitus Tui, quem precor, ut in ſeros longinqui temporis annos differant amica fata. Apud nos proverbio celebratur falſae mortis famam longae vitae praenuntiam eſse: id proverbium, ut in Te ſit veriverbium opto.

Nondum ad me pervenit vel Epiſtola, vel Libellus R. P. *Grandi* (1), quem amico neſcio cui mihi tradidiſti; non dubito tamen, quin ille datam fidem ſit liberaturus, atque adeo Tibi iam tum gratias ago, & peto, ut pro me agas in anteceſsum apud autorem, donec vel Epiſtola, vel Libro redditis, habeam ipſe, quod Viro Egregio reſcribam materia ex re ſuppeditata.

Audio Rev. *Blankinium*, quaedam mihi deſtinaſse per amicum, qui nunc Romae verſatur; in iis ſpero fore, quos memoras, eius libros novos.

Neſcio annon poſthuma quaedam Eminentiſs. *Noriſii* adhuc expectare liceat, id vero nemini exploratius erit quam Tibi.

La-

1 *Guidonis Grandi Quadratura Circuli & Hyperbolae per infinitas Hyperbolas & Parabolas Geometrice exhibita: Hyperbolae dimenſio ope Tractoriae; & innumerarum Parabolarum, Hyperbolarumque rectificatio. Piſis* 1703. in 8.

Laboratur nunc in perficiendo *Magno Numiſmatum opere Morelliano*; nam multa nummorum veterum millia delineata reliquit *Andreas Morellius* V. Cl. partim aeri inſculptorum, partim adhuc inſculpendorum, ſed deerunt innumerae annotationes, & obſervationes quas additurus erat *Morellius* ſi vixiſset.

Multae *Peireskii Epiſtolae*, & *ad Peireskium* edendae erant Genevae, ſed vel Bibliopolarum ſordibus, neſcio, qua alia cauſa pendet conſilium interruptum.

Cl. *Tenzelius*, nunc apud Regem Poloniae, Saxoniae Electorem ſtationem Dresdae non aſpernendam habet, atque ibi in Hiſtoria Saxonica ornanda ſtrenue pergit. *Beichlingi* Comitis, primi Regis Adminiſtri, caſu nutabat fortuna eius; quoniam ab eo erat accerſitus: at Rex de viri doctrina certior factus, hunc prope unum ex Beichlingianis Clientibus conſervavit.

Nicolai Henelii V. Cl. *Sileſiographia* olim edita, nunc multo auctior ex poſthumis Auctoris ſchedis emiſſa eſt a Viro docto, qui plurima adiecit de ſuo. *Martini* etiam *Hanckii* V. Cl. *Hiſtoria Sileſiae*, iam ſub praelo eſt.

Olearius Lipſienſis profeſſor Theologi filius ineditam *Syneſii orationem in Iulianum* in lucem emiſit; & nunc *Philoſtrati Imagines* praelo ſubiecit.

Alius *Olearius* nummos quosdam emiſit veteres Germanicos Bracteatos, quibus Hiſtoria medii aevi ſubinde illuſtratur: in illis nonnulli ſunt Brunſvicenſes.

Ego Deo volente integrum volumen in folio (ut vocant) emittam in lucem Scripto-

rum veterum res Brunſvicenſes illuſtrantium, quorum magna pars non eſt edita, pars prodiit, ſed a me ex Manuſcriptis auctior, & emendatior editur: pars denique in pauciſſimorum manibus habetur. Omnes hi Scriptores vixere ante annum 1500. plerique latini ſunt, unus Italice ſcripſit, aliquot Saxonico Sermone antiquo. In his computo veteres Scriptores nonnullos, qui res antiquorum Italiae Marchionum, & Ducum, ex quibus Brunſvicenſes ſunt prognati, aut qui ex eadem ſunt ſtirpe, tractarunt. Itaque *Domnizonem de Vita Matildis* veſtrae multo correctiorem edito eidem volumini inſeram, adiungamque ineditum in proſa ſcriptorem *de Vita Matildis* veterem, quem debeo Cl. *Florentino Franciſci Mariae* filio a Te mihi olim conciliato.

Non dubito, quin a Te multa huius generis ex veſtris monumentis, & Bibliothecis, Tuiſque aut amicorum Tuorum theſauris mihi ſuppeditari poſsent, ſi ſatis communicari inter nos conſilia locorum diſtantia permitteret, aut ſcripti Hiſtoricorum Manuſcriptorum Indices haberi poſſent. Sane ex Ambroſiana Bibliotheca nactus ſum egregium monumentum *Arnulphi de rebus Mediolanenſis Eccleſiae*, in quo ſunt nonnulla in rem meam. Si doctiſsimus in his ſtudiis *Arena* vetter viveret, eſſent credo, quae ab ipſo ſperare fas eſſet. Germania, Gallia, Anglia certatim contulere, quae in rem ſunt meam. Ex Italia nactus ſum quaedam cum illic verſarer; ſed non dubito haberi inde poſſe multo plura; ſi vel meae aetatis, aut commoditatis eſſet, vel temporum ratio permitteret apud Vos coram denuo in-

qui-

quirere; nam nunc multa comperi, quae in Italia agenti nondum erant explorata.

Nunc ad Epiſtolae Tuae appendicem venio, in qua non ſine admiratione, atque indignatione legi, tantam ſibi licentiam ſumere, quos iam in aliorum famam publice laceranda; ut ne Tibi quidem pepercerint, quem de Re Literaria publice, & de Viris Literatis privatim tantopere, ac toties benemeritum, nulli gravem, aut noxium fuiſſe conſtat. Hoccine eſt pro meritis gratiam rependere? Sed iamdudum Reſpublica Literaria omnem antiquae diſciplinae ſeveritatem in ſolutiſsimam licentiam commutavit! Magis tamen miror tale quid proficiſci potuiſſe a Viris Religioſius vitae inſtitutum profeſsis, & qui latere non poſsunt, neque volunt (1). Equidem omnino a ſuperioribus curandum, puto, ut Tibi ſatisfiat, & freno quodam coerceatur intolerabilis maledicendi libido. Itaque ego ipſe, qui uſque adeo Te amico glorior, prima quaque die ſcripturus ad Reverendiſs. Patrem *Veriuſium Lachaiſii* Socium, & Gallicarum ex Societate Ieſu Miſsionum Propagandae Fidei directorem, qui mihi ſubinde nova Sinica ſuppeditari curat, tangamque hoc ulcus, oſtendamque quantum exigat ipſa cura honeſtatis publicae, ne dicam Caritatis Chriſtianae, ne talia negligantur.

Literas nuper Pekino accepi a R. P. *Boureto* Societatis Ieſu Viro docto, & bene animato, quas mihi miſit ſuis incluſas R. P. *Fonta-*

1 Editores Ephemeridum Literariarum Trevoltienzium.

taneius, qui hoc ipſo vere proximo ex Sinarum Regno in Galliam eſt reverſus; & ſperare nos *Tabulas Geographicas Tartariae Sinis vicinae* iubet ex *Gerbillonii* obſervatis. Quod ſupereſt vale, ac fave adhuc diu. Dabam Hannoverae 12. Auguſti 1704.

EPISTOLA XXXIV.

INvito Te, icona Tuam accepimus. Eam ni fallor Sereniſsimus Cardinalis *Medicaeus* miſit ad Sereniſs. Electricem Brunſvicenſem: Pictoris nomen adſcriptum non eſt, ſed Tuum, & in libro appoſito leguntur haec verba: *Biblia Polyglotta*. Magnopere dolendum non adveniſſe cum Regina Pruſſorum viveret. Amiſimus in ea Principem Divinam, in qua ſpecies cum ingenio certabat, virtus cum ſapientia. Meus peculiaris eſt maximuſque certe dolor in publico luctu, nam ſi dicam quantum illa mihi fecerit, quam aegre a ſe dimiſerit, quantum in colloquio cum ea de rebus graviſſimis ſubtiliſsimiſque ſuavitatis fuerit, vereor ne iactantiae accuſer. Certe nuntius iacturae noſtrae (nam Berolini tunc eram, nec ſtatim potueram Hannoveram euntem ſequi:) quo nihil poterat venire inexpectatius, ita me perculit, ut non multum a morbo periculoſo abeſsem, & ita perturbatus fui aliquandiu, & per varia diſtractus, ut ſero demum redierim ad literas, & amicos. Tu inter primos es cui ſcribo. Ad picturam Tuam revertor: ea profecto egregia eſt. Eam Sereniſs. Dux *Antonius Ulricus* nobis invidet; vel-

let enim, & ipſe nanciſci quam in celeberrima ſua Bibliotheca, Auguſta ſcilicet Guelſebytana, quae nunc morte fratris ad ipſum ſola rediit, dedicet. Hoc mihi ſignificari curavit. Ego ad Te redeo, nec video cur negare velis tanto Principi, quod alii Te invito habent. Itaque ſi pateris, eundem rogabimus *Dandinum*, vel alium, ut Te pingat Duci; inveniemus amicum qui rem curet.

Thoma *Rymerus*, Vir apud Anglos inſignis, mei *Codicis Diplomatici* aſpectu excitatus, ut ipſe ad me ſcripſit, Diplomata Regia in Archivis Monaſterienſibus, Turriſque Londinenſis excuſsit, atque inde iam duos Tomos edidit. Primus iam advenit, alterum expecto miſsu ipſius.

Iacobus etiam *Tyrellus* novum Hiſtoriae Anglicanae Volumen edidit, quod ab ipſo expecto, iam enim priora ad me miſit.

Nihil ne exſtat in Manuſcriptis Bibliothecae Mediceae, aliiſque Florentinis, quod ſit ſcriptum antiquo aliquo ſermone Teutonico? Id ſi eſt, indicium eius aliquod mihi fieri opto.

Aiunt D. Abbatem *Lucenti* occupatum eſſe in Opere *Italiae Sacrae* rurſus edendo. Non dubito quin multimodis eius opera auctiorem ſimus habituri. Alius quidam Vir doctus dicitur acturus *de Italicis Abbatiis*, *&* *Monaſteriis* aliis. Nam quae *Lubinus* de eo argumento edidit, non ſatis plena ſunt.

Diu eſt quod nihil intellexi de R. P. *Bacchino*. Vereor etiam, ne poſt cladem Mutinenſem Mediolanum redierit Vir doctus, quem Dux Bibliothecae ſuae praefecerat.

Cl.

Cl. *Zenus*, qui de *Origine*, & *Viris eruditis familiae Treviſanae* (1) ſcripſit, ſpero egerit in libello ſuo de celeberrimo illo inter Chymicos *Bernardo Treviſano* (2), qui pro Adepto, ut vocant, apud ipſos paſsim habetur, cuius & libri extant Aenigmatici, ut mos eſt talium auctorum.

Accepi, & cum voluptate legi R. P. *Grandi* libellum *de Quadraturis* ingenioſum certe, & qui facit, ut aliis quoque operibus eius nihil vulgare expectem; quemadmodum, & ab egregio Iuvene *Gabriele Manfredo*. Literas meas

1 *Apoſtolo Zeno: Lettera diſcorſiva a Giuſto Fontanini intorno alla grand' opera delle Meditazioni Filoſofiche del Sig. Bernardo Treviſano. Venezia per Ant. Bortoli* 1704. in 8.

2 *Bernardus Treviſanus* magni nominis inter Alchemiae Scriptores: nil commune habet cum Nobili Veneta *Treviſanorum*, ſive *Tarviſinorum* Familia. Inter Codices MSS. Bibl. Magliab. adſervamus haec eius opera. *Bernardi Treviſani Reſponſio ad Thomam Bononienſem, ſeu Tractatus Alchemiae* ſcr. Saec. XV. Idem opus Italice redditum ab Anon. Saec. XVII. inſcriptum: *Trattato della fabbrica del Lapis Philoſophorum compoſto dall' Eccellente nelle ſacre Lettere Dottore il Rev. P. Bernardino Alemano Conte della Morea Traviſano* fin. = *Finiſce il Libretto del ſapientiſſimo Filoſofo Bernardino Conte di Treves in Alemagna; mandato al nobile Dottore Maeſtro Tommaſo di Bologna Governatore di Francia*. Item *Traicte de Chymie par le Reverend Docteur le Comte Bernard de la Tavardie Treviſin de Treves, au Pais de l'Alemagne, diviſe en quatre Livres*. Scr. Saec. XVI.

meas ad *Grandium* hic adiectas, rogo ut curare velis.

Venit in mentem quaerere, an D. *Gronovius*, cum apud vos eſset, totum *Pandectarum Florentinorum* Codicem cum edito contulerit; ſi abſolvit, eſset auctoritate Tua impellendus, ut tandem aliquando collationem daret in lucem, ne Sereniſsimi Magni Ducis benignitas male collocata videatur.

Nicolaus VVitſenius Conſul Amſtelodamus Vir maximorum in literas meritorum, ſcribit mihi in eo ſe eſse, ut opus *Rerum Septentrionalium* edat, quo Moſchica, & Tartaria egregie illuſtrabuntur. Ego adhuc literas a RR. PP. Ieſuitis ex Regno Sinarum ſubinde accipio. Cura valetudinem, Vir eximie, & me amare perge.

Dabam Hannoverae 21. Iulii 1705.

EPISTOLA XXXV.

Diu eſt, quod nihil de Te intellexi: interim valere Te ſpero, & florere, etſi interdum rumores diſcurrant, quos toties falſos magno meo gaudio didici. Ego nunc Berolinum excurri, tum ut intereſsem nuptialibus gaudiis Sereniſsimae Principis Hannoveranae, quam Regius Pruſsorum Princeps duxit, tum ut res *Societatis Scientiarum* a Rege fundatae curare pergerem: non tamen licebit hic diu morari, cum negotia mea Hannoveram revocent.

Literaria commercia paulo languidius colo, per alia diſtractus. Accepi tamen miſsu

Au-

Auctoris Tomum inſignis operis renovati priorem, *de Vſu, & Praeſtantia Numiſmatum*, quod ultra duplum crevit. Magnum editionis apparatum in eo publicat Illuſtriſs. *Spanhemius*, & faſtigium quodammodo huic ſtudio imponit, cuius ipſe ante tot annos fundamenta iecit. In eo erat ut ad Vos rediret, iamque Orator Regis Pruſsorum Sereniſs. Magnae Britanniae Reginae vale dixerat, navimque conſcenderat; cum novis Berolino mandatis acceptis, in Aulam Londinenſem regreſsus eſt: unde Reſpublica Literaria hunc fructum capiet, ut alter Tomus praeſente Autore a Typographo Anglo, non minus bene edatur, quam prior.

Suidam Cl. *Neocori* inſcriptum Regi Pruſſorum, Tibi viſum puto, & placere arbitror. Fortaſse nunc de *Heſychio* edendo cogitabit. *Ioh. Erneſtus Grabius* Pruſsus, ſed in Anglia degens, cuius nonnulla ad *Primas Eccleſiae Antiquitates* pertinentia iam prodiere, id nunc agit, ut *Septuaginta Interpretum verſio* ex celeberrimo illo Codice Alexandrino edatur, qui in Bibliotheca Regia Londinenſi extat, & cui *Epiſtolam S. Clementis ad Corinthios* debemus.

Deviſerus Gallus *Mercurio* ſuo Elegantiarum promocondo notus Vitam Regis Chriſtianiſsimi edidit, ſed magis mole quam pondere ingentem; inſunt tamen quaedam non ſpernenda.

Caeterum has ad Te literas perventuras ſpero per Principem iuventutis *Saxonico-Meinunganum* magnae utique ſpei. Natus eſt filia Sereniſs. Ducis Guelfebytani *Antonii Vlrici*,

ca-

cuius notiſsima eſt virtus, & doctrina, & inter Principes exemplum facit. Huic rem gratiſsimam facies, ſi cariſsimum nepotem beneficiis tuis ornes, & non Florentiae tantum ope & conſiliis iuves, ſed & alibi amicis commendes.

Quantum eo nomine Tibi debiturus ſim, utinam oſtendere poſse ſperarem. Quod ſupereſt, vale, Vir eximie, & mihi fave.

Dabam Berolini 30. Novembr. 1706.

EPISTOLA XXXVI.

NOn optimam eſse valetudinem Tuam, & praeſertim oculos interdum dolere, non ſine meo dolore intellexi. Mea quoque valetudo vacillare incipit: ita quam optant omnes longaevitatem incommodis luimus. Medicorum ars (imperfectiſsima hactenus) raro ſuccurrere poteſt, ita ut nihil aliud fere nobis relinquatur, quam patientia, & vota. Nec vota, preceſque plane inutiles ſunt, dant enim animos, & implent imagine meliorum; quin etiam non ſemper irrita cadunt, praeſertim quae a bono animo proficiſcuntur. Itaque quod Deum precor ut Te diu nobis ſervet, & valetudinem optatam reddat, eoque novum annum auſpicor, Tibi non diſpliciturum puto.

Cum nuper Czarigenae Principi Sereniſs. Ducis *Antonii Vlrici* ex filio Neptis Torgaviae deſponderetur, affui, & magno Ruſsorum Monarchae ſum locutus, qui laudatiſsimo ſtudio Scientias in Gentem ſuam transferre tentat;

Cui

Cui inſtituto ut par eſt, applauſi. Eſt quoddam ſcientiarum velut iter, quae a Chaldaeis, Aegyptiis, Phoenicibus, ad Graecos & Romanos, inde ad Arabas profectae ſunt; deinde in Occidentem redierunt, nunc viam in ſeptentrionem affectant.

Nihil magni nunc fit in literis. Memorari tamen merentur vetera monumenta Pariſiis nuper effoſsa, quae quasdam Gallorum veterum Divinitates oſtentant. Inter alios exhibetur Deus quidam Cornutus, cui aſcripta vox KERNVNNOS, quae vox ipſo Aremorico ſermone, & propemodum etiam Germanico, cornutum ſignificat, nam *Kern*, idem eſt quod *cornu* Germanis *horn*. Ex hoc nomine huius Dei derivo nomen Germanicum menſis Februarii HORNVNS, cuius etymologia hactenus fuit ignota, credoque huic Deo Sacra a Germanis, & Gallis facta menſe Februario. An autem *Bacchum*, an *Pana*, vel *Faunum*, vel alium Deum Romanis plane ignotum intellexerint, amplius inquirendum erit.

Schminkius ex Haſsia iuvenis doctus edidit *Eginhardi Vitam Caroli* M. cum notis variorum, ſuis inprimis; opuſque ex Batavis ad me miſit.

Eſt in vicinia noſtra Abbatia celeberrima *Quedlingeburgenſis* Principatus Axiomate inſignis: de eius antiquitatibus nuper librum edidit *Kettnerus* Eccleſiarum loci ſuperintendens, & ad me tranſmiſit. Quod ſupereſt vale, ac fave. Dabam Hannoverae 29 Decembr. 1707.

EPI-

EPISTOLA XXXVII.

Literas Tuas magna cum exultatione mea accepi, qua non tantum valere Te optime (invita fama, qua nihil mendacius) ſed & mei benevolentiſſime meminiſſe intellexi.

In primis iucunda fuere, quae memoraſti de Tuo congreſſu cum elegantiſſimo *VValthero*, noſtro amico veteri, Coſmopolita nuper, nunc Dano, ſed quem omnis Europa Daniae invidet. Viſus mihi ſum adeſſe vobis colloquentibus, & liquidiſſima illa voluptate una frui, quae perfundit amicos animo candidos, ingenio liberales, moribus faciles, ſtudiis imbutos, cum poſt longum intervallum redeunt in conſpectum. Gratias multas habeo quod mei non obliti eſtis. Ego nuper ad D. Baronem *VValtherum* ſcribens, memoravi quanto cum ſenſu iucunditatis colloquii veſtri noviſſimi in literis ad me meminiſſes. Optavi autem ut ſaepe adhuc frui poſſitis hoc Dei beneficio, mihique aliquando intereſſe liceat.

Nunc Tibi iuvenem non vulgaris ſpei commendo: *Baerius* eſt Equeſtri in Meclenburgicis Familia, ad praeclara aſpirans, Antiquitatum in primis, & in his Veterum Nummorum ſtudioſus. Tales cui, quaeſo, melius mittantur, quam Tibi omnis doctrinae, ſed Antiquae maxime promocondo.

Chriſtianus VVoltereccius Lipſiae agens quaſdam *Diſſertationes de Re Veterum Numiſmatica*, magnam partem ex Gallico a ſe latine factas, uno faſciculo edidit, eique *Schediaſma* quod-

dam meum *de Nummo Gratiani, in quo Gloriæ novi ſeculi*, occaſione novi Pruſſiae Regni (hoc ſeculo ineunte conſtituti) ſcriptum, me quidem inconſulto, inſeruit, quemadmodum animadverti, ubi faſciculum ad me miſit.

D. *Fontana* Eques Anglus cum mihi mitteret Nummos Anglo-Saxonicos a ſe explicatos, ſpem fecit veterum quoque Britannicorum colligendorum, atque illuſtrandorum.

Amſtelodami *Barryus* qui Hiſpali diu Batavorum Conſulem egit, Nummos Hiſpanos veteres (partim linguae gentis perditae reliquias oſtendentes) poſt *Iohannem Laſtanoſam Luſitanum* iam edere molitur, ſpemque lucis in hanc literaturam inferendae facit, quam impleri opto. Vtinam aliquis omnia genuina veteris literaturae Hetruſcae monumenta collecta daret, illuſtraretque! De *Tabula Bugubina* iudicium Tuum noſſe velim. Mihi ſuſpecta eſt. Vale, & fave.

Dabam Hanoverae 29. Iunii 1709.

EPISTOLA XXXVIII.

NEmo elegantior Vltramontanorum (ut Vos appellatis) Te inviſo, Italiam ſibi recte viſam putat. Itaque parens Iuvenis illuſtri loco nati has ad Te literas curaturi a me petiit, ut aditum Filio ad Te impetrarem. Eſt ille Dom. de *Steinberg* apud Sereniſs. Ducem *VVelfebytanum* unus ex Primariis Status Adminiſtris, qui gaudebit Filium in itinere inſignes Viros ſalutare, quorum in numero cum pau-

cis

cis Tu praemines fama, meritiſque, nec cuiquam humanitate concedis. Itaque parum neceſſaria eſt mea commendatio: volui tamen occaſionem arripere teſtandi, quam Te colam, & quam gaudeam Te valere, ac mei benevole meminiſſe.

Quem librum per Illuſtriſs. *VValterum* noſtrum mihi miſſum ſcribis, vidiſſe non recordor, itaque error aliquis intervenire potuit.

Eſt nunc in Aula hac (id eſt Guelfebytana, ubi nunc per aliquot dies verſor) Dom. Abbas *Giardinius* a Sereniſs. Duce Mutinenſi in Germaniam miſſus, ut ius sui Principis Imperiique in Comaclum oſtendat uberius, & viva voce commendet. Romanorum de hoc argumento ſcriptorum non niſi primum vidi, cui titulus eſt: *Dominium Temporale in Comaclum* &c. cui oppoſitae fuere *Obſervationes Mutinenſes*. His per bina ſcripta a Romanis replicatum aiunt, ſed audio, mirorque, ea propemodum occultari ab ipſis illis qui edi curarunt, & in paucorum manus veniſſe. *Mutinenſis duplicatio* ſane erudita a Dom. *Giardinio* mecum communicata eſt.

Dom. *Banagius* Theologus Roterodamenſis pergit in inſtituto, quo ſibi propoſuit renovandi *Antiquas Lectiones Caniſii*, *&* *Spicilegium Dacherii*, uterque enim liber iam rareſcit.

Dulſeckerus Bibliopola Argentoratenſis *Freherianos Rerum Germanicarum Scriptores* recudere parat.

Ioh. Petr. Ludovicius ICtus Hallenſis Diſſ. elegantem *de Antiquis Germanorum Nummis* ad

me miſit. Idem *Conradum I. Regem Germaniae* illuſtravit.

In Gallia id agitur, ut opus *Annalium Hiſtoriae Francorum Eccleſiaſticae* a *le Cointio* aliquouſque productum continuetur.

Nova ab Oriente arma ſpem pacis publicae, & Literarum Profectus in longum diſſecerunt, nec conſtat quid Deus paret, cuius voluntati non tantum neceſſario, ſed & libenter parere nos decet. Eius Te tutelae in multos annos commendo, ut meliora tempora attingere poſſis. Vale.

Dabam Guelfebyti 28. Decemb. 1710.

EPISTOLA XXXIX.

NVper literas ad Te perferendas miſi nobili iuveni *de Steinberg*; ſed quia ille fortaſſe non tam ſubito Florentiam veniet, his praeſentibus teſtari volui, quam gaudeam Te nobis ſupereſſe, cui & his anni novi auſpiciis multos annos alios fauſtos fortunatoſque precor.

Illud diſplicet, oculos Tibi ex acri fluxione dolere. Amicus quidam meus Cantharidibus in cervice appoſitis a ſimili malo liberatus eſt; ſed difficile eſt ab exemplis recte argumentari; habetis inſignes Medicos quorum conſilio diſpicies, an tale remedium Tuo malo convenire poſſit.

In *Hiſtoria Florentina Scipionis Ammirati*, quae Florentiae Anno Dom 1647. in fol. cum additionibus Iunioris *Ammirati* prodiit, reperio

rio libro I. ad ann. 896. *Adalbertum* filium *Adalberti*, Marchionem Tuſciae *Albino* Epiſcopo Volterrenſi, & Eccleſiae S. Octaviani dediſſe iuriſdictionem Berignonis, Caſoli, Monteri, Saſſi, & Marcianae 1. Septembris Ann. 896. Optem poſſe impetrari a Volaterranis totum tenorem huius Diplomatis, ideo inprimis, ut diſcam, an in eo ſe *Adalbertus Longobardum genere* dicat, ut innuit *Scipio Ammiratus*. Et gratum foret etiam noſſe, an ſcriptura authentica adhuc extet. Itaque valde rogo, ut per amicos apud Volterranos in hanc rem inquirere velis.

Reverendiſs. Dom. Abbatis *Iohannis Pauli de Nurra* Canonici Calaritani *Diſſertatio Epiſtolaris* (1) quam ex voluntate eius ad me miſiſti, nunquam perlata eſt. Non eo minus tamen inſigni illi Viro me obſtrictum profiteor, & gratias ago; quemadmodum & Tibi. Quod ſupereſt, vale, & fave.

Dabam Hanoverae 4. Ianuar. 1711.

Gratias etiam ago pro tranſmiſſa *Diſſertatione Ramazziniana de Barometris* (2), in qua meam ſententiam probat.

Fuit in hac Aula, aliiſque Dom. Abbas *Giardinius* a Sereniſſimo Duce Mutinae ad demonſtrandum Ius eius in Comaclum miſſus. Is

 mi-

1 *Io. Pauli Nurrae Epiſt. ad Ant. Magliabechium de varia Lectione Adagii* Βαμμα Σαρδιανον *Tinctura Sardiniaca. Florentiae* 1708. in 4.

2 *Bernardini Ramazzini Ephemerides Barometricae Mutinenſes, addita controverſia quam cum Gunth. Schelhammero habuit. Patavii* 1710. in 12.

mihi novum Opuſculum Italico ſermone conſcriptum dedit, quo Obſervationes antea editae contra impugnantes defenduntur. Viennae quidam Conſiliarius Imperatoris Ius imperii in Comaclum peculiari ſcripto aſſeret. Tota *collectio mea ſcriptorum Brunſvicenſia illuſtrantium* tribus Tomis in fol. intra paucos menſes, Deo volente, prodibit in lucem. Non inſeruntur auctores recentiores, ſeu qui poſt Reformationem *Lutheri* ſcripſere.

EPISTOLA XL.

CVm magna Tua ſit in Germanos omnes benignitas, me tamen praecipue afficit, quod commendationes meas aliquid apud Te valere, tam crebro tamque efficaciter oſtendis. Senſit hoc Nobiliſſimus *Bebrius* ex Mechlenburgico tractu ornatiſſimus, doctiſſimuſque Iuvenis, qui Tuae effuſae humanitatis multo cum ſenſu grati animi ſaepe memoriam recolit, & nunc Fratrem non imparem eadem experturum ſperat. Hunc ego Tibi etiam atque etiam commendo, rogoque ut Tuam ei benevolentiam, Tuam opem patere velis. Quanquam id pro eo petere ſuperfluum ſit, qui ab ipſa natura, doctrinaque, vivas fert commendationes. Itaque ego non tam ipſi velificor, quam mihi, occaſionemque Te per literas adeundi novam, & Tibi pro propenſione Tua gratam, mihi datam gaudeo; ut intelligas quamdiu vixero, vivam apud me fore memoriam beneficiorum Tuorum, certantiſque cum humanitate doctrinae.

Literae in his turbis pene frigent, & pene unus in Gallia *Bignonius*, in Italia *Magliabecchius*, in Batavis *Cuperus*, in Germania *Fabricius*, ſiſtunt fugientes.

Vidiſti opinor, quae *Baudelotus*, aliique edidere de veteribus quibusdam monumentis Celticis ex fundamentis aedis Cathedralis Pariſinae erutis. Ibi Deus HERNVNNOS legitur, ſpectaturque cornua gerens. Et conſtat KERN VVallis & Aremoricis veterum Gallorum reliquiis, idem eſſe quod Graecis Κέρας, latinis *cornu*, Germanis *Horn*. Inde iudicavi ab hoc Deo, hactenus ignoto, menſem Februarium veteribus Celtis, ideſt Germanis, Galliſque dictum *Horung*, quod vocabulum Germanis manſit. Quis etymologiam huius menſis Germanicam ex ruinis Pariſienſibus erui poſſe crediditſet?

Quod ſupereſt vale diu, & ſemper fave. Dabam Viennae Auſtriae 17. Ianuar. 1713.

EPISTOLA L.

Inter XIII & XIV. collocanda, quam ſubſcriptione carentem, & inter plures incertorum Auctorum latitantem nuper invenimus.

OMnes Tuas doctiſſimas (ut ſemper) & amantiſsimas recte accepi, una cum Epiſtolis editis Cel. *Gulielmini*, quae bis ad me pervenere, Te pariter & *Menckenio* mittentibus, curabuntur ad Dom. *Papinum*, atque in *Actis Eruditorum*, ut decet, recenſebuntur. Sa-

lutem officioſiſsimam ipſi a me dici, & gratias pro tanta benevolentiae ſignificatione meo nomine (occaſione nata) agi peto. His iam ſcriptis accepi & literas ipſius Tuis incluſas, quibus nunc reſpondeo.

Perplacet, quod Te favente & urgente, tandem ad R. P. *Bacchinum* pervenit mea *ſolutio Problematis Galileani* (1) eoque nomine ago Tibi gratias, quemadmodum & pro tot aliis quibus me cumulas beneficiis. Scribit mihi *Iuſtellus* Londino, *Boylium* quaedam ſua Arcana Naturae Artiſque reliquiſse Societati Regiae, Legatum praeterea quinquaginta librarum ſterlinarum deſtinaſse habendis concionibus ſex contra Atheiſtas, Naturaliſtas, Socinianos alioſque id genus homines a communi Chriſtianorum ſententia devios. Primum ſermonem iam ſuiſse cum applauſu pronuntiatum a *Bentleio* Iuvene docto, qui & *Philoſtratum* ex Manuſcriptis recenſuerit: omnes ſermones Anglice, Gallice, & Latine edendos eſse.

Bacchino, *Ramazzino*, *Cantello*, Viris egregie doctis, & mihi amicis peto ſalutem nuntiari, quando alioqui illuc ſcribetur. Quanquam ipſe non ita dudum *Ramazzino* ſcripſerim, ſed tunc nondum no eram, quo ille me honore eſset dignatus, itaque nec dum egeram gratias.

Molineti ad S. Genovevae Pariſienſis Aedem Canonici Regularis Muſeum Lutetiae prodiit, ubi multa ſunt elegantia ad rem antiquariam & naturalem.

Ab-

1 *Dominici Gulielmini Epiſtolae duae Hydroſtaticae. Bononiae* 1692. in 4.

Abbas Trappenſis (*de la Frappe*) cuius celebratur doctrina & pietas, paradoxum mirabile libro contra *Mabillonium* ſcripto tueri aggreſsus eſt, quaſi Monachos oporteat eſse ignaros & ſcientiarum expertes, quibus ſcilicet tantum a ſalutis cura, & exercitiis pietatis diſtrahantur. Placebit ea res ignavis ventribus, diſplicebit *Bacchino*, aliiſque Viris doctis amicis Tuis; neque enim dubium eſt pretextu devotionis, inertiae ſaepe alimenta, & pretextum quaeri. Abbatum aliquando intereſt, Monachos habere ignaros, quo ipſi abſolutius dominentur. Si ea invaluiſset olim opinio, nullam hodie eruditionem haberemus. Conſtat enim libros, & literas Monaſteriorum ope fuiſse conſervatas: & unde ſumentur Abbates Regulares, quam e Monaſteriis? niſi forte commendatitiis illis comedenda omnia Monaſteria propinare velimus. Olim Epiſcopi, Cardinales, Papae ex Benedictino maxime Ordine, aut Collegiis Canonicorum Regularium ſumebantur. *Corbeia* ad Viſurgim nobis vicina, Monachis doctrina non minus quam pietate praeſtantibus Imperatoria auctoritate emiſsis fidei lumen per totum Septentrionem ſparſit. Quid denique magis pietatis conſentaneum eſt, quam meditatio Admirandorum Dei Operum ac Providentiae, quae non minus in Natura Rerum, quam Hiſtoriae ſerie, gubernationeque Eccleſiae, ac humani generis elucet? His cogitationibus ſpoliare pietatem, alimenta illi ſubtrahere eſt maxime ſolida, relictis tantum meditationibus aridioribus, quibus non diu contenta mens ad ſpeculationes evanidae abſtractionis facile tranſit, quae nec illuſionum periculo carent.

Se-

Sereniſsimum Tuſciae Principem incomparabilem meae exiguitatis nonnihil meminiſſe, magnae felicitatis loco habeo, ſed cuius conſervationem plurima ex parte debeo favori Tuo; rogoque ut ſubmiſsam devotionem meam oblata occaſione teſteris. Idemque apud Fratrem eius mirificae benignitatis, nec minoris animi Principem facias. Vale.

Dabam Hannoverae 2. Maii 1692.

FRidericus Benedictus Carpzovius *Curiae Lipſienſis Senator, avitam Litteraturae gloriam propriis in optimas Diſciplinas meritis cumulavit. En breve Elogium quod ei attexuit* Io. Burch. Menckenius *in* Oratione Seculari de Viris Eruditis qui Lipſiam ſcriptis atque doctrina illuſtrem reddiderunt *pag* 27. Venio ad Virum incomparabilem Fridericum Benedictum Carpzovium, Poetam, Oratorem, Polyhiſtorem, omni laude dignum, ſed omni maiorem. Tanta enim illius fuit eruditio, ut, ſive Veteres ſcriptores Graecos, Latinoſve interpretaretur, ſive ad Tibulli, quem plurimum amabat, ingenium elegiam componeret, ſive Epiſtolam ſcriberet ad Amicos Litteratos, quos habebat in omni Europa praecipuos, nemo ei vel commentatione, vel carmine, vel epiſtola anteponendus eſſet. Sed, quod mirum, tanta praeterea eius fuit modeſtia, ut quamvis ſaepiſſime ab Eruditis conſultus, multorum lucubrationes conſiliis atque opera ipſa egregie promoverit, vix unquam tamen adduci poſſet, ut nomen ſuum publice proſtare pateretur: tantum abeſt, ut de edendis ſpiſſis voluminibus multum laboraret, ſciolos illos, quibus manus & digiti pruriunt, nunquam non ſerio deteſtatus. Iſtud vero praecipuum plane habuit, & quaſi pro-

prium

primum, quod Mercurio Muſis conciliato, primus in Saxonia Commercia Literaria inſtituit, unde quae exteri pararent aut agerent, accurate edoctus, ad noſtros diligenter retulit, neminemque in Aula, Academia, Republica paulo doctiorem ignorare paſſus eſt, ſi quis in Republica Literaria eximium aliquid, ac laude dignum eſſet conatus. *His adde* Carpzovium *unum fuiſſe ex praecipuis fautoribus, & promotoribus* Actorum Eruditorum, *quae tanto cum Reip. Litterariae emolumento Lipſiae publicantur.*

FRIDERICI BEN. CARPZOVII

EPISTOLAE AD ANT. MAGLIABECHIVM.

EPISTOLA I.

Vir Illuſtris.

TEndenti ad Vos Amico cuidam, & mercaturae gratia, quam ego quoque in Vrbe hac facio, ad Hetruſcos proficiſcenti, non potui non ſarcinulam Tibi perferendam committere, aliquoties humaniſſimis Tuis litteris incitatus. Inſerui autem *Acta* menſis quem iam agimus, & *Petiti* (1) eruditum libellum, nomini meo quem anno ſuperiori inſcripſit, gratum fortaſſe futurum Vobis, quod nondum in Hetruriam eundem penetraſse arbitror. Reliqua, quae adieci ut boni conſulas, & ab animo Tui admira-

ra-

1 *Petri Petiti de Sibylla Libri tres. Lipſiae apud Haeredes Frid. Lankiſch* 1686. in 8.

ratore profecta credas etiam atque etiam rogo. Peramanter & officioſe Te ſalutant Fratres mei, *Daumius* item, *Menkenius*, & *Fellerus*. *Tollius*(1) Vir eruditus iam Budae agit, & fata *Bibliothecae Corvinianae* rimatur. Inde ad Vos ſe recipiet, Tua humanitate ſperans celeberrimae *Bibliothecae Mediceae* adyta viſurum. Vale. Lipſiae Idibus Iulii 1687.

Celeberr. Nomini Tuo devotus
Frid. Ben. Carpzovius.

EPISTOLA II.

MOleſtiam Tibi, miſsa ad D. *Tollium* apud vos commorantem epiſtola, creavi nuper; nec facere deſino, confiſus benignitate Tua, a qua veniam audaciae huius mihi promitto. Intelliges a Clariſsimo hoc Viro, quo affectu litterarium quod iam agit iter, & cum primis gratam, quam apud Vos, verae eruditionis primos condos, trahit moram proſequamur: quod noſtrum ſtudium ſi Tibi probabitur magnum operae eius pretium nos feciſse exiſtimabimus. Praeſtantiſsimus & mihi amiciſsimus Vir *Chriſtianus Daumius* quatuor ab hinc diebus Cygneae, ubi per quinquaginta annos Ludum moderatus eſt Litterarium, vitam cum morte commutavit, & hanc placidiſsimo ſomno ſimillimam, ratione, ac ſenſibus integris, obiit; nulla morbi violentia

fra-

1 *Iac. Tollius* Batavus, cuius Epiſtolas edemus.

fractus, ſed ſenio conſumtus, cum vitam ad ſeptuageſimum & ſextum protraxiſset aetatis annum. Ipſa hora, qua mortem ſibi inſtare ſentiebat, menſae aſsedit, & ſuprema ordinavit, quid de Bibliotheca ſua (in qua comparanda omnes conſumſit nummos) fieri vellet teſtamenti tabulis mandans: & aſsidentibus ut oſtenderet, abſque conſpicillorum ope minutas ſe adhuc litteras, morti licet proximum, legere poſse, aliquos ex *Barthii* ſui, (quem prae caeteris Scriptoribus omnibus adamavit) de *Salvifica Fide, & Zodiaco Chriſtiano* libris, verſus plaelegit, tandem illo *Scaligeriano* animam iam iam profecturam allocutus:

Egredere, o miſeris multum defuncta ruinis,
Egredere: & ſervis ſervilia regna relinquens
Aude, hoſpes, tenebris horrendi imponere finem
Exilii, & patriae ſperatas quaerere ſedes.
Triſtes exuviae &c.

Cum inter hos ſermones, & ardentes ad Deum preces artus frigeſcerent, ac domeſtici lecto eum inferre cuperent, inter eorum amplexus, antequam ad ipſum deferretur, blande expiravit. Quandoquidem in pretio haud exiguo habitum a Te Virum optimum, ex aliquot datis ad eum literis cognovi, quarum aliquas nuper modo mecum communes fecit Vir deſideratiſsimus, de morte eius certiorem Te reddere fas duxi, quae etſi valde opportuna Optimo Seni, mihi tamen illaetabilis obtingit, quod candidiſsimo amico privatus ſum. Vale.

Lipſiae a d. xx. Dec. St. Iul. 1687.

EPI-

EPISTOLA III.

CYrilli (1) noſtri carmen (nam noſtro ſermone vernaculo *Herrichen parvus* notatur *Dominus*) adeo placuiſse genti veſtrae, ut in Latinam Linguam iſtud cultiſsimus Parmenſis *Io: Bapt. de Miro* tranſtulerit; & ipſe Graeci Poematii Auctor admodum gaviſus eſt, & nos haud parum ſumus laetati, conſpecta *Parmenſium*

1 *M. Ioh. Gothofr. Herrichen* Lipſ. Sch Sen. ad D. Nicolai Rector, Vir Linguae Graecae peritiſſimus, cuius plura Graeca Poematia in Bibliothec. Magliab. adſervamus. De eo haec habet *Io. Burch. Menckenius* in ſua *Oratione Seculari de Viris Eruditis qui Lipſiam ſcriptis, atque doctrina illuſtrem reddiderunt* pag. 26. *Romano Poetae* (Ioach. Fellero) *Graecum, amico amicum coniunctiſſimum*, Ioannem Godofredum Herrichium *iungo, qui ſive Theocritum, ſive Anacreontem, aut Pindarum imitari conſtituiſſet, cunctas Veneres Graecis ſurripere viſus eſt. Gaudeat VVitteberga* Laurentio Rhodomanno, *quo etſi maior illa aetate in Poeſi Graeca fuit nemo, eius tamen fama intra Germaniae fines imprimis ſeſe continuit: at noſtrum* Cyrillum (*ita enim nomine quoque Graeco compellari amabat*) *Belgae tanti faciebant, ut eius* Anacreonticum de Thea, *aliaque mellitiſſima poema a certatim recuderent; Itali vero de depravatis Veterum Lapidum Graecorum fragmentis, hunc tanquam Oraculum quoddam conſulebant, quae is omnium admiratione feliciſſime reſtituit.*

ſum *Diariorum Eruditorum* quam miſiſti ſchedula: pro qua ſummas Tibi gratias agimus, & magni beneficii loco hunc honorem carmini noſtro exhibitum habemus. Mitto nunc alia quaedam iſtius *Herrichii* (vel, ſi mavis, Κυρίλλȣ ſeu *Dominuli*) & *Felleri* Carmina, cum plurima ab utroque ſalute. *Menkenio* noſtro epiſtolam quam miſeras tradidi; alteram *Hekelio* Rudolphipolin, ubi ſcholae moderatur, miſi. *Euſebii de Demonſtratione & Praeparatione Evangelica* libros duobus voluminibus iuxta Vigeranum, quod Pariſiis prodierat, recudi curavi exemplar, Dedicationemque Bibliopolae nomine ſcripſi ad Ser. Ducem Brunſvicenſem: quam, cum opus ipſum ex prima editione habeas, iſti inſeres. In *Gregorio Nazianzeno* excudendo noſtra nunc movent praela, quae ad Billianam editionem eum efformabunt. Nunciatum nobis fuit, *Pagum*(1) Doctiſsimum Virum opus condere, in quo errores Chronologicos a *Baronio* in *Annalibus* commiſſos notet, quod praeclarum & exactum futurum erudita eius *Diſſertatio Hypatica* ſperare nos iubet. *Petitum* cultiſſimum Poetam, & elegantiſsimum Philoſophum Pariſiis diem obiiſſe *Menagius* nunciavit, qui in *Malherbei* Gallicis poematibus nova cura edendis, & *Diogene Laertio* acceſſionibus praeſtantioribus augendo ſtudium nunc exercet ſuum. *Morhoſius* Kilonienſis Academiae gloria inſigne propoſitum urget, Litterariae Hiſtoriae condendae ſub *Polyhiſtoris* (2) titulo, quam per partes edi-

1. F. *Ant. Pagius*, cuius Epiſtolas edemus.
2 *Dan. Georgii Morhofii Polyhiſtor*, cuius editionem

turus eſt, quarum primam iam evulgavit. *Caſelii Epiſtolas* de quibus me rogaſti nuper, ego non edidi, ſed *Dransfeldius* quidam Gottingenſis; edidi autem *Langueli* ad *Camerarios* Patrem & Filium epiſtolas: quas, ubi non alicunde ad Vos perveniſſe cognovero, mittam.

Tollius noſter Viennae adhuc, haeret in Bibliothecae Auguſtae manuſcriptis Graecis Codicibus evolvendis aſſiduus: ab Imperatore ad oſculum Sacrae Dexterae clementer admiſſus, & Aureo Torque donatus eſt. Intra breve tempus apud nos ſe futurum promittit. Potentiſſimus Brandeburgicus Elector *Frid. VVilhelmus* ſeptuagenario proximus praeterita XXIX. Aprilis, famae, & gloriae, triumphorumque ſatur vivere deſiit, & tot provincias iuſtis bellis partas Filio *Friderico* haeredi reliquit. Quid in litteraria re hic locorum geratur, *Acta* noſtra docebunt, quorum partes quasdam mitto. A doctis in hac urbe Viris, *Kellero*, *Menkenio*, *Bornio*, Fratribuſque meis, plurimam & officioſam ſalutem Tibi nunciare iuſſus, in ea deſino. Vale.

Lipſiae D. XXIX. Maii 1688.

EPI-

nem locupletiorem procuravit *Io. Mullerus*: *Lubecae* 1808. Tomis tribus in 4.

EPISTOLA IV.

NOn dubito, recte ad Te eſſe perlatas epiſtolas meas geminas, per mercatores veſtros *Samperum*, *Saſſum*, & *Berzinum* curatas; in quibus pagellas, quas in opere ſuo de *Epochis Syro-Macedonum* aliter excudi fecit Reverendiſs., idemque Doctiſs. Vir *Henr. Noriſius*, per curſorem ad me mitti rogabam. Neque enim dubito levi opera ab eo humaniſſimo Viro illas poſſe impetrari, vel a Typographo veſtro obtineri. Credo etiam ipſum celeberrimum Auctorem copiam earum nobis facturum, & Tibi forte huc tranſportandas miſſurum eſſe: ſiquidem a *Fritſchio* bibliopola id rogatus eſt nuper. Nunc ut ad *Blancum* (qui noſtra lingua *VVeiſſius*, Belgis *VVittius* diceretur) Ser. Ducis veſtri Antiquarium inſertas literas perferri cures, vel ipſi tradas, optimi mihique amiciſſimi Viri *Andr. Morelli* nomine, Te rogo. Is enim animo poſtquam conſtituit novum Opus Numiſmaticum publico dare, ac intra annum preferre in lucem; undique conquirit rariores Nummos alibi non obvios: cumque a D. *Blanco* promiſſi ſint ipſi nonnulli, maiorem in modum ab eo contendit, ut ad nos iſtorum ectypa curet. Qua in re ſi Tu opera Tua nobis ſuccurrere, & ut recte huc pertingant opitulari volueris, non nobis modo praeſtabis ingens beneficium, verum etiam de egregio publico, et litteris elegantioribus praeclare merearis, occaſio-

nemque praedicandae huius Tuae προθυμίας praebebis ampliſsimam nobis. Si quid habes maius quam quod per curſorem Mantuam uſque perferatur, Venetias mittes ad R. P. *Coronellium* Ser. Reip. Geographum, rogabiſque ut is Lipſiam ad *Thomam Fritſchium* bibliopolam id mittere velit, cuius cauſſa *Noriſianas* pagellas emendatas, & a *Blanco* nummos ectypos deſidero. Quicquid expenderis noſtri cauſſa, curabo Tibi per Mercatores veſtros iterum numerari ubi reſcivero: gratum me etiam & ad officia quaevis paratum re ipſa ſenties. Scire malim an *Huetii de Concordia Religionis & Fidei*, doctiſſimi Abbatis Galli, nunc Epiſcopi Abrincenſis, Liber, quem ſuperiori anno per Mercatores Auguſtanos ad Te perferendum, Bozenam miſeram, pervenerit nec ne. Miſi praeterea minores faſciculos, chartas non magni momenti, novas tamen, & quas ad Vos alias non pervenire arbitror, complexos: quos periiſſe e ſilentio Tuo coniicio; niſi iſtud morbus contraxit, a quo ut Te porro immunem ſervet, & per complures annos incolumen praeſtet Divina Benignitas, voveo. Vale. Lipſiae XV. Ianuarias anni 1695.

P. S. Morellus *Specimen Operis Numiſmatici*(1), quod molitur, in quo huius rationem exponit, & praeſidia ſua ac adiumenta memorat, hic excudi facit: modo occaſio adforet, id ad Te mitterem; ſed Curſori tot pagellae tradi nequeunt, ſine magnis impenſis, & mer-

1 *Andr. Morelli Specimen Vniverſae Rei Nummariae. Lipſiae* 1695. in 8.

& Mercatores e Germania horrido iſthoc anni tempore ad Vos non tendunt. Expectanda igitur erit occaſio faſciculi ad Te perferendi.

EPISTOLA V.

COmplures Tuas hactenus accepi literas, ac poſtremas modo 12. Martii datas, quibus non ante reſpondere volui, quam ad Reverendiſs. *Pedruſium* mittere poſſem ἀποσπασμάτιον noſtrorum *Actorum*, in quo opus ipſius, quod beneficio ipſius, & officio Tuo, ac R. P. *Coronelli* ad nos perlatum eſt, recenſitum extat, mittere poſsem. Multum Tibi debeo hoc nomine, quod curare ad me iſthac volueris, varia etiam nova literaria nunciare, quae perquam grata extiterunt omnia: quorum in vicem ut data occaſione faſciculum ad Vos perferendi, aliquid ad Te curem operam dabo. Poſtremum quem accepiſti faſciculum Nobili cuidam Germano ad Vos ituro commiſeram, qui Venetias ubi pervenit, inde ad Te eundem miſit, ut e ſuis intelligo literis. Vbi iterum occaſio data fuerit ſarcinulam huiuſmodi ad Vos curandi, efficiam ut liber qui iam hic imprimitur, *Philippi Melanchthonis*, *Eobani Heſſi*, & *Georgii Principis* vitas complexus, auctore *Ioachimo Camerario* doctiſſimo Viro olim ſcriptus, & nonnulla nova alia, quae non ingrata vobis futura exiſtimem, ad Te pertingant. *Noriſii* Emin. Purpurati, & Doctiſs. Viri opus, *Epochas Syroma-*

cedonum illuſtratas, & doctiſſime expoſitas, intra breve tempus abſolutum typis noſtris extabit, cui Iconem Eminen Auctoris *Fritſchius* praefigi curabit. Hic conſtituerat abſolutum, & typis profligatum hunc librum celeberrimo Nomini Tuo dedicare, cui unice debere ſe intelligebat eius copiam, & quem publice praedicare cupiebat: verum aliquot Tuis epiſtolis edoctus, Te ſerio nolle cultum hunc exhiberi, a propoſito deſiſtere coactus, eum modo in ratione qua antea extitit, non verbo immutato, evulgabit, & occaſionem aliam teſtificandi cultus erga Te ſui opperietur. *Iuliani opera*, quae *Spanhemius Ezechiel*, Vir Illuſtriſs., & magna in Aula Electoris Brandemburgici auctoritate & dignitate pollens, recenſuit, & Obſervationibus illuſtravit, abſoluta iam extant: quorum exemplum ad Vos dodoctiſsimus Editor curabit. Tomus primus iam modo prodit *Iuliani*, & *Cyrilli* adverſus ipſum libros Graeco-Latinos, cum Doctorum ad iſtos Notis exibens: nec a *Spanhemio* nunc quidem adiectum habet quicquam, praeter obſervationes diffuſas & diſertas ad primam *Iuliani* Orationem: abſolutae tamen iam ſunt ad reliquas Orationes, & reliqua opera *Iuliani* omnia, obſervationes prolixae & copioſae, quarum guſtum hae nunc excuſae ad primam Orationem ſcriptae praebent, praelo ſubiiciendae proxime, & integrum tomum impleturae. *Hiſtoria Sabelliana* Auctore *Chr. VVormio* Dano ſcripta, hic excuſa eſt. Berolini eruditus Gallus *Chauvinus* Diarium literarium, in morem noſtrorum Auctorum, & Batavorum *Ouvrages des Scvans*, aut *de la Republique Literaire*, aut ve-

veſtrorum *Parmenſium*, hoc anno emoliri coepit, quovis menſe nova literaria commemoraturus. *Aonii Palearii*, eloquentiſſimi Itali, noſtris partibus addicti in religione, *Orationes*, *Epiſtolas*, & *Poemata* in lucem e tenebris protraxit eruditus bibliopola Amſtelaedamenſis *VVetſtenius*: idem *M. A. Flaminii* etiam ſcripta eum in modum venuſte recenſita, & *Petri Carneſecae* ſuaviſſimos libellos dabit. Doctiſs. *Graevius* duos iterum *Antiquitatum Rom.* tomos venuſtiſsimos edidit: & *Iac. Gronovius Cossoni* memoriam, nec non *Pomponium Melam* e nummis illuſtratum, adiecto *Geographo Ravennate* in Gallia a paucis abhinc annis edito, evulgavit. Sed haec rectius iam edoctus es e Belgio, ubi amicis uteris doctiſs. florentiſſimiſque Viris. Vale, & epiſtolam adiectam ad *Pedruſium*, haud gravatim cura. Salutant Te ſtudioſiſſime *Menkenius*, *Herrichius*, *Pritius* & alii, qui Te obſervanter apud nos colunt.

Lipſiae Idibus Martiis 1696.

EPISTOLA VI.

DVm Mercatorum veſtratium quidam hinc ad Vos reditum parat, opportunitate iſta utendum ratus, faſciculum ei commiſi, ſchedas quasdam complexum, quod abſque κομίστῃ perferre licebat, Curſori enim epiſtolas praegnantes committere inconſultum fuerit, quae maioris conſtant, quam integer liber vaenit. Mitto enim *Chryſoſtomi* aliquot pagel-

las, e quibus rationem eius cognoſces, & quam emendate ac terſe prodeat, intelliges. Videbis etiam ſingulas facies novae huius editionis, totidem folia *Ducaeanae* referre; adeo ut haec contractior dimidio paucioribus foliis abſolvatur, quam prolixior illa Pariſiana, e pretio non magno cuilibet expoſita ſint, ac parabilia Sancti huius Patris opera. Τῶν Ἑβδομήκοντα *Verſionem Sacrorum Bibliorum* apud nos etiam recudi, adiectus titulus Te docebit. Vbi typis ea exſcripta erunt, *Concordantiae Novi Teſtamenti*, ſeu Indices accuratiſſimi omnium vocum, & locorum in quibus iſtae occurrunt, praelo ſubiicientur: Sacrarum enim litterarum prae omnibus caeteris ſtudiis, litteriſque externis, habendam curam ducimus, iſtiſque maiorem temporis partem impendendam. Poſt Sacras Litteras Sanctorum Patrum lectioni operam damus ab his ad Scriptores profanos & gentiles progredimur, quos ob elegantiam, & hiſtoriarum cognitionem mirificamque dulcedinem in deliciis habemus. Exorta ante duos annos in vicinia noſtra *Halenſis Academia* (quinque vel ſex miliaribus Lipſia enim diſtat Hala) quos Profeſſores habeat, & quid iidem doceant, ex adiecto intelliges programmate: alterum docebit antiquitatis, & elegantioris Litteraturae ſtudia cumprimis iſto in Ludo tractari. Sereniſſimo noſtro Electori natum heredem maſculum, parenti cognominem, epigraphe adiecta oſtendet. Quas ſchedas mitto, quia lator earum aderat Mercator, ut dixi, veſter patriam repetens.

Io. Bapt. Mantuani Poemata non maiori curae vobis eſse, ſed in ſitu relinqui, miror.

Poe-

Poemata ſane eius, quorum multa volumina ſparſim olim extiterunt, ſed quae iampridem diſparuerunt, in unum corpus revocari, & venuſto ordine diſpoſitum iſtud conſpici par erat. Nec enim felicius ad pangenda carmina, fertiliuſque ingenium Italiam aluiſſe arbitror; cuius proinde monumenta digno loco habenda Italis eſſe duxerim, nec committendum ut intercidant, aut evaneſcant; magnamque apud litteratos inibit gratiam, qui apto ordine, venuſtis typis, emendateque excuſa, Poemata haec *Mantuani* in publicam lucem, qua iam quidem carent, protraxerit. Vale.

VII. Cal. Febr. 1697.

EPISTOLA VII.

VT certior reddaris, recte ad *Tenzelium* fuiſſe curatas, quas ad me miſiſti literas, en eius reſponſorias; ſimul gratias ut agam pro carmine Etruſco Nobiliſſimi Abbatis *Veneroſi* in laudes Tuas merito concinnato, eaſque eleganter perſequuto, in cuius vicem quod reddam iſtoc in genere habeo nihil. Vt autem intelligas, nos etiam Italica Lingua excudere libros, en Ill. Comitis *Marſilii*, qui in Viennenſi Aula Imperatoria agit, Diſſertationem ad nos, qui *Acta* colligimus, miſſam *de Phoſphoro Bononienſe* (1), haud iniucundam iſtis fu-

1 *Luigi Ferdinando Marſigli*: *Diſſertazione Epiſtolare del Foſforo minerale, o ſia della Pietra illuminabile Bologneſe. A Lipſia* 1698. in 4.

futuram, qui naturalium rerum ſtudio tenentur, & iſtas penitus ſcrutantur. *Lucchesini*, & *Fauſtinae* nulla adhuc vidimus opera, nec *Giannettaſii Aeſtates Surrentinas*, quas tamen plurimum amoenitatis nobis allaturas confidimus, ubi appulerint: poemata enim huius Scriptoris omnem admirationem excedunt, & venuſtatem ſpirant antiquis parem. Quam cuperem ut ingenio, & poetica facultate praeſtans huiuſmodi aliquis, *Mantuani* poemata in unum volumen, quod per diſtintos tomos eſſet dirigendum, cogeret, & ab oblivione elegantiſsimi Poetae memoriam & divina carmina vindicaret. Principem quendam Ducemve in Italia hoc deceret, ut auguſte *Mantuani*, & *Petrarchae* Poemata evulgaret, quos in Latina, & Italica Lingua principes merito Poetas cenſent Eruditi. Abbas *Gravina* num praeter *Opuſcula* quicquam ediderit non novi: ſermonis elegantia in eo inſignis & Latinae Linguae uſus eximius, ut ob has dotes haud immerito ſe Purpuratis probet: *Bianchini Hiſtoriam nummariam* in *Actis* iam recenſuimus. Quid doctiſſimus *Noris* iam moliatur, ſcire avemus. *Mediobarbae Biragi* vita functi recenſitum opus an prodierit nobis non conſtat. Apud nos *Chryſoſtomi Opera Graeco Latina*, iuſta *Frontonis Ducaei* Pariſianam editionem, recuſa ſunt, & aequo venduntur pretio, tomis duodecim: arctius autem contracta, ut ſingulae pagellae novae editionis, duas capiant veteris. In Gallia *Sirmondi* doctiſsimi opera, ſtudio *Iacobi Baunii*, quinque tomis nitidiſsime excuſa prodierunt. In Belgio poſt *Scriptores aevi Apoſtolici*, *Ignatium*, *Polycarpum*,

Bar-

Barnabam, *Clementem* cum doctorum Virorum, *Cotelerii*, *Voſſii*, *Vſſerii*, *Blondelli*, & ſuis notis excuſos duobus voluminibus, *Io: Clericus*, doctiſs. Vir, *Hammondi annotationes in Novi foederis libros* ex Anglicis Latinas redditas, & ſuis obſervationibus auctas venuſto volumine emiſit in publicum. *Morhoſii* orationes Hamburgi, *Graevii* Vltraiecti prodierunt. Illuſtriſſimus *Spanhemius* iam Lutetiis Pariſiorum potentiſs. Electoris Brandemburgici Extraordinarium agit Legatum, nec tamen inter arduas curas, & negotia maximi momenti, amoena elegantium ſtudia litterarum negliget. *Cuperus* Daventrienſis commentationem *de tribus Gordianis* ex nummis concinnatam, eidem dedicavit. *Phedri Fabulas* cum *Marq. Gudii* notis elegantibus Amſtelodami edidit *Petr. Burmannus*. *Paulinus*, & *Leibnitzius* Rerum Germanicarum vetuſta chronica in lucem produxerunt, ea ratione, qua *Freherus*, *Piſtorius*, *Vrſtiſius*, *Schardius*, *Meibomius*, olim huiuſmodi Monumenta publici iuris fecerunt. Plures recentes libros in *Actis* noſtris Aprilibus ſub finem recenſebimus, quae ad Vos opera *Menkenii*, qui Te plurimum ſalutat, mittuntur. Salutat Te etiam *Herrichius* Graeco nomine *Cyrillus*, & *Pritius*, & *Cellarius*, qui *Hiſtoriam inaugurationis Academiae Alenſis*, a conditore Potentiſſimo *Fridericianae* dictae, quam ſcripſit, Tibi prima occaſione, ubi *Fritſchius* faſcem librorum in Italiam mittet, deſtinabit. Vale.

Lipſiae VI. Cal. Aprileis 1698.

IOANNIS BOHNII

EPISTOLA

AD LAVRENTIVM BELLINIVM.

Viro Nobiliſsimo & de Orbe Litterario meritiſsimo

DOM. LAVRENTIO BELLINI

IOANNES BOHN

Bene agere.

NVgarum ac dubiorum meorum Te nondum pertaeſum, ultimae Tuae perſuadent, affectu & proclivitate in Muſas meas pleniſsimae, omnemque ulteriorem de Liquidi Nervorum exiſtentia dubitandi occaſionem diſcutientes, per Dominum vero *Tob. Adam Mullbachium* evidentiam eius ultimam promittentes. Fateor, me hactenus erraſse cum plurimis errorem, quem nunc me ſuperaſse ſpero.

ro. Si maxime decipimur, dum ubi de exiſtentia alicuius rei eſt quaeſtio, non huic ſoli evolvendae inhaeremus, ſed mox ſimulque de eiuſdem eſsentia, & qualitatibus ſenſibilibus ſolliciti ſumus, quas ſi praeiudiciis noſtris haud congruas experimur, exiſtentiam quoque in dubium vocemus; ita etiam dum fluidum hoc non Lymphae, non Sanguini, non Spiritui Vini, non Spiritui Vrinae ſimile obſervare poſsumus, ſtatim exiſtere illud negamus. Quaſi vero cuncta phaenomena animalia per illa, quae alias in Macrocoſmo, & extra Genus Animale contingunt, explicare liceret. Si enim huius praeiudicii ſit, ut motum v. g. ſeu oſcillationem illam Sanguinis vitalem, aut modo per ebullitionem, modo fermentationem determinemus, ideo ſcilicet quod praeter bina haec motuum inteſtinorum genera, nullum aliud nobis innoteſcat; aut quia neutrum horum ſanguini ſubeſse perſuademur, motum particularum huius vitalitatem haud praeſtare credamus: cum nihilominus concipi poterat motus hic vitalis, animali fluido univerſali proprius, ſine fermentationis, ebullitionis, ſimiliſve exagitationis mechanicae idea. Pari ratione nec Liquidum Nervorum, quod ſub Spiritus notione hactenus nobis inculcarunt Scholae, admittere vel concipere valemus, niſi ſub figura aquae, ſpiritus ſulphurei, urinoſi &c. & quia infinitae contra hos conceptus ſe exerunt ambiguitates, adeoque non ſub liquidi nobis noti idea illud ſenſibus noſtris pateſcit, liquidum idem entibus rationis, perverſo ſatis iudicio, accenſemus. Aſt quo

quo Tibi nunc conſtet, me non minus ac reliquos Tuos tyrones, idem experimentum circa Nervos Phrenicos parare poſſe, en ſchedulam, quam ſuperioribus menſibus concepi: imo eadem facilitate idem ſuccedit Amicis, per pagellas has eius admonitis. Flagrante interim deſiderio ferimur omnes videndi Tractatum Tuum de Liquido Nervorum, & multifariam non minus in hoc experientiam, ac eruditionem ſingularem nobis ſpondemus, eiuſque mora publicum maxime angit. Dum autem Opus hoc meo nomini inſcribere decreviſti, vereor, Vir celeberrime, ne iniurius ſis in Te, ac Tuum foetum, i. e. caliginem, ſeu nebulam inducas radiis famae Tuae, cuius luce nihilominus delectati hactenus fuerunt omnes Orbis Literarii incolae. Quia prima ex inſcriptione hac plus mihi, quam Tibi polliceor honoris; de hoc mihi gratulor; Tibi vero gratiſſimam mentem & officiorum quorumvis, quae Tuis poſtulatis digna iudicabis, promptitudinem promitto. De coetero, quae de evolutione texturae Cordis fibroſa huiuſque encheiriſibus *Steno*, *Lovver*, *Vieuſſens* aliiſque hactenus ſcripſerint, noſti; quia nihilominus Anatomicos hos aut obſcuros, aut phantaſiae potius quam autopſiae litantes in Anatome hac obſervo, Te, Anatomiae Antiſtitem ſummum, in retexenda machina hac intricata manus meas ſubleves, aut potius dirigas, obnixe rogo, ſoli Tibi in acceptis relaturus, quicquid in ſectione huius organi in poſterum praeſtitero. Vale, Vir Nobiliſſime, Medicinae aeque, ac Philoſophiae

Na-

Naturalis decus, Poſteritati quoque colendum.

Lipſiae die 10. Octob. 1687.

Ot.

OTto Menckenius Ioannis *filius Ethices in Academia Lipſienſi Profeſſor*, *&* *unus ex praecipuis Collectoribus* Actorum Eruditoribus, *quae Lipſiae publicantur*, *obiit die* 29. *Ianuar.* 1707. *Viri huius Eruditiſsimi breve Elogium extat in* Novis Litterariis Hamburgenſibus *Anni* 1707. *at in Lectorum commodum ea referre non piget*, *quae* Io. Burchardus *eius Filius de ipſo conſcripſit in* Oratione ſeculari de Viris Eruditis qui Lipſiam ſcriptis atque doctrina illuſtrem reddiderunt *pag.* 27. Sed, *ait*, dum *Carpzovii* laudes memoro, diu anxius cogitavi, utrum me Parentis quoque mei *Ottonis*, quem acerba mors ab hinc ferme triennio abſtulit, mentionem facere conſultum eſſet. Quamvis enim non ignorarem complures ita exiſtimare, quaſi ille non omnino nihil ad ornandas bonas Literas contuliſset, metuebam tamen, neque id fruſtra forte, ne aliqui me arrogantiae, aut levitatis ad minimum arguerent, qui me ideo Patris mei meminiſse hoc loco putabunt, quod ad me ſperarem aliquid redundaturum earum laudum, quae illi iure meritoque ab omnibus tribuuntur. At quoniam in hac ſolemni Panegyri ea imprimis praetermittere nequaquam decet, quae ad famam, ac gloriam Academiae noſtrae pertinent, non patiemini ut arbitror, Auditores, ut intactum plane relinquam Parentem meum, qui illam, quantum in ipſum fuit, haud parum provexit. Neque enim fraudandus eſt hac laude, quod primus is Germanorum de edendis Epheme-

ridibus Eruditis conſilia ceperit, ſuſceptiſque oportune in Belgium Angliamque Itineribus, & praeterea Eruditiſsimis quibuſque per Galliam, Italiam, ac Germaniam Viris per literas conciliatis, exoptatiſsimum multorum votis *Actorum Eruditorum* opus non interrupto per annos vigintiſex labore ſummaque & aſsidua cura in publicum emiſit. Equidem ad eius laboris ſocietatem non illos modo, qui Lipſiae, verum & qui in vicinis locis florerent, invitabat, quo factum ut, cum pars operis haud contemnenda *Seckendorfio*, *Cellario*, *Tenzelio*, *Zſchinhauſio*, *Knorrio* aliiſque ſummis Viris extra Lipſiam viventibus debeatur, famae tamen quidquid inde ac gloriae ducitur, id ad Lipſiam unam, e qua *Acta* prodeunt, omnino redundet. Etſi enim noſtri aemulatione tot interea Diaria, tot Excerpta Literaria, ſive Latino, ſive Etruſco, Gallico, Belgico, Anglico, Germanico ſermone prodierint, quorum quaedam habent ſuos amatores, nemo tamen inficiabitur, Lipſienſium Diarium Orbis Eruditi univerſi plauſum hactenus praecipue meruiſſe, ut vel hoc nomine ſuperius ſeculum Academiae noſtrae auſpicatiſsimum ſit dicendum.

OT-

OTTONIS MENCKENII

EPISTOLAE AD ANT. MAGLIABECHIVM.

EPISTOLA I.

Vir Illuſtriſſime.

COmpellari Te ab homine ignoto non miraberis, ſuetus iam dudum obrui velut literis, quae ex omni Europa ad Te a notis ignotiſque perferuntur. Quotuſquiſque enim Eruditorum eſt, qui non ad Te adrepat, ambiatque inter cultores Tuos numerari, aut ſi quid perficiendis rerum optimarum ſcientiis, literiſve quocunque modo ornandis molitur, limatiſſimo iudicio Tuo cenſuraeque non ſubiiciat. Neque Tu, Vir celeberrime, arcere quemquam, ſed infimos aeque Literatorum, ac

Principes admittere conſueviſti; ut verendum nemini ſit, ne ſuae, etſi ignotae, literae, ſordeant Tibi, aut neglectae abiiciantur. Ytique ea de humanitate Tua praedicarunt mihi amici quamplurimi, ut cum illuſtriſsimum Numen Tuum tacite dudum eſsem veneratus, literas tandem ad Te dare nullus plane dubitaverim; inprimis cum occaſio ſcribendi mihi offerretur, aut potius, ut quod res eſt dicam, imponeretur neceſſitas. Annus nempe iam, & quod excurrit, lapſus eſt, ex quo *Acta Eruditorum* per menſes ſingulos edere caepimus, imitati utcunque Italorum, Gallorum, Anglorum, ſimili in argumento induſtriam. Quae ſit inſtituti noſtri ratio, quidque hactenus a nobis praeſtitum, ne Te fugeret, Vir Summe, praeterlapſi nuper anni, necnon primi in hoc anno menſis exemplum tranſmittendum Tibi cenſui, quod cum hac ipſa epiſtola accepturus es, bonique, quod rogo, conſulturus. Equidem quinam Tui ſint futuri de hoc opere ſenſus, facile cogitatione praecipio. Laudabis conatus noſtros, nec male conſultum Rei Literariae fateberis, ſi Latino etiam idiomate eius generis componantur indices, quibus libri in Europa nuper editi, necnon inventa & obſervata Mathematica, Mechanica, Phyſica, a diverſarum Nationum praeſtantiſſimis Ingeniis profecta recenſeantur. Sed nos quidem illi rei minime pares Tibi videbimur; quoſque revocare a propoſito illud Poetae debuiſſet.

Sumite materiam veſtris qui ſcribitis aequam
Viribus.

Agno-

Agnoſco enim lubens, nec eam Latini ſermonis copiam elegantiamque nobis eſſe, quam in hoc ſcriptionis genere Tu, Vir Celeberrime, pro politiſsimo ingenio Tuo expectabis: nec potuiſſe nos hactenus libris bonis omnibus, qui in Italia, Anglia, proximis annis prodierunt potiri, quod bibliopolae noſtri, neglectis fere exoticis, iis tantum, quae in Germania excuduntur, comparandis ſtudent: denique paucos in hac Vrbe eſſe, qui vel ab otio, vel a ſumptibus inſtructi ſatis ſint, ad promovenda propriis experimentis Phyſica ac Mathematica ſtudia. Attamen cum nemo ante nos vadum id tentaſſet, Diarii vero Eruditorum, ac Collectionum Philoſophicarum in Gallia, Anglia, ac Italia auctores, dum vernaculo idiomate Acta Eruditorum componunt, ſuae quiſque Genti potius quam univerſo Orbi Literato conſultum ire viderentur: experiri hunc laborem, etſi imbecillitatis noſtrae probe conſcii, voluimus; tantumque abeſt, ut de illo deponendo cogitemus, ut potius omni ſtudio cenſeamus connitendum, quo felicius in dies, paratis pluribus ſubſidiis, ac emendatis defectibus, opus procedat, non paucis Viris doctis in Anglia, ac Gallia praeter meritum ſuum noſtramque expectationem probatum, laudatumque. De ſtylo ſecurum me eſſe multa iubent. Quiſque videt, non ab uno profecta ingenio, quae his *Actis* continentur; ſed plures manum admoviſſe operi, ſtylo ipſo facile diſtinguendos, cuius proinde inaequalitas accuſari non poteſt. Quaedam etiam fortaſſe concepta ita ſunt, ut Latinam dictio-

nem redoleant. Reliquis quae barbariem ſapiunt, veniam ipſe ſeculi, degenerantis genius conciliabit, quo pro Latinis barbara venditari in morem iam dudum abiit. Experimentis vero Phyſicis ac Mathematicis ſi vacare ipſi non poſſumus, non defuturi tamen ſunt alii, qui egregiorum obſervatorum ſuorum, ſi invidere ea Orbi Erudito non velint, copiam nobis faciant, eoque ſimul & *Actis* his concilient decus, & inventorum ſuorum gloria, ac Eruditi Orbis applauſu fruantur ipſi. Libros denique omnes ut nanciſcamur, quaerendi nobis Patroni ac Amici ſunt, quorum indicio nobis de libris editis aut edendis conſtet, ut comparandorum illorum rationem mature ſatis inire poſſimus. Neque alia Scriptionis praeſentis, Vir Illuſtriſſime, cauſa mihi fuit. Ipſe enim, ſi perluſtrare primitias *Actorum*, quas mitto, grave non erit, deprehendes ac fortaſſe indignaberis rerum praecipue Italicarum defectum inſignem. librorum in Italia nuper editorum pauciſſimis, & iis quidem ſero, cumque gratiam novitatis dudum exuiſſent, ad nos perlatis; Vt tamen in poſterum Italica etiam abunde nobis ſuppetant, Tu praeſtare Vir Illuſtriſſime, poteris, ſi certiorem ſubinde me de praeſenti Literariae rei in Italia ſtatu, noviſque illic editis libris, aut Clarorum Virorum egregiis inventis, aliiſque huius generis, quorum receſſum ornamento futurum *Actis* noſtris putes, facere digneris. Nihil enim in Italia geritur aut ſuſcipitur ab Eruditis. quod Te lateat, eruntque fortaſſe, qui Te monente inventa ſua, ac ob-

ſer-

ſervata per nos in *Actis* hiſce publici iuris fieri patiantur. Itaque id Te nunc, Vir Illuſtriſſime, per affectum illum Tuum, quo Litteras, earumque cultores proſequeris, rogo, ut conatus hoſce noſtros ea ratione, quam dixi, promoveas, non de nobis tantum, ſed de bono quoque publico hac etiam re praeclare meriturus. Quod ſupereſt, Deum precamur, ut Te quam diutiſſime Celſiſſimo Principi Tuo, Orbi Literato, ac nobis etiam ſervet.

Dabam Lipſiae idibus Ian. Ann. 1683.

Illuſtriſſimo Nomini Tuo devotiſſimus
Otto Menckenius
Moralium Profeſſ. Publ.

EPISTOLA II.

REcte accepi litteras Tuas die 3. Decembris anni ſuperioris datas, una cum ſpecimine libris de *Momentis Gravium* auctore *I. F. Vanni* S. I. & huius quidem exemplum nactus iam dudum fueram, a Cl. itidem Societatis Ieſu Presbytero *Daniele Papebrochio* Antuerpia tranſmiſſum. Neque dubitavimus ſpecimen illud, quod publicum eſse Doctiſs. Auctor voluit, *Actis* noſtris inferre, in quorum menſe Novembri anni praeterlapſi legitur; ſed ſubiuncta animadverſione Viri cuiusdam in hoc ſtudiorum genere exercitatiſſimi, quae occaſionem fortaſſe *Vannio* praebebit hypotheſin ſuam curatius examinandi

ac illuſtrandi. Quod ſi Cl. Vir habet, quae obiectioni illi regerere poſſet, eorumque copiam facere nobis velit, & iis locus in *Actis* concedetur, quamprimum ad nos pervenient. Ex litteris vero Tuis, Vir Illuſtriſsime, perſpexi, nondum Te potiri epiſtola mea, quam die 6. 16. Septembris anni ſuperioris cum quatuor illius anni *Actorum* menſibus, Iunio, Iulio, Auguſto, & Septembri ad Te miſi; etſi non dubitem potiturum Te ea propediem. Neque tamen ſcripſeram, quae momenti alicuius poſsint videri; niſi quod ſignificavi, quicquid mihi aut meis in componendis *Eruditorum Actis* adiutoribus deſtinatum eſt, *Ioh. Iacobo Hertzio* Bibliopolae Veneto poſſe committi. cuius opera hactenus in comparandis ex Italia libris utor. Ad eundem inter exempla *Actorum* alia, unum quoque ſingulis menſibus mitto & miſſurus porro ſum, Illuſtriſsimo Nomini Tuo inſcriptum: ſed optime feceris, ſi amico cuidam Venetiis id negotii committas, ut ab *Hertzio* repetat quae Tibi debentur, & via ac ratione quae commodiſsima videbitur, Florentiam porro curet. Nam pro *Hertzii* diligentia ſpondere non poſſum: certe vereor, ut eo curante mature ſatis ad Te, quae mitto perveniant. Epiſtolae vero Poſtae, ſi loqui ſic licet, ſeu Curſoribus publicis ſatis tuto committuntur, iamque per illos ſatis expeditum mihi eſt, nec ſumptuoſum nimis, cum *Schelſtrateno* commercium. Schedula, quam incluſam litteris hiſce vides, a Viro quodam doctiſſimo eſt, cuius deſiderio ſi ſatisfieri poſſit, foret id & mihi multo gratiſſimum. Prodiit

diit Florentiae anno 1666. auſpicis *Academiae del Cimento* liber hoc titulo: *Saggi di naturali Eſperienze*, qui in Anglicam linguam nuperrime translatus eſt, & Londini editus. Sed interpres Italicae Linguae minus videtur fuiſſe peritus; nec mentem Clariſſimorum Auctorum recte ſemper expreſſiſſe. Optime conſultum Rei Litterariae foret, ſi opus illud egregium latinitate donaretur, quod a nemine rectius, quam ipſis eius Auctoribus praeſtari poterit. Num Academia illa hodie num floreat, & num ab ea ſimilis argumenti Opera alia, vel profecta ſint, vel in poſterum ſperanda, ſcire velim. De quo haud gravatim ad me perſcribes, ubi viſum fuerit aliorum quae Italia ornandis litteris geruntur, certiorem me facere. Deus Te ſervet!

Dabam Lipſiae d. 17. 27. Ianuarii Anni 1685.

EPISTOLA III.

NOndum ad Epiſtolam Tuam die 24 Aprilis exaratam reſponderam; cum alias a Te litteras d. 19. Iunii datas mihi exhibuit, cui perferendas eas commiſeras, *Beckerus* Doctor Medicus, ex Italia redux. Quam vellem vero, vel Clar. Tibique amiciſſimi *Vannii* cauſa, poſteriores illas maturius ad nos perveniſſe. Ex iis enim primum cognovi, Doctiſs. Virum moleſtius tuliſſe cenſuram perbrevem, quam Specimini libri ipſius

de

de Momentis Gravium in *Actis* Novembris ſuperioris anni ſubiecimus ; & diſſimulare tamen non poſſum, cenſuram eiuſdem ſpeciminis aliam, eamque uberiorem a Cl. *Kochanſckio* Soc. Ieſu nobis ſubmiſſam, praeſentis anni Iunio inſertam a nobis eſſe; id quod facturi minime eramus, ſi citius potiti litteris illis Tuis fuiſſemus. Itaque ut & *Vannio* Tuo nos excuſare, & cum eo, quid facto opus deinceps ſit, ſtatuere poſſis, non expectandam commodiorem occaſionem, ſed has ad Te ſtatim, & ſi minime otium nunc mihi eſt, ſcribendas, & per Curſorem publicum ordinarium mittendas litteras cenſui. Primum, nihil a nobis ſtudio peccatum fuiſſe, ut una cum Celeberrimo *Vannio* perſuaſum habeas, peramanter rogamus. Exiſtimaveramus non alio conſilio editam a *Vannio* Epiſtolam fuiſſe, quam ut de hypotheſi illa ſua, cui maius opus ſuperſtruere decreverat, Doctorum Virorum iudicia perquireret ; cumque ſuam ea de re ſententiam Vir quidam in Matheſi exercitatiſſimus nobis aperuiſſet, gratiſſimum nos facturos *Vannio* arbitrari ſumus, ſi ipſius Specimini alterius cenſuram, nullo interpoſito iudicio noſtro, iungeremus, quo ingenia plura ad hypotheſin, quam publice propoſuerat, curatius examinandam excitarentur. Nec malo animo *Kochanſkium* arbitror examen doctrinae illius ſtudioſius inſtituiſſe; cuius cenſuram eo minus in *Acta* referre noſtra dubitavimus, quod *Vannio* familiaritate ac amicitia iunctus eſſet. Nunc, cum facta fieri infecta non poſſint, Tecum, Vir

Il-

Illuſtriſsime, reputabis, aut Clar. *Vannio* potius reputandum committes, utrum praeſtet diſſimulari cenſuras iſtas, an vindicari. Quod ſi obiecta deprehenderit talia, quae hypotheſin ſuam revera deſtruant, ſatius forte fuerit ſilere; neque id probro verti Viro coetera doctiſſimo poterit, cum neque uſpiam nomen eius, niſi per litteras initiales expreſſum a nobis ſit, & ipſe rem Mathematicis propoſuerit, non ut plane ſibi exploratam, ſed ulterius examinandam, & a paralogiſmis denique ingenioſiſſimi quique immunes non fuerint. Sin putet, non deeſſe ſibi, quibus obiecta diluat, & ſententiam ſuam tueatur, rogatum Cl Virum velim ipſe, ut apologiam componat, mihique tranſmittat, *Actis* noſtris non ſine honoris praefatione inſerendam, & eo futuram gratiorem, quo futura erit brevior. Faciet non parum ad excolendas, & perficiendas Mathematicas ſcientias, ſi controverſiae tales propoſitis in utramque partem rationibus ventilentur, ac Lectoribus occaſio praebeatur, momenta litis iuſto ſtudio ponderandi. Idque in *Actis* noſtris fieri poterit eo fructuoſius, quia non merito quidem ſuo, ſed eam unam ob cauſam, quod Latino ſermone eduntur, Europam latius, quam vel Gallorum *Diurna*, vel Anglorum *Tranſactiones*, vel Hollandorum *Novellae*, pervagantur. De coetero, pro ampliſsimis muneribus, quibus ornatos nos voluiſti, decentiſſimas & meo, & Collegarum nomine gratias Tibi perſolvo; rogoque ut porro de novis, qui in Italia eduntur, libris ſubinde me admonere ne

gra-

graveris. Ater ille & orco damnandus liber (1), cuius in prioribus litteris Tuis mentionem feciſti, locum in *Actis* noſtris non inveniſſet, ſi vel maxime nihil de eo monuiſſes. Scriptorum enim, quae quamcunque eruditionem ſpirant, non famoſorum libellorum notitiam pandimus. Neque quemquam futurum arbitror, qui lecto ſcurrili ſcripto iſto (quod ego tamen legere non ſuſtinui) in colendis virtutibus Tuis reddi ſe remiſſiorem fateatur. Ego utique ſum, ac perpetuo ero &c.

Lipſiae d. 22. Auguſt. 1. Sept. 1685.

EPISTOLA IV.

TAmetſi Germanos omnes, etiam nullis commendatitiis inſtructos litteris, benigne excipere conſueviſti, Vir iuvenis tamen doctiſſimus, Dom. *Polycarpus Lyſerus*, magni nuper in Academia VVittenbergenſi ICti *VVilhelmi Lyſeri* filius, cum in Italiam profecturus eſſet, rogavit me, ut ſe Tibi, Vir Illuſtriſſime, commendarem. Nolui amici honeſtae petitioni deeſse: itaque ut quam commendatiſſimum eum habeas, parique qua Germanos alios benevolentia complectaris, etiam atque etiam Te rogo. Faciet & ipſe, quod Germani omnes ex Italia reduces faciunt;

1 Adludit ad acerrimam ſatiram quam infenſiſſimus quidam *Magliabechii* inimicus edi curavit hoc titulo: *Io. Cinelli & Antonii Magliabechii Vitae*. in 8.

ciunt; id eſt, humanitatem Tuam grata ſemper mente depraedicabit. Vale & ama.

Dab. Lipſiae d. 26. Aug. 5. Sep. 1690.

EPISTOLA V.

TAmetſi ad ſcribendas epiſtolas parum mihi otii contingat, temperare tandem mihi non potui, quin praeſenti hac Te compellarem. Primum enim gratias Tibi iam a longo tempore debebam pro libris haud paucis, quibus donatum me voluiſti, quas decentiſſimas merito tandem perſolvo. Dein ſignificandum videbatur, me faſciculum Illuſtriſſimo Nomini Tuo inſcriptum non ita pridem ad R. P. *Coronelli* Ser Reipublicae Venetae Geographum tranſmiſiſſe, a quo eum haud gravatim repetes Spero Doctiſs. hunc Virum exactiorem multo futurum in curandis rebus noſtris, quam fuit *Herzius* Continentur eo faſciculo *Acta* menſium Februarii, Martii, Aprilis, Maii, & Iunii Anni praeſentis, una cum Indice rerum, & Auctorum *primi Actorum Decennii*, & *primi Supplementorum Tomi*, Quid rerum agat R. P. *Gaudentius Roberti*(1), vivatne, an quod nolim, mortuus ſit, ſcire cupiam; hoc enim anno nihil ab eo librorum aut

1 Ord. Carmelitarum, qui una cum *Bened. Bacchinio* Mon. Caſſinenſe *Ephemerides Litterarias* Parmae edere anno 1686. inſtituit. Italicarum titulus eſt: *Il Giornale de' Letterati per tutto l' anno* 1686 Latinarum vero: *Synopſis Biblica totius anni* 1692. in 4.

aut literarum accepi, etſi binas ad Eum ego dederim, primas menſe Februario, alteras menſe Iunio. *Actorum* ſeu *Ephemeridum Parmenſium* Latini idiomatis ne folium quidem adhuc dum videre nobis contigit, cum ex humaniſsimis tamen literis Tuis cognoverim, integrum iam annum 1692. prodiiſſe. Sed fortaſse, ſi in vivis eſt, conquirit *Robertus* libros pro me plures, quibus ſpero, & *Ephemerides* illas eum adiuncturum eſse. Amiſimus quendam e diligentiſſimis *Actorum* noſtrorum Collectoribus, nec Tibi ignotum, *Chriſtianum VVagnerum*, v. Cal. Aug. anno aetatis trigeſimo primo ex dyſenteria mortuum, quem valde doleo. Deum autem veneror, ut Te, Vir Celeberrime, mihi & univerſo Orbi Literato, quam diutiſſime ſervet incolumen.

Dabam Lipſiae d. 15. 25. Auguſti A. 1693.

EPISTOLA VI.

TAmetſi Germanos omnes pro humanitate Tua benigne recipis, & omni officio foves, prae multis tamen aliis hac benevolentia Tua dignus eſt, qui has Tibi Litteras offeret Iuvenis Nobilis I V Candidatus Doctiſs. Filius is eſt ICti in Academia noſtra Primarii D. Doctoris *Schuvendorferi*, totius Univerſitatis Lipſienſis Senioris, Patronique mei Venerandi. Eum ergo ut quam commendatiſſimum Tibi habeas, peramanter, atque officioſiſſime Te rogo. Vale, & ama &c.

Lipſiae Cal. Decem. 1696.

EPI-

EPISTOLA VII.

SI quis unquam Germanorum, qui Te officioſe ſalutarunt, ſeu ob eruditionem ſingularem, ſeu ob compoſitos mores, benigne à Te admitti meruit, is profecto eſt, qui has Tibi Literas tradet, Iuvenis Doctiſs. D. *Gothofredus Chriſtianus Gozius*. Eum ego quanto poſſum opere Tibi commendo; perſuaſiſſimum habens, ſuaviſſimum Tibi fore cum homine colloquium, cui nihil quicquam inexploratum eſt eorum, quae ornandis bonis literis hoc tempore in Germania, Belgio, Anglia, & Italia geruntur. Vale.

Dabam Lipſiae d. 27. Aug. 6. Sept. 1698.

EPISTOLA VIII.

TEmperare mihi non poſſum, quin inexpectatum & mihi cum primis luctuoſum *Friderici Benedicti Carpzovii* noſtri obitum Tibi nunciem. Is enim die 20. 30. Maii morbo dubio quidem, at admodum dolorifico, oppreſſus e vivis exceſſit, *Actorum* noſtrorum, quibus ornandis multum contulit, haud exiguo cum detrimento. Spero tamen, non defuturos alios, qui vicem eius ſubeant, ut quandiu ego quidem vixero per Dei gratiam, continuari iſta *Eruditorum Acta* queant. *Alcora-*

ni

ni (1) novam editionem nuper admodum vidi, a *Goetzio* noſtro ex Italia reduce huc delatam, quae vel ob typorum elegantiam mire mihi placuit. Tanto autem maius me deſiderium coepit aliquot nitidiſſimi operis exemplaribus potiundi. Neque enim diſſimulo, factam a me amicis in Anglia inprimis & Hollandia ſpem dudum fuiſſe, fore ut mea opera, forte & liberalitate, ſplendidum hoc opus aliquando nanciſcerentur. Gratiſsimum itaque mihi foret, ſi comparare exempla eius quaedam poſsem, permutatione cum *Actis Eruditorum* facienda: non quidem iuxta proportionem Arithmeticam, ut pro uno quoque exemplari *Actorum* integrorum, unum exemplar *Alcorani* reddetur, ſed ſervata aequalitate comparata, ita ut pro *Actis* integris tot recipiam exempla *Alcorani*, quae pretium *Actorum* exequent. Forte Seminarium, cuius typis *Alcoranus* excuſus eſt, ſibi exemplar aliquod *Actorum* ſervabit. Forte alterum Bibliothecae ſuae adſcribet Eminentiſs. Dn. Cardinalis *Cornarus*, quem non dubito Emin. *Barbarigo* in cura illuſtris huius operis ſucceſſiſſe. Addam & ſi ita videbitur, tertium; & arbitratui Dn. Curatorum Seminarii, quicunque illi ſint, relinquam quot

1 *Alcorani Textus univerſus Arabice cum Lat. verſione & refutationibus Ludov. Marracii. Patavii Typis Seminarii* 1698. fig. in fol. Splendidum hoc opus prodiit auſpiciis *Gregorii* Cardin. *Barbadici* Epiſcopi Patavini, qui Seminarium illius Vrbis mire excoluit, & optimis Praeceptoribus inſtruxit. V: eius Epiſtolas a nobis editas in T. II. Epiſtol. Clarorum Venetorum.

quot exemplaria *Alcorani* mihi reddi aequum fuerit. Interim curabo, ut continuatio *Actorum*, quae ad Iunium uſque huius anni perducta eſt, recte ad Te perveniat. Vale, & me ama.

Dabam Lipſiae d. 30. Mai. 9. Iunii 1699.

SEquuntur *Epiſtolae aliquot* Io. Burchardi Menckenii Ottonis *filii Viri Cl. & de Re Litteraria optime meriti. De ipſo haec ſcribit* Otto *in alia Epiſt. ad* Magliabechium *die* 16. *Dec.* 1704. Salutat Te quam officioſiſsime Filius meus unicus *Io. Burkardus Menckenius* Hiſtoriarum in Academia noſtra Prof. idemque Doctor Iuris Civilis, & Societatis Anglicanae Socius, qui & ipſe aliquando Litteras ad Te daturus eſt. *Qui plura de* Io. Burchardo *ſcire deſiderat, adeat eius Elogium in* Novis Actis Eruditorum Lipſiae *publicatis* An. 1732. *quo ipſe Cal. April. e vita migravit.*

Io.

IO. BVRCKARDI MENCKENII

EPISTOLAE

AD ANT. MAGLIABECHIVM.

EPISTOLA I.

Viro Celeberrimo

ANTONIO MAGLIABECHIO

S. P. D.

IO. BVRCKARDVS MENCKENIVS, O. F.

CVm Tu oraculi loco ſis Eruditis omnibus, etiam iis, qui principatum in litteris obtinent, nequaquam mirum Tibi videbitur, quod ego, cuius nullum inter Eruditos nomen eſt, Te complectendum nunc potiſsimum duxerim. Eſt mihi conſtitutum, Civibus Tuis quibusdam lucis aliquid, ſi poſsim, affundere,

eoſque revocare quaſi e tenebris, quibus hactenus obſepti iacuere. Itaque *Alcyonium de Exilio* praelo ſubieci, cui *Io. Pierium Valerianum*, forte etiam *Iac. Tollium*, *de Infelicitate Litteratorum*, & *Ioſ. Barberium de Miſeria Poetarum Graecorum* (De Latinis enim & Vernaculis nondum, quod ſciam, aliquid prodiit) adiiciam. Noſti vero, quod inter Eruditos de *Alcyonii* plagio certamen ſit, quod Tu, Vir Celeberrime, diiudicare quam optime poteris. Itaque ſententiam Tuam, ut proxime ad me perſcribas (nam ferventibus maxime praelis libellum intra paucos dies abſolutum iri ſpero) tum ſi quid de illo auctore habeas, quod vel *Baelius*, vel alii nondum obſervarunt, ut liberaliter, &, quod dixi proxime, mecum communices, peramanter rogo. Tum *Io. Ant. Campani*, viri omnium, qui uſquam vixerunt, venuſtiſsimi Epiſtolas Typographo ſeorſim edendas dedi, quae cum ſint ſatis multae, paulo plus temporis occupabunt. Sequor autem editionem Operum, quae Venetiis 1502. prodiit; alia utrum exſtet auctior forte, aut correctior, prorſus hactenus ignoro. Quare ſi extat copioſior, eas percuperem epiſtolas deſcribi, quae in meo exemplari deſiderantur; eſt enim liber in noſtris his oris rariſsimus, & pauciſsimis notus. Praeterea digniſsimum puto *Campanum*, cuius effigies exitet in epiſtolarum protocollis, ut qua facie is fuerit, omnibus appareat, cuius tam lepidum fuit, tamque feſtivum ingenium. Quamobrem Te magnopere rogo, ut ſi nanciſci ectypum poſsis, cures vel leviter in charta meis ſumptibus delineari. Nihil tamen feſtinandum duco, cum

ha-

hactenus nonniſi quatuordecim plagulae praelum evaſerint. Quod ſi Epiſtolae invenerint emptores, caetera quoque eius opera in lucem producemus, nec patiemur tam Latinum hominem barbarie opprimi. Feſtinat tabellarius; itaque valere Te iubeo plurimum, meamque cupio impudentiam excuſari. Vale iterum. Lipſiae Cal. Decembr. 1706.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

EPISTOLA II.

VEnerandus Parens meus gravi nuper paralyſi correptus deceſsit Menſis ſuperioris die 29. cuius rei nuntium ideo ad Te unum, cum eſſem hoc tempore occupatiſsimus, mittere volui, quod facile ſperarem reliquos etiam amicos eius Italos de obitu eius accepturos, ubi Tu accepiſses. Caeterum opus Actorum Eruditorum, cuius Menſis Februarius huius anni iam dudum prodiit, omnibus modis urgere conſtitui, quod ſi *Crozierio*, *Deſeine*, aliiſque, quibuſcum Patri meo commercium fuit, nuntiare data occaſione velis, rem mihi gratiſsimam feceris. Accepi his diebus binas Tuas litteras, cum annotatis de *Alcyonio*, pro quibus gratias Tibi habeo maximas; ſed doleo ſerius ad me perveniſse, cum ipſe liber *Alcyonii* cum aliis, quibus *Analectorum de calamitate Litteratorum titulum feci*, iam ante integrum menſem prodierit. Quanquam & pleraque nota iam fuere; quippe & *Ruſcelli Epiſtolas* paulo ante e *Gudiana* Bibliotheca comparaveram. De *Campano* magis ſollicitus ſum,

euius Epiſtolas, una cum Carminibus edere laboro, verum, & hic liber prope eſt, ut proelum deſtituat. Vale diutiſsime, & fave &c.

EPISTOLA III.

Recte accepi Litteras quas ad me, & *Tenzelium* die 18. Octobris dederas; verum antequam has ad Cl. *Tenzelium* curare potui, ipſe lento morbo confectus die 24. Novembris anno climacterico, quo & Pater meus, obiit. Pro Novis Litterariis decentes habeo gratias; facileque credo me Tuae interceſsioni debere, quos Amici Tui mihi deſtinarunt libros. Modo mihi tam felici eſse contingat, ut ſalvi ad me perveniant; nam quae *Pedruſius* ad me deſtinavit, neſcio quo in angulo Vrbis Venetiarum adhuc lateant, digna potius quae *Croziero* Romae commendentur, qui unus negotia mea in Italia curat. *Gravinae* Veſtratis *Originum Iuris* liber II. & III. iam Lipſiae noſtrae ſub praelo eſt; non minimum vero laudi nobis eſt tantum Virum cimelia ſua Germanis indulſiſse. Quod ſi noſti *Gabrielem Manfredum* Bononiae, cupio ei meo nomine pro tranſmiſso opere mathematico gratias agas. *Olearius* noſter plurimum Te ſalutat, & quae promiſiſti propediem expectat, publice Tuam humanitatem, ut par eſt, depraedicaturus. Vale.

Lipſiae die 26. Decembr. 1707.

10.

IO. BVRCKARDI MENCKENII

EPISTOLA

AD EQVIT. ANT. FRANC. MARMIVM.

* * *
* *

Vir Celeberrime.

Etſi iam pridem Tecum inſtituere literarum commercium optarim, quale olim admodum frequens habui cum Illuſtriſs. *Magliabechio*, adhuc tamen occaſionem invenire haud potui. Quare cum a me peteret Vir Conſ. *Oentelius* I. V. Doctor, & Magni *Frid. Ben. Carpzovii* noſtri, qui & ipſe inter amicos *Magliabechii* fuit, ex filia nepos, ut ſibi Florentiae Patronum conciliarem, eadem opera & illi, & mihi ipſi viam ad Te parandam cenſui; qua in re minus dubitare de ſucceſſu felici poſſum, quod iampridem a Civibus noſtris, qui Florentiae fuerunt, acceperim, in Te non minus inſignem humanitatem, quam doctrinam *Magliabechii* reſuſcitatam. Et optat quidem *Oertelius* ea imprimis intueri, quae ad magnificentiam & ſplendorem faciunt: eſt enim Vir non infimae fortunae. Ego vero magnopere me Tibi obſtrictum profitebor, ubi ſubinde, quid novi geratur in Republ. Litteraria Italorum, per literas ſignificaveris. Quodſi *Acta Eruditorum*, quae meis auſpiciis imprimuntur, queque olim & ego, & Pater meus

per annos continuos triginta ſex ad *Magliabechium* mittere conſuevimus, deſideres, Vir Celeberrime, mittam ea deinceps Romam, eadem ſcilicet qua antea Via, ad *Pagliarinum*, modo Tibi inde accenſendi commoda ſit occaſio. Vale

Celeberrimo Nomini Tuo

Lipſiae d. 15. Ian. 1722.

Addictiſſimus
Io. Burckardus Menckenius.

RO-

RODVLPHI BVNAVII EPISTOLAE AD ANT. FRANC. MARMIVM.

EPISTOLA I.

Vir Illuſtris, Fautor Colendiſſime.

NE in malam partem explices, Vir Nobiliſſime, audacitatem ſummam hominis tibi ignoti, & parum docti, qui Te ornamentum Italiae, etſi longa diſtantia interiecta impeditus, omni cultu, & extimatione proſequitur. Quanti facienda ſit bene ordinata Bibliotheca, & praecipue aſsidua MSS. tam veterum, quam recentiorum aſservatio, nec noviſsimus Hiſtoriae Literariae ſtudioſus ignorat. Quare etiam a primis Bibliothecarum incunabulis, Moecenates, & Fautores Literarum ante omnia cu-

ra-

rarunt, ut Bibliothecis tantos Viros praeficerent, qui è ſuis Theſauris, & horreis publicis proferrent in uſum publicum utilia, & neceſsaria. Maximos enim ſumtus etiam in ſola ornamenta Bibliothecarum impendere ſolebant Veteres, de quibus pauca proferre mihi liceat. Non ipſos ſolum Codices exornare ſplendidiſsime ſolebant, ſed & Muſeorum, ubi erant Minervae iſtae ſacraria, Pavimenta, & parietes elegantiſsimis compoſitae erant Muſivis operibus teſsellatis. Deinde ſtatuas omnis generis rariſsimas ibi poſuerunt, etiam Divinas, ut Hermes, Hermathenes, & aliorum, quibus interdum ſuperimpoſita capita veterum Herourm, Philoſophorum, & Imperatorum. Magni enim fecerunt Imagines, praeſertim Doctorum Virorum, ut *Homeri*, *Solonis*, *Socratis*, *Platonis*, *Aeſchylii*, & aliorum, quorum non ſolum in Bibliothecis opera tanquam animi ſimulacra, ſed & vultus lineamenta, e quibus animi affectus diiudicare ſolebant, in conſpectu haberent, quos in marmore, aere, & alia materia durabili expreſsos mortalitatem, & fragilitatem ſpernere volebant. Nam praeter Illuſtrium ſtatuas, & ſigilla ex marmore nitidiſsimo, & omnis generis metallo affabre facta, etiam imagines eorum in gemmis, & lapidibus praetioſis engliphice, & hypogriphice elaboratis, nummiſque ex omni metallo, & modulò rariſsimis expreſsas in Pinacothecis, & Cimeliarchiis ſuis aſservabant. Solebant enim Veteres a primis librorum colligendorum originibus, inſtructiſsima Cimeliarchia cum Bibliothecis coniungere. Nam conſtat iam *Syllam*, qui

post

poſt *Emylium Paulum* primam Bibliothecam Romam advexit, rariſsimam Dactyliothecam habuiſse, & *Seneca* iam de ſui temporis hominibus conqueſtus eſt, quod maximam diei partem in aeruginoſis lamellis conſumerent. Vultus etiam Doctorum Virorum mirifica arte elegantiſsime depictos aſservabant, quos vel in atrio ſuſpendebant, vel in pluteis ante ſuos quemque libros: Auctorum etiam imagines libris praefigebant, more typographorum noſtrorum, qui eas aeri inciſas titulis affigere ſolent, teſtante *Seneca*: *Ipſa*, inquit, *exquiſita, & cum imaginibus ſuis deſcripta Sacrorum Opera Ingeniorum*. Ipſos vero Codices literis uncialibus, & ſaepius muricis ſucco, quem in libellis, & edictis Imperatoriis tituliſque librorum adhibebant, qui inde *Rubricae* nomen duxerunt, deſcriptos, integumentis auro argentoque variegatis includebant; ſic enim *Hieronymus*: *Habeant, qui volunt, veteros libros, vel in membrana purpurea auro argentoque deſcriptos, vel uncialibus, ut vocant, literis, onera magis exarata, quam Codices, dummodo mihi meiſque permittant pauperes habere Schedulas, & non tam pulcros Codices, quam emendatos*. Maximum vero ornamentum erat doctus Bibliothecae Praefectus; Viros enim ſemper in omni ſcibili verſatiſsimos, Grammaticoſque eruditiſsimos Bibliothecis praefecere; Roma vero Mundi, & omnium ſcientiarum Metropolis, nec Medicos indignos iudicavit, quod teſtatur vetus inſcriptio, Romae infra Capitolium.

D. M.

D. M.
CLAVDIAE . . . . EVTYCHIAE
CONIVGI SANCTISSIMAE
BENEMERENTI, ET
DOMITIO HELICI. T. CLAVDIVS
AVG. L. HYMENAEQVE MEDICVS
A BIBLIOTHECIS ET DOMITIA
PANNYCHIS SIBI ET SVIS
POSTERISQVE EORVM.

Ignoſcas erranti calamo, Vir Nobiliſsime; nunc ad ſcopum redeamus. Nemo ignorat, quantum Commercium litterarium cum Doctiſſimis noſtri aevi Viris, *Schelſtratio*, *Lambecio*, *Neſſelio*, *Noriſio*, *Spanhemio*, *Graevio*, *Schurzſleiſchio*, & aliis Italiae, Franciae, Germaniae, Hollandiaeque Oraculis habuit Vir omne laude maior, *νῦν ἐν ἁγίοις Antonius Magliabechius*, quot, & quantas Epiſtolas de maximi momenti, in omnis eruditionis genere, argumentis, in varias Mundi partes emiſit, quas in maximum Reipublicae Literariae emolumentum edas, publico Te, Vir Praecellentiſsime, nomine obteſtor, atque rogo. Vitam & Catalogum Codicum MSS. Bibliothecae eius [quorum antiquiſsimos & praecipuos mihi indices, pace tua ſi fieri poteſt] publico, quod hac ab eruditione Tua

non

non triviali magno cum deſiderio expectat ne invideas. Valeas adhuc in complures annos, Vir Neſtorea aetate dignus, atque faveas.

Illuſtris Nominis Tui,

Martisburgi in Miſnia V. Calendas Decembris 1719.

Obſtrictiſſimo atque Aeſtumantiſſimo
Rudolpho a Bunau Equiti Miſnico.

EPISTOLA II.

MAgna cum admiratione, & attentione perlegi literas Tuas omnis generis eruditionis, & humanitatis plenas. Valde gaudent Eruditi noſtri aevi τὸν Μακαρίτον *Magliabechium* dignifsimum tanto Viro nactum fuiſſe ſucceſſorem, qui tam immenſae eius humanitatis, quam ſplendidiſsimae eruditionis haeres extat dignifsimus. Non ultimae enim humanitatis fuit, Te Virum Eruditiſsimum, & ubique notum ad literas meas ignotiſsimas tam erudite reſpondiſſe; maxime itaque mihi gratulor, & mecum tota *Reſpublica Literaria*, tantum Virum in ſe ſuſcepiſſe editionem Vitae, Obſervationum, Epiſtolarum, & Catalogi Bibliothecae nunquam ſine veneratione nominandi *Antonii Magliabechii*, quae publico ne longius invideas, quod ea mecum impantienter expectat. Certe ſane perſuaſum mihi habeo non infimae ſortis MSS. ibi collegiſſe, atque ſelegiſſe ſibi Virum tanti iudicii, qualis fuit νῦν ἐν ἁγίοις *Magliabechium*. Quare pergas, Vir Praecellentiſsime, in erigendo, & ordinando incomparabili Theſauro Librario Magliabechiano, qui extat novum liberalitatis Mediceae monumentum ſplendidiſsimum, & Florentiae Veſtrae ornamentum utiliſsimum, de qua adhuc dubitatur, an Bibliothecis mortuis celebrior ſit, an vivis? quarum Principes ſine dubio Tu, decus gentis Italicae, & Clariſsimus *Bandurius*, dignus tanti

The-

Theſauri Cuſtos, cui incluſam Epiſtolam tradas, pace Tua ſi fieri poſsit, eſt quod enixe rogo. Degit etiam penes nos Medicus quidam Eruditus, & Criticus felicisſimus illius Aſclepiadae gentis Coryphaei *Hippocratis* Opera brevi editurus, cum notis Criticis, obſervationibus, & emendationibus eruditisſimis, cuius operis iam iam prodromum publici iuris fecit, ſub titulo *Epiſtolae Medico-Criticae ad Virum Excellentiſſimum D. Ioannem Freind ſuper librum primum, & tertium Hippocratis Epidemicorum, in qua agitur de variis Hippocratis editionibus, MSS., ſtilo, dialecto, variaque in his emendantur, eique reſtituitur doctrina de pulſibus, ſudoriferis, & uſu Cantharidum externo*. In hoc etiam opuſculo, fere uſque ad finem impreſſo, rogat Eruditos, benevole cum eo communicent obſervationes ſuas circa editionem *Hippocratis*, eorum humanitatem aliquando publice laudaturus. Quare eum, & me tanquam ſingularem eius Amicum maxime Tibi obſtrictum habebis, ſi an forſan Codex quidam MS. vel totius *Hippocratis*, vel fragmentum tantum Operum eius MS. apud Vos in Selectiſsimo Theſauro Veſtro Librario Magliabechiano extet, cuiuſque aetatis & conditionis ſit? certiorem facias. Nihil adhuc ſupereſt, quam ut officioſe a Te, Vir Praecellentiſsime, petam, pace Tua, & ſine moleſtia ſi fieri poterit, reſpondeas mihi quam celerrime, & favere pergas.

Dabam Martisburgi in Miſnia pridie Idus Martii MDCCXX.

EPISTOLA III.

MAxime quidem me Tibi obſtrictum reddidiſti inſigni & ineffabili Tua humanitate, qua literas meas rudes, neque ullo etiam minimae eruditionis veſtigio inſtructas, obſcuras, lumineque carentes reſponſione Tua humaniſsima, & omnis generis eruditione referta quaſi illuminaſti, & clariores reddidiſti. Ignoſcas autem inſolentiae literarum mearum, quae Te, adorandum Italiae lumen, iterum de re quadam conſulunt, atque rogant. Conſcripſi ego poemation quoddam nativitatem Bacchi, & pompam dionyſiacam e ſymbolis Toreumatis marmorei, ſeu Catyli Bacchici Caietani, nummis, gemmis, ſtatuis, marmoribus, aliiſque monumentis antiquis explicans, quod ad finem fere perduxi, & dimidiam circa partem Alphabeti continebit. De hoc Te enixe rogo, ſi forſan Bibliopolam quendam invenias, qui hoc opuſculum vile quidem, ſed non prorſus inutile, & aliquot figuris aeri incidendis refertum, propriis impenſis praelo ſubici curet, mihi reſcribas, quo citius Tibi manuſcriptum imprimendum mittam: nullum plane mihi expeto gratiale, neque viliſsimum, non enim ſum ex ordine eorum Eruditorum, qui mercede conducti, & lucri cauſa rempublicam cumulant inutilibus libris; modo opuſculum hoc elegantioribus typis, & figuris aeri inciſis imprimatur. Hoc enim eſt, quod deſidero in pleriſque libris in Germa-

nia

nia noſtra impreſsis; quapropter Italiam elegi tam Mecenatibus, & Principibus φιλομαθευτάτοις, quam, quod inde provenit, Viris Eruditiſsimis inſtructam, mihique cariſsimam maiorum meorum Patriam, atque in Italia Florentiam, tanquam pretioſiſsimam tanti Theſauri κιμήλιον, & clariſsimarum Civitatum noſtri temporis Metropolim. Inficias enim ire non poſſum, ſed Deum potius conteſtor, me Italiam ſemper Saxoniae praetuliſſe, ſemperque mihi optaſse, & quaeſiviſse occaſionem in Italia vivendi, etſi, quod de aliis etiam experiri liceat, non ob inopiam, qui cum Fratre meo minore poſſideo Feudum 30000. Imperialium, & Canonicus ſum Eccleſiae noſtrae Cathedralis Martisburgenſis; ſed ſolum ob ſtudia elegantiora iacentia; quare, ſi forſan mihi occaſionem in Italia, &, quod adhuc magis, opto Florentiae vivendi procurare poteris, me ſemper invenies &c.

P. S. Conſulo Te etiam, Vir Cl. an ſit excuſanda audacitas, ſi hoc opuſculum viliſsimum Sereniſsimo Magno Duci Veſtro dedicare auſim, de quo, ſicut & de aliis, brevi expecto reſponſionem, pace Tua ſi fieri poſsit.

VVilh. Erneſtus Tentzelius *Conſiliarius*, *&* *Hiſtoriographus Regio-Electoralis Saxonicus* *obiit Dreſdrae die* 24 *Nov. Ann.* 1707. *Eius Elogium extat in Epiſtola* Paulli Chriſtiani Hilſcheri *Paſt. Palaeo. Dreſd. ad Chriſtianum Iunkerum Principum Saxo Hennebergic. Hiſtoriographum impr. inter* Nova Litteraria Germaniae, aliorumque Europae Regnorum Anni 1708. collecta Hamburgi *pag.* 37. *Eius operum Catalogus ab ipſomet confectus extat in T. I. eorumdem Novorum Litterariorum.*

VVI

WILHELMI ERNESTI TENTZELII

EPISTOLAE AD ANT. MAGLIABECHIUM.

EPISTOLA I.

Praeter opinionem accidit, ut faſciculum, Tuo nomine ad me mitteret Ampliſſimus *Spizelius*, eo tempore, quo meum vix ad manus Tuas perveniſſe putaveram. Tanta in me eſt benevolentia Tua, quam ego nec cogitatione adſequi, nedum verbis ſatis adſequi poſſum. Eadem mihi ſpem ingerit maximam, fore ut in celeberrimo *Ignatianarum Epiſtolarum* Codice Mediceo requiras, num exſtet Epiſtola ad Philippenſes, de qua Clariſſimo *Gronovio* controverſiam movi. Maiorem in modum Tibi me devin-

cies, ſi nunciaveris, quid nunc rerum agat Illuſtriſſimus *Schelſtratius* noſter, quo animo reſponſionem meam ſuſceperit (1), numque imprimi coeperint *Antiquitatum Eccleſiaſticarum* Tomi, quos pridem meditatus eſt? Vale, & ſummum Tuum in me favorem fac eſſe perpetuum.

Gothae Eid. April. CIↃ IↃ CXXCIX.

Illuſtriſs. Nom. T.

Addictiſſimus
W. E. Tenzelius.

EPISTOLA II.

QVanto perfuſus ſim gaudio, cum literas tuas Cl. *Menkenius* mihi tranſmitteret, ſatis exprimere verbis non poſſum. Tanta enim humanitate undique eas condiveras, tantis elogiis me immerentem perfuderas, ut Te ſingulari favore me complecti facile ſenſerim, totque laudibus plane in ruborem datus fuerim. Scripta mea laudas, levia illa, & vix Tuo adſpectu digna; nec tantum laudas, ſed etiam cupis Tibi exhiberi, ſi quae porro luci publicae exponam. Inuſitata haec benignitas eſt, cum in omni doctrinam ge-
ne-

1 *VVilh. Ern. Tentzelii Epiſtola qua Reſponſio ad Emmanuelis a Schelſtrate Diſſertationem Apologeticam de Diſciplina Arcani ſummatim continetur. Gothae* 1687. in 4.

nere facile primas teneas, oculos ex hoc faſtigio ad inferiora dimittere, & quae alii ex pauperrimo penu ad literarum commodum adferunt, inſpicere, & commendare. Enimvero hactenus nihil edere potui, quod Belli Gallici atrocitas Bibliopolas omnes ſuſpenſos, timidoque teneret; ſed ſpero Halcyonis nobis redditis terna opuſcula mea proditura; In quibus primum locum tenebit, quod *de Diſciplina Arcani* concinnavi: alterum *Obſervationes de Scriptoribus Eccleſiaſticis* continebit, ſive *Supplementum ad Bellarmini*, *Labbei*, *&* *Oudini* in hoc argumento *libellos*: tertium denique *Sacra Germaniae Concilia* uno volumine comprehendet, *Loayſae*, *Sirmondi*, *Speelmanni*, & aliorum exemplo. Primo ſua iam conſtat integritas; reliqua affecta iacent, & doctiorum auxilio indigent. In quibus cum Te praecipuo loco numerem, tum feliciſſimum me praedicabo, ſi Tuam quoque operam conferre volueris. Vtinam id a Te impetrare poſſem, quod *Placcius* in *Pſeudonymis* *&* *Anonymis* expiſcandis ſentit! Vtinam honori patriae meae conſuleres, & quae in ditiſſimo Bibliothecae Mediceae Theſauro de Conciliis in ea habitis forſan adhuc inedita latent, liberali manu ſuppeditares! Sumtus in librarios, qui deſcribant, aut manuſcripta cum impreſſis conferant, libentiſſime faciam. Tu vero & de Germania optime mereberis, & aeternas laudes Tuas plurimum augebis. Vale.

Gothae Kal. Octob. CIↃ IↃC XXCIX.

EPISTOLA III.

CVm ante octiduum ad acceptiſſimas Tuas a R. P. *Papebrochio* tranſmiſsas reſpondiſſem, paucis elapſis diebus alteras Tuas ab eodem accipio, ſumme felicem me praedicans, quod res meas tantopere curae Tibi eſſe deprehendo. Equidem priores Tuas ad *Carpzovium* deſtinatas nondum vidi, ſpero tamen, his nundinis autumnalibus ad eum perlatas, & ad me deinceps venturas. Doleo autem maxime, nondum manibus Tuis exhibitum faſciculum meum, 50. exemplaribus impreſſae Epiſtolae (1) & fragmentis Elephantinis conſtantem: herique propterea ad *Carpzovium* noſtrum ſcripſi, ut inquirat apud Auguſtanum Mercatorem, quorſum eundem miſerit. Sed forte interea iam nactus es, maximaque ſollicitudine me liberabis, ſi id factum eſſe nunciaveris. Quod ſi autem praeter ſpem, opinionemque, diutius in via haereat, erit forſan apud vos Bibliopola, qui totum opuſculum ex eo exemplari, quod a *Papebrochio* accepiſti, recudat, & magno emolumento per Italiam, Galliamque ſpargat: aut ſaltem Doctiſſimus *Scaramuccius* Theorematibus ſuis Phyſico-medicis inſerere poterit, vel totum, vel praecipua capita, propriumque

1 *VVilh. Ern. Tentzelii Epiſtola ad Ant. Magliabechium de Sceleto Elephantino Tonnae effoſſo. Gothae*, rurſusque *Ienae* 1696.

que iungere iudicium. Vtrumlibet fiat, gratiſſimum mihi erit.

Spero prius exemplar, cum Epiſtola mea ſcripta inter amicos Tuos repertum iri, ſaltem literas has reſtituere nequeo, quod nullum retinui apographum; neque iis carere Te aequo animo poſſe dubito, quoniam honoris a Sereniſſimo Principe Tibi facti in ipſo impreſſo opuſculo mentionem feci. Ectypa autem Numiſmatum, quae deſideras, chartacea, procurabo redeunte artifice, qui nundinas viſitat Lipſienſes, & libentius mittet illorum archetypa, ſive argentea, ſive cuprea, ſi fuerint apud vos illorum curioſi. Nova litteraria, quae mecum communicaſti, non mihi tantum, ſed aliis etiam Patronis, amiciſque fuerunt acceptiſsima, neque magis Tibi nos devincire poteris, quam ſingulis poſthac menſibus talia ad me ſcribendo, via Antuerpienſi, mediante R. P. *Papebrochio*, quo nemo melius iſta curare poteſt. Expecto ſimul iudicia de opuſculo meo, Celeberrimorum, quos nominaſti, Virorum *Ramazzini*, *Guglielmini*, & aliorum doctorum amicorum Tuorum. Nec minori deſiderio opperior reſponſorias doctiſsimi *Pagii*, cuius de tempore Apologiarum Chriſtianarum opinionem nuper impugnavit Profeſſor quidam Marpurgenſis, nomine *Miegius*, Vir doctus, & antiquitatis Eccleſiaſticae non imperitus. Denique pro commoditate Tua praeſtolabor libros *Euſtachii*, & *Paganini Gaudentii*, quos benevole promiſiſti. Vale.

Gothae 12. 22. Octob. CIↃ IↃ CXCVI.

EPISTOLA IV.

INfinitas Tibi gratias ago pro tranſmiſſis variis ad *Elephantum* noſtrum pertinentibus, *Pagique* epiſtola. Vt enim omnia mihi ſupra quam dici poteſt gratiſſima ſunt, ita huic proxime reſpondebo, illis autem publice utar in laudem, & Tui nominis, & Doctiſſimorum Virorum, quos nominaſti, & ſi quos plures in poſterum excitabis. Epiſtolam meam inſertam, procul dubio, iam vidiſti *Ephemeridibus Pariſienſibus*, relatumque mihi eſt Dominum *de Verney* Conſiliarium, & Medicum Regium iudicium de ea editurum, mihique aſſenſurum de Elephanto, quod an prodierit nondum percepi. Heilbunna, Vrbs Imperialis, doctum fovet medicum *Ioan Matth. Fabrum*, qui valde cupit litterarium commercium Tecum inſtituere, ut alium habeat loco *Malpighii* iam demortui, ex quo conatus Italorum litterarios diſcat. Is mecum amicae contentionis ferram reciprocat, ſtatuens, oſsa Tonnenſia merum luſum, ſive, ut ille appellat, plaſma Naturae eſse. Verum non dubito, quin reſponſo meo nuper accepto, meae ſententiae ſit acceſsurus. Caeterum *Malpighium* cogitans, tantum non pro certo aſſeveraverim, falſum rumorem obitus Tui, ex confuſione nomini Tui, cum illo ortum trahere. Aliud Epiſtolae meae exemplum denuo deſideratum hiſce accipe, ex altera editione Ienenſi; quam titulus quidem correctiorem dicit,

eit, ſed ob meam abſentiam plurimis vitiis typographicis corruptior evaſit: Bibliopolae tamen in mandatis dedi, ut multa in Italiam mittat exemplaria, quoniam faſciculus cum quinquaginta prioris editionis, ipſiſque oſſium fragmentis magno meo dolore inter Auguſtam Vindelicorum Florentiamque in alienas manus incidit. Elegiam *Franc. Boninſegni* in Elephantem veſtrum avide expecto, comitatam, ſi placet, unica *Diarii Mutinenſis* plagula, in qua *Epiſtola* mea recenſetur. Nec gratus minus mihi erit *Grodeckii* adventus, ut ex eo Galliae, Italiaeque Eruditos cognoſcam. Vale.

Gothae 8. 18. Decemb. CIϽ IϽ C XCVI.

EPISTOLA V.

BRevi temporis ſpatio plures Francofurto advenerunt litterae Tuae, a R. P. *Papebrochio* illuc miſsae. His reſpondere parans accipio nonas XXVI. Februarii ſcriptas, ex manibus optimi *Carpzovii*, quibus ſignificas, Te plura de *Elephanto* noſtro ad *Papebrochium* miſiſse. Haec quamprimum accepero omnia, faxo ut publicis typis exſcribantur. Hactenus enim nihil ad nos perlatum eſt, praeter Elegiam *Buoninſegni*: nec tamen dubito, quin coetera etiam proxime, his forte Francofurtenſium nundinis, ad me ſimul deſtinaturus ſit *Papebrochius*. Cum primis deſidero videre iudicia celeberrimorum Medicorum *Guglielmini*, *Scaramucci*, & *Baglivi*: quae

cum

cum debitis eorum elogiis proxime inprimi curabo. Faſciculum aliquot *Epiſtolae* meae *de Elephanto* Ienae impreſae exemplaria continentem, & *Carpzovii* opera initio huius anni ad Te miſsum, quin acceperis non dubito. Prior autem, de quo toties invicem queſti ſumus, ſi omnino perierit, ſiſtatur modo querela. Novas enim Oſſium Elephantinorum particulas a Sereniſsimo Principe facile obtinebo, & cum editis a me aliquando Medicorum veſtratium iudiciis, proxima aeſtate ad Te mittam. Sequetur deinceps aliud opus ex aevi Carolini, reique Diplomaticae fontibus, quod hac hyeme proelo paravi, quinque circiter Alphabetha expleturum, idque proxime typis exſcribi curabunt, quorum gratia confeci. Quamprimum abſolutum fuerit, aliquot exemplaria ad Te mittam, R. P. *Bacchino* aliiſque harum rerum peritis diſtribuenda. In quibus occupatus, ſaepius optavi ad manum habere quae ex Tabulario Caſſinenſi collegit eruditiſsimus *Bacchinus*: cuius *Hiſtoria Monaſterii S. Benedicti de Polirone*, ut meis ſumptibus, vel ad *Menkenium*, vel ad *Fritſchium* mittatur, oro, & obſecro. An venalis exſtet apud vos, & quo pretio *Hiſtoria Taſſoni Eccleſiaſtica*, ſcire cupio. Nec plura iam ſuccurrunt, niſi ut perenni favori tuo velim eſse commendatiſſimus. Vale.

Gothae XVIII. Martii CIↃIↃCIIIC.

EPI-

EPISTOLA VI.

NVnquam laetior mihi venit nuntius, quam qui 23. ſuperioris menſis die a Te expeditus eſt, certiorem me faciens, faſciculum quinquaginta *Epiſtolae* meae exemplaria cum fragmentis Elephantinis continentem, ad manus tandem Tuas feliciter perveniſse. Quod tandiu in manibus haeſit aliorum, non mea culpa eſt, nec optimi *Carpzovii*, qui Auguſtanis Mercatoribus credidit, illorum fidei relinquens, per quem ad manus tuas curare velint. Caeterum non dubito, quin plura Doctorum iudicia ſis conquiſiturus, monſtratis etiam fragmentis, quod maxime velim, adverſariis meis ſubinde ingeminantibus, Oſsa ipſa oculis veſtris non exponi. Quae hactenus miſiſti, rite accepi omnia, & ſollicite deſcribo, preloque paro, unde forſan circa Nundinas autumnales Lipſienſes prodibunt, Tuoque conſpectui ſiſti poterunt. Faſciculum, quem Sereniſſimi Principis *Gaſtonis* Secretario [1] crediſti, ut & alterum Francofurtano cuidam datum, nondum vidi; ſpero tamen, ſi non citius, iiſdem certe Nundinis ad me perlatum iri. Superiori hebdomade *Ferrantis Pallavicini* ſcripta ſtudioſius rimatus, ſollicite inquiſivi, an auctor ſit libri *de Divortio coe-* *le-*

1 *Benedictus Breſcianius* Flor. cuius Elogium videſis apud *Lamium* in *Memorabilibus Italorum eruditione praeſtantium T. I.*

leſti? quoniam id inter veſtrae quoque nationis Scriptores controverti video. Equidem in eorum deſcendo ſententiam, qui eum omnino pro auctore habent, ſique plures idem ſtatuentes, additis, ſi placet, aſsertionis illorum argumentis, allegare mihi dignatus fueris, rem facies gratiſsimam. Nec ab alio melius doceri potero, quo die, annoque is Avenione in carcerem coniectus, tandemque decollatus fuerit.

Denique moneo, ſi qua iudicia, aliaſque ſchedas, quae litteras craſſiores efficiunt, poſthac ad me mittere volueris, ut ſerves, donec faſciculo includi, & ad *Fritſchium* Bibliopolam Lipſienſem, cum aliis libris deſtinari poſsint. Vale, & favorem Tuum erga me fac eſse perpetuum.

Gothae XVI. Auguſti CIↃ IↃ XCVII.

EPISTOLA VII.

Literas Tuas ſibi concreditas ſatis quidem opportune tranſmiſit R. P. *Papebrochius*, mihi tamen placuit reſponſum differre, donec indicatus a Te faſciculus Venetiis adventaret, ſicque duos ſimul parietes dealbare liceret. Quare nunc gratias maximas ago, cum Tibi, qui iucundas illas Antiquitatis eruditioniſque dapes tanta liberalitate propinaſti, tum Celeberrimis Viris, qui ſchediaſmata ſua, praeſtantiſsimam undique eruditionem ſpirantia, donarunt. Nihil quidem in manibus iam habeo, quod vobis reſpon-

de-

dere poſſim: ſpero tamen, gratam fore novam, quamprimum prodierit, *Actorum Elephantinorum Tonnenſium* editionem; quae non ſolum omnia de Sceleto illo iudicia, tam affirmativa, quam negativa, comprehendet, ſed & alia ſingularia tam de foſſilibus, quam de Elephantis etiam ex Nummis; inter quae Ampliſsimi *Cuperi de Elephantis Numiſmaticis Diatriba* geminae inſtar ſplendebit. Si quae igitur hactenus accepiſti novae illius editionis augmenta, ut eorum mihi copiam ſolita benevolentia proxime facias, oro, & obſecro. Caeterum neſcio quo fato conſilium nuper coepi ſcribendi *Syntagmatis de Scripticibus Eccleſiaſticis*. Enimvero qui de his peculiari ſtudio commentatus ſit, neminem novi, cum plurimi de Scriptoribus Eccleſiaſticis exſtent Scriptores, paucisſima de Scripticibus commemorantes. Harum igitur pluſquam trecentas collegi, & quotidie fere plures reperio. In his multae ſunt Italae, ex Florentinis, Neapolitanis, Breſcianis, Ligurinis, Romanis, & ſimilibus Bibliothecarum Scriptoribus collectae. Sed non me tantum, verum omnes harum rerum peritos infinitum in modum Tibi devincies, ſi ex incomparabili theſauro tuo plures mecum communicare volueris; aut amicum quemdam excitaveris, qui data opera illud argumentum illuſtret, & ſi non aliarum Nationum, Italas ſaltem Scriptices Eccleſiaſticas, Latino tamen idiomate, eruditis omnibus familiari, deſcribat. Quemadmodum doctiſsimo *Villano* [1] auctor quon-

1 *Io. Petrus Iac. Villanius* cuius extat *La Viſiera alzata &c.*

quondam extitiſti, ut *Placcio* in *Anonymis*, & *Pſeudonymis* facem praeferret. Equidem *Placcius* nuper triduo ante Paſcha defunctus, amico ſuo *Gerhardo van Maſtricht* Syndico Bremenſi, prius tranſmiſit, quicquid de Scriptoribus illis congeſſerat, cuius opera an prolixum illud, taedioſumque opus proditurum tempus docebit. Vale.

Gothae XII. Iunii CIↃ IↃ CIC.

EPISTOLA VIII.

QVanquam mihi Lipſiam ad Nundinas delato perinde ſit, quaſi Lipſiae non eſſem, propter obitum optimi *Carpzovii*, frequens tamen datur occaſio, meritorum Tuorum in rem literariam, & me cumprimis collatorum, debita cum laude recordandi. Praeſertim quando ſalutem abs Te mihi dixerunt *Fridericus Roſtgaard* Danus, & Doctor *Goezius* Lipſienſis; quorum ille cum *Libanio* ſuo, aliiſque apud vos collectis rarioribus libris, & obſervationibus mox patriam repetet; hic mentionem faciens amici, quem vides, mox ad vos profecturi, optimam ſimul ad binas Tuas noviſsimas reſpondendi occaſionem ſubminiſtravit. Nullus quidem dubito, quin R. P. *Papebrochii* cura alias interea a me acceperis, quibus librorum quorundam *Franckii* mercatoris opera a me delatorum memini, cum debita gratiarum actione. Quoniam vero intelligo, plures mihi deſtinatos Te ad ipſum miſiſse, ſaxo, ut niſi quamprimum his nun-

Nundinis nactus fuero, *Franckius* per matrem, ſororemque Gothae viventes moneatur, ne quidquam Tua benevolentia conceſsum pereat. Elegantiſſimum Reverendiſſimi, doctiſſimique Abbatis *Migliorucci* carmen, ob genium Virgilianum, & mihi, & aliis mirifice probatur, dignumque omnino eſt, quod novae *Actorum Elephantinorum* editioni inſeratur, non minus ac Celeberrimi *Cuperi Diſſertatio de Elephantis Numiſmaticis*, quam is ex variis Nummis antiquioribus, etiam ineditis, mei cauſsa adornat, egoque ſupplemento ex recentioribus augebo. Accedent alia excerpta de Elephantis, & foſsilibus, notis meis illuſtrata, cumprimis ex inſigni *Aldrovandi* opere. Mortem denique P. M. *Pagi* maxime Tecum doleo, ſcireque cupio, annon altera pars *Animadverſionum* eius in *Baronium* prodierit, cuius Sciagraphiam ante aliquot annos mecum benigniſſime communicaſti. Vale.

Lipſiae IV. Octob. CIↃ IↃ CIC.

EPISTOLA IX.

QVanquam ad aliquot literas, mihi utique acceptiſſimas, reſponſum Tibi debeo, nondum tamen Tuum accepi ad meas noviſſimas, praeterito iam autumno ad R. P. *Papebrochium*, & ab eo, ut ſpero, Tibi tranſmiſsas; quibus rogaveram, ut tam Tuas, quam amicorum ſymbolas conferres ad *Scriptrices Eccleſiaſticas* conſignandas, quas peculiari ſyntagmate deſcribere in animum meum induxi. Huius igitur cauſsa repeto preces, quas poſsum, maximas, utque tanto facilior ſis ad eas exaudiendas, mitto ſimul *Hiſtoriam Gothanam* [1] nuperrime editam; cuius *Supplementum* in praefatione a me promiſsum futuro autumno, ut ſpero, ſequetur. Quod vobis etiam haud ingratum fore confido, vel *Conradi Mutiani Rufi* nomine, qui licet Canonicus Gothanus fuerit, apud vos tamen formatus, *Aldo Manutio*, aliiſque eius aetatis Viris Doctis cariſſimus extitit. Vale, Celeberrime Vir, & me novorum apud Vos litterariorum cupidiſſimum, horum recenſione ſubinde recrea, licet paria Tibi non poſſim.

Gothae Kal. Maii CIↃ IↃ CC.

Si

1 *Gaſp. Sagittarii Hiſtoria Gothana plenior edente VVilh. Ern. Tentzelio. Ienae* 1700. in 4.

Si quae adhuc habes de *Elephanto* noſtro, fac ut cito accipiam: ſpero enim Amſtelodami futuro tempore proditura quaecumque de eo collegimus.

HEnricus Meibomius *Iunior Med.* D. Marci, & Henrici *Maiorum ſuorum exemplis incitatus, animum ſuum optimis quibusque Diſciplinis mirifice exhibuit. Magnam propterea laudem gratiamque apud Populares ſuos promeritus eſt, ſive in Academicis muneribus, ſive in Medicina facienda; nominis quoque ſui famam aeternitati conſecravit egregiis editis operibus.* Magliabechio, *aliiſque Summis per Italiam Viris primum innotuit in itinere Italico, quod adoleſcens ſuſcepit A.* 1661.

HEN-

HENRICI MEIBOMII
EPISTOLAE
AD ANT. MAGLIABECHIVM.

EPISTOLA I.

Viro Clariſſimo

ANTONIO MAGLIABECHI

HENRICVS MEIBOMIVS S. P. D.

MAximis veſtris erga me beneficiis parum dignus viderer, ſi non ea, ut a Benevolentia Veſtra profecta, & in me praeter omne meritum meum collata agnoſcerem. Diſco ſane hinc, Vos in me aliquid videre, quod ametis. Id ſive humanitatis quodam errore, ſive iudicii factum conſtantia, gaudeo me hercle tam felici me fortuna uſum, ut Viris placue-

rim, qui aut per humanitatem errare potuerunt, aut quales quales doctrinae elegantioris amatores nimis temere diligunt. Neque enim ſolum haerentem apud Vos, tam prolixe omnibus modis ornandum, amandumque ſuſcepiſtis, ſed diſcedentem etiam tot commendatitiis, egregiis Veſtrae in me voluntatis ſignis, dimiſiſtis. Vti igitur nunc ego Tibi hac epiſtola, ſic Tu reliquis omnibus, qui in caeteris maxime concordes, in me ornando quaſi inter ſe contendere viſi ſunt, meo nomine maximas ages gratias. Sic enim afficior iucundiſſima Veſtrorum beneficiorum recordatione, ut quemadmodum a vobis ſupra votum, & meritum meum ſum acceptus, ita conſtans ac paratum dein offeram obſequium meum, ut nunquam operae in me iuvando impenſae poenitere Vos debeat. Quod ſi interim illa a Cl. *Borello* mihi promiſſa *Exercitatio* ad finem perducta fuerit, non ceſſabis eam tranſmittere Patavium ad *Martinum Germanum*: ſi quid autem deinde fuerit, quod aut me ſcire, aut per me in Galliis volueris expeditum, poteris tranſmittere Lutetiam Pariſiorum ad Mercatores Germanos *Petrum* & *Nicolaum Fourmont*, qui eas recte ad me curabunt. Vale, & me, quod facis, ama.

Dabam Venetiis XIV. Iul. An. 1662.

EPI-

EPISTOLA II.

QVo maior fuit felicitas mea in Italia, ut cum alibi, tum praeſertim in florentiſſima Vrbe veſtra Virorum nobilitate, & eruditione praeſtantiſſimorum favore, & ſingulari humanitate frui licuerit: eo infelicior extiti poſtquam ex Italia digreſſus fui, quod illum praeſenti mihi exhibitum favorem demereri, & maximam humanitatem grato ſaltem animo agnoſcere non potuerim. Scripſi enim primis ſtatim reditus mei in Germaniam annis aliquoties, cum ad alios, tum ad Te, Clariſſime Vir, binis vicibus, neque tamen unquam vel redditas Litteras meas, vel valere vos & vivere intelligere potui. Caepi igitur dubitare. Superat, ac & veſcitur aura aetherea meus *Datus*, meus *Cavalcantus*, meus *Malpighius*? Interim his ultimis annis, ſi non litteras dedi, omnibus tamen in Italiam euntibus amicis meis hoc in mandatis ſtudioſiſſime dedi, ut in itinere ſui florentiſſimam Vrbem veſtram inviſerent, Eruditoſque omnes, qui adhuc ex amicis meis ſupereſſent, ſalutarent, & ſalvam apud me ſupereſſe memoriam meritorum illorum teſtarentur. Tandem *Scraderus* noſter voti mei me compotem fecit, imo ultra votum tulit & ſpem meam litteras, ab amiciſſima manu Tua (quamvis & illae elapſo diudum integro anno redditae demum ſint) quae me ſingulari gaudio affecerunt, idque non uno nomine. Intellexi autem ex iis, multa

apud vos immutata eſſe, quae me plenius etiam, ubi ad nos redierit, docebit *Scraderus*, quosdam abiiſſe illuc, unde negant redire quenquam; alios deſeruiſſe humaniora ſtudia: Tibi vero ita faviſſe Aſtra, ut pari felicitate Magni Ducis gratiam, & Eruditiſſimorum quorumque affectum poſſideas, cuius utriuſque perennitatem Tibi apprecor. De meis rebus fortaſſis etiam *Scraderus* retulit, quantum ſatis eſt. Quae edidi hactenus, pauca ſunt, & ne mea quidem, ſed Parentis; in faſciculum tamen aliquem compegi, modo digna ſint quae Alpes tranſeant. Vrſi hactenus Anatomica ſtudia apud nos pene collapſa, praeterea Medicam Artem per totam vicinam provinciam, & in Aulis Ducum noſtrorum exerceo, ut parum temporis ſuperſit, quod Bonis Litteris, antiquis meis amoribus, poſſim impendere. Sunt tamen nonnulli in his locis, qui neſcio qua mala perſuaſione me Poetam credunt, unde aliquando, invitus licet, in Parnaſſum ire cogor, ut ex adiectis carminibus patet. Interim Parentis mei *Hiſtoria Medica* latuit hactenus, nunc tamen carceres mordet. Ipſe habeo adfecta Hiſtorica nonnulla, verum tempore iis perpoliendis neceſſario deſtituor. Erit tamen fortaſſis aliquando, ubi, rebus meis rectius ordinatis, Muſis vacare magis licebit.

Cl. *Conringius* noſter, qui ſua Tibi, Vir Nobiliſsime, officia, & adfectum omnem offert, licet iam ſenex, animo tamen optime valet, & in recenſendis ſcriptis ſuis diligens eſt, illis inprimis, quae Germanicas res ſpectant. Librorum ſuorum *de Finibus Imperii*

Ger-

Germanici novam editionem (1) molitur, multo auctiorem, praeſertim poſtquam mire florentibus Imperatoris noſtri rebus, aliam Germania faciem ſperat. Edidit nuper *Paradoxa de Nummis Hebraeorum*, quae Tibi ut tranſmitterem, petiit, uti ex incluſa ſchedula, eius αὐτογράφῳ, videre licet.

Pro miſsis elegantibus libellis gratias maximas ago In *Bibliotheca Aproſiana* multa apud Vos edita legi, quae ad nos perlata non ſunt. Rev. *Henricus de Noris* in ἀποστασματίῳ, iſto ſatis eruditionem ſuam, variam lectionem, & iudicium oſtendit, cuius etiam *Hiſtoriam Pelagianam* nec dum in his oris videre licuit, quamvis iam tum Moguntiae quaedam contra illum a *Brunone Neuſſer* edita ſint.

Verum nunc deſino, & cum Cl. *Arnoldus* Norimbergae operam ſuam in curandis litteris promiſerit, ego quoque frequentes litteras promitto, & interdum quendam de ſcriptis noſtris faſciculum. Interim vale, Clariſſime Vir, & me porro, quod facis, ama.

Helmeſtadii in Academia Iulia, Pridie Idus Octobr. 1675.

N 4 HER-

1 *Herm. Conringii de finibus Imperii Germanici &c. Francofurti & Lipſiae* 1680. in 4.

HERMANNI CONRINGII SCHEDULA.

ILl. Magliabechio, *cum voto plurimae ſalutis, librum meum mitto: ſimulque rogo, communicari mihi ectypos Ebraeorum Nummorum quos Cimeliarchium Mediceum continet.*

H. Conringius.

EPISTOLA III.

VIrtutis & eruditionis Tuae memoria Ciſalpinis quoque in Germania celeberrima, a nemine fortaſsis ſanctius quam a me colitur, quamvis litteris id teſtari non ſemper liceat. Neque enim vel Norimbergam ad Cl. *Arnoldum* noſtrum mittere faſciculos, ut alias, obſeſsis Peſtiferi Contagii metu viis, licuit. Hunc tamen redditum iri, cura Amici iſtius noſtri ſpero. In eo ſcruta quaedam noſtra ſunt, nullius, ut ſolent, pretii. Occupor in *Hiſtoria Caeſarum ex Sereniſſima Brunſvicenſi Domo oriundorum*, fortaſsiſque hoc anno adhuc publicabuntur *Res geſtae Lotharii Caeſaris III. Saxonis*, Italiae veſtrae non incogniti, commentario a me ex editis, & ineditis monumentis illuſtratae. Ab illo enim

Lo-

Lothario Ducum noſtrorum progenitor *Henricus Superbus*, gente Italus, Ateſtinus, Dux Bavariae Filiam in matrimonium, & cum illa Ducatum Saxoniae, inque his terris primas ſedes nactus eſt. Praeludit hiſtoriae illi Exercitatio huic faſciculo incluſa *de Friderico Caeſare* (1), & in ea Tabula Sereniſſimae Domus cum Regibus Caeſaribuſque cognationem exhibens.

Artis Medicae praxis potius quam Theoria occupatum me habet, ſunt tamen etiam quaedam Medica noſtra ſub praelo, proditura brevi, ſi Pax Saxoniae noſtrae affulgeat, & non aliquod a Septentrionum Regibus malum. Sed haec in noſtra manu non ſunt; ut nunquam deſinas me amare, tuiſque honoratiſsimis litteris, occaſione data, affectus, & benivolentiae Tuae magni ſemper aeſtimatae, reddere certiorem, obnixe rogo.

EPISTOLA IV.

QVamvis non ſatis recte litteras meas, hoc eſt meae erga Te obſervantiae interpretes, reddi, uſu ipſo didicerim, valdeque doleam; omnes tamen occaſiones eas tranſmittendi ſollicite capto, ideoque nunc quoque cum eximio iuvene D. *Meibomio*, cuius Parens

rens

1 *Henr. Meibomii Iunioris Diſſertatio de Friderici Brunſvicenſium Ducis in Imperatorem electione*, & *caede*. Extat inter *Scriptores Rerum Germanicarum* ab eodem collectos T. 3.

rens in hac Academia Iuris Civilis celebris Doctor fuit, ſcribo, & illum quidem de meliori nota commendo, ſimul vero deſideria mea expono. Nuper in gratiam illuſtris Domini, D. *Gebbardi ab Alvonsleben*, qui incredibili Hiſtoriae, Genealogicae praeſertim, ſtudio tenetur, pluribus ſcripſi, id quod iterato nunc facere cogor. Neſcit Vir curioſiſſimus quomodo explere ſitim ſuam poſſit, niſi de Tuo fonte, quo Europae Doctos omnes irrigare noſti. Dies Natales, & Emortuales, quos ſcire avet, in charta adiecta ſuccincte notavit. Obligabis plurimum Nobiliſſimum hunc Virum, ſi reliquis negotiis gravioribus tantum ſubtrahere, & de his erudire non gravaberis. Opinioni vero noſtrae, quam de Tua vaſtiſſima eruditione, & inuſitata humanitate omnes hic locorum habemus, plurimum hoc beneficio Tuo accedet, ſi tamen accedere aliquid poteſt, & ego ero ſemper, qui iam a ſedecim annis ſum &c.

Helmeſtadii 28. Martii 1678.

EPISTOLA V.

ARnoldi noſtri amiciſſimi officioſa humanitate accepi eruditiſſimum Librum Rev. D. Abbatis *Cenni* (1), tanto gratiorem, quoniam ab ipſo benevola manu & mente oblatus eſt. Si adhuc viveret Parens meus, non tantum Thu-

1 *Giacomo Maria Cenni: la vita di Gaio Cilnio Mecenate: Roma* 1684. in 8.

Thuſcum Equitem, cuius Vitae deſcribendae, & gloriae illuſtrandae, ipſe primus, poſt tot ſecula, in Oceani Septentrionalis angulo, Latino opere manum admoverat, a Cive quoque ſuo poſt tricennium Toſcana lingua eleganter celebrari, lubens intelligeret; ſed etiam diligentiae ſuae aliquid adhuc additum, a Viro multae lectionis, & accurati iudicii, laetaretur. Ego interim Patre iam mortuo, gratias plurimas ago, & pro tranſmiſſo libello, & pro honorifica facta Patris mei mentione, memoriamque mei illi commendo. Longe vero etiam gratiſsimum fuit, quod Eruditiſſimum Abbatem Hiſtoriam *Gregorii VII.* P. M. ſub manu habere, ex libro eius viderem. Non dubito enim, quin, quo eſt veritatis amore, ex certa monumentorum fide narraturus ſit ea, quae illi cum *Henrico IV.* Caeſare interceſſerunt, ſecus quam ab aliis praeſtitum eſt. Ego in *Lotharii III.* Caeſ. Saxonis, a quo Sereniſsimi Duces Brunſvicenſes maternam originem habent, hiſtoria ex editis ineditiſque monumentis contexenda occupor, ſub quo uno, & nunquam maior, Imperii & Sacerdotii concordia fuit.

Quae Eruditiſsimus *Noriſius*, quem reverenter ſaluto, ad Hiſtoriam ex antiquis Numiſmatibus illuſtrandam non pauca edidit, quorumque ex *Birago* notitiam habeo, valde hic locorum deſideramus. Praeter *Diſſertationem* enim *de Nummis Licinii* (quam Tuo, Illuſtris Domine, beneficio poſsideo) nihil huc delatum eſt. Vale, mihique, quod facis, favere perge.

Helmeſtadii in Acad. Iulia Prid. Cal. Ian. A. 1686.

EPI-

EPISTOLA VI.

Litteras meas ſuperiore anno ſcriptas recte, Cl. *Arnoldi* noſtri beneficio, ad Te perveniſſe ſpero, quamvis nihil ex eo tempore vel a Te, vel ab *Arnoldo* viderim; non ſine gaudio tamen a Rever. D. *Molano* intellexerim, integram adhuc mei apud Te memoriam eſſe, ſeque faſciculum a Te ſibi commiſſum, mihique tradendum quotidie per mare exſpectare. Mitto libellum quendam Hiſtoricum de Saxoniae quidem a vobis remotiſſimae rebus, in quo tamen non deſii exhibitam mihi ante 25. annos benevolentiam gratus memorare. Quae p. 96. & 97 diſſerui, vellem cum eruditiſsimo Abbate *Cenni* in Hiſtoria *Gregorii VII.* Pontif. R. occupato, communicari; ne Card. *Baronio* nimis credat. Fervent ſub praelo Tomi III. *Rerum Germanicarum* a me procurati & hoc anno adhuc lucem videbunt. Vtinam ad Vos eos curare commode poſſem! Vale, Illuſtris Domine, & quod facis, favere perge &c.

Helmeſtadii Id. Martii 1687.

EPISTOLA VII.

EQuidem neſcio quam cito hae litterae ad manus tuas perventurae ſint, cum latores earum, Nobiles & Eruditi Iuvenes Dn.

Dre-

Dreierus Hamburgenſis, & Dn. *Brennerus*, Viennam prius, Aulam Auguſtam viſuri, eant, dein Italiam petituri. Quoniam tamen recte eas per hos redditas iri ſpero, malui cultus in Te mei ſpecimen tardius, quam nullum, adſerri. Cum praeſertim latores earum, in ſuo per Italiam itinere, Tibi, illuſtri eius ornamento, innoteſcere, Tuaque humanitate inſtar aliorum popularium ſuorum frui cuperent; quam ut Illis quoque impertiaris, obnixe rogo, nihilque magis opto, quam data occaſione, oſtendere quod ſim maneamque &c.

Helmeſtadii Kal. Sept. A. 1692.

Chri-

CHriſtianus Daumius *Vir pereruditus natus eſt Cygneae, vulgo* Zvvicka *ſeu* Svviſckau *Miſniae Vrbe d.* 29. *Martii* 1612. *Litterarium Ludum ibidem florentiſſimum magna cum laude per* 50. *annos moderatus eſt, ſenioque confectus obiit d.* 15. *Dec.* 1687. V. Fred. Bened. Carpzovii *Epiſt.* 2. *ſuperius editam pag.* 126. & Iournal des Scavans Avril. 1710.

CHRI-

CHRISTIANI DAVMII
EPISTOLAE
AD ANT. MAGLIABECHIVM.

EPISTOLA I.

V. Ampliſs. & Conſultiſs.

ANTONIO MAGLIABECCHIO

S. P. D.

CHRISTIANVS DAVMIVS.

AVdaciam & animos haec ad Te, Vir Clariſſime, exarandi, dedit mihi Clariſsimus *Arnoldus* noſter, Tui amantiſsimus. qui cum pridem indicaſſet *Bernhardi Geyſtenſis* (1), cuius *Palponiſtam* olim edideram, Vitam, in Membranis abs Te repertam eſſe, magnum eius

1 *Bern. Geyſtenſis Palponiſta*, & *VValonis Britanni duo Carmina*, *cum notis Chriſtiani Daumii*. *Cygneae* 1660. in 8.

eius potiundi deſiderium in me, editionem illam proxime, Deo volente, cum e Begio varias e MS. a Cl. *Graevio* meo acceperim, recenſuro, excitavit. Nuper autem & *Henrici Septimellenſis* vitam, eamque paucarum periodorum, a *Philippo Villano* deſcriptam apud Te haberi, Tuis ipſiſmet verbis ſignificavit. Quem Poetam *Marquardus Gudius*, vetus Amicus meus, promiſit mihi quidem, ſed nondum praeſtitit; quod *Ganfredi* Angli *Poetiam*, ut inſcripſit, novam, diu a me, & olim a *Reineſio*, Viro ſummo, expetitam, & quidem gemino membranaceo codice ad me Hamburgo curavit: quorum utrumque Exemplum ſalvum a me recepit. Exſpecto igitur in dies *Septimellenſem* illum, cuius interea Vitam, ut & *Bernh. Geyſtenſis*, cognoſcere ardenter aveo, ut dubio tandem liberer, ſitne *Samarienſis* ille *Henricus*, *Hieremiae de Montagnone* Paduano, *Mefreto*, *Sparano*, *Bernh. Lucelbergio*, Commentatori *Boethii*, aliis, laudatus, an minus; & niſi moleſtus ſim, abs Tua benevolentia mihi polliceor.

Gaudeo *Hieronymum* Graecum (1) illum a me denuo luci datum non inacceptum fuiſſe. Miſiſſem & *Geyſtenſem*, ſi illius exemplum unum adhuc mihi ſuperfuiſſet. Sed promiſſum eſt aliunde; quod ubi nactus fuero, niſi ingratum

1 *B. Hieronymi unius e veteribus Graecis Patribus Diſputatio ad Inſtitutionem Chriſtianorum utiliſſima, olim Graece a Federico Morello, cum ipſius latina verſione Lutetiae edita; utraque Lingua reproducta a Chriſtiano Daumio. Cygneae* 1680. in 8.

tum eſt, dabo lubentiſsime. Interea ut vitam proroget Tibi diutiſsime Divina Clementia, ut Bonas Litteras porro iuves atque ornes, earumque amantibus faveas, voti mei ſumma eſt. B. V. & officioſiſsime ſalve, Vir Celeberrime, atque Aeſtimatiſsime.

Dabam Cygneae Miſniae die XXI. Nov. St. Vet. A. 1677.

EPISTOLA II.

QVod Hetruſca non queo, in illius Linguae elegantiis non ſatis exercitatus, id Latina qualitercunque dictione expromo; nimirum nihil mihi gratius unquam ac laetius accidiſſe Tuis, Vir magni aeſtimande, & pl. honorande, literis, ex quibus clare perſpicio, non fruſtra proniſsimum, ac promptiſsimum tuum in Literas, earumque cultores animum, in ſua ad *Ciceronis Epiſtolas* nitidiſsime nuper a ſe editas Praefatione, Amiciſsimum meum *Graevium* depraedicaſſe. Sentio & illum ego, ſentio profuſiſsimum in me affectum, quanquam nullo meo merito, & ideo Eximio ac Doctiſs. *Arnoldo* noſtro multum debeo, qui Tuum, Vir Clariſsime, favorem primus mihi feliciter conciliavit. Accepi non ſolum his T. Cl. literis, ſed & paulo ante peculiari charta, mihi exoptatiſsima, Vitam *Henrici Septimellenſis*, quem eundem cum *Samarienſi* lubens, & ſic magno dubio ſolutus, eſſe intellexi. Pro qua ſane, ut & caeteris de *Villanorum* triga documentis, gratias ago, habeo-

que prolixiſsimas, ad referendum impar. Vnum doleo, quod Auctor illius, *Philippus Villanus*, tacuit Annos, tam natalem, quam emortualem; unde, ſi addidiſſet, aetatem *Henrici* perſpicere poſſemus clarius. Vixiſſe tamen ipſum ante hunc *Villanum*, & *Hieronymum de Montagnone* Iudicem Paduanum, quem circa A 1300. vixiſſe *Tomaſinus* ait, ex horum ſcriptis liquidiſsime patet. Tempore autem *Friderici Primi* Imperatoris, aut ſane non longe poſt eum vixiſſe indicio ſit *Felix Malleolus*, qui Tractatu *de Boni & Mali occaſione* BB 4. *Pauperem Henricum* Florentinum metrice proſecutum eſſe potentiam eius *Friderici* ait, quod num in veſtra *Elegia*, an peculiari ab ea carmine factum ſit, poteſtis docere, qui poſsidetis. Laudat idem *Malleolus* eundem, & alibi. Eum *Gudius* promiſſum, necdum praeſtitit, uti neque *Petrus Axenius*: quorum forte in Sereniſs. Principis ſui negotiis occupatorum, ad nuperas meas reſponſum avide adhuc exſpecto. Quod ſi liberaliſsima Tua Comitate ab aliquo cum altero illo, cuiuſcunque etiam Autoris Carmine, quod Tuo Exemplari additum eſſe profiteris, deſcriptum meo aere (quod Librario, qui T. Cl. a manu erit, pro opera ſua, quicquid popoſcerit, lubens ſolvam) impetrare fas foret, quantopere gaviſurus eſſem! Moxque, ut cum Praefatione, de talium Poetarum, quos rudia illa ſecula non prorſus rudes aliquando tulerunt, cenſu, poſt *Voſsium*, qui in ſuo *de Poetis Latinis* libro morte praeventus tranſiit, a me ederetur, unice curae haberem, non ſine grata honorificaque Nominis Tui mentione

ne, a quo tanto beneficio affectus ſim. Exſtare & illud *Henrici* Poema, *Elegiae* titulo (veram inſcriptionem eius lubens cognoſcam) Paduae in Bibliotheca Canonicorum pridem indicavit Celeberrimus *Tomaſinus*. *Simlerus* *Henrici Philoſophi* Dialogum perplacidum Elegiaco carmine, quo Fortunam arguat, exſtare teſtatur. Suſpicor nunc eum ipſum eſſe, quem *Henricum de Male fortunatis* nominat *Draudius* in *Catalogo Catalogorum*, & eius Elegiam de diverſitate Fortunae, & Philoſophiae Conſolatione cum Commento & annotatis *Guilhelmi Rameſei* Lugd. apud Simon Vincentium 1509. in 4. editum ait; eamque editionem in Bibliotheca ſua exſtare putare ſe ad me nuperrime ſcripſit Nobiliſs. *Nicol. Heinſius*. Quo maiore deſiderio *Henricum* videndi, & publicandi, cum & eius verſus apud *Hieremiam Paduanum* lecti *Reineſio* τῷ πάνυ, cum quo *Hieremiam* communem feceram (ut ex eius ad me epiſtolis, ab Eximio *Iob Andr. Boſio* τῷ μακαρίτῃ publicatis, quas neſcio an videris, liquet) placuerint, teneor. Verſus apud *Hieremiam* minus correcte aliquoties leguntur, ut illi pag. 78. *Dicta minus ſint; facta magis: ſis parcus in minis. Parcus in obprobriis, largus ad omne decus.* Vbi legendum: *Dicta minus ſint, facta magis; ſis parcus in hymnis* (s. laudationibus) *Parcus in obprobriis, largus ad omne decus.* Et pag. 137. t. *Dulci non uſus amaro; Namque propoſito noſcitur omne bonum.* Vbi alii laudant; *Dulcia non meminit qui non guſtavit amara: Namque per oppoſitum n. o. b.* Alios parco adſcribere. *Poccianti Catalogus* hucuſque nobis

incognitus fuit. Si quod & ille circa Auctorem hunc iuvare queat, optem ſane & illud mihi, praeſertim ſi non magni laboris in deſcribendo res ſit. Catalogi illi *Tomaſiniani* docent etiam haberi in Italia *Getam*, vetus Poema olim a diverſis laudatum. Coniicio eſſe *Vitalis Gallici Amphitruonem*, cuius *Querolum* (in quo huius *Amphitruonis* mentio) beneficio *Iani Gruteri* e Bibliotheca Palatina habemus. Qui *Querolus* cum Doctis quibusdam non plane diſplicuerit, etiam hic *Geta*, vel *Amphitruo* vindicari a tenebris non male mereatur. Initium eius eſſe neſcio unde habeam: *Graecorum ſtudia nimiumque diuque ſecutus*. An & hic in Medicea Laurentiana reperiatur, cognoſcere, niſi moleſtus ſum, haveo. Multos tales alios, apud nos minime reperiundos, laudat *Hieremias Paduanus*, velut *Bellinum*, *Iacobum Beneventanum*, *Vrſonem Ianuenſem*, *Nilichinum*, *Ricardum Iudicem Venuſinum*, alioſque; Quorum an quid adhuc extet, incertum eſt: *Bartolomaei Scalae Hiſtoria Florentina*, ſi me, Clariſs. Vir, beaveris, in magno ponam beneficio, atque utinam reſciam, quid contra a me poſcas officii; eo enim, ſecundum vires, promptiſsimum me praebebo. Mitto nunc *Barthii Gerontica*, in quibus & *Politiani* Encomium leges, & *Geyſtenſis* exemplum ſed ſordidum, vix e latibulis erutum, ſaltem hoc fine, ut aliqua ex parte videas multa adhuc inibi emendari debere; quod in hoc libello paucis locis factum. Notae duplo auctiores exibunt, multis in prioribus deletis. *Catonem trilinguem* cum *Columbano* aliiſque, & *Homilias Patrum in Nativ. Chriſti*, ſi nondum

na-

nactus es, faxo habeas, ut & *Claudianum Mamertum Barthii*, quem cum membranis iis ipſis, ex quibus primam ſuam Editionem evulgavit *Moſellanus*, contuli; cuius παροράματα non una deprehendi, *Schotti* vero fidem non ſemel ad alios commendavi. Idem de eiuſdem *Barthii Gulielmo Britone* dictum volo; nam *Papinii Statii* nullum mihi exemplum ſupereſt. Quod reliquum eſt, favorem hunc Tuum, ac benevolentiam, Vir Praecellentiſsime, ut mihi, ſi dignus vel ex parte ſum, perennes, oro rogoque. Ego interim Deum Ter Opt. Max. perpetuo venerabor, ut cum Sereniſsimo Patrono Tuo, maximo Orbis literati commodo diu diuque vivas, floreas, vigeaſque abſque omni laeſura. Bene vale, Vir maximopere Colende, & ſi taedio incomptis meis fors fui, benignius rogo interpretare.

Dabam Cigneae Hermundurorum. a. d. 3. Martii St. Iuliani A. 1678.

EPISTOLA III.

DOlerem maxime, ſi cognoviſſem meas periiſſe; non quod tanti ſit illarum perditio, ſed quod officium tamen ſic meum periiſſet; Verum aliud ab Eximio noſtro *Arnoldo* edoctus, ſpero meas interim recte appuliſſe; & hinc reſponſum ad Votum mihi polliceor; id enim ab eo, qui ipſa humanitas eſt, non ſolum praeſtantium Virorum teſtimonio, ſed propria experientia talis repertus a me, revera exſpectare poſſum. Vtinam in me ea

vis eſſet, illud ingenium, quod olim veſtratibus fuit, *Scalae*, *Politiano*, ne caeteros & recentiores memorem, exſurgerem ſane in laudes veſtras, & amorem erga Vos meum aliquo conteſtatum irem opere; ſed ſenectus partim mea, publicae partim, & domeſticae curae ei obſtaculo ſunt. Quod tamen non queo nunc publice, id privatim facio, nimirum ubicunque datur, atteſtor Clariſs. *Magliabechii* nomen ſemper mihi eſſe honoratiſsimum, ſemper dilectiſsimum. Pro indicio ſuperiorum repetito, & ſcriptorum inſuper recentius in lucem apud Vos editorum, valde mihi grato atque accepto, ingentes Cl. Tuae ago gratias, atque o ſi par pari referre liceret!

Bibliotheca illa novitia *Patrum* egregium procul dubio opus eſt tot Tomis conſtans, ſed pro paupertate noſtra res non eſt facile ſperanda, nec ea noſtra ſors, ut caetera opuſcula, quae maxima mea cum voluptate memoraſti, ad nos perveniant. Salivam moviſti, Vir Celeberrime, *Ambroſii Camaldulenſis* hactenus ignoratas nobis Epiſtolas memorans, eas enim ad maiorem cognitionem temporum infinitum profuturas arbitror; ſed quis eas hactenus lateſcentes in apertam demum lucem proferet, non ulterius ſtrangulandas? Vertit is olim non inſcite *Aeneam Gazaeum* Philoſophum Platonicum, quem *Genebrardus* poſt, & tandem *Barthius* latino redinduerunt habitu; nam de *Laertio* eius *Ambroſii* cui non res notiſſima eſt? Ah ſi Clariſs. T. Praeſtantiae ſe facilem praeberet Bibliopolarum aliquis! De *Septimellenſi* adhuc laetificabile praeſtolor re-

reſponſum. *Theſaurus* ille *Etruſcae* Linguae ad conſpectum noſtrum nondum pervenit: itaque & hac in parte infelicitatem noſtram deplorare habemus. *Bernardus Silveſter*, qui *Megacoſmon* & *Microcoſmon* ſcripſit, unde non pauca excerpſit *Vinc. Belvacenſis*, ſaepe a me, ſed fruſtra quaeſitus eſt: In Italia frequentius latere, vel ex *Tomaſinis* conſtat Catalogis. Quot paginarum liber ſit, oppido gratum eſſet cognoſcere. Sed nimis impudenter Tuae Claritati ieiunis his meis atque ſubitis oneri ſum. Quapropter ut comiter Ea ignoſcat mihi, multis precibus oro atque contendo. Bene & diu vale, Patrone Opt. Max. & fave, ut coepiſti, porro &c.

Cygneae Hermundurorum d. 14. Maii St. Vet. 1678.

EPISTOLA IV.

INvitus ſane moleſtiae Tibi, Vir Clariſſime, & Aeſtimatiſſime, ſum inficetis meis literis. Veruntamen beneficiorum Tuorum magnitudo ut hiſce exararem omnino me adegit; quae niſi agnoſcerem, depraedicaremque, ingratus eſſem omnium maxime, qui Solis hoc iubar aſpiciunt. At doleo redhoſtimenti nihil adeſſe, quo viciſſim gratam declarem mentem. Spero tamen Divinum Numen gratiam ſuam largiturum, ut & hoc queam praeſtare, quod omnibus modis ſtudeo; quod faxit Deus ter Opt. Max. *Henricum Septimellenſem*, cuius initium ex Lipſien-

ſi Bibliotheca adeptus ſum, quem tamen ne dimidium quidem, ut coniicio, deſcripſit Librarius, ſane vitioſiſſime, omiſsis non ſemel vocibus, *Samarienſem* etiam Auctorem nominans, a Tua, Patrone honoratiſsime, ope denuo integrum mihi polliceri, Typographo eum daturus ſtatim atque accepero, non ſine ſignificatione publica, per quem eius ego compos fuerim factus. De praemio Amanuenſi pro labore ſolvendo, modo quid rependi ille ſibi poſtulet, indicetur, ut praeſtem quantocius mihi curae erit. Cl. *Cinelli* ſi quid porro prodierit, fac & eo potiar. Salveat ille interea a me, cui gratias perpetuas meminero, ob honorificam in ſuo perutili libello mei factam mentionem. Quae alia ſuperioribus inieci, taedioſe nunc nolo repetere: nisi diſplicet, ſi quid ulterius inquirendum ſubibit, ſignificabo proximis. Quod additum eſt *Heinrici* Tui exemplari carmen, ut incerti, mecum commune id facere, quaeſo, haud denega. Bene vale, Vir ad iuvandas Bonas Literas nate, & diutiſsima vita atque incolumitate digniſsime.

Scrib raptim Cygneae Hermundurorum a. d. XX. Octob. A. O. R. 1678.

Ad Cl. *Arnoldum* noſtrum pridem miſi de Lipſienſi Bibliotheca *Orationem Felleri* (1), & *Catonem* meum noviſsimae editionis, ad Te curanda. Ab eo faſciculum Tuum recte accepi, pro quo gratas gratias ago habeoque.

EPI-

1 *Ioach. Felleri oratio de Bibliotheca Academiae Lipſienſis Paulina. Lipſiae* 1676 in 4.

EPISTOLA V.

VLtimas meas, Illuſtriſsime Vir, ſuperiore Anno X. kal. Decemb. exaratas, in quibus inprimis gratias ob pergratum Tuum donum, ſcil. *Franc. Mariae de Paganis* (1) librum, egi, ſpero recte interea fuiſse redditas. Nunc longe maiores ſunt agendae habendaeque, ob ſingularem gratiam meritumque ingens de me Tuum, qui *Henr. Septimellenſem* beneficentiſsime deſcribi curaſti, aut, quod puto, propria deſcripſiſti manu; cuius duos quaterniones iam miſit Eruditiſs. noſter *Arnoldus*, reliquaque adhuc expectare iubet. Accepi cum Tuis eius literas 8. Martii S. Greg. huius anni. De emendationibus marginalibus haereo, utrum Tuae ſint an alterius: id vero ſcire mea intereſt, ubi Deo dante, in lucem emiſero bonum hunc *Henricum*, ut ne in laudando exerrem; quod ſtatim ac integrum habuero, facturus ſum. Eas emendationes firmat aliquando, 500. tantum verſus priores continens MS. Lipſienſe: alicubi veſtris lacunis opem fert; eſt & ubi illius lacunae a veſtris Codicibus explentur, & vitia abſterguntur. Vtinam Sciaſsiano exemplari a Cl. *Gudio* pariter daretur potiri! Sic facilius omnia perſanarentur. In praefatione de

1 *Franc. M. de Paganis Fortuna, ſeu methodus erigendae figurae coeleſtis in conceptione. Lugduni* 1679. in 12.

de eorundem temporis Poetis varia differam, quae apud *Lilium Gyraldum* & *Voſsium* non reperimus. Optarem mihi & *Getam*, quem Paduani habent, ut *Tomaſini* me docet Catalogus, ut ſuſpiciones meas ipſe Auctor inſpectus aut firmaret, aut infringeret.

Dominicus Mellani diu Pragae haeſit; reverſus vero ſuperioribus diebus Dresdam ſtatim cum Sereniſs. Electore Sax. profectus Torgam eſt, ubi menſem fere adhuc unum perſtiturum amici mei, quibus id negotii dedi, ut Tua meaque cauſa illum appellarent, dedi, narrant. Vt primum ab eo recepero, certiorem, Illuſtriſs. Maecenas, Te faciam. Caetera de libris & ſcriptoribus, quae memoras, maxime iucunda atque accepta ſunt omnia, nonnullaque de iis *Heinſius* iam indicarat; ſed non ita fuſe, aperteque, praeſertim de rebus *Bigotii*. *Verini*, & *Vegii* Poemata apud Vos iam excuſa eſſe, indicavit Cl. *Arnoldus*. O ſi exemplaria per Bibliopolas huc transferrentur! Eorum enim deſiderio flagro ut qui maxime. Ab *Heuſchio* Heidelbergenſi nihil adhuc dum accepi, nec noſtratium ullus hominem vel nomine noſſe vult. Doleo illum officio ſuo adeo defuiſse, Tuumque mihi periiſse ita officium, deſideratoſque illos verſus. Dum plura addere meditor, ſubito eſsedarius nunciat diſceſsum Noribergam ſuum. Abrumpo igitur invitus. Quod reſtat favore Tuo, Vir Illuſtriſsime, proſequi me, qui Te aeternum veneror coloque, perge. Supremum Numen faxit, ut cum Sereniſsimo Tuo Patrono incolumis diu diuque vivas vigeaſque. Vale.

Dab. Cygnea d. 3. 13. Martii 1680.

EPISTOLA VI.

DVm alia occaſio literas ad Te dandi, V. Clariſs. negatur, arripienda praeſens fuit, etſi ſubita. Obtulit enim ſe proxenetam Praeſtantiſsimus Vir *Ioh. Frid. Hekelius* Amicus meus ſingularis, doctrinae diligentiaeque non protritae, qui curaturum ſe meas per literas promiſit; & eſt Homo alioqui officioſiſsimus. Paucis igitur expedio quod volo, cum feſtinandum ſit. Mitto exemplum *πανοπλίας Hieronymi Graeci* plura miſsurus, ſi gratus eſt, ubi mittendi opportunitas, Deo bene volente, parebit. Reſiduum *Septimellenſis* anxie expectavi hactenus: nam mutilum typis exſcribendum dare nulla ſuadet ratio. Adderem praefationem de huius cenſus Poetis tam editis, quam ineditis. *Cinelli de Deliciis Florentiae* non accepi, nec Muſicus Florentinus *Dominicus Mellani* amplius Dresdae haeret, mutato à novo Electore Aulae ſtatu. An diverſas meas a Cl. *Arnoldo* noſtro acceperis, me praeterit. Viis enim ob timorem contagii occluſis, Norimbergam nihil curare licuit, ultimis ad eum meis è medio itinere domum reverſis. Speramus tamen meliora. Praeſtet ea Benignum Numen! Noſtrum Oppidum a lue prorſus immune fuit. Deus, cui pro hoc beneficio gratiae ſint actae, nos porro tueatur! Lipſiae ſub praelo eſt *Paulinus Petrocorius de Vita Martini, cum notis Iureti, Barthii, Gronovii*

& nonnullis meis, & videtur potiſsima pars iam profligata; certe ſperamus proximo Ianuario, qui feliciſsime inchoet annum, abſolvendum. Quaecunque a Gallis atque Anglis ad typos adornantur, partim ab *Heinſio*, a *Graevio* partim cognoſcimus; nihil vero eorum quae vos Itali paratis reſciſcimus. Plura Tabellarius, qui has ad *Hekelium* expectat, non permittit. Bene vale diuque, & ſalve per extremum hunc annum, & novum proſperrime auſpicare, Illuſtriſs. Domine, favoremque Tuum mihi perſevera.

Dab. Cygneae III Non Dec. st. Iul. 1680.

Salute, niſi grave eſt, Cl. Dom. *Cinellium* a me venerare; *Hekelium* Tibi commendatum habebis, cui ſi quid ad me voles, mittes, unde recte accipiam.

Litteras Tuas 16. Decemb. 1678. ad me ſcriptas d. 6. Iulii ſt. Iul. 1680. Lignitio Sileſiorum ſatis laceras ab homine erudito, ſed prius mihi ignoto demum obtinui.

EPISTOLA VII.

PRaeter litteras a Claritate Tua, Illuſtriſs Domine, 16 Dec. 1678 datas, quae Viro docto cuidam, cui de nomine quidem cognitus fueram Lignicii in Sileſia ab ignoto homine, qui Lignicium pro Cygnea legerat, traditae ad me 6. Iul 1680. ſt. Vet. demum pervenerunt; nullas ſuperiori anno accepi. Vltimae 22. Nov. 1680 datae, d. 28. Maii 1681. Norimberga per Clariſſ. noſtrum

ſtrum *Arnoldum* ad me fuerunt curatae; unde priſtinum in me affectum iterato cognoſco, eum amo, mirifice depraedico; id facturus dum mea Tecum, Vir aeſtimatiſsime, commercia literaria, imo & vita ipſa, vigebunt. Et forte etiam poſt utriuſque noſtrum obitum (utinam ſeriorem!) extabunt huius rei monumenta. Librum *Le Bellezze di Firenze* doleo ad me non perveniſſe, quod D. *Mellani* praeſtare potuiſset; ſed ubi is haereat, nunc prorſus mihi inexploratum eſt. Interea alia occaſione menſe Decembri ſuperioris anni ad Te dedi literas, cum exemplari πανοπλίας *Hieronymi*, huius iterum bina exempla adiunxi, una cum *Paulino de Vita Martini*, *Iureti* & *Barthii* notis illustrato, a me edito. Folia illa quatuor *Septimellenſis* miſit una cum literis Tuis Clariſſ. & Humaniſs. noſter *Arnoldus* ad me. Reſiduum poſt verſum 18 Libri II. *Quae tibi ſi fuerit hoſpes, oro hoſtis ego*, anxie deſidero, ut & cum notis meis qualibuſcunque Typographo tradi queat; cum praefatione ſequioris aevi eiuſmodi Poetas commemorante, qualem Chriſtianorum veterum Poetarum ad *Paulinum*, vitioſe quidem aliquando typographi culpa excuſum ſyllabum, ut vides, contexui. Quam in rem, ſi quid cognitius habere poſſem, res eſſet admodum grata, & doctis Viris talium cupidis futura per me non inutilis. *Facetum*, quem laudat *Hieremias de Montagnone* nunquam vidi. Alium vero *Facetum moralem* inſcriptum, qui incipit: *Cum nihil utilius humanae credo ſaluti &c.* habeo editum cum gloſſis, Daventriae ann. 1499.

in

in 4. cum Germanica rhythmica interpretatione *Sebaſtiani Brandii* Baſil. 1490. 4. Lipſiae *Melch. Lotterum* 1502. 4. & Lugduni, additis iisdem Gloſſis cum *Catone*, *Theodulo*, *Matth. Vindocinenſi*, *Alano &c.* 1505. per *Steph. Balaud* 4. Quot foliis veſter conſtet, ſcire velim. Inquiro & *Getam Vitalis Gallici* (qui in veſtra Italia, teſte *Tomaſino* adhuc ſupereſt. Inquiro *Bern. Silveſtrem*, ſed is, quod doleo, videtur eſſe prolixior. Extare is dicitur adhuc Hidelbergae: ſed homines ſunt incurioſi partim, partim inofficioſi. Quicquid ſit, dabo quod potero, ultra poſse, ut vulgo loquimur, nihil obligati. Plura nunc non licet. Vrget enim *Carpzovius* me meus, qui haſce Auguſtam ad Eruditiſs. *Theophilum Spizelium* meum cum faſciculo curandas in ſe recepit (Nam Norimbergenſes ad nuperas meas, neſcio quare, non reſponderunt) & firmiter mihi perſuadeo, qui novi Fautorem, id praeſtiturum. *Bigus*, *Verinus*, & caeteri, de quibus ſalivam, moviſti, utinam in meam poteſtatem cederent! Depraedicarem benefactorem, ad cuius nutum omnia mea parata, quamdiu vixero, erunt ſtudia. *Hieronymi* plura exempla ſi forte deſideras, mittam, modo monear. *Schurtzfleiſchius* Leucoreos Prof. Publ. ab exteris ad ſuos redux plurimam ſalutem a Te, Virorum mihi faventiſſimo per literas detulit. Sed forte & taedium, Vir honoratiſsime, loquacitate mea inficeta Tibi creo. Abrumpo igitur epiſtolare folium hoc, e Te optime & ex animo valere, ac diu vivere iubeo.

Exarabam ab aeſtu diurno languida manu a. d. 3. kal. Iul. ſt. v. A. 1681.

Pau-

Paulino ſecunda, curas adiiciam, ſi Nobiliſs. *Emericus Bigotius*, varias eius lectiones e membranis Pariſienſibus, quod Nobiliſs. *Heinſio* promiſit in mei gratiam ſe id facturum, ſtatim ac Rhotomago eo advenerit, promiſſis ſtabit. Romae etiam exſtant in Vaticana manuſcripta; unumque ſive grande illud, quod *Barthius* Heidelbergae olim viderat. Sed de iis conſerendis nulla forte ſpes.

EPISTOLA VIII.

EXhibuit ſuperioribus diebus Clar. noſter *Arnoldus* mihi *Foſſei* abs Te acceptum munuſculum, ſed abſque Tuis literis; quas avidiſſime tamen hactenus exſpectavi, una cum Cl. *Cinelli* libro, & ſupplemento *Septimellenſis*: nam eius folia quatuor menſe Maio cum literis Tuis, mihi longe acceptiſſimis, menſe Novembri ſuperioris anni datis, recte, licet ſerius ob tradiorem noſtri Veredarii adventum, ad me pervenerunt. Miſi interea per diverſas occaſiones *Hieronymi* Graeci πανοπλίαν: ultimum quidem menſe Iunio adulto, cum *Paulino Petrocorio Barthii* a me edito, ad Cl. *Spizelium*, ut ad Te curaret; a quo an acceperis, Illuſtriſs. Domine, haereo; cognoſcere id tamen cupidiſsimus. Quod ſi nondum factum eſt, Dom. *Spizelius* a me monendus erit, doceat, quid factum fuerit meo faſciculo, num recte ipſi fuerit redditus. Scripſeram in literis meis de *Fa-*

ceto, *Bigo*, *Verino*, aliis, quae tedioſe nunc nolo repetere. Spero enim meas interea appulisse. Vnum maximopere Te oro, Vir aeſtimatiſſime, velis haud gravatim me docere, an obtutui tuo advenerit aliquid de *Bapt. Mantuani* ſcriptis in Italia veſtra olim excuſis. Ex iis enim, ab Auctore ibi editis, proculdubio *Aſcenſius* in Galliis excudit; a quo repetierunt deinde Germani. Nam praeter *Parthenices*, & *Calamitatum* libros cum *Panegyrico Roberti &c.* Bononiae 1489. excuſos, & opera nonnulla iunctim ibid. 1502. in folio foras data, nihil eorum in Italia excuſum quod eſſet, vidiſſe, aut legiſſe recordor. Vellem igitur, ſi quid Tibi notum eſt, quod poſt dictam Bononienſem operum editionem in lucem datum fuit, id mihi, niſi in tempora Tua peccare Te faciam, vel literis ſignifices. Proderit id ſcire me aliquid de raris libris aliquando commentaturum. Pluribus nunc parco, ne officia Tua potioribus curis debita interrumpam. Vale, Illuſtriſs. Domine, & mihi favere perge &c.

Dabam Cygneae d. VI. Octob. 1681.

Cl. *Axenius* varias *Bernh. Geyſtenſis* promiſſas, quas excerpſerat in Dania ex duobus manuſcriptis nondum praeſtitit. Hinc & illius editionem differre cogor. Vtinam *Bigotius Heinſio* promiſſam collationem manuſcripti *Paulini Petrocorii* non detrectaret!

EPI-

EPISTOLA IX.

MAgno dolore fata mea, ſcaevitatem temporum, ac viarum incerta deploro. Dici enim non poteſt, quanto deſidero expetitiſsimas Tuas, Illuſtris Vir, per tantum tempus deſideraverim. Tandem tamen, favente Numine, nactus ſum uno fere menſe, ſed praepoſtero ordine. Nam datas 15. April. 1682. accepi a *Burgero* 16. Maii, St. Greg. ſcriptas 26. Decemb. 1681. accepi 5. Maii St. Greg. a *Spizelio* cum *Cinelli Bellezze di Firenze*, *Ambroſii Hodoeperico*, *Amatunta del Sig. Giovanni Canale* miſſas. Exaratas 22. & 27. Dec. 1681. nactus ſum cum reſiduo *Henrici Septimellenſis* (pro quo gratiarum gargara nunc repono, & memoriam beneficii ſempiternam) a *Burgero*, uti, & *Velſeri* opera ab *Arnoldo*, mature Lipſiam ad *Carpzovium* in ipſis Lipſienſium nundinis miſsas, qui cuidam Civi noſtrati ea omnia ad me perferenda crediderat; hic tamen cum ſua merce grandibus incluſerat vaſis, quae ſero ad nos 7. demum Iunii appulerunt, at poſt octiduum demum aperta fuerunt. Moleſtum hinc eſt occaſionem iis nundinis commodam ſtatim reſpondendi, curandique Norimbergam, mihi tam infeliciter elapſam eſſe. Caremus enim nunc Eſſedario, neſcio quando alium nacturi, qui Norimbergae aliquid negotii gerat, ut inde quae expetimus, ad nos curari poſsint. Tandem & 13. Iulii Lipſia, neſcio

a quo miſſae, pervenerunt conſcriptae 28. Maii 1682. ſed ſine *Verini*, & *Poggii* opuſculis. *Hodoeporicon Ambroſii ab Arnoldo* etiam nullus accepi; Amicus & Fautor quidam magnus a me expetebat. *Paulinum* cum *Hieronymo* a *Spizelio* gaudeo Te accepiſſe. Vtinam & ab *Arnoldo*, cui & ipſi exemplum ad Te curandum cum *Hieronymo Graeco* commiſeram. Haec de literis & libris; nunc de *Heinrico* pauca commemoranda ſunt. Non reperio in iis quae hactenus recte uſque ad finem accepi, & ad typos interea deſcripſi, verſus, quos vetus *Florilegium Poeticum* (vulgo *Poetarum Flores*) ante ducentos fere hos annos Coloniae impreſſum, forte & alibi, laudat: Inter quos & ille etiam a *Neandro* in Ethica laudatus;

Hoſtiles inimicitias dat inhoſpita ſedes:
Hoſpite ne careas hoſte carere volens.

Item:

Aggrediens litem cum divite, ſive ſit actor,
Sive reus, pauper, cedat utroque modo.

Item:

Teſtudo miſeris, Tigris felicibus eſt mors.

Et plures alii &c.

Quos puto exſtare in altero carmine, quod Patavii in Biblioth. Canonicorum inſcribitur *Liber de ſeptem virtutibus & vitiis*, adiunctum Elegiae *Henr. Septimellenſis*. Idque eſſe arbitror, quod ſuperioribus annis per Heidelbergenſem quendam *Heuſchium* miſiſſe Te bis ſcripſiſti, etſi nondum ad me perlatus fuerit. Id itaque ut bonus *Henricus* excudatur integer, etiam a ſumma Tua, Domi-

mine, benevolentia rogo, ſine quo notas meas difficilius extundo, & inanius. Sunt enim ſcrupuli mihi hinc inde, quae libellus ille forte eximere queat. Non enim ſufficienter in *Elegia*, vel *Dialogo cum Fortuna*, ut alii appellant, reperio quae *Mefres*, ſi forte recordor de *Friderico I.* ex *Henrico Paupere* laudat. Diverſa ſane opera ſcripſiſſe *Henricum*, quae non ad omnes coniunctim pervenerint, exinde patet, quod ex *Dialogo cum Fortuna*, verſus laudant *Hieremias de Padua*, *Thomas* commentator *Boethii*: Vetus vero *Florilegus* nonniſi ex altero libro. Etiam vellem addi poſſe quae de Patria *Henrici* mittere pollicitus es. Haereo enim, cum nuſquam reperiam *Septimellum* an *Septimella* dicere debeam; quod tamen ut norim mea intereſt; aut ea omnia in notis ſupprimenda, quod illubens fecero. His cognitis alacrius notas parabo; ſtatimque ac abs Te accepero, praelo ſubdam, exemplariaque Illuſtri Tuo Nomini inſcripta partim *Burgero*, partim *Spizelio* ad Te curanda permittam. Doleo Nobiliſs. *Heinſium* ex hac exceſſiſſe vita, qui octo Moralium Autorum (prius Lugd. 1505. in 4. procuratos habeo) editionem *Ioh. Raeverii* anno 1538 in 8. apud *Theobaldum Paganum* ad me miſſurum cum aliis promiſerat: ſed ſic fruſtra! *Bigus*, *Verinus*, *Facetus*, & caeteri, quos memoraſti, gratiſſimi erunt, & poſt *Septimellenſem* videbo etiam, ubi nactus fuero, ſi vivo, ut dias in luminis oras exeant. Hactenus Gloſſarium in *Paulinum* confeci. Vtinam Cl. *Bigotius* mihi per *Heinſium* conſponſam collationem ad membranas Pari-

ſienſes praeſtare potuiſſet, aut voluiſset! Sic multo rectius Textum emendatiorem nactus, illud conficerem. At neminem habeo, qui Clariſſ. Virum eapropter moneat, nec audeo ad ipſum dare literas; niſi forte noſter *Carpzovius* per *Menagium*, aut *Baluzium*, cum quibus literarum commercium colit, id efficiat. Plura brevi ſecuturis literis; nam *Carpzovius* has ad *Burgerum* ſe curaturum promiſit. Quibus ut plura addam negotiis multifariis prohibeor. Interim adhuc grates Illuſtri Tuae Clarit. peringentes ago, habeoque pro tot beneficiis mihi hactenus praeſtitis, & deinde etiam, publice, Deo volente, commemorandis, rogoque ut pergas haec, meque ames, ac referas inter &c.

Cygneae d. 5 Iul. 1682. manu, menteque ab aeſtu dierum languidus.

Clariſſ. D. D. *Cinellum* plurima a me ſalute impertiri volo, cuius *Bibl. Volantis* 3. & 4. partem anxiis videre geſtio deſideriis.

Tot elegantiſſimi & eruditiſſimi Libri, quos iucunde memoras, optare me faciunt, ut illi noſtris quantocius inferantur oris.

EPISTOLA X.

INfelicitas temporum, per quam literae tardius ingratiis noſtris curantur, ſerius ad Tuas, Domine, quas nuper elapſo anno ternas accepi, reſpondere me fecerunt. Pervenere ad me d. 26. Maii ſt. Vet. *Bellezze*

di

di Firenze, *Ambroſii Camaldulenſis Hodoeporicon*, *Amatunta del Sig. Giovanni Canale*. Die 16 Octob. *Vgol Verini Paradiſus* (cuius nonnulla reſtare adhuc video) *Poggi Dialogus*, *Threnodia in Heuſchenii obitum*, *Indigetica*, *Panegyricus*, & *Hodoeporicon Ambroſii*. Die 14. Nov. per *Arnoldum*, curante *Carpzovio*, *Ioann. Gandulphi &c. Poemata*, ſed ſine literis. XXVI. Decemb. ad *Hekelio Verini Paradiſus*, *Poggii Dialogus*, *Indigetica*, omnia mihi longe acceptiſſima; pro quibus etiam omnibus & ſingulis gratias ago habeoque quas poſſum maximas. Cum noſter typographus fato ſuo ante ſemeſtre functus fuerit, feriantur praela, nec adeſt adhuc alius. Ideoque *Septimellenſi* ad typos iam deſcripto quaerendus fuerat alius. Proſpexit autem Clariſs. *Carpzovius* meus, Senator Lipſienſis, bonarum literarum promotor hic maximus, mihi de Lipſienſi; ideoque quamprimum ad eum miſero, ſubdetur Textus praelo, cuius ſpecimen brevi *σὺν Θεῷ* videbis. Notae differentur cum Praefat. & titulo. Turbant enim nonnulla, quae clarius fortaſſis perſpicerem, ſi & alterum libellum, qui apud vos Incerti eſt, liceret addere, ex quo *Vetus Florilegus*, qui *Dialogo* quem iam habeo deſtitutus fuit, verſus plurimos laudat; cum contra *Hieremias de Montagnone* Paduanus Civis, praeter noſtrum *Dialogum*, quem iam habemus, altero illo libello caruerit. Memini autem in literis ad me datis Te eum mihi promittere, & per Heidelbergenſem hominem, a quo tamen nihil me accepiſſe maxime doleo, ad me pridem deſtinaſſe. Nobiliſs. *Gudius*, & *Axe-*

nius hactenus nihil reſponderunt, & invitiſſimus rem diutius protraho. Expectavi item relationem de *Henrici* patria Septimello (an Septimella? haereo enim hic). Haec omnia differre me coegerunt editionem, quae alioqui vel ante biennium publico exhiberi poterat.

Verſu 715. lego

> *Citra legis iter* (legem) *proh tam pretioſa propago.*
> *Venit ſervili conditione dolor!*
> *Libertas vitiata fugit, nunquamque vocari*
> *Ingenuam tali deditione* (vel de ratione) *docet.*

Quid Tibi, Domine, videtur? Vtinam cum alio aliquo (habetur Patavii) Exemplari datum fuiſſet contendere. Verſu 959. nondum excogitare potui quid pro *Araſtrum* reponam. Verſu retro 869. ſic audeo legere:

> *Phreneticos Malvae, colicos Abſynthia curant,*
> *Epaticos Aniſum: lac quoque ſpaſmus amat.*

Aniſum media correpta legitur apud *Strozam* Patrem & *Honterum*, qui forte ex hoc Auctore hauſerunt. Verſ. 991. *τὸ longepres* mirificum, & inauditum mihi nomen, a vobis Florentinis tamen facilius ſpero explicandum. V. 995. pro *Florentes*, ſuſpicor *Florenti* legendum eſſe. De *Samarienſis* appellatione etiam aliquid certi nondum comperi. Poteſt, ut ad tempus *Samariae* in Galliis vitam egerit, unde forte traxerit nomen; *Sammariae* enim vixit, & inde literas dedit ad *Paulum*

Me-

Meliſſum Ludov. Maſurius, ut ex *Meliſſi Schediaſmatis* Francofurti editis liquet pag. 365. ſed de his hactenus, quae quidem per Mercatorem, quo noſter *Hekelius* utitur, ſimulque nonnulla *Hieronymi* Exemplaria ad Te mittere tentavi. Cui ſi negotium, quod ſpero, ſucceſſerit, commodiſſima naſcatur commercio noſtro literario, & *Paulino &c.* mittendo occaſio. Noſter enim Auriga, quo per annos plures uſus ſui, Norimbergenſe iter deſiit, quod maxime doleo; ideoque difficillimum, & res non exiguorum ſumptuum eſt, faſciculos eo curare, niſi nundinis Lipſienſibus. *Bigum, Varthium, Achillis Statii in Virgilium Carpenſem Epigramma Facetum*, & alia memorata impatienter deſidero. *Iohannes Gandulphus* non eſt Autor Diſtichorum illorum Leoninorum *Catonis*. Exſtant iam olim excuſa in *Commentario Rob. de Eurymodio*, & alterius neſcio cuius in *Catonem* ſcholiis, laudavique pridem ad *Catonem Novum* illum *Catonem*, uti appellatus fuit; & citat nonnullos inde verſus *Mefret* qui 1447. vixit, *Serm.* 103. *Dom.* 24. *poſt Trinit. Felix Malleolus* lib. *de Inſtitutione novorum officiorum* 1. 6. & plures alii: id illorum Editor ignoravit; Alioqui pergratus fuit, prius non notus mihi iſte libellus. Haec inter infinitas occupationes, ne occaſionem mittendi has praetermittam, rapidiſſimo calamo. Bene vale, diuque, & hunc annum feliciſſime cum pluribus aliis in Reip. Literariae incrementum exige, o mearum Grande decus, columenque rerum.

Dabam Cygn. d. 14. Ianuar. 1683. St. Vet.

P. S. *Philelphi* quae habes MSta? valde ſci-

ſcire geſtio, an *Sphorcias* eius unquam excuſa fuerit. Praeter *Satyras* & *Odas* eius nihil poſſideo, vidique quod verſu ſcriptum ſit.

Qui Florentina flores Celeberrime in Vrbe,
Doctrina, Meritis, Conſilio atque Fide,
MAGLIABECHE, Tuo cum COSMO, Principe Magno,
Vive ſibyllinos, vive, revive, dies!

EPISTOLA XI.

Literas Tuas 27. Februario exaratas, die 16. Aprili St. Iul. cum *Lud. Bigi Pictoris Hippolyta* recte accepi, hominique ignoto mihi, qui ſe *Danielem Schveck* appellat, Lipſiae reſponſum poſtulanti, ſtatim has reddidi. Dederam prius menſis Ianuarii die 14. St. Iuliani ad Te literas, quibus ad Tuas, quas 30. Nov. ſuperioris Anni acceperam, reſpondi, gratiaſque pro diverſis donis egi, quas & nunc repeto infinitis modis. Eas Reichenbachium ad *Hekelium*, qui ſe curaturum pollicitus erat, miſi, quas ſpero interea Te accepiſſe, quod reſcire geſtio. Caeterum gaudeo Te a Doctiſs. Abbate *Schelestratio* variantes in *Paulino* lectiones impetraſſe, quod ſuperiori menſe *Arnoldus Carpzovium* docuerat. Eas ubi adeptus fuero, ſecundas in *Paulinum* curas non ſine grata veſtri memoria laudeque debita concinnabo. Gaudeo ſane *Gloſſarium* meum non eſſe editum: Textu enim emendato ex variis lectionibus, & ipſum emendatius ſic exire poterit, opem ferente Patrono meo

& Mu-

& Muſarum magno *Carpzovio*. Deſcripſi hactenus, & hac hebdomade abſolvi pro *Dan. Papebrochio* id rogante, cui me commendabis, e membranis Lipſienſibus *Vitam S. Ottonis Epiſcopi Bambergenſis*, lectu iucundam, & aliam a *Caniſiana*, quae inſtantibus Lipſienſium Nundinis Antuerpiam a *Fellero* Lipſ. Acad. Bibliothecario, meo olim Diſcipulo, ipſi mittetur; additis meis literis, in quibus & Clariſs. Tui Nominis mentio fiet. Quae de *Septimellenſis* patria communicabis, grata erunt, eorumque cauſa diſtuli editionem, uti & alterius *Henrici* libelli, *de ſeptem virtutibus & vitiis*, quem & Paduae exſtare in Bibliotheca Canonicorum ex *Tomaſino* p. 35. liquet, cauſa. Sic enim iuſtum fiat opuſculum: unde & prius magis illuſtrari poſſe ſpero. Ea omnia anxie deſidero, ut editio maturari queat, ne occaſio, quam *Carpzovius* tam benigne effert, elabatur. *Geta*, ſive *Amphitruonis* Commedia, bis fuit in Bibliotheca Thuanea, ut Catalogus eius teſtatur p. 448. & 453. Patavii in Bibliotheca Candorum habetur, referente *Tomaſino* p. 91. Volumen in 4. in quo *Probae Falconiae Virgilio Centones*: *Auguſti Carmina ad laudem Aeneid. Virgilii*: *Getae & aliorum Poetarum Carmina*: *Salomonis Proverbia carminibus exarata*. *Salomonis* illa procul dubio erant ex quibus excerpta dat *Albertus ab Eyb* in *Margarita Poetica*, *Veteres Poetarum flores Aurorae* (id eſt *Petro Rigenſi*) tribuunt, & forte eius Interpolatoris ſunt, a meoque *Riga*, aliiſque exemplaribus, quae novi, etiam abſunt. Caetera quae narras de diverſis ſcriptis quae in Italia prodiere, aut proditura ſunt in publicum,

eum, omnia acceptiſſima ſunt. *Acta Eruditorum Lipſienſia* an videris, ſcire lubet; ex iis, quae diverſis in locis prodierint hactenus, cognoſci datur. *Paulini* exemplar ad Te ut curetur videbo, quod, ſi placet, Cl. *Scheleſtratio* offeras. Si quid mittes, per *Arnoldum*, aut *Burgerum*, aut *Spizelium* ſpero rectiſſime ad me curatum iri. Haec deproperanda fuere, ne mittendi occaſio elaberetur. Proxime, σὺν Θεῷ plura, vel per *Arnoldum*, vel *Burgerum*. Bene vale, & diu vive, meque Tibi commendatiſſimum habe, Vir nunquam animo meo excidende.

Dabam Cygn. a. d. 18. April. St. Iul. 1683.

EPISTOLA XII.

Vigeſimo Iulii huius anni datas, tertio Septembris, ſed Vet. Styli, accepi: quibus quo minus illic reſponſum reponerem, tum occupationes incredibiles, tum occaſionis recte mittendi defectus vetuit. Nunc ſpero Lipſienſibus his Nundinis commodius has curari poſſe. Suſpicor denuo ad Illuſtriſs. T. Claritatem meas menſe Ianuario datas nondum appuliſſe, quanquam *Hekelius* meus iuratus fuerit recte eas curatas ab iis, quibus commendarit. Narraveram autem inter alia in iis, me recte accepiſſe *Cinelli Bellezze di Firenze*. *Ambroſii Camaldulenſ. Amatunta del Signor Canale*, *Verinum*, *Poggium*, *Gandulphum* & his adiuncta. Pro quibus omnibus ac ſingulis grates denuo ago gratiſſimas. Te valde exſpectate

re *Henricum*, nullum mihi dubium: deſiderium eius tam grande ex literis ſingulis cognoſco; & ipſemet vellem eius Editionem dudum eſſe expeditam. Doleo a me impediri carentia documenti de *Henrici* patria Septimella, an Septimellà? haereo enim & a Te certiora cognoſcere opto; & alterius *Henrici* libelli, qui per Heidelbergenſem non bonae, ut experior, fidei hominem pridem ad me miſſus erat, nec tamen adhuc redditus eſt; unde forte haurire poteram, quae iuvarent Notas, illuſtrarentque magis. Textus ad typos eſt deſcriptus, cum variis lectionibus ad oram. Noſtri Typographi filius, qui in defuncti Patris locum ſucceſsit, patre rudior, Notas marginibus apponere rogat. Mallet enim eas Textui in ſingulis paginis ſubiicere. Amplìſs. *Carpzovius* varias ut ad Notas reiiciam ſuadet, ſed me refragante, qui mallem orae additas. Charta Lipſiae nitidior, typi pulchriores, ſed qui ad votum meum typos emendet rariſsimus habetur. Noſtra charta immundior, typi obtuſiores, & emendationi ego praeeſse poſsem, & cavere ſphalmata. Quid quod & plura expectanda mihi ſunt exemplaria, ſi ipſe chartam ſuppeditavero, quam interea acquerere potero nitidiorem. Fac igitur, Illuſtriſs. Domine, ut & alterius libelli quamprimum compos evadam, ut integer prodeat *Henricus*. Occaſio aliquid Norimbergam mittendi per noſtrates mihi nunc periit; ut Lipſienſi aut Ienenſi via mittam omnino mihi opus eſt, quarum poſterior eſt ſumptuoſior. Ego hactenus nihil edidi, etſi ex Bibliothecae Lipſienſis Manuſcriptis nonnullos

los *ἀνεκδότους* deſcripſerim, & *Paulini* varias ex Cod. Vatic. expecto, ut novae curae *Paulino*, & *Gloſſarium* emendatum ſuperioribus addi queant. Bene vale Illuſtriſs. & Clariſs. Domine, & mihi favere perge &c.

Dab. Cygn. III. Kal. Octob. ſt. Iul. 1683.

Nactus nuper ſum ex auctione Bibliothecae *Heinſianae Facetum*, cum ſeptem aliis moralibus opuſculis a *Ioh. Raenerio* Lugd. 1538. editum, qui & ibid. 1505. editus erat. Incipit: *Cum nihil utilius humanae credo ſaluti*. Diverſus eſt ab eo quem *Hieremias Paduanus* laudat. Utrum horum habeas manuſcripta, doce me, & primum ſaltem verſiculum Tui deſcribe. Opus eo mihi cognito ad praefationem *Henrici* Tibi dedicandi, in qua pergo recenſere quid in *Paulini* praefatione omiſi.

EPISTOLA XIII.

TErnas una hebdomade Tuas accepi literas, datas 20. Octob. ſuperioris anni, neſcio cuius miſſu, & 22. Nov. curante *Arnoldo* noſtro, cum D. Cinelli ad Te ſchedio *αὐτογράφῳ*, eiusdemque *ἀπογράφῳ*; quibus additus erat Incerti libellus *de Virtutibus & Vitiis* ſatis elegans, & quidem magis quam prior Dialogus, ut ita de Autore *ἐπέχειν* fere habeam cauſam; quanquam non ſatis perluſtrarim. Doleo autem non fuiſſe eum *Henrici* genuinum partum, quem perpetuo laudat Collector *Florum Poetarum* anno 1490. & alio circa illa tempora anno locoque editus. Eius fragmen-

gmenta a dicto *Florilego* laudata adiungam textu cum Incerti illa Elegia, quam miſiſti. Poteſt enim *Septimellenſis* ſic eſſe, quia binis diverſi exemplaribus, ut Tuo, Cl. Vir, & Patavino, *Septimellenſis* adiunctus eſt Elegiae, etſi a nemine laudatum recorder. Deſcribo nunc ad typos & iſtum, ut duae Elegiae coniunctim excuſae & ad Te miſſae cum aliis manuſcriptis conferri queant. Proxima igitur hebdomade σὺν Θεῷ tradam noſtro Typographo, qui nunc aliis occupatur, ut prima quaque occaſione ad vos Florentiam ſpecimina mitti queant. *Appendicem ad Neapolitanam Bibliothecam* a *Spizelio* (1) nondum nactus ſum, ideoque proxime admonendus a me. *Poggium*, *Bigum*, *Verinum*, *Gandulphum* accepiſſe me aliquoties, & quidem fuſius indicavi. Doleo autem non recte meas ad Vos Florentiam perveniſſe, praeſertim 14. ſuperioris anni datas, quas *Hekelius* ſe rectiſſime curaturum ſanctiſsime receperat. De *Apollonio Collatio* (2), quae narras, valde grata fuere. Formam illius in folione, ut loquimur, an quarto editus ſit, hiſce exploro. *Ioh. Biffi* Mediolanenſis *Miracula B. Virg. Mariae ad Sixtum IV.* item *Epigrammaton liber* editus Romae 1484. in 4. 22. quaternioribus & duernione conſtans

1 *Lionardo Nicodemi: addizioni copioſe alla Biblioteca Napoletana di Niccolò Toppi. Napoli* 1683. in f.

2 *Petri Apollonii Collatini Heroicum Carmen Davidis & Goliae; Elegias, & Epigrammata edente Lazaro Auguſtino Cotta. Mediolani* 1692. in 4.

ſtans extat in Bibliotheca Paulina Lipſiae. Valde deſidero exemplar effigiei *Ambroſii* Camaldulenſis, quae uni exemplorum ad me miſsorum defuit, ut illud ſuppleri queat. Vtinam *Collatii Apollonii Faſtus*, quos nonnulli verſibus inde productis laudant, aliquando reperire daretur. *Accoltus* miſſus gratiſſimus accidet. Haec per ſpiſſiſſima negocia deproperavi: ſequentur ſuſiores, Deo dante, proxime, cum *Henrici* ſpecimine. Interim bene vale, & favorem hunc perge mihi &c.

Cygneae d. 15. Ian. ſt. Iul. 1684.

Honoratiſs. DD. Clariſs. *Cinello*, & *Protaſio Felici Salvetto* plurimam a me ſalutem.

EPISTOLA XIV.

Binas tuas una eademque hebdomade, ut 17. Aug. ſt. Vet. cum faſciculo *Chriſtiano Rieſio* neſcio cui, tradito, ſcilicet Clariſs. *Cinelli* plurimum a me ſalutationis honorificentia venerandi *Scazia quarta* (tertiam nondum vidi) *Verini Paradiſo*, & tribus aliis opuſculis. Alteris 18. Aug. cum pagellis duabus, quae exciderant e reliquis de varia Poetarum notitia, recte accepi. Quas vero pro iis, ut & quae prius accepi *Noriſio*, & *Bibliothecae Neapolitanae* additamento, agam gratias, non reperio. Θεὸς δέτοι ὄλβια δοίη. Miratus ſum maxime Tuam Illuſtrem Claritatem a Cl. *Arnoldo* noſtro *Henricum Pauperem* excuſum eſse intellexiſse, nec accepiſse exemplar; cum tamen decem a praelio calentia ſtatim ad Cl.

Spizelium, & tria ad Cl. *Burgerum* miſerim, cum meis literis ad Te curanda, additis precibus, ut quantocyus ad Te curarent. Ecce nunc quatuor alia, cum meis verſiculis nonnullis, ut & *Septimelli* aenea forma expreſsi totidem; quae an recte appulerint, vel tribus opto fieri certior. De Poetarum notitia multiplici admodum gaudeo, & milleculpas reitero gratias; ſed vellem et . . . . . notitia, qui ſuppares vel & anteriores *Henrico*, quales *Hildebertus Cenomanenſis*, *Ioh. Hantuillenſis Archithrenio*, *Geta* vel *Ampaitruo* qui Paduae eſt, *Facetus*, & inprimis eorum, quos *Hieremias Paduanus* laudat, modo quid de iis reſtet. *Paulini* varias nondum accepi; ſtatim enim id reſcripſiſſem. Poſſuntne haberi Catalogi Epiſcoporum Florentinorum? ex illis ſane, ſi adeſſent; & verum nomen τȣ *Longepres*, [Amicus meus *Georgius Matthias Koenigius*, Prof. Altdorfinus, malebat *Longipes*] & aetas Autoris certius poſsent exſculpi. *P. Apollonii Collatii Faſti* Elegiaco Carmine ſcripti, etiam a noſtratibus Theologis laudantur. Ii, ubinam, & quando excuſi fuerint, nondum exploratum teneo. Ego per integrum menſem pede ſiniſtro laboravi, crure ex lapſu laeſo admodum, nunc conſaneſcere videtur vulnus, & cicatricem velle ducere: Muſeo ſic meo uti non licuit, alta aſcendere prohibitus, ingrata ſtudiorum ceſſatione. *Pierium Valerianum* poſſideo ex edit. Baſil. 1538. & cum *Hieroglyphicis* eius in 4. Colon. 1614. & in *Deliciis Poetarum Italorum Gruteri* ex altera editione in 16. *Verini Diſtichorum* aliquot editiones habeo, ut Colonien-

nienſes 1537. apud *Gymnicum* 1560. 8. apud *Petrum Horſtium*. Lipsienſem 1538. apud *Blumium*. Aug. Vindel 1579. 8. *Maphei Vegii Carmina* habeo in *Bibl.* PP. Colon. *Antonias* eius eſt cum *Dom. Mancino*, Antuerp. 1559. 12. edita. *Pindarum de Bello Troiano*, sive autorem parvae Iliados habeo manuſcriptum; Lipſ. 1511. 1512. in 4. ibid. sine anno apud *VVolfg. Monacenſem* 4. VViteb. 1515. 4. Basileae 1541. apud *Rob. VVinter* 8. cum aliis. *Laur. Lippii Oppianum* Argent. 1534. 4. eiusd. Diſticha cum *Lud. Bigi Sacris & Satyricis* Basil. 1518. 4. *Salom. Macrini Odar.* L. 6. Lugd. apud *Gryphium* 1537. 8. *Macarii Mutii Triumphum Chriſti* in 4. cum praefatione. Abſque hac cum *Dominico Mancino*, edit. Pulmannianae *Antuerp.* 1559. 12. & cum *Fortunati Hymno de Paſſione Domini*. VVitteberg. 1513. 4. *Hier. Vidam* Lugd. apud *Seb. Gryphium* 1536. 8. Basil. 1537. 8. *Chriſtiada* cum *Sannazario*, *Paleario*, *Caſtalione &c.* Basil. apud *Oporinum* 8. Opera auctiora apud *Seb. Gryph.* 1554 16. ibid. apud *Gryphii haeredes* 1559. 16. Antuerp. 1567. 16. apud *Plantinum* 1578. 16. ibid. 1585. versiculis notatis numero, 16. Lugd. 1592. 12 Eiusdem *Scacchiam* cum Comment. *Lucae Vielii*, Argent. 1604. 8. Eiusd. *Epiſtolam ad Nic. Grudium*, cum *piis Poematis Grudii*, Antuerp. 1566. 8. &c. Gratum fuit cognoſcere primogenias editiones. Vtinam & in *Baptiſtae Mantuani* ſcriptis eaſdem cognoſcere daretur! *Franciſci Mauri Franciſciados* L. 13. Florent. 1571. 8. ſed avocor. Pag. 7. & 8. nondum ad me pervenerunt. Forte erratum fuit in numeris.

Nam

Nam ex 7. correctum eſt 9. Et cuſtos pag. 6. *Del ſeq.* initium pag. 9. monſtrat. Bene vale Illuſtris Domine, & an acceperis interea miſſa reſcribe. Mittam proxime alia exempla *Henrici*, &c.

Cygneae feſtinantiſſime d. 22. Aug. 1684. St. V.

EPISTOLA XV.

Binas Tuas literas, unas Kal. Decemb. alteras 22. Dec. ſtyli Iul. accepi. Prioribus incluſum erat Doctiſs. *Vannii* Opuſculum; & promiſſio neſcio cuius libri inſcripti, quem niſi grandis eſt, videre velim: Poſterioribus Literae Optimi & maxime Venerandi Patris *Bartholomei Beverini* (an *Teverini?* quo de velim doceri) cui & plurimam atque officioſam ſalutem, & infinitas gratias pro communicatis variis lectionibus in nonnulla *Septimellenſis* Diſticha, ex Cod. Lucenſi ſuppeditato a Nobiliſſimo Equite *Mario Florentinio*, cui item cum ſalute plurima infinitas gratias ago, facturus & in Praefatione mea mentionem honorificam horum Benefactorum, modo eorum titulos & nomina, recte ac plene cognovero. Vtinam is gloſſas ad illa Diſticha adhuc obſcura caeteras, modo adſint, exſcripſiſſet. Nam verſu 870. quid *Empicus* ſit, adhuc quaero, & v. 959. quis *Titus* ſit, (an *Livius*?) & cui vox *more* adaptanda ſit. *Samaria* cum Galliae Vrbs ſit, forte ibi egit *Henricus*, & inde no-

men traxit, e Patria poſtquam diſceſsit. Eum enim clare nominarunt *Samarienſem Hieremias Paduanus de Montagnone*, & *Thomas*, ſive *Aquinas*, ſive alius *Commentator Boetii*. Integra *Henrici* collatio utinam quam mox appelleret! Eius mitto rurſus tria exemplaria, unaque meum *Vertumnum* [1], e neſcio quo latibulo erutum; nullum enim ſupereſt exemplar aliud, modo tanti ſit, ut elegantes Tuos ſubeat Oculos. Quartus & quintus *Millenarii* nondum repererunt Typographum; ut nec ſententia: *Multos thyrſigeros, paucos eſt cernere Bacchos*: uno exametro bis millies variata. D. *Antonii Paduani* Sermones grati erunt. Initium verſuum *Faceti*, cuius aliquando mentionem feciſti, quaeſo communica, ſi is eſt, qui a praedicto *Hieremia* laudatur; inter alios enim & eius in Catalogo talium Poetarum mentionem faciam. Paduae etiam habetur, teſte *Tomaſino*, *Geta*, cuius initium valde vellem. Si coniectura me non fallit, puto eſse: *Graecorum ſtudia nimiumque diuque ſecutus*. Sed occupationes plura vetant. Bene vale, Vir Illuſtriſsime, & a me ſalve non ſine gratiis pro omnibus ad me miſſis.

Dab. Cygn. d. 29. Dec. 1684. St. Iul.

EPISTOLA XVI.

DIci non poteſt, quam exhilaratus fuerim, cum his diebus Tuas cum deſcripto *Fa-*

ce

1 *Chriſt. Daumii Vertumnus poeticus adſcitum illud Imperatorium* fiat iuſtitia, aut pereat Mundus. *Cygneae* 1646. in 8.

ceto accepi, pro quo immenſa gratiarum gargara repono. Is autor longe diverſus ab altero leoninis verſibus hexametris edito, *de moribus menſae* eſt; ſicut & a M. *Reineri Fagiſaceto*, qui incipit: *Res rerum natura parens ita concipit omnes*, & MS. in Lipſienſi Paulina Bibliotheca extat. Multa *Hieremias Paduanus* ex tuo, ut noſti, laudat; apud quem nonnulla ex manuſcripto emendari, niſi memoria fallit, poterunt. Vtinam autem Variantias *Henrici* pariter acciperem, ut tandem Opuſculum integratum prodeat. Religioſi illius Lucenſis, cui nomen *Bartholomaeo Beverino*, [an *Teverino*?] eſt, opera amplius opto frui nobis ut liceat; video enim malum exemplar eſse, cuius nonnulla loca contulit. A Patre *Papebrochio* an meas acceperis, valde ſcire geſtio. Improborum machinationes doleo multimodis rebus Tuis obſtitiſse: Sed pereant illi, bonarum mentium peſtes! Vivant Animae probae & candidae! inter quas Te principatum tenere, quotidie factis demonſtras. Syllabus novorum Scriptorum editorum edendorumque mihi pergratus fuit. Nec minus lubens amplexabor Scanziam 3. & 5. D. *Cinelli*, cui obſervantiſſimam ſalutem. Mittam proxime plura *Henrici* exempla, quae nunc ob grandiores alios faſciculos non bene licet; ſed avocor. Bene vale, Illuſtriſs. Domine, & fave &c.

Dab. Cygneae d. 24. Febr. St. V. 1686.

IO. Fridericus Hekelius *Vir pereruditus Scholam Rudolfopolitanam Comitatus Schvvarzburgici magna cum laude diu rexit, pluraque ingenii & probitatis monumenta typis expreſſa reliquit, quae in hacce Bibliotheca adſervamus, longumque eſſet recenſere.*

IO. FRIDER. HEKELII EPISTOLAE AD ANT. MAGLIABECHIVM.

EPISTOLA I.

Amorem Meſsiae !

Vir Illuſtriſſime atque Clariſsime, Domine, Patrone, ac Fautor aeſtimatiſsime.

Litteras meas cum faſciculo rerum variarum ad Illuſtriſs. Claritatem Tuam rectiſsime perlatas eſse, ex ſuaviſsimis omniſque elegantiae atque humanitatis pleniſſimis Tuis, iiſque VI. Non. Mart. ſtyl. nov. ad me datis, probe intellexi. Ante omnia autem modo incredibili ſum laetatus, quod Libelli mei viliſsimi, Potentiſſimo Hero Tuo, Muſarum Maecenati hodie praecipuo humil-

lime inſcripti, fidelissima cura Tua quam decentiſſime ſint traditi. Pro quo ſingularis Modeſtiae, Charitatiſque Chriſtianae beneficio innumeras ago gratias, etiam atque etiam orans ut laudatiſſimae velificandi promtitudinis Tuae ductu ſis facturus, quo iam laudatus Herus Tuus, quem Charites adorant, & Muſae venerantur, tenuitati meae ſemper exiſtat Clementiſſimus. Ego ſtudebo ſummopere, ut ſemper praeſtem talia, quae Vobis nequaquam ingrata ſient. Faſciculum incluſum mittit noſter *Daumius*, quem interitus atque corruptionis gladius, Deo [cui laus & gratia!] ita diſponente, intactum nobis reliquit. Vt cum Illuſtriſs. Tua Amplitudine hic Virorum optimus in annos vivat Neſtoreos, Reique publicae Litterariae, cuius optatus ſtator eſt, ſalvus felixque inſerviat, ex intima cordis abyſſo precor. *Daumianas* litteras, aeque ac meas, citius Tibi fuiſſem tranſmiſſurus, ni Saxonia noſtra ob peſtilentiam, quae Cygneos quoque graviſſime invaſit, nobis vero adhuc pepercit, Italis veſtris, aliiſque Nationibus inviſa hactenus fuerit. Faxit Deus, ut a ſaevo iſto malo porro liberi cum liberatis vivamus! Iampridem ſcripſi *Schurzfleiſchio* bene mihi noto, & verbis Tuis eius excellentiam decenter ſalutavi; ſed nil reſponſi abſtuli: adeo incumbit ſtudiis Vir ille celeberrimus, ut Amicorum optimorum quoque nonnunquam obliviſcatur. Bene vale, Virorum humaniſſime, & ex Bibliotheca veſtra Illuſtriſsima editores *Lucani*, Hiſtoricoſque Italiae lubens mihi propediem denomina.

Ra-

Raptim. Dab. Reichenbachii Variſcor. d. XXIII. Iun. A. C. M. DC. LXXXIII.

Illuſtriſsimi Nominis Tui

Cultor conſtantiſsimus
Io. Fridericus Hekelius.

EPISTOLA II.

EPiſtolam *Conſularem Henrici Noris*, ut & Partem S. II. & IV. *Bibliothecae Cinellianae* per Dom. noſtrum *Schroekium* optime accepi. Et quia mihi omnia placent, vellem ut etiam tertia eiuſdem *Bibliothecae* Parte aliquando poſſem beari. Vt gratus ſim pro viribus, & Deus, & tempus omnino dabit. Multi Eruditi noſtra in Germania modeſtiam Tuam vehementer admirantur, & ambibunt quoque favorem Tuum commodiore tempore: quem ut mihi & *Daumio* noſtro, qui Te amamus, ac veneramur candide, perpetuo ſerves, etiam atque etiam peto. Non ita pridem mortuus eſt *Thomaſius* Lipſienſium Tullius, in cuius obitum ipſae amoeniores Muſae ſalſiſsimas adhuc profundunt lacrymas. Bene vale, o inſigne inſignium Hetruſcorum decus.

Rapt. Rudolfopoli ex Athenaeo Schvvartzburgico XIIX. Oct. ſtyl. V. A. M.DC.LXXXIV.

EPISTOLA III.

DIu eſt quo nil litterarum Tuarum, quas ſemper ſexcenties, dum adventant, deoſculari ſoleo, acceperim. Cur autem hoc ſit factum, a nemine Amicorum Tuorum Germanorum hactenus explorare potui. Quanti Te Tuumque nomen inclutum ac venerandum habeo, teſtabitur illud Elogium, quo in *Notis* meis ad *Geographiam Bunoniano-Cluverianam* (1) p. 305. Te merito exornavi. Lubenter hunc Librum una cum Mappis Tibi eſſem miſſurus, ſi ſcirem quod recte ac commode is Tibi traderetur. Noſtra enim tempora adeo ſunt iniuſta atque iniqua, ut in Muſarum commercia quoque manus rapaciſsimas immittere nequaquam erubeſcant. En interea *Programmata* quaedam, quae pro Illuſtriſsimae Scholae noſtrae Provincialis Schvvarzburgicae ſtatu ſcribere inprimis mihi incumbit! Addidi & pagellas nonnullas de *Popmae differentiis*, quas auctiores & emendatiores proelo iam, ut vides, commiſi. De quibus ut cum caeteris Litteratis Florentinis Tuis ſincere, haud gravatim iudices, mihique tertiam Partem *Bibliothecae Cinellianae* praeſente pecunia redimendam, ſi fieri poteſt, procures, eſt quod de novo rogito. Hoc be-

1 *Io. Frid. Hekelii additamenta ad Philippi Cluverii Introductionem Geographicam. Lipſiae* 1688. in 4.

beneficii genus, dum vix ero, promtiſsimis meis officiis demereri pro virili ſtudebo. Vale ex voto, Virorum modeſtiſsime, & fave porro &c.

Dat. Rudolſtadii e Muſeo d. X. Octobr. ſtyl. vet. meo quippe Natalis XVI. An. M. DC. LXXXVII.

EPISTOLA IV.

QVas menſe Maii anni ſuperioris ad me dare voluiſti, XXIII. Iul. ſtyl. vet. commode accepi; & gratulor mihi merito, quod Schediaſmata mea viſa Tibi non diſplicuerint. Sic omnino eſt comparatum, ut quod Nationes exterae plerumque magnifaciunt, Patria, odii atque invidiae deteſtandae ductu, turpiter parvi atque flocci aeſtimet. Quamvis lubens fatear me minime eſſe meritum, ut nomen meum potiſſimis ac maxime terſis *Helenae Lucretiae Corneliae Epiſcopiae*, utpote cuius gratiam atque favorem mihi conciliabis, lucubrationibus ac Muſis ſit aſſociatum. Eius Carmina, ut & Partem tertiam *Bibliothecae Cinellianae*, quam magnus noſter *Fritſchius* nequaquam mihi tradi curavit, aliquando cura Tua ut videam, iterum atque iterum peto, ſanctiſſimeque promitto, me nullo ſtudio atque opera Tibi Virorum modeſtiſſimo unquam defuturum eſſe. Quae iam mitto, libenter accipies, ſimiliterque mihi denominabis locum iſtum, ubi egregia veſtra *Epiſcopia* hac tempeſtate vivat.

Nunc

Nunc totus ſum in adornando Indiculo Scriptorum quorundam Anonymorum, quos *Placcius* noſter Hamburgenſis a me denominandos publice quoque, ſicuti ex *Invitatione amica* (1), incluto Tuo nomini inprimis inſcripta, videris, anxie deſiderat. Vale, Vir Ampliſſime, omnique elogio digniſſime, & ama conſtanter &c.

Rudolſopoli d. XXVII. April. ſtyl. Vet. A. C. M.DC.LXXXIX.

EPISTOLA V.

DVm Sereniſſimus Dux Saxoniae *Chriſtianus Auguſtus*, Princeps omnem laudem atque encomium ſuperans, cum nonnullis Miniſtris ſuis in Italiam eſt profecturus, intermittere non poſſum, quin pauca ad Te ſcribam, & in ſtatum Tuum, qui ſine omni dubio adhuc felix, proſper atque exoptatus ſit, ductu obſervantiae atque amoris erga Te mei breviter inquiram. Me quod concernit, reſignavi ſponte anno ſuperiori Rudolſtadii officium meum Scholaſticum, quod id laboris plane Herculei non ſolum, ſed & inſuavis faetoris, atque ingraveſcentium morborum, im-

1 *Vinc. Placcii invitatio amica ad Ant. Magliabechium alioſque ſuper ſymbolis promiſſis partim & deſtinatis ad Anonymos & Pſeudonymos detectos & detegendos, & delineatio operis totius. Catalogus Librorum a ſe editorum. Hamburgi* 1689. in 4.

immo ſummae invidiae, quae hodie ſinceros atque eruditos Viros undique, ſed ſaepius iniuſte, premit ac peſsime perſequitur, erat vere plenum, omniumque meritorum, Chriſtianaeque charitatis proh! immemor, & iam huc Plaviae, quae laudati Ducis eſt Sedes, cum perchara *Maria* mea, ſine liberis vitam ex voto privatam ego, abſoluturus cum Deo ea omnia, quae Orbi Litterato imprimenda promiſi. Et haec eſt cauſa primaria, quum unam & alteram Profeſſionem Academicam, ad quos VVittebergae non ſolum, ſed & Holmiae Sveonum, atque Hallis Saxonum, ubi nova Academia Electoralis Brandenburgica [cuius Caput atque Cancellarius perpetuus ſolenniter eſt conſtitutus *Vitus Ludov. a Seckendorff*, inclutus ac ſumme eruditus Heros, Maecenas meus ſummus, qui litteris ſuis politis tenuitatem meam benigne quoque perſaepe eſt dignatus] eſt erecta, hactenus potuiſſem aſpirare, modeſte abnuere ac recuſare volui, non dubitans Deum meum Benignum atque Miſericordem, qui a pueritia uſque ad virilem meam aetatem neutiquam me deſervit, me in hoc meo otio, ubi magis negotioſus, ac unquam vixi, vivo nunquam deſerturum; ſed tantum cibi & potus mihi ex gratia largiturum eſſe, quantum neceſſitas, atque natura mea, quae paucis contenta perpetuo vixit, poſtulat. Quod vero a me impenſis meis hactenus eſt editum, per Ducis noſtri Saxonici Cubicularium, hominem modeſtum omniumque bonorum ſtudioſum, & ſic favore, & gratia Tua, qui bonus quoque, immo es & optimus, etiam haud

haud indignum, mitto, miſſurus plura per candidum noſtrum *Schroeckium*, ſimul ac ea publicam lucem viderint. Inter quae & charta ſit, quae vindicet & Tuam, & *Iohannis Cinelli*, Viri incomparabilis, ad quem occaſione hac commoda etiam ſum ſcripturus, famam, eamque ampliſſimam atque celeberrimam, cui Autor Dialogorum menſtruorum, qui Lipſiae Gleditſchianis ſumptibus Germanice etiamnum prodeunt, inſulſe fuit adverſus. Interea nihil charius ac gratius mihi poſſet accidere, quam ſi Scanzias, inprimis III. ut & V. & VII. *Bibliothecae Volantis Cinellianae* mihi per Amicum illum, qui Tibi has tradet litteras, iuxta promiſsa mittere, meque certiorem, Tibi ni grave, facere velles, in quot & qualibus Editionibus *Iornandes* de Regni Romanorum ſucceſsione & adminiſtratione Reipublicae per Conſules in Bibliotheca veſtra inſtructima atque eminentiſsima extet. Quae ultima vice miſi, fuit B. noſtri *Daumii Vita*, & *Gulielmi Poſtelli Barentonii de Magiſtratibus Athenienſium Liber*, Notulis atque Commentariolo meo, in quo Nominis Tui incluti mentio quoque eſt facta, virili pro parte illuſtratus, ut & nonnulla *Programmata* Scholaſtica, quae omnia rite Te accepiſſe opinor. Sed quod ultimo a Te, Patrone, per B. noſtrum *Spizelium* fideliter mihi tranſmiſſum accepi, fuit Libellus *de Bacchalium Scriptoribus*, veſtra lingua non leviter compoſitus, & manu Tua benigna pollente atque celebri notatus. Quoniam autem *Conradus Samuel Schurzfleiſchius* VVittebergenſium Hiſtoricus, Librorum quippe Helluo,

ſuo, antequam in Italiam iret, tam amabili Libro aſtute me privavit, vellem, ut unico ſaltem exemplari manu Tua clara, quam obſervantiae oſculo excipere iampridem deſideravi, notato & ſignato, me per hunc Cubicularium beares, efficereſque candide, ut Illuſtriſsimus *Cinelli* veſter, cuius eruditionem merito admiror, per eundem Hominem breviter reſponderet, *Noriſiuſque* clariſſimus Fautor mihi certus atque conſtans exiſteret. Vale, o inſignis nobilioris Litteraturae Hector! & ſalve obſervanter ec.

Plaviae Variſcor. d. XXX. Octob. ſtyl. vet. A. C. M. DC. XCII.

EPISTOLA VI.

NVnc tertia vice ad Te mitto *Apologiam* meam adverſus Dialogiſtam Thuringum, *Tenzelium*, una cum faſciculo, quem Illuſtriſſimo *Cinello* noſtro, cui & ad litteras vere humanas officiique pleniſſimas merito reſpondi, tuto atque recte, ut promiſiſti, tranſmittendum peto. Eſt enim opus vere Chriſtianum, quando alter alteri in promovendo Litterarum bonarum ſalutariumque commercio auxilio ſuo non deeſt. Obſtupui, ſteteruntque *Marone* canente, comae meae, quum legerem, quam immiti ac gravi diſciplinae, quantis calumniis, quantiſque perſecutionibus atque calamitatibus *Cinellus* noſter integer, quem mihi Patronum ſervabis conſtantiſſimum, ſtatim a pueritia atque adoleſcentia uſque

ad

ad virilem aetatem atque ſenectutem ſuam ſit ſubiectus. Adeo crudeles atque immiſericordes ſunt oſores, atque homunciones invidi, ut prius non quieſcere queant, donec eos e medio ſuſtulere, qui Dei gloriam ſtrenue promovere, ac Reipublicae Litterariae ex voto inſervire ſtudent! Quomodo autem *Apologia* mea, ac *Vita*, heu! quondam noſtri *Daumii* non ita pridem denuo tranſmiſſae Tibi, Patrone magne, placuerint, quaeſo; fac ut ſciam, videamque a *Cinello* noſtro amabili reſponſionem propediem, quam celeberrimo atque modeſtiſſimo *Lucae Scroeckio*, Auguſtanorum Dioſcoridi & Germanorum Celſo, commodiſſimo tempore ad me mittendam, ni Tibi moleſtum ac grave, potes mittere. Si Reverendi Patris *Angelici Aproſii*, Librum, ut & *Scanzias* VII. & VIII. immo, ſi poſſibile, III. quoque *Bibliothecae volantis* veſtrae, quarum in prioribus Tuis d. XXX. Iunii Styl. nov. anni huius (utinam feliciter) exeuntis elegantiſſime atque modeſtiſſime ad me ſcriptis iniecta erat mentio, *Cinellianis* litteris comites velles adiungere, rem mihi gratiſſimam faceres, egoque omni eſſem anniſurus opere, ut munus illud, ſi mihi a damno immune traderetur, munere grato atque accepto redimerem. An autem utiliſſimo *Gulielmi Poſtelli Barentonii de Magiſtratibus Athenienſium* Libro Te beare, atque exhilarare potero, ideo valde dubito, quoniam ultimum, quod ego poſſedi eiusdem libri exemplum laudatus noſter *Cinellus* per miniſtrum Ducalem illum Saxonicum, qui Tibi & faſciculum nomine meo obtulit, accepit. Si penes Bibliopolam,

qui

qui ſumptus in hunc Librum imprimendum quondam impendit, fortean nonnulla eſſent reperienda exemplaria, unum pro Te libenter eſſem empturus. Moleſte autem tuli, quod Tibi deſtinatum exemplum, idque Curſoribus Ienenſibus publicis, quos ſubleſtae fidei homines multi e Litteratis mecum non ſine magno incommodo hactenus deprehenderunt, fideliter concreditum, a manu avara, improba, furaci, ac rapaci eſt ſuppreſſum. *L. Caecil. Firmiani Lactantii de Mortibus Perſecutorum* Liber, isque cum doctiſsimis diverſorum doctorum Virorum, *Stephani* inprimis, *Baluzii*, atque *Io. Georgii Graevii*, quem meritiſsime Te laudare decuit. Notis nitide & accurate impreſſus, nec non caeteri alii, quos denominaſti, & ego quoque nuper vidi Lipſiae, Libri ob materiae raritatem ac gravitatem. ſtylique, elegantiam lectoribus cerebrum in calcaneo minime gerentibus optime ſe commendant. Ni Gallum formidabilem ac omnia vaſtantem formidarem, Libros hoſce utileis ac lepidos emere nullus intermitterem. Temporum calamitas, quae graviter premit Germaniam noſtram, perſuade Tibi, prohibet uti Bibliopolae noſtri in tam vaſta, grandia, nobilia, ac pretioſa Opera tot ſumptus non impendant. Silent ac proſtratae iacent Muſae nobiliores undique, ubi frementis ac horridi Martis tympanum, iuxta Poetae neſcio cuius verba, remugit, ac reſpondet, tubaque ſanguinea & funeſta, proh dolor! exauditur. Pro *Scanzia* v. & vi. ſupra laudatae *Bibliothecae volantis Cinellianae*, a Miniſtro Saxonico illo Ducali, quem optime noſti, qui-

que

que ſingularem modeſtiam, atque comitatem Tuam, alias mihi ac omnibus Bonis probe perſpectam ac cognitam, plenis, ut aiunt, buccis ſaepe depraedicavit, magnas ago, habeoque gratias, maiorem in modum a Te petens, ut Pomum Adami, ac quaedam ex ſeminibus iſtis, quae incluſa denominabit ſchedula, egoque ea denominavi *Cinello* quoque, ex famigeratiſsimo Romano Horto Triumfettiano, pro ſingulari Patrono, talia lubenter ſoluturo, mihi, ſi aliter poteſt haud incommode fieri, procurare, mihique inclutum ac maxime reverenda dignitate Virum *Heinricum de Noris* Patronum certum velles conciliare. Pancratice vale, o Patronorum optime, & ſalve plurimum a *Daumii* Conſanguineo *Io. Andrea Gleichio*, Eccleſiae Torgenſis V. D. Miniſtro ſumme fideli atque vigilante, qui ad Te quoque ſcribere firmiter ſibi propoſuit.

Scrib. Plaviae Variſcorum d. XXIIX. Decembr. A. M.DC.XCIII.

EPISTOLA VII.

NOn dubito, quin ea omnia recte ac commode acceperis, quae hactenus ad Te non una ſaltem, ſed & altera, atque diverſa vice miſi. Inter quae inprimis fuit *Ioannis Gerſonis* Cancellarii Pariſienſis *Donatus Moralizatus*, qui an gratus atque acceptus iſte Tibi fuerit, ideo ſum dubius, quoniam hunc *Donatum* notis meis pro virili illuſtravi, & purgavi eum ab eorum opinionibus, quas Gens

Ve-

Veſtra doctiſsima ac perantiqua defendere annititur. Quod autem feci hocce in negotio, feci modeſte & ſine omni cavillatione, quam ideo deteſtandam arbitror, quod ipſius Dei Verbo, ac Chriſtianae Charitati monſtrum illud vehementer eſt adverſum, inſtar triformis Chimaerae, nil aliud, quam torvos atque frendenteis Leones, petulcas Capras, ac venenoſas ſerpentes, ſive Dracones horribiles, proh dolor! undique generans. Ego annotavi atque ſcripſi talia, quae ipſa Scriptura Sacra, atque noſtra Religio, immo & Conſcientia mea annotare ac ſcribere mihi ſerio imperarunt, ſicuti diligenter, ac ſedule facta iſtius Libelli perlectione, erit videndum. Nunc mitto & *Gulielmi Poſtelli Barentonii de Magiſtratibus Athenienſium Librum*, Commentariolo meo, Notiſque marginalibus auctum, quem ſaepe deſideraſti. Quis exemplum antea miſſum cum litteris & aliis munuſculis chartaceis intercepерit, experiri hactenus non potui. Dolendum, ac lacrimis quaſi ſanguineis vere eſt deplorandum, quod Curſores noſtri ferme omnes hodie adeo ſunt infideles, iniuſti, fallaces atque aridi, ut rapere cum primis ea ſtudeant, quae Eruditis rite afferenda iis ſtudioſe committuntur. Ego interea ab Illuſtriſſima Tua Excellentia nuper accepi Scanzias VII. & VIII. *Bibliothecae volantis Cinellianae*, una cum duabus litteris, quarum unae VII. Novembr. anni ſuperioris perſcriptae mihi indicabant Te a *Gronovio*, *Mabillono*, *Meibomio*, atque *Papebrochio*, nobilioribus Litteraturae Hectoribus iſtis ſtrenuis, aliiſque Viris undique celebratiſſimis eſſe laudatum.

Et quidem non immerito, quoniam ob eruditionem ſummam de Illuſtriſsimo atque famigeratiſsimo Nomine Tuo *Henningus* meus *VVittenius*, Livoniorum Orator praeſtantiſsimus, in ἐπιμέτρῳ *Diarii Biographici* ſui Anagrammatice, unico b. addito, ingenioſe ſic ſcribit: *Is unus Bibliotheca magna*. Caetera, quae ſcire aves, alio tempore, cum Deo, lubenter ſum relaturus, ſemperque eo elaboraturus, ut deſideriis Tuis ex voto ſatisfaciam. Modo fac benigne, ut nuper commendatus *Gleichius*, a quo iam litteras, & *Vbiſeri* (1) Carmen Illuſtriſsimis Tuo vel *Norisiano* Nominibus humiliter, ut vidi, inſcriptum nanciſceris, favore Tuo candido inpoſterum fruatur, egoque *Scanziam* III. ſupranominatae Bibliothecae Volantis amantiſsimi Cinellii noſtri, quem amanter atque officioſe ſaluto, aliquando tandem videam. Si cognatum meum *Gleichium* ulla reſponſione fortean eſſes, Patrone, dignaturus, illam ferendi datur heic occaſio. Vale & ſalve ab Illuſtriſsimae Excellentiae Tuae &c.

Plaviae Variſcor. d. XXIIX. April. A. poſt Partum Virginis M.DC.XCIV.

EPI-

1 *Micheae Vbiſeri Carmen de Navali Chriſtianorum ad Echinadas olim parta Victoria, cum adnotationibus Io. Andr. Gleich, cuius accedit diſputatio peculiaris de Navigatione Veterum; & inſignioribus quibusdam Claſſibus. Torgae Typis Io. Zachar. Hempi* in 4.

EPISTOLA VIII.

DEpulſo morbo nunc multos ſalvus in annos
Vivas! Te Iovae Gratia plena beet!

Hoc eſt breve votum meum, quod pro recuperata valetudine Tua ſerio fundere volui, qui graviter Te aegrotaſſe, cum ignariſsimis ſcivi. Nec dubito, quin Deus Benigniſsimus hocce non ſolum, ſed innumerabilia Eruditorum alia quoque vota ex gratia ſit exauditurus, Tibique vireis largiturus, ut in Neſtorios annos vivere, ac Potentiſsimo Hero Tuo, cuius Serenitati commodiſsima in occaſione tenuitatem meam ulterius humillime commendabis, immo univerſo Litteratorum Orbi, cuius es Phoebus perſplendidus, diutius prodeſſe poſsis. Nunc ad Tuas litteras, d. XXX. Ianuar. ante biennium, & XII. Nov. nec non XIV. Decembr. anni nuper praeteriti amantiſſime atque benigniſsime ſcriptas. Ante omnia autem inveni in illis accuratiſsimam variorum librorum a celeberrimis Viris hactenus editorum denominationem, hanc ob cauſam mihi apprime gratam, quod tales libri noſtra in Variſcia, ubi vere docti ac litterati Viri, perſuade Tibi, rari ſunt, nunquam venales proſtant, & ſic noſtros oculos, proh dolor! ſubterfugiunt. Gothae in Thuringia, ubi *Tenzelius* Dialogos ſuos menſtruos, cavillationibus atque calumniis pleniſſimos adhuc compilat, imprimuntur *Biblia Critica*; quorum contenta incluſus indicabit Tibi catalogus.

Ego mox prelo committam quinque prolixas Epiſtolas Latinas de tot diverſis ac raris Nummis, quos pro tenuitate ingenii atque iudicii mei, quod non peracre atque politum cenſeo, hactenus examinavi. Si typis iſtae exſcriptae erunt publicis, diligens curabo ut per Celeberrimum atque Excellentiſſimum *Lucam* noſtrum *Schroeckium*, cuius quippe modeſtia atque fidelitas in hoc velificandi ſtudio valde praedicanda eſt, Tibi tranſmittantur. Vltima vice miſi per eundem *Schroeckium*, ſine litteris quidem, Manipulum primum Epiſtolar. MSS. Virorum Illuſtrium (1) diverſae Gentis, Nationis, atque Religionis, quas ex ipſis αὐτογράφοις, quorum, ut & multorum aliorum, ego ipſe poſſeſſor ſum, propter illuſtrandam variarum rerum utilium Hiſtoriam ideo promiſcue edere volui, modo ut tali ratione publicatae, eo felicius atque optatius emptores ſuos reperirent, quam ſi Theologicae a Medicis, Medicae a Philologicis, & hae a mixtis eſſent ſeparatim editae. Cum litteris autem iampridem ſunt miſſi per Auguſtanos notiſſimos duo grandes faſciculi, in quorum uno praeter *Poſtellum* meum (2), & *B. Daumii* Vitam, per Epiſtolium Latinum ad *Ioachimum Fellerum*, nunc inter Coelites quoque degentem, virili pro parte a me delineatam

1 *Manipulus primus Epiſtolarum ſingularium a Viris Illuſtribus ad diverſos diverſo tempore ſcriptarum, edente Io. Frid Hekelio. Plaviae Variſcorum* 1695. in 8.

2 *Gul. Poſtelli de Magiſtratibus Athenienſium liber, notulis atque commentariolo illuſtratus a Io. Frid. Hekelio. Lipſiae* 1691. in 8.

tam (quod utrumque tertio tunc miſſum erat) fuere & litterae, & faſciculi *Io. Andreae Gleichii* Verbi Divini Praeconis Torgenſis vigilantiſſimi; Viri modeſtiſſimi, & Illuſtriſſimae Excellentiae Tuae admiratoris egregii, quos Tuo & *Noriſiano* incomparabilibus, nobiſque amabilibus nominibus, cum elegantiſſimo *Micheae Vbiſeri de Navali Chriſtianorum ad Echinadas olim parta Victoria* Carmine non ſine cura inſcripſerat. Quoniam autem plane nihil de his omnibus ſcripſiſti, & *Daumianam Vitam*, cuius exemplar ultimum cum Icone iam mitto, cum *Poſtellö*, quem alio tempore, ſi interea ob latorum incuriam atque negligentiam hodie proh! valde communem, non adventaverit, ſum miſſurus, denuo poſtulaſti, haec etiam Te non accepiſſe, quod mihi eſſet aegerrime, opinor. En! interibi, quod *Gleichius* meus (a quo olim ad Illuſtriſſimum *Cinelli* noſtrum, quem plurimum ſalvere, & ab eo reſponſionem nomine noſtro petere peto, etiam faſciculus, me rite curante, miſſus eſt) de novo Tibi mittit, ut ei, quod *Daumii* & meus conſanguineus eſt, breviter ſaltem reſpondeas, tuamque reſponſionem cum *Scanzia* VII. & VIII. *Bibliothecae volantis Cinellianae* pro Patrono quodam, etiam Te magni aeſtimante, ad me fideliter, ni Tibi grave, mitti cures, ob noſtram amicitiam atque neceſſitudinem, quae hactenus firma ac conſtans fuit, & procul omni dubio talis ſemper manebit, Te oro, immo obſecro. Scripſi etiam, uti videbis, ad ſumme Venerandum atque Litteratiſſimum Patrem *Benedictum Bacchini*, Eiuſque Illuſtri Reverent-

tiae debitas egi gratias, quod tenuitatem meam, aeque ac vos Italos Eruditos, modeſtos atque claros, contra malitioſas malitioſi *Tenzelii* cavillationes diligenter defendere voluit. Verum enim vero, quoniam ignoro quo loci hic Pater Venerabilis hac tempeſtate commoratur, iterum peto, & rogo, ut litteras & faſciculum meum Ei recte tranſmittere, libenterque, ſicuti potes facile, efficere velis, ut Doctiſſimus Pater iſte benigniſſima ſua dignetur me reſponſione. Vbi autem *Bacchini* cum honoratiſſimis Collegiis ſuis, utpote quorum nomina etiam ſcire aveo, vivat, Tu probe me docere potes. Libros iſtos, quos ἄτεκνος vendere mecum conſtitui, denominabit Tibi Catalogus meus heic impreſſus: cuius Claſſem primam, cum accuratiſſima omnino pretioſi ac ſumme venerabilis cuiusdam *Pſalterii Latini* membranei, quod ego ſolus in univerſo Terrarum Orbe poſſideo, deſcriptione Tibi etiam mittere mihi non diſplicuit. *Henricus Septimellenſis*, alias *Samarienſis*, & vulgo *Pauper* cognominatus, ſine Titulo, & Praefatione, ut & ſine denominatione Poetarum a *Scaligero* atque *Gyraldo* omiſſorum & a *Daumio* promiſſorum, inter amicos Daumianos ſaltem nonnullos adhuc circumfertur; & *Daumio* noſtro mortuo, nemo in his oris invenietur, qui utilem hunc Poetam praefatione exornet, niſi ego id facio, & *Septimellenſem* denuo inprimi curo. Tu autem, Patrone magne, ut valeas athletice cura, mihique favere non deſine. Ego Divinae protectioni ſerio Te commendans certo permanebo &c.

Plaviae d. XII. Febr. A. CHR. M DC.XCV.

PRO

PRO MEMORIA

Ad Illuſtriſſimum Dn.

ANTON. MAGLIABECHIVM

FLORENTINORVM

Mecenatem, & Italorum Apollinem.

EX Bibliotheca Palatina vetere penes me ſunt nonnulla rariora, ac cariora membranea ſcripta, auguſtiſſimis Bibliothecis, qualis eſt Florentina veſtra, minime indigna, inter quae inprimis *Pſalterium* eſt *Latinum*, in Membrana ſolida multis aureis litteris, iiſque varia ac diverſa forma & facie exornatis, curioſe ac ſtudioſe exaratum, cui interiecta univerſa Salvatoris noſtri CHRISTI IESV, Hiſtoria, ratione Eiusdem Nativitatis, Feſti Purificationis Mariae, Paſſionis diverſorum Actuum, Reſurrectionis, Aſcenſionis ad Coelos, ſeſsionis ad dextram Dei Patris, atque effuſionis Spiritus Sancti, per Icones auro ſolido, quali olim Altaria ſunt obducta, obductas. In frontiſpicio huius Pſalterii apparet Calendarium Romanum, cum zodiaco, ac duodecim Apoſtolis ſolide inauratis; ſed tamen, quod aegre eſt mihi, ἀκέφαλον; deeſt enim Menſis Ianuarius cum Petro Apoſtolorum Coryphaeo, quem ornatum huic Libro fortaſsis privatum ab homine doctrinae Anti-

quitatum prorſus rudi atque ignaro arbitror. In Calce, praeter nonnulla Eccleſiae Chriſtianae ſymbola, legere licet Litania, nonnullis Sanctis utriuſque ſexus, iiſque auro obductis, 95. circumſepta atque vallata. Habet autem hic Liber folia CLIV. ea longitudine atque latitudine, quam charta, in quam haec conjecta ſunt exhibet. Olim a diverſis Heroibus atque Magnatibus, *Alexandro* nempe VII. cum Nuncius eſſet Apoſtolicus, & in Germania ageret, *Fabiuſque* tunc diceretur *Chiſius*, porro a *Friderico VVilhelmo* Electore Brandenburgico, & *Auguſto* Duce Brunſvicenſi & Luneburgenſi, immo & *Schelſtratio* atque *Lambecio*, Antiquitatum indagatoribus, cum viverent, ſolertibus atque indefeſsis, *Pſalterium* hocce anxie eſt quaeſitum, ſed nuſpiam inventum. Multi adhuc in Patria, & extra eam ſiſtunt ſe amaſii, qui Phyllida hanc ambiunt, & de hac Helena videntur digladiaturi. Si Potentiſsimus atque Sereniſsimus Herus Tuus Librum hunc unice rarum, & Eccleſiae Romano Catholicae multis ex cauſis oppido profuturum, triginta duobus aureis nummis (tot enim hoc *Pſalterium* olim a Iudaeo quodam divite Haſsiaco, qui cum multis aliis libris, quorum nonnullorum ego quoque tunc particeps ſum factus, ex Bibliotheca Palatina vetere, Heidelberga in Bello Germano Svecico expugnata, a *Parei* Bibliothecarii Haeredibus illud ſe accepiſſe iure iurando aſſeverabat, Francofurti ad Maenum redemi) eſſet redempturus, & per Mercatorem quendam certum & honeſtum, ſive is Auguſtanus, ſive Noribergenſis, ſive quod mallem Lipſienſis ſit,

ſol-

ſolvi clementer curaturus, Potentiſſimam Sereniatem Eius per certum Virum, qui mihi ſtatutum pretium eſſet ſoluturus, prae caeteris eo humillime atque lubentiſsime eſſem exhilaraturus. Vt ad vos mitteretur Liber iſte tuto ac fideliter, vel Illuſtriſſimus *Schroeckius*, vel Excellentiſsimus *Menkenius*, forte eſsent benigne curaturi. Ego varias atque diverſas in Germania Bibliothecas publicas; Altdorfinam nempe, Colonienſem, Brandenburgicam, Dresdenſem, Fuldenſem, Guelpherbytanam, Ienenſem, utramque Lipſienſem, Academicam nimirum, atque Senatoriam, Noribergenſem, Viennenſem, VVittebergenſem atque plures alias ſummo cum ſtudio perluſtravi, nec in ulla inveni talem Membranam, tot Iconibus ac litteris auro antiquo ac ſolido obductis, qualis haec eſt mea, ſplendentem atque coruſcam. Breviter, ut vino vendibili non opus ſuſpenſa eſt hedera, ſic Liber hic, ob antiquitatem atque elegantiam ſemetipſum commendans, nulla commendatione atque praeconio indiget.

Scripſit hoc Plaviae Io. Fridericus Hekelius d. 12. Febr. A. 1695. qui & nonnulla alia rara, quae ſolus poſſidet, huic Membranae ſubiectiſſime poſset & vellet addere.

EPISTOLA IX.

HActenus a Te binas accepi ſuaves atque iucundas litteras, quarum priores reſponſo debito iampridem dignari voluiſſem, ni

ni pede ſiniſtro ex caſu improviſo laboraſſem; & quidem adeo graviter, ut per aliquot ſeptimanarum ſpatia me clinicum eſſe oportuerit. Nunc Divina Gratia atque Benignitate, proſperiore & commodiore utens valetudine, merito ad Te ſcribo, & gratias ago maximas, quod conſtans mihi fautor es, & *Gleichium* noſtrum candidum benigna ac grata reſponſione beare voluiſti. Quae *Gleichius* iam mittit, videbis, ſi meum aperueris faſciculum. Quod ego venerando P. *Bacchini*, & experientiſſimo *Cinelli* mitto, pro more curabis ſedulo, ut unicuique ſuum recte transmittatur, mihique laudatus *Bacchini*, & *Ramazzini*, immo & *Noriſius*, vel alii Romani atque Neapolitani Polyhiſtores, Te commendatore pollente, faventiſsimi exiſtant atque amiciſsimi. Exteros enim Amicos, eoſque veros & candidos, ſupra omne aurum, & ſupra omnes gemmas, immo nonnunquam fratre vicino longe fideliores eſſe, ſerio puto & arbitror. Ceterum

Paterna Iovae Gratia,
Roſulenta Chriſti Purpura,
Sancti Halitus Energia
Boni Angeli Cuſtodia
Clemens Crucis Moleſtia,
Illaeſa conſcientia,
Honeſtae Famae Gloria,
Mea ſunt beata Haeredia.

Nunc totus ſum, ut heu! quondam noſtri *Daumii Epiſtolae Latinae & Germanicae* per multos annos ad me exaratae luci quamprimum dentur publice. Quae ſi eam viderint, eo laborabo, ut prae caeteris Tu quoque

que eas videas, quoniam in iis frequens ac crebra modeſtiſsimi & Celeberrimi Nominis Tui mentio eſt facta. Hactenus ego nihil excudi iuſsi, praeter Iobi *Cachomili Elegiam de Internecino Caini in Abelem Odio*, cuius trina exempla heic habe, unum pro Te, alterum pro *Noriſii*, & tertium *Ramazzini* venerabilibus dignitatibus. *Bacchini*, & *Cinelli* etiam tranſmiſſa ſunt exemplaria. Baſilice vale, Vir omni honore atque ſalute digniſsime, & res tuas ulterius gere optime, &c.

Dab. inter adventantium Amicorum ſtrepitus d. IV. Auguſti Ann. M. DC. XCV.

EPISTOLA X.

BInas a Te hactenus, cum ſilui, litteras accepi, quarum alterae anno ſuperiore ſunt ſcriptae, & quidem d. V. Iunii ſtyli Gregoriani; alterae autem d. II. Februarii anni huius currentis. Silentii mei cauſa fuit, venerandi *Gleichii* officii ſui mutatio, & mox ſubſequentis periculoſi itineris in Pannoniam cum Electore Saxonico ſuſceptio, de qua is litteris ſuis, quas incluſas videbis, ſine omni dubio aget, & ego prolixe de utraque poſſem agere, ſi res non eſſet ſupervacanea, & otium mihi hac tempeſtate ſuppeteret. Mitto interim iam laudati *Gleichii*

1 *Iobi Cachomili Elegia de Abele & Caino, edente Io. Frid. Hekelio. Plaviae Variſc.* 1695. in 4.

ebii conſtantis noſtri Amici iuſſu, non ſo-
lum pro Te, ſed & pro Patre modeſtiſſimo
Benedicto Bacchino, atque *Cinello* Nobili *Epi-
ſtolas Daumianas* (1) iampridem promiſſas,
quibus adieci pro unoquoque veſtrum varia
Schediaſmata, exceptis Peiskeriano & meo
latino Prophetico, acerbiſsimae Ieſu Chriſti
Paſsioni Sacro (2) Carminibus, quae Tu, Pa-
trone, ſolus accepiſti, certo ſperans, Te
meos hoſce faſciculos recte curaturum eſſe,
ut exoptata reſponſio a nobiliſsima Amico-
rum biga iſta, per Inclutum, ac valde in
hac Chriſtiana velificandi promptitudine beni-
gnum noſtrum *Schroeckium* nobis afferatur.
Henrico Noriſio Cardinali Eminentiſsimo, etiam
viliſsimas has Epiſtolas Romam humiliter eſ-
ſem miſsurus, ſi ſcirem, quod eius ſumma
dignitas, utpote quam edecumata eruditio,
plurima virtus, ac ſingularis variarum re-
rum ſcientia aequiſsime evexit, opuſculum
hoc non ſperneret. In luce enim meridiana
eſt poſitum quod multi, quos inprimis ſpi-
ritus fanaticus apud nos Germanos multis lu-
dibrio ducit, a novis honoribus, qui arte
& virtute nequaquam ſunt profecti, plerum-
que inſoleſcere ſolent. Et rarentiſsima ſui
atque Amicorum, immo clientum agnitio eſt,
ubi immeriti, atque indigni honoris faſtui
quiſpiam miſerorum homunculorum tumeſcit.
Quod etiam Reverendo noſtro *Bacchino* nu-
per

1 *Chriſt. Daumii Epiſtolae latinae ad Io. Frid. Hekelium ſcriptae. Tagae* 1695. in 8.

2 *Io. Frid. Hekelii Ieſus patiens Virgiliani Carminis flore conveſtitus. Dreſdae* 1679. in 4.

per tranſcripſi : Inter Autores cariſsimos , quos nuper apud Gentem veſtram impreſſos retuliſti , placet mihi optime *Nicolai Antonii Bibliotheca Hiſpania vetus* in folio, quam ſi aliter apud nos venalis proſtrabit, ideo ſum empturus, quoniam Librum utilem de eadem materia, apud *Marnium* & *Aubrios* Francof. ad Moenum anno huius ſeculi VIII. in forma quarta longa excuſum, ego adhuc poſsideo. In Germania nihil ferme magni momenti hactenus eſt publicatum, quam nuperrimis nundinis vernalibus Francofurtenſibus *Critica Sacra Londinenſia* , & *D. Chryſoſtomi Opera omnia Graeco-Latina apud Balt. Chriſt. VVuſtium*, qui horum Librorum editiones in ſingulari Scheda quadam maxime commendat. Bene vale, o Muſarum ſuaviorum, & meum pectus ſuaviſsimum! & *Scanzias Cinellianas* III. IX. XII. e XIII. (hae enim adhuc deſunt mihi) ut promiſiſti, mecum communica, immo mihi crede me ſemper futurum &c.

Oelſnizii inter occupationes non unas dat. d. XXI. Iunii Ann. poſt Partum Virginis Mariae M. DC. XCVII.

RVD. IAC.
CAMERARII
EPISTOLAE
AD ANT. MAGLIABECHIVM.

EPISTOLA I.

Vir Illuſtriſſime atque Eruditiſſime.

DIſceſsi equidem nuper, nimis quam cito privatus converſatione Tua gratiſsima; at remanſit uſque, & per totum iter me comitata ſuit recens ſummae Tuae humanitatis atque eruditionis memoria, ut tot beneficiorum cumulo nos obſtrictos detinueris verius quam dimiſeris. Conſolabatur interim Tua me benevolentia, qua literis Te compellandi mihi conceſsiſti licentiam, de qua tot in Literato Orbe ſibi gratulantur Viri celeberrimi, ut merito ego levibus hiſce graviſsima Tua negotia interpellare religioni duxerim, donec Tua humanitate fretus, & promiſsi mei memor id audaciae ſumerem,

Theſes Medicas quas in Academia Patria quondam publico examini propoſui, ſimul tranſmittendi. Siſtunt experimentum Anatomicum novum, necdum Scriptoribus multis memoratum. Concurrit ad Te, Vir Illuſtriſsime, quicquid novi meditatur tota Reſp. Literaria; & hiſce ergo pagellis, ſi digna iudicaveris, in Bibliotheca inſtructiſsima concedas angulum. Elaboratae ſunt a tenuitate mea, quae lubens agnoſcit, quam curta ipſi ſit ob iuveniles adhuc annos, in arduo tali argumento ſupellex; hinc ſolido Tuo, Doctorumque iudicio ſubmitto, a quibus doceri meliora gloriae mihi duxero. Adiunxiſſem exemplar cum mei commendatione pro Illuſtriſsimo Domino *Cinellio* eruditiſsimo opuſculorum collectore, niſi conſumptis omnibus in itinere hactenus meo exemplaribus, id reſervandum mihi foret ad reditum uſque in Patriam, unde cum aliis quae occurrent novis, ſi grata fore percepero, tranſmittam. Meditor poſt aliquot ab hinc ſeptimanas diſceſſum, & tranſibo per Auguſtam, unde ſi quid ad amicos in Germania, ad Exc. Dom. D. *Schrockium* mittere animus ſit, obſequia mea offero promtiſsima. Vale igitur Vir Illuſtriſsime, & favoris Tui patrocinio me porro proſequi ne dedignare, certus me permanſurum.

Illuſtriſsimi Tui Nominis

Patavii die 24. Aprilis 1687.

Devotum Cultorem

Rudolph. Iacobum Camerarium,

Tubing. Med. Licent.

EPI-

EPISTOLA II.

Literas Tuas Patavium mihi miſsas in Patria demum redux accepi, maxime gaviſus favorem Tuum erga me immeritum uſque continuare. Literas iſtis incluſas Exc. *Schrockio*, & *VVendelio* miſi, ipſaſque rite traditas fuiſse ex reſponſoriis Prioris percepi. Doleo valde, quod minus deſiderio Tuo ſatisfacere valeam in obtinendis tractatibus a *Vergerio* editis, illorum enim ne unicum quidem exemplar apud Bibliopolas noſtros ſupereſt, eoſque adeo fruſtra quaeſivi, donec Exc. D. D *Pregizerus* Profeſsor in Illuſtri, quod hic eſt Collegio, quondam penes ſe eſse ſignificaret, & hac occaſione ad Te, Vir Illuſtriſsime, literas exaraturum promitteret; ſunt autem illi *Retractatio* ipſius in Lingua Germanica, & *Oratio ad Sigiſmundum Poloniae Regem*. Cum de Tua humanitate mihi conſtet, ipſum, fateor, quam maxime ad Literarium commercium tecum inchoandum incitavi, eodemque fretus favore, adiunxi hiſce literis Programma cum gradum Doctoris in Medicina capeſserem excuſum, ſubmiſse rogitans, ut favore quo coepiſti, me proſequi non dedigneris, certus me permanſurum &c.

Tubingae a. 12. Octobris 1687.

EPISTOLA III.

VEl tandem venerabundi cultus teſtes iterum exarare debui, confiſus maxime in favore Tuo, quo conſtanter adhuc me proſequi dignaris, quemque in literis ad D. D. *Pregizerum* datis, ex faventiſsima ſalutatione tam iucundum ac gratum erat percipere. Offerre autem una hac vice audeo levem quendam ingenii mei foetum, *Diſſertationem* incluſam *Botanicam* [1], qua nuper conſtitutus Profeſsor Medicinae, & Praefectus Horti Medici publici in patria hac Academia, profeſſionis eius feci initium. Fructum ſane maturum, & qui ad guſtum ſit delicati huius ſeculi inibi offerre, aut promittere non auſim, & quis forte a Iuvene in aetatis vere id poſcet? Vel floſculos ſaepius iuvat legiſſe, dum maiora & meliora ſperamus olim obtinenda. Vt aliarum reſpectu regionum Italia Hortus eſt, ita Academici Horti Publici in ea undiquaque celebratiſsimi ſpectantium ſtuporem excitare ſolent. Sereniſsimi Magni Ducis Piſanus, a Patavino antiquiſsimus, Praefectorum claritate, contentarum Plantarum copia, atque varietate, nulli hactenus ceſsit. Non tam felici mihi licuit eſse in

1 *Rud. Iac. Camerarii Diſſertatio inauguralis de Plantis vernis, reſpondente Elia Camerario Tubingenſi. Tubingae excudebat Martinus Rommeius* 1688. in 4.

in Itinere meo Italico Piſas accedendi; hinc Tua, Vir Celeberrime, qui Bono publico natus es, ope, tam Praefecti, quam Horti notitiam me obtenturum ſperare liceat; neſcio an tam audaci quoque liceat rogare rariora quaedam ſemina? Quae penes me & hiſce in regionibus occurrunt, lubens viciſsim communicarem. De caetero, quod literas hic loci attinet, optarem aliam, quam per Poſtam occaſionem; ſpes enim eſset, quaedam tranſmitti poſse, quae forte non prorſus ingrata forent. Ex Theologicis prodierunt hic nuper *Diſſertationes* quaedam Autore D. *Haeberlino* Doct. & Prof. *de Quiete Animae*, *de Chiliaſmo Modernorum*, *&c.* In Philoſophia *Tractatus de Iuramentis*, *& de Conſcientia*, ubi fuſius de probaliſmo Autore *Iamgero* Phil. Moral. Profeſsore; *Tabulae* item *ſynopticae in Satyricos Latinorum*, *Horatium*, *Iuvenalem*, *Perſium*, Autore *Caldenbachio* Eloquentiae Profeſs. ſingula haec commodiori occaſioni reſervare cogor; interim ſubmiſse Deum T. O. M. pro Tua, Vir Illuſtriſsime, incolumitate veneratus, Tuo me favori enixe commendo, permanſurus &c.

Tubingae 6. Maii 1688.

Profeſsor Graecae Linguae Dom. *Oſiander* Affinis meus meditatur novam *Thucididis* editionem, Tua procul dubio, Vir Illuſtriſs. ſi rogare licet, communicatione multo futuram perfectiorem.

EPISTOLA IV.

CVm perſonam, quam, Vir Celeberrime, ſuſtines, attentius conſidero, centrum Literati Orbis dici poſse videris. Concentrantur rare in Te radii, ideſt tendit ad Te quicquid paſsim curioſi in lucem prodit, a Te viciſsim dimanat uberrime. Nulla itaque verborum ambage, aut prolixa excuſatione mihi opus eſse videtur, dum *Epiſtolam* hanc *Botanicam de ſexu Plantarum* Tibi offero. Fateor, excitavit me tum priſtina mea obligatio, qua pro humanitate & benevolentia mihi quondam demonſtratis obſtringor, tum ſpes obtinendi ſcopum, quem ipſa Epiſtola intendi, num Doctoribus probetur, vel reprobetur praetenſus iſte ſexus vegetabilium, cognoſcere. Hic loci equidem prae armorum ſtrepitu vix audimus famam eruditam; liceat ergo quaerere, nihil ne novi in hac Phyſico-Medica Botanica a veſtris per Italiam Viris doctiſsimis publico fuerit communicatum? Quid enim niſi curioſa ſperare a Viris Acutiſsimis. Nec accidere quid mihi poſset gratius, quam a Te diſcere, quid ipſis de ſexu iſto videatur: ſi inſuper unum, & alterum ſemen rarius pro Horto meo ſub climate aſpero mihi impetrare poſses, beneficia cumulares. Vides, Vir Celeberrime, audaciae ſatis mihi eſse in petendo, modo ſit & veniae ſatis; quod a depraedicata Tua humanitate ſperare aequum eſt? Plura non addo,

niſi

niſi votum pro Tua incolumitate & proſperitate, ut porro creſcat occulto velut arbor aevo fama non marceſcibilis. Vale.

Tubingae die 20. Decembris 1694.

EPISTOLA V.

ERubui cum novo liberalitatis Tuae, Celeberrime Antoni, munere beatus, animo recogitarem nihil dignum curioſitate Tua a me poſse reponi. Nec tamen ſilere diutius fas erat, cum vel reſcribendum modo eſset, accepiſse me tam Ill. *Mandoſii Theatrum Archiatrorum*, quam diligentiſsimi *Cinelli Bibliothecam Volantem*, & proin agendae eſsent gratiae quam maximae. Non poſsum non, dum horum memini, quaerere an *Lucae Tozzi Anima Mundi*, cuius *Mandoſius* pag. 151. mentionem facit, publicam lucem nondum viderit? plane enim curioſum tractatum mihi promitto. Obligabimur quoque nos Medici & Botanici D. *Cinello*, aut curioſorum cuicunque, qui ſcilicet novum remedium Antidyſentericum nova ex patrio ſolo luce illuſtrare potuerit. Ego quidem ne plane inanes ad Te venirent meae literae, adiunxi Diſsertationem medicam ſub meo praeſidio nuper habitam, veſtratium curioſorum hoc ipſo ſubmiſsam iudicio acerrimo. De caetero applaudo doctiſsimo Autori carminis in honorem Tui divulgati. Applaudimus, inquam, nos exteri, & ut porro Rem Literariam egregie promovere poſsis, cum perenni Tui

Nominis Fama, Meritiſsime Polyhiſtor, conſtantes corporis animique vires cum omnigena proſperitate a Deo datore omnis boni apprecamur! Ita vale, *Antoni* humaniſsime, & me ama! &c.

Tubingae d. ult. April. An. 1698.

EPISTOLA VI.

ANtiquum obtinens, Humaniſsime *Antoni*, & de commercio Literatorum bene mereri non ceſsas. Accepi quas Tuae liberalitati debeo utramque, & D. *Ramazzini*, & D. *Torti* epiſtolam, & agnoſco Virorum Clariſsimorum iunctam eruditioni humanitatem, quam omni modo demereri mihi equum foret, modo & potis eſsem. Occaſione autem illarum de *Ephemeridibus* meis *Meteorologicis* (x) iterum cogitare coepi, proin cum hoc ipſo anno quadriennium rurſus compleatur, ſpecimen unius menſis, reformati quidem, Illuſtri *Celſo* Praeſidi Noſtro Ampliſsimo obtuli, iudicium ipſius deſuper exquirens, pergendum ne in opere, an vero deſiſtendum. Adiungo his ſimile exemplar, ut Tuam quoque experiar cenſuram; &, cum meliora non ſuppetant, *Diſſertationem Academicam de Potu Aquarum ardentium* munuſculi chartacei loco addo. Caeterum *Vergeriana* quae petis ſcripta, rara apud nos, nec niſi in Bibliothecis non venalia viſuntur. Hactenus igitur deſiderio Tuo ſatisfacere non poſsum, memor tamen

ero

x *Rud. Iac. Camerarii Ephemerides Meteorologicae Tubingenſes ab anno* 1691. *ad* 1694. *&c. Auguſtae Vindelic.* 1696. in 4.

ero in poſterum. Sub proelis noſtris modo ludant *Matthei Hillert* Ling. Oriental. Profeſsoris Tubingenſis *Diſſertationes de Gemmis in Pectorali Summi Pontificis, cum notis ad Epiphanium* in 4 med. circ. Alphab. Secundo nova, eaque auctior, & comptior editio *Notitiae Procerum Imperii Imhofii* in folio. Quam ſequentur *Mart. Cruſii Annales Suevici expurgati, & continuati ad praeſentia tempora, ſtudio & opera D. Ioh. Vlr. Pregizeri* Conſiliarii VVurtembergici. Quarto occaſione *Iuris Fecialis Puffendorfii* publico ſuas cogitationes communicabit *Ioh. VVolfgangus Iagerus* Doctor Theologus inter nos, & Abbas. Continuantur inſuper Tomi *Conſiliorum Tubingenſium* nomine Facultatis Iuridicae conſcriptorum a *Fernando Chriſtophoro Harppretcbto* ICto & Anteceſsore. Item abſolvenda brevi *Hiſtoria Eccleſiaſtica labentis huius ſeculi Abbatis Caroli*. Liceat vero & ex Te, utpote ad quem undique confluunt literariae notitiae, quaerere de *Baglivo* Medico Romano, cuius librum, quem Tibi ſe debere fatentur, ſub principium anni recenſuerunt *Lipſienſes*, an habeat qui ipſum ſequantur, qui in effectum dent quae propoſuit, an ullibi tale Collegium de Re Medica tam exacte & fideliter diligenterque medentium inter vos ſit conſtitutum? Tandem repetita gratiarum actione pro multiplici favore Tuo finio, Illuſtriſsime *Magliabecbi*, & ut porro cum perenni Nominis fama de Re Literaria bene mereri poſſis, Divinam Gratiam, vireſque animi & corporis conſtantes apprecor.

Tubingae die 24. Octobris 1698.

HENR. CHR. HENNINII

EPISTOLA

AD ANT. MAGLIABECHIVM.

Illuſtriſſime Domine.

NOli audaciam ignoti Cultoris mirari; ea enim Tua celebratur ubique in Orbe Erudito humanitas, Tua item inſignis voluntas iuvandi Rem publicam Literariam, ut, qui Tuum ignorat nomen, ipſas Literas videatur ignorare. Diu ſane in votis fuit, uti meum cultum interpretibus literis apud Te L. M. profiterer; ſed neſcio quo fato factum eſt, ut per avocamenta ſemper ſtylus ſufflaminaretur. Ad ipſam rem, bona cum venia Tua, accedo, & cauſſam audaciae meae orabo. Suaſu

&

& auctoritate. V. Cl. *Graevii* , *Bergierium de Viis Romani Imperii publicis & militaribus* Latina veſte a me indutum recenſui, Notis, Nummis, Inſcriptionibus ac figuris illuſtravi; quod opus in *Antiquitatum Romanarum Theſauri Graeviani* Tomo IX. brevi comparebit. Diu & anxie quaeſivi, ſed nedum reperi, exemplum Italicae verſionis, quam audio Romae Typis excriptam. Plurimum debebo Tuae humanitati, Vir Illuſtriſſime, ſi Te parario poſſim illam verſionem mihi parare. Novi ſaepiſsime Duſſeldorpio Florentiam ultro citroque commeare Curſores, per quos facile poſſet deſiderio meo fieri ſatis. Abſolutum equidem eſt opus illud meum, & iam carceres, ut aiunt, mordet; valde tamen aveo ſcire, quidnam Italus interpres boni praeſtiterit. Is ſi bona fide *Bergierium* reddidit non conſultis, quos hic laudat, Auctoribus, ſexcentos, imo millenos, errores repoſuerit oportet. Voluiſſemus *Bergierio* addere R. P. *Bacchini* lucubrationem, quam nobis per Eruditum quendam Anglum promiſerat, *de Viis Militaribus Italiae*, ſcripſeramque ea de cauſſa ad ipſum Rev. P. *Bacchinum*, literaſque RR. PP. Benedictinis Parmenſibus commendaveram; verum nihil reſponſi retulimus. Nunc ingrata ſuſurrat fama R. P. *Bacchinum* rebus humanis exemptum vitam cum morte commutaſſe: magno beneficio Tuum cultorem mactabis, ſi tribus verbis digneris indicare fata Cl. *Bacchini*, quem vovemus vitalibus adhuc auris frui. Vivo in Academia Brandeburgica Duisburgi Cliviorum, quod oppidum abeſt Duſſeldor-

pio

pio quatuor Leucis, ubi Artes ſalubres, & humaniores profiteor, ſic ut facile ad nos perferri queant, qui Florentia mittuntur faſciculi & literae, modo Amico cuidam in Aula Sereniſſimi Domini Electoris Palatini commendentur. Narro etiam Tibi, Vir Illuſtriſſime, Cl. *Tollium* morti vicinum meae fidei commendaſſe nonnulla ſcripta, quae ipſe morte occupatus ne quidem ad proelum typorum inchoare poterat; quae ego pro virili, & otio, ipſius rogatu, dante Deo, verſionibus notiſque illuſtrabo. Late in illis ſplendebit Bibliothecae Mediceae immortale decus, *Corpus Chirurgorum Graecorum veterum* e veſtra Bibliotheca depromtum cum ipſis figuris; *Poetae Chemici Graeci* veteres inediti, cum MSS. Bibliothecae Vindobonenſis Caeſareae collati, ita lucem publicam videbunt. Cum maxime digero *Collectanea Muſarum Fugitivarum veterum*, in quibus Nominis Tui honor non paucas illuſtrabit paginas. Conieci ſcilicet in corpuſculum Fragmenta, verſus, carmina, quae ſubinde in initio, fine, margine, & ſectionum prooemiis veterum Codicum MSS. occurrunt. Concinno etiam *Iacobi Tollii vitam*, & ex illis Schedis *Itinera* per Epiſtolarum gratiam luci publicae praeparo, quo in libro multa tralatitia nec iniucunda reperient Eruditi Itali, Tuque, Vir Illuſtriſſime, non unam facies paginam; illuſtrabitur etiam Florentia veſtra laudibus meritiſſimis, cum Maximo Principe. Statui *Corpus Chirurgicum Graecum ἀνέκδοτον* Sereniſsimo Magno Duci aliquando inſcribere, ſi non faſtidietur devotae mentis religio, qua

qua Domino offert primitias rerum, quae ex eius fundo ad nos pervenerunt. Vivuntne adhuc *Fabrettus*, & *Ciampinus* Romae? *Valetta*, & *Gianettaſius* Neapoli? Has aurei aevi reliquias hactenus religioſo colui ſilentio, ſed valde cum illis commercium eſſe literarium mihi vellem. Verum nolo Tua humanitate abuti. Is qui Tibi, Vir Illuſtriſſime, has reddet, Saxo eſt pereruditus, nomine *Goezzius*, qui Italiam veſtram oculis doctis perluſtrabit. Vale & ſalve.

Illuſtriſſime Domine

A Celeberrimi Tui Nominis
Studioſiſſimo Cultore
Henr. Chr. de Hennin.

GEOR-

GEORGII CASP. KIRCHMAIERI

EPISTOLAE

AD ANT. MAGLIABECHIVM.

EPISTOLA I.

Summo Celeberrimoque Viro Domino

ANTONIO MAGLIABECHIO

Magno Etruriae Duci a Conſiliis, Curiſque Bibliothecae S. & V.

GEORGIVS CASP. KIRCHMAIERVS

Prof. P. in Electorali Acad. VVittemb.

Solem inter Doctiſſimos hoc Saeculo adulto Viros imitaris, maxime *Antoni* mi, dum in omnem Orbis plagam famae Tuae longe diditae, meritorumque illuſtriſſimorum radios diffundis, & vel ignotos remotiſſimeque diſsitos favoris Tui luce beas. Ac Tute quidem lumen eruditionis & hu-

& humanitatis habes inſitum, nec aliorum indigens. Nihilominus cum ex Te iubar aliquod inſolitum ad exteros vibrare ſoleas, uſuvenire poteſt facile, ut minores atque nebuloſae velut ſtellae (quibus ego me annumero, metiri modulo me meo doctus) ſplendorem quem abs Te mutuantur. reddant cum foenore, aut ſaltem repercutiant. Incomparabilem πολυμαθίαν & in bonos προθυμίαν (ut Graece efficacius exprimam) Ocellus Noribergae non modo modo ſuae, ſed Germaniae politioris univerſae Dn. *Chr. Arnoldus* adeo inſigniter delineavit, tum *Velſchius* (proh olim noſter!) Aguſtanum illud ſine exemplo decus confirmavit quondam, ut vix continere me potuerim, quin pridem, Domine, aditum ad Te per literas pararim. Nunc dum auſpicia per libros liberaliter donatos, tranſmiſſoſque Norimbergam a laudato Polyhiſtore (*Hiſtoriam* intellige *Florentinorum Bartholomei Scalae* Romae nuper editam a Viro Eruditiſſimo, & caeteris feliciore in effigiandis Tuis laudibus Domino *Oligero Iacobaeo*; nec non *Iohannis Cinelli* curioſiſſimos Indices *della Bibliotheca Volante* Florentiae iam ita pridem publicatos, in quibus tam honeſta mei mentio inſpicitur) mortalium ingratiſsimus viderer merito, niſi & ingentes Tibi gratias pro munere egregio exſolverem, & tantiſper pignori opponerem me ipſum, donec ἐπαυτοφώρῳ talem experiaris animum, quem debeo quum exopto. Aliquid *Luminis perpetui* (aut *noctilucae ſempiternae* (1)) Tibi ſoli mit-

1 *Georgii Caſp. Kirchmaieri noctiluca conſtans, & per*

mittam, cum una alteraque diſſertatione, & id modo queam impetrare, ut ſignificetur, qua commoditate id fieri poſſit tuto. Vtinam labore hoc defungeretur, vel Auguſtam uſque ſaltem, Dn *Arnoldus*, ad quem ideo perſcribo. Ab Hiſtorico Electorali & Collega meo Domino *Schurzfleiſchio* ſalutem ut adſcriberem rogatus ſum: qua Te Domine ſalvere, ac ut diu Literarum Principatui ſuperſis ad arbitrium valere iubeo.

Scrib. VVittemb. Sax. prid. Id. Novemb. An. 1678.

EPISTOLA II.

Aſſicuro VS. Illuſtriſſima, che non poſſo abbaſtanza eſprimere il diſguſto che mi tormenta per non poter riconoſcer ſuoi benefici con altre eſpreſſioni, che con la penna, e tanto maggiore, quanto che ſempre mi dilettai riverirla più con fatti, che con parole. Onde ſe tal'ora peccaſſi nel non rimeritarla, ſecondo il ſuo talento, debbane incolpare l'eccesso della di Lei corteſia, la quale non ceſſa con prodiga mano favorirmi a ſegno, che mi fa inabile a rendergliene il conveniente guiderdone. Coteſto debil parto della mia vigilanza della *Luce e Poſphori*, originato da quel ſviſceratiſsimo affetto, che ſempre profeſ-

per vices fulgurans, ſeu Diſſertatio de Luce, Igne, ac perennibus Lucernis. VVittebergae 1676. in 4.

feſſai verſo le Signorie Loro. Spero nondimanco che la loro innata gentilezza non mancherà riceverla con ſereno volto coteſto irrefragabil atteſtato della mia inalterabil affezione, degnandoſi accogliere ſotto il di loro auſpicio. La prego, di credere VS. Illuſtriſſima, che ogni volta ratificherò con operazioni, che la ſola morte è baſtevole di levarmi dell'animo la memoria dei benefici innumerabili, che con tanta aſsiduità ricevo dalle corteſiſsime mani di VS. Illuſtriſsima. Continui dunque il comandarmi, che non mancherò d'obedirla, acciò abbia l'occaſione d'eſercitar la mia imperturbabil obedienza, autenticando con eſſa la ſervitù mia verſo di Lei.

Intanto aſsicurando VS. Illuſtriſsima della mia prontezza in realmente ſervirla, con ogni tributario oſſequio, me le raccomando umiliſsimamente in gratia &c.

Di Vitenberg a 5. 15. Marzo 1680.

EPISTOLA III.

VAlere Te, Muſarum pariter ac Gratiarum ſine exemplo Decus, Domine, perpetuum, tuoque Nomini devotum votum eſt! huiuſque deſiderio ingenti, an acceperis latino ante menſes VII. & Italico ante menſes X idiomate exaratas meas literas? Affectus nolui deferre gratiarum actionem pro egregio exibito per *Spizelii* Auguſtani noſtri manus monumento, *Hodaeporicon* intelligo *Ambroſii Abbati* Generalis Camaldulenſis, Tua providentia aſſertum luci publicae, ab eruditiſsimo Domino *Bartholino*. Pro quo inſigni munere remitto interim, dum meliora poſsim (miſi autem menſe Iunio ſuperioris Anni alia nonnulla) Schediaſmata, ut boni conſulas, & ſalvus ſis peramanter rogitans; Sic Te Deus ſervet, Domine, quod indeſinenter exopto! &c.

Dabam feſtinanter Heidelbergae Saxonum a. d. 10. 20. Ianuar. 1682.

EPISTOLA IV.

POſtquam anno proxime ſuperiori, Menſe Iulio adulto Diſſertationem de . . . . *in Luna, Iride lunari, admirandiſque aliis phaeno-*

mentis (1) hic loci abs me diligenter obſervatis, publicavi, Celeberrimoque Tuo Vir πολυμαθέςατε Nomini, ac *Argonautae* in Germania noſtro *Herbio* inſcripſi reverenter, dedit operam inſignis Noricorum in Auguſta Medicus D. *Iob. Georg. Volckmerus*, mihi amiciſsimus, ut illa tuto perferantur cura Filii ad Vos Florentiam profecti. Spero, Domine, Te non modo accepiſſe id σχεδίασμα; ſed & conſuluiſſe boni. Nunc dum Generoſus Nobiliſſimuſque Iuvenis Livonus Eques *VVolmarus VVrangelius* Magni Patris Filius, aliquandiu fideliſsimus Convictor meus atque σύνοικος, nuperrimeque redux ab obſidione difficillima Budenſi, cui contra Barbaros interfuit hucuſque actor, cum commendatitiis alacriter contendit Romam, ut in Aula Magni Etruriae Ducis, Sereniſsimique Principis, quae rara viſu ſunt, rogavit me, luſtrare curioſo poſſet oculo, Te Fautore ac Patrono uſus. Dabis quaeſo mihi, dabis Florentiſsimo Ingenio benevolentiae ſane copiam, ut de gratia Tua liceat utrique noſtrum gloriari. Vulgavit ὁ ἡμῶν ἔρως *Daumius* haud ita pridem opuſculum *Henrici Pauperis*, necdum abſolvit omne. Forte reliquum exſpectat ex Italia! certe anxius deſiderat. Quid egomet adiecerim, noviſsime expreſsi de meis, cernis hic, Vir

1 *Georgii Caſp. Kirchmaieri Diſſertatio de admirandis Coeli Terraeque nuperis phaenomenis, prodigioſis item aliis, in primis de Lunari Cruce, Iride, & volante Lampade nocturna. VVittembergae* 1684. in 4.

Vir Illuſtriſsime, ac ut reſpondeas, ſi placet, modeſtiſsime rogavi. Sic Te Deus ſervet diutiſſime incolumem, quod cum ſalute multa opto!

VVittembergae Menſe Aug. 1685.

GEORGII FRANCI

EPISTOLA

AD ANT. MAGLIABECHIVM.

Illuſtriſſime atque Excellentiſſime Domine Patrone & Amice Exoptatiſſime.

IN Italiam, omnis elegantioris doctrinae penuarium, abiturientem inſignem Polyhiſtora *Schurzfleiſchium* noſtrum, Collegam meum & amicum longe dulciſsimum, incomtis hiſce meis, ſimulque & Te, Vir ſumme, onerare auſus ſum. Quidquid inde in me redundabit culpae, excuſabit fiducia in Tuam incomparabilem humanitatem, quae cum pari eruditione (rara Hercle biga!) arctiſsime coniuncta celebratur. Honeſta illa ambitione, Viris Doctis innoteſcere, pridem laboro; immo gloriae du-

co magnis Literatoribus non diſplicuiſſe Cur Te venerer, ſat multas habeo cauſſas; cur me redames, habebis forte nullas, niſi apud Te candor, fides, ac Literarum humaniorum cultus in pretio ſint. Mitto hac vice levem Diſſertatiunculam, reliqua ſupplebit laudatus noſter *Schurzfleiſchius* cum delecta manu Nobilitatis atque eruditionis Germanicae, qui anhelat ruere in Tuos amplexus. Vtinam liceret mihi eidem ire comitem, comitateque frui ſci Tua! Interea Deum Immortalem pro Tua incolumitate atque felicitate venerabor, ut diu mihi tam carum conſervare velit Caput, cuius favorem & amorem enixe flagito atque ſolicito.

Scribo VVittenbergae apud Saxonas d. 14. Decembr. 1700.

Celeberrimi Tui Nominis

Aeternus venerator
Georgius Francus, Conſiliar.
& Archiater, h. t. Rector Academiae.

IO. Chriſtophorus VVagenſeilius *Noribergenſis poſtquam ſtudiorum tyrocinia in Svecia & Altdorfii Noricorum depoſuit, per varias Europae Provincias iter inſtituit, in quo Magnatum, & Doctorum Virorum gratiam adeo promeritus eſt, ut ampliſſimis ſtipendiis in plures Aulas, Academiaſque invitatus fuerit. In Patriam redux Iuris Civilis, Hiſtoriae, & Linguarum Orientalium Profeſſor in Altdorfina Academia renunciatus; deinde vero ad Iuris Canonici Profeſſionem, & Bibliothecae Academicae Praefecturam promotus fuit. Demum pluribus libris editis clarus, magna Litterarum iactura obiit ſeptuagenario maior d. 9. Octobris 1705.* V. Acta Lipſienſia *A.* 1705. VVagenſeilii *Epiſtolis adieci adverſarium unius Epiſtolae ab* Ant. Magliabechio *ad ipſum ſcriptae, quod in immenſo* Magliabechianarum *Schedarum acervo reperire contigit.*

IO. CHRISTOPHORI VVAGENSEILII

EPISTOLAE AD ANT. MAGLIABECHIVM.

EPISTOLA I.

Ampliſſime Domine.

POſt meum a Piſanis reditum ſalutare Te iubeor abs ea qua Te proſequor obſervantia, ſed ea verborum brevitate, quam gravedine infeſtatum caput imperat. Binas hiſce diebus a Cl. *Boeclero* retuli, quarum altera *Lambecium* in veſtra caſtra, Proteſtantium partes deſerendo, tranſiiſſe, inque Imperatorium Bibliothecarium promotum memorat; altera ea quae in *Grotii de Iure Belli &*

Pacis Commentarios meditatus (1), ſub praelo eſſe perſcribit: nihil magis exoptat quam tuam & Ampliſsimi *Erminii* amicitiam, ad quam ei proclivem viam eſſe denuo ſpem facio; quare brevi per literas vos compellabit. Sed obſecro Te, Vir optime, num occaſio vobis eſt, qua ſua ad vos commode tranſmittere poſsit? eam enim ubi offeretis, facturus id ſemper eſt quam lubentiſsime. Dum haec ad Te ſcribo, Epiſtola *Arnoldi* ad me defertur, quam, tum quod de variis quae apud nos eduntur indicium facit, tum inprimis ut me incomparabili tua eruditione in iis, quae circa *Legendarium Sanctorum*, & *Alemanni in Procopium notas* abs me ſciſcitatur, adiuves, perlegendam exibere viſum eſt. Tuam etiam, Domine, fidem de literis commendatitiis, ut Romae gratioſus eſſe poſsim, paucos enim intra dies eo gradum inſtruemus. Interim vale, & adhuc porro laeta novi anni cape auſpicia, atque quod caepiſti, conſtanter fave

Senis a. d. 9. Ianuarii.

Tui Obſervantiſſimi
Io. Chriſt. VVagenſeil.

EPI-

1 *Io. Henr. Boecleri Commentatio in Hugonis Grotii de Iure Belli ac Pacis Lib. II. Capita priora VII. Argentorati* 1664. in 8.

EPISTOLA II.

NIhil mihi gratius Tuis literis, ex quarum lectione ſemper meliorem & doctiorem me dimittis. Vtinam par pari referre poſſem, & tecum quoque communicare, quae ſcire tua intereſt. Sed dum ita vagus, otioſus, & a contubernio Muſarum mearum remotus ago, non habes quod abs me ullius momenti ſperas: exſolvam autem debita cum olim mihi meiſque redditus fuero, & habes bonae fidei reum. Te modo interea non pigeat, prout caepiſti, pergere, & quam saepiſsime literis Tuis me beare. Quidam maleferiatus Galluſne an Capo? nuper ſacris & nefandis chartis imponere hominibus auſus Imperii Romani dignitatem Gallos ſuos ſpectare, imo illius gentis Regem Imperatorem palam ſalutare non erubuit: ſed eum hominem ex tempore *Boecletus* noſter oppoſitis Excerptis ex Parnaſſo acriter depexuit, etſi id ſcriptum nondum ad me perlatum. Quod circa Concilium Florentinum monuiſti, neſcio num ſufficiat ad eius fidem penitus contundendam. Fuerit ſane *Creigthonius* popularibus tuis iniquior, & minus ex veritate aliqua iis imputarit; num ideo illa quam aſſuit lacinia ipſam purpuram reliqui operis vitiabit? Sed de ipſa nominis diverſitas levior eſt, quam ut negotium conficiat. Memini olim vidiſſe diverſas Epiſtolas, quas cum Altdorphi & Helmeſtadii ſtudiis vacaret hodiernus (niſi decepit me

fa-

ſama) Patriarcha Conſtantinopolitanus *Metrophanes Critobulus* ſua manu exoravit ad *Saubertum* Theologum, quibus nunc κριτόθυλος, nunc κρειτοβῦλος ſubſcripſerat. Non tamen hoc nimium urgeo: illud etenim maioris ponderis, quod omnino veriſimile ab indocto Scriba in *Creigthonii* exemplari Patriarchae nomen vitiatum: talibus naevis ipſe forte Sacer Codex non caret, neque effugiet qui *Matthaei* & *Lucae* Genealogias conciliare intendit, quin hic confugiat: non enim, credo, unquam iactitavit *Creigthonius* ſuum exemplar fuiſſe ipſum illud cui Patriarcha ſubſcripſit. Et quid quaeſo facilius quam iſte lapſus? in enim τὸ υ locum habet in *Syropuli* nomine, proclive erit confundere υ cum γ, aut proclivius ſi capitales fuerint Υ Γ. Fuerit tamen omnino *Iota*, neque vero vel ſic ea litera ad ρ affixa a γ ita evidenter poterat dignoſci: addo apud omnes gentes Viros praecipuos nominum ductus mire contrahere, mire dilatare: addo eos plerumque literarum apices haut ita accurate depingere, ut ſaepe hic locum habeat illud Comicum: *Obſecro num habent etiam Gallinae manus? nam utique haec homo non ſcripſit*. Ignoſce, Vir Clariſſime, meae audaciae, ineptire placuit potius, quam nihil omnino ſcribere. Vale, & quod facis fave &c.

Senis a. d. 18. Decembris.

EPI-

EPISTOLA III.

EX oſculatus ſum, Vir Ampliſſime, literas tuas, tum ob amorem quem ſpirant, tum ob res memoria dignas, de quibus me certiorem reddidiſti. Etſi ne quid diſſimulem, palatum nonnihil offenderunt & tuae pariter immodicae laudes, quas in immerentem congeſſiſti. Tu ſi fidem facere voles me abs Te ſerio amari, abſtinebis a talibus impoſterum, & ita mecum ages, ac ſi mancipio datus forem. Ea quae circa Concilium Florentinum ſcripſeram, ſic intellexi, ut denuo abs Te audirem quae eruditio tua tum circa ipſum opus, tum ſubſcriptionem, quibus fides ac autoritas eius ſubleſta reddi poſſit, obſervaret. Quia aliud ſcribendi non habeo argumentum addam invicem ſupplendae Epiſtolae aliquid de quibusdam libris quos editos memoraſti. Grata erit Germaniae editio *Novi Teſtamenti Syriaci*, nam *VVidmanſtadii* & *Troſtii* editionum exemplaria omnia penitus defecerant: modo Textus ipſe literis ſuis ſit expreſſus, de quo nolim dubitare: Notas additas, miror, & iuvabit illas excutere, nam Praeceptor meus *Hackſpanius* Macarites, non in tantum eum Virum aeſtimaverat. *Buxtorfium* circa Ius Regium quaedam elucubratum gaudeo: ſatis infeliciter eo in argumento verſati *Grotius*, *Salmaſius*, *Friſchmannus*, & quem reliqui deſcripſere ipſe *Schickardus*. *Spizelius* meus feſtinat inclareſcere; non crediderim ultra ſex

& vi-

& viginti annos natum eſſe; de maturiore aetate eius non deſperamus: iuveniles anni nunquam mehercules edent quod omnes ſuſpiciant. Quae *Carolus* in *Agellium* commentatus, imperfecta ſunt, nec, niſi memoria fallor, ad decimum quintum uſque librum porriguntur; in medio opere noſtras partes deſeruit, & ad veſtras fecit tranſitum: nunquam meruit, *Ruperti* iudicio, qui inter claros ſeculi Philologos recenſeretur. At *Ruperti Orationes* ſunt plane egregiae, & quae magnam Numariae Antiquitati, ac rei Romanae lucem faenerantur. Quod me ad Ampliſs. *Boeclerum* facere iubes, iamdiu praeoccupavi, nec minus & aliis Favitoribus, inprimis autem *Dilberro*, *Arnoldo*, *Rittershuſio* eam felicitatem, qua me Dii amicitiae praeſides tuam, & Cl. *Ermini* benevolentiam indulgendo bearunt, prolixe enarravi. Vale, Nobiliſſime Vir, & ſalve &c.

A. d. 15. Nov.

Ne pigeat, quaeſo, quas includo ulterius perferendas tradere.

EPISTOLA IV.

ETſi ob epota pharmaca ad ſcribendum parum aptus ſum, reponendum tamen omnino aliquid eſt ad binas tuas, ne malum apud Te nomen incurram. Sed quibus verbis aut pro novis illis favoribus commendatiis gratias agere, aut contra immerita illa praeconia, quibus non ornas me, ſed oneras pro-

te-

teſtari debeo? neutrum hercle reperio. atque hic, uti nobilis pictor ſipario obvelabat, quae ſua arte exprimere deſperabat, ita ego ſilentio, quae ſermone aſſequi haut licet. Obruis, confundis, & imples me beneficiis; quare nihil aeque ardenter deſidero, quam ut modo ea aliquando ſeſe mihi offerat opportunitas, qua evidenter fidem faciam, quam ſerio Tibi ſim devotus. Multum Tibi debebit iuxta nobiſcum Cl. *Arnoldus*, pro iis quibus nos erudire dignatus; ipſa autem eius Epiſtola nunquam talis eſt, quae a tanto Principe legi potuiſſet, familiarius nempe & liberius exarata, atque ulli praeterquam Tibi, cui etiam nihil arcanorum ſubtraherem, eam exhibere etiam atque etiam mererer. Caeterum ſi . . . pexa ſane ſcriptione, bilem Tibi movi, quaeſo Te, ne aſpere nimis luam; nec enim aut contradicendi pruritu, aut oſtentationis ambitione iſta effudi; ſed prorſus uti ingenue ſum profeſſus, ineptire volui, & aliquid undecunque arripiendum erat, ut meae reſponſoriae praeberet argumentum. Nihilo tamen minus ita me, credo, geſſi, ne habeas quod crimineris, & veritatem teſtor, ſi unquam febricitanti mihi talis excideret inutilis connexio. Queſtus *Magliabechius Creigthonium* praeter fas in populares invehi; eo hoc vult, qu d exinde reliquum opus ſuſpectum reddatur. Dii meliora!

Non obtuſa adeo geſtamus pectora Poeni,

non hoc unquam ex mea Epiſtola exſculpes; verum diverſis diverſa repoſui, aut ſaltem ita facere in mente habui, ſi modo, quae mei eloquii eſt balbuties, exprimere me valuiſſem,

No-

Nolo autem hanc ſerram reciprocare; quin potius illud Comici in aurem inſuſurro: *Quod ioci & ridiculi cauſa factum, non id aequum eſt Te ſerio interpretari*. Occaſiones quas ad Te ſcribendi indigitaſti, metuo an tales ſint, ut opera earum *Boeclerius* ad Te mittere poſſit, quae aut ipſe, aut alii edunt; internunciorum enim officium carum fit, imo maiores faſces ſuſcipere recuſant: per Mercatores tamen noſtros facile omnia Venetias perferri curabuntur, modo ibi alicui iniungas ut ea ſuſcipiat. En de *Hackſpanii* lucubrationibus, quod memoria difficilis ſuppeditat. Prodiere hactenus *Lipmanni Nizachon*, *Dialogus de Paſſione Ieſu Chriſti*, *contra Muhamedianos & Iudaeos*: *Gramatica Arabica*, cui ſubiuncta *Diſſertatio de Fide*, & *Legibus Muhammedis*: *Cornelii Bertrami Lucubrationes Francktalenſes*, quibus ipſe *Hackſpanius* ſuum *Interpretem errabundum* ſubnexuit: *Diſſertationes de locutionibus ſacris*, quibus addita *Oratio inauguralis*, *Pars prior Theologiae Talmudicae*; ſed quae mera excerpta ex Talmude & Commentariis Magiſtrorum continet, ſine verſione; *Miſcellanea ſacra*. Praeter hoc non memini aliquid eſſe excuſum. *Annotationes in vetus ac Novum Teſtamentum* ſunt profecto egregiae; facem enim iis praefert, ad difficiliora loca intelligenda, atque inprimis multa contra Photinianos vindicavit; neque etiam ubi noſtratibus Theologis ſomnus obrepſit (fidenter loquor) id reticuit, ſed libere de *Luthero*, *VValtheris*, *Gerhardis*, *Danhaveris*, *Dorſcheis* iudicium fert, adeout non crediderim haec unquam imprimenda, nec ſane vel ipſe etiam

id

id credidit. In Divorum *Hieronymi* & *Auguſtini* lectione uti erat ſubactiſſimus, ita ſaepe ſaepius illorum hellucinationes circa interpretationes Locorum manifeſtat. Iam fere primus Veteris Teſtamenti tomus completus erat, cum ego ante annum *Altdorphium* tranſirem. Meditatus eſt idem *Peculium Talmudico-Rabbinicum* ad legenda & intelligenda ea quae ſine punctis ſunt ſerviens, etſi id ad finem non perduxit, rogatu tamen *Arnoldi*, exemplaris quod mea manu deſcripſeram copiam feci, & neſcio an id ita incompletum ſint edituri. Habuit in animo conſcribere *Logicam ſacram*, complementum ſcilicet *Philologiae Glaſſianae*; item integrum librum *de eo quid Chaldaeus Paraphraſtes intelligat per* . . . . vulgatae noſtrorum, imo & veſtrorum Theologorum ſententiae oppoſitum: Denique novam quandam *Philologiam ſacram*, ubi de Textus Ebraei autoritate, de Verſionibus inprimis Vulgata, LXX Araba, Syra, & locis controverſis diſquireret, parturiebat; quod tamen horum perfecerit, iuxta cum ignariſſimis ſcio, iam enim octavum ultra annum extra patriam oberro, & iis in locis ſaepenumero diutius haeſi, quo nulla talium ad me devenit notitia. Ignoſce, Domine, taedio longioris ſermonis: ſed dum finire volo, recordor nihil de *Diſſertationibus* me dixiſſe, ergo de iis brevibus habe. Ad unam fere omnes itidem agere de explicationibus Locorum Scripturae obſcuriorum; paucae excipiuntur, quales ſunt de *Divinitate Spiritus Sancti contra Photinianos; de Traditionum autoritate Iudaeis, & ex occaſione etiam Veſtris obiecta*,

aut

haut multo arte obitum habitae. Vale, Amice exoptatiſſime, & noſtrum ſilentium quo poteris meliore modo apud Cl. *Erminium* excuſa: ſpes niſi me fruſtratur, brevi ipſe vobis praeſens futurus, ſic enim fere decretum &c.

Dabam raptim a. d. 23. Ianuarii.

EPISTOLA V.

DVm in eo eram, ut cum Illuſtri *Traunio* Comite Florentiam proficiſcerer, ſpem praeter curſum ſiſtere, aut potius Romam verſus dirigere iubemur: excido ergo miſer ea felicitate quam iam animo praeconceperam, ruendi ſcilicet in tuos amplexus, & ab erudito illo ore pendendi. Ergo quando omnino corpore diſiunctis nobis vivendum, maneat quaeſo inter nos eternum inviolabile ſanctae amicitiae foedus, atque de mea quidem fide ſerio teſtor, nec Muſae me magis ament, quam ego Te. Comperies veritatem facti quoties occaſio tulerit; interea literis tuis adhuc porro me felicites, atque, ſi voles, earum curam Illuſtri *Chriſtophoro Vecchi* Mercatorum huius Vrbis primario, in ſuperſcriptione commendabis. Valetudine quod non uſquequaque firma inter viandum utor, ideo cimelium medicinae, Arculam ex Officina Chymica Maximi Ducis, numis meis redimere unice ſuſpiro: iam etiam *Boeclerius* noſter famam divinorum remediorum acceperat, & abs me precatus, ſi fieri poſſet, de iis ſibi ut proſpicerem; verum quia apud vos prae-

ſen-

ſenti mihi relatum pretio iſta non vendi, ideo verba ulteriora facere nolui, uſque dum nunc Medicus quo hactenus uſus ſum, ſpem denuo facit, amicorum opera ciſtellam venalem mihi reddere poſſe. Tuam ergo, quantum poſſum imploro, ut enitaris quo copiam duarum obtineam, ſed prius pretium proxima occaſione Romam ad me perſcribes, quod Tibi quamprimum per Dominum *Guaſconi* Mercatorem veſtrum exſolvi curabo. Vale, amor noſter; Deus Te ſervet.

Scripſi a. d. 29. Ianuarii.

EPISTOLA VI.

EQuidem penitus erubeſco ex tanto intervallo nihil literarum ad Te me dediſſe, neque verba mihi ſuppetunt quibus hunc defectum excuſem, niſi Tuus favor omnia ſupplet, atque mei patrocinium ſuſcipit. Interim tamen hoc mihi iurato credas velim nunquam tota mea vita minus me fuiſſe otioſum, quam nunc Romae hactenus fui; nam quod Praefectum agere Comitis mei neceſſe habui, & alter qui olim nobiſcum erat ſuas res habere iuſſus eſt, ideo nullum momentum mihi vacuum fuit. & prorſus omnium amicorum literario commercio erat abſtinendum, atque iam Mei omnes Ionem, credo, lapidem iurant, Romae exequias mihi iviſſe quibus licuit. Bonum factum! haut in longum tempus intra has naturae meae inimiciſſimas angu-

ſtias conſtringi me patiar; ſed erit brevi illa dies, quae me mihi reddet, atque tum bona fide reſarciam quicquid hactenus commiſſum diſpendii. De affectu tamen erga Te meo teſtis Deus. & conſcientia, & quam ſaepius male precatus ſim illis occupationibus: nempe quae etiam hoc damni mihi procrearunt quod Muſis meis valere iubendum erat in longum & in firmum; unde parum aut nihil utilitatis ex celebri Vaticana retuli, neque quidquam ſerio praeter unum Hebraeum librum inſpexi. Iſtis tamen omnibus poſthabitis, nihilominus fui in tuae ſpem gratiae conferre ea quae iuſſiſti, atque etſi *Allatium* nullus noſſem, & milliari fere Germanico Vaticanum ab aedibus noſtris diſtet, itavi tamen eo crebrius, ſed aut occluſa erat Bibliotheca, aut *Allatius* abſens, atque inprimis nunc his poſtremis 14. diebus valetudinarius fuit, nec aedes egreſſus, ut nulla librorum fieri potuerit copia. Cum autem poſtridie omnino Auguſtam Taurinorum diſcedendum mihi ſit exoravi Amicum meum Cl. *Fogelium* virum eruditiſſime doctum, & de Rep. Literaria editis lucubrationibus iamdum praeclare meritum, ut hoc negotii in ſe ſuſcipiat, qui id etiam bona fide ſe facturum promiſit, idque eo libentius, quo iam Te tum ex aliorum, tum meis praeconiis ſincere colit, ac animo complectitur, cuique ſpem fecit *Offredus* noſter cum exacta hyeme ad nos iturus eſſet, de mittendis ei ad Te literis commendatitiis; Is inquam egregius Vir, quamprimum *Allatius* melius habere (nulli enim praeter eum Catalogi creduntur) occipiet, omnia conferet,
col-

collataque in manus Venerabilis *Riccardi* tradet. Te autem nunc, Domine, per communes Muſas, per omnia Sacra obteſtor, ne mihi ſuccenſeas, & meam innocentiam tum etiam apud Cl. *Erminium* excuſes: Ago grates quas poſſum, pro dono Comoediarum, & Vos ex animo valere, & mihi favere exopto. Scr. feſtinans ſi unquam, Romae a. d. 12 Mai.

EPISTOLA VII.

POſt diuturnum iter, quo omne illud quod Italiae adhuc reliquum fuit penitus perluſtravi, nunc Auguſtae Taurinorum pedem fixi; poſtque ſuperata difficilis viae incommoda, per menſem unum & alterum feſſis lacertis requiem concedere decretum eſt. Credo Cl. *Fogelium* tuis & meis deſideriis interea, prout receperat ſatisfeciſse, etſi quidem nondum ea de re abs illo redditus ſum certior; in dies tamen eius litteras expecto. Dubito an multi ſint in hac Vrbe quos impenſius amet aequus Iuppiter, neque praeter *Immanuelem Theſaurum*, crediderim alium in celebritate verſari. Vellem plura niſi argumentum deficeret: Tu, Vir optime, cuius eruditionem ſingularem, virtutemque plane ſum admiratus, concede quaeſo ut nunc longius remotus, tuae tamen menti affectuique ſemper fixus inhaeream &c.

Turini a. d. 7. Iulii.

EPISTOLA VIII.

NImis longum intervallum eſt, ex quo perennantis tui in me favoris nullum omnino edidiſti inditium, atque tum ad literarias meas, tum amicis interpretibus factas ſalutationes omnino mutum Te praebuiſti. Si mea culpa haec promerui, deprecor eam quantum poſsim, & vel hoc ſaltem ſerio proteſtor dolo me carere, nec unquam aliam mihi mentem fuiſse quam Te tota vita colendi, eandemque & adhuc eſse, & ſemper deinceps futuram: facito periculum, & ſenties non e ſummis haec labris tantum provenire, ſed in pectore radices habere. Quare denuo Te compellare ſuſtineo, nec minus etiam impoſterum ſcribam; quandoquidem enim ſemel eam facultatem conceſsiſti, utar nunc iure meo, cum ICtorum filii contractus qui ab initio voluntatis fuerant poſtea neceſsitatis eſse perhibeant. Refert Cl. *Arnoldus* inventos eſse in Bibliotheca S. Vedaſii *Ciceronis de Republica libros*, & Caeſari dono oblatos, quae ſi vera res eſt, illorum editionem Orbi Literato, credo, non invidebit *Lambecius*. Vale Domine, & Cl. *Erminium* obſervanter ſaluta, ad quem ſcribere nunc me prohibet temporis anguſtia; faciam autem id proxime, ſed ita ut vobis Magiſtris exiguos in Italica Lingua profectus exhibiturus ſim, nec Latino ſermone amplius uſurus, quo per vos eo magis proficiam. Vale iterum.

Auguſtae Taurin. d. 15. Nov.

ANT. MAGLIABECHII
EPISTOLA
AD IO. CHRIST. VVAGENSEILIVM.

E' *Un ſecolo, che ſon privo dell' onore delle lettere di VS. Illuſtriſsima. Non mi ſono però mai ſcordato della ſua gentiliſſima converſazzione, e della ſua grande erudizzione ammirata da me nel tempo che Ella ſi degnò di onorare con la ſua preſenza la noſtra Città, e come altre volte Le ho ſcritto, paſsano pochi giorni, che col Sig.* Ermini, *e con queſti altri Amici non ſi faccia degniſſima commemorazzione della ſua virtù. Doppo che Ella fu partita di Parigi non ho mai avuto di Lei notizzia alcuna, non oſtante ch' io ne abbia con grandiſſima inſtanza domandato, e ridomandato a cento Letterati Oltramontani che ſon paſſati di quà. Finalmente a' meſi paſſati un Signore della Saſſonia mi moſtrò la Nota ſtampata de' Signori Profeſſori d' Altorfio, nella quale con mio eſtremo contento vi veddi anche VS. Doppo nel Catalogo dell' ultima Fiera di Francofort oſſervai, che tra' Libri che ſono ſotto il Torchio vi è di VS.* Liber Thalmudicus de uxore adulterii ſuſpecta, cum Commentariis Lipmannianis correctior. *& caet. Non le potrei mai eſprimere di quanto contento mi ſia ſtato l' aver veduto queſto, poichè ne conghietturo, che ſtia beniſsimo di ſanità, e che non abbia tralaſciato i ſuoi*

ſtudi Ebraici, de' quali, come ſi ricorderà, più volte quà diſcorremmo. Le ſcriverei alcuni particolari, che tralaſcio per non ſapere ſe le mie lettere le pervenghino ſicure; onde la ſupplico ad avviſarmi a chi io debba indirizzarle. Per empiere queſto foglio Le avviſerò alcune notizzie letterarie delle più freſche, cioè di quelle delle quali fino ad ora non anno parlato i Giornali Letterarii. Già Ella ſaprà che tanto in Roma, come in Venezzia ſi ſtampano i Giornali Letterarii. *Quello di* Roma *per la dicitura non ſarebbe cattivo, ma in eſſo ſi loda ogni libraccio; onde per queſto capo è aſſai ſcreditato. Quello poi di* Venezzia *per ordinario ſuol eſſer cattivo per tutti i capi. Le accennerò per tanto due o tre novità letterarie quà d'Italia, delle quali, come ho detto, non ſi ſia fino ad ora ne' detti Giornali parlato. In Roma il Sig. Cardinale* Bona *ha finalmente dato in luce la ſua Opera* delle Liturgìe, *della quale queſto è 'l titolo.* Rerum Liturgicarum libri duo: quibus quid contineatur oſtendet Index poſt Praefationem. Auctore Io. Bona S. R. E. tit. S. Bernardi ad Thermas Presbytero Cardinali Ordinis Ciſtercienſis. Romae 1671. *in fol. Che coſa pretenda di trattare, lo caverà VS. Illuſtriſsima dalle ſue parole:* Caeterum in eo conſcribendo hiſtoriae limites praetergreſſus non ſum. Ex Conciliis & Sanctis Patribus, caeteriſque Eccleſiaſticis atque Eruditis ſcriptoribus, & ex Codicibus MSS. ea dumtaxat delibavi, quae ad Miſſae inſtitutionem, ſacrorumque Rituum originem ſpectant, quibus, quo ritu, quo loco, qua hora, quo apparatu, qua lingua olim Miſſa celebraretur: idemne, an diverſus

omnium

omnium Eccleſiarum mos fuerit, quando, quomodo, & a quibus addita quaedam & immutata. In quibus explicandis ut certo ordine progrederer, quaecunque pertinent ad liturgiam duobus libris complexus ſum. Primus ea continet, quae de illa generatim praenoſci debent; Alter ſingillatim ediſserit omnes eiuſdem partes ab acceſsu Sacerdotis ad Altare, uſque ad eius receſsum et caet. *Scrive che il Sig. Cardinale* Pallavicino *fu quello che lo conſigliò a comporla. Il Sig. Cardinale* Brancaccio *ha fatto ſtampare ſuoi Opuſcoli tutti in un Tomo in foglio piccolo, e ſono i ſeguenti.*

A carte 1. De Privilegiis quibus gaudent Cardinales in propriis Cappellis.

A carte 35. De Optione ſex Epiſcopatuum S. R. E. Cardinalium. *A carte* 68. *del detto Opuſcolo vi ſono* Ad Eminentiſs. & Reverendiſs. Cardinalem Franciſcum Mariam Brancatium Epiſcopum Sabinenſem Dominici Magri Coniecturae & Obſervationes de Sabinenſi Epiſcopatu. *A carte* 84. *vi è una breve lettera del Dottiſsimo Padre* Lupo, *ed altre coſe di altri Autori.*

A carte 119. De Pactionibus Cardinalium, quae vocantur Conclavis Capitula.

A carte 145. De Sacro Viatico in extremo Vitae periculo certantibus exhibendo.

A carte 163. De Potu Chocolatis: An Chocolates aqua dilutus, prout hodierno uſu ſorbetur, Eccleſiaſticum frangat ieiunium.

Mi immagino che VS. Illuſtriſsima, abbia veduti la maggior parte de detti Opuſcoli delle prime impreſsioni, onde non mi allungherò niente intorno ad eſsi. Già che ho fatto menzione

di libri di due Cardinali, non voglio tralaſciare di accennarle, come mi ſcrive un amico molto erudito di Roma, che 'l Sig. Cardinal Albizzi *abbia fatto ſtampare una ſua riſpoſta, pare a me, all' Iſtoria dell' Inquiſizzione di Frà* Paolo, *ma che non ſi vende, e che però non ſi può avere così facilmente. Io ne ho ſcritto, e con grandiſsima inſtanza a diverſi Amici, i quali ſo che anno caro di farmi ſervizzio; onde non mi par poſsibile che da alcuno di eſsi non mi ſia traſmeſsa.*

Di Bologna mi ſono ſtate mandate le Proſe de Gelati, *delle quali eccole l' intero titolo &c.*

EPISTOLA X.

PRaeter omnem ſpem, & exſpectationem meam, tuae, Clariſſime *Magliabecchi*, per hos dies ad me deferuntur literae, quibus quantopere delectatus fuerim, eloqui non licet. Equidem haud auſus ſum de fortuna tantum mihi polliceri, ut in tuo adhuc haererem animo; volentem vero refricare apud Te memoriam, deterruit tenuitatis conſcentia. Nimirum conſtabat, ſatis magnorum Virorum eſſe, qui tuam ambiunt amicitiam, atque ob horum crebras interpellationes, tuaſque quas felicitati Reip. Literariae impendis curas, Te meo alloquio vacare non poſſe, penitus peſuaſum habebam. Enim vero quam gaudeo & ſuſpicionem meam, metumque pariter, de nihilo fuiſſe, quippe & memor noſtri vivis, & prior ultro, meas literas provocas. Ma-

ćte,

ꝯte, tanta humanitate, Vir optime, nec aliter ſtatue, eſſe illi praemium apud me repoſitum, nominis virtutiſque tuae, aeternam obſervantiam. Caeterum quia hanc veniam ad Te ſcribendi mihi indulſiſti, utar ſane ea facultate, & crebro mittam epiſtolas. Tu modo ignoſce incomtae orationi, & hunc mihi affectum aetatem ſerva; idque ut facias Te maiorem in modum vehementer obteſtor. Interea loci gratulor Tibi de favore Summi Principis, quo ex merito frueris. Addat illi Deus munera ampliora, Teque omnium votorum compotem reddat pleniſſime. Ad meam ſortem quod attinet, ſic Caeleſti Providentiae viſum fuit, ut in Patriam ex diuturna peregrinatione redux, Doctoris officio in Academia hac Altdorphina fungerer, nec fas erat reluctari; quare aſſiduitate & diligentia quod meritis deeſt compenſare ſtudeo. Quem caepi labor, in illuſtrando *Talmudis* libro, non ſegniter procedit, & Cl *Cocceii*, qui ſolus hactenus praeter *Miſchnam*, etiam in *Gemora* explicanda operam navavit, veſtigia perſequor; Notis vero multa ex MSS. Codicibus depromta inſpergo. Typographus Moram matrem habuiſſe videtur, tam lente ad impreſſionem is ſe accingit; itaque vix eſt ut ante univerſum ſemeſtre opus queat abſolvi; excreſcit enim ad chartarum Alphabeta, ceu loquuntur, ſex: quamprimum vero paratum erit, faciam Te eius participem, ſi forte tanti noſtra facere velles, ut ad ea reſpicias. *Vrſinus*, & *Dilberrus* ambo ſuperſtites eſſe deſierunt, aliis lampada ad res literarias illuſtrandas relinquendo. Doctiſſimus

Ar-

Arnoldus noſter edit proxime *Ruperti Notas in Hiſtoriam Auguſtam*, & quaedam de *Moſis Nummis Cornutis* meditatur. Obſervationes quas Germanorum Medicorum nova Societas edidit, vidiſſe Te habeo perſuaſum. Fortaſſe e rebus multa non diſplicebunt, ſed ſcribendi ratio, & genus dictionis, exotica ſunt, nec ſe valde delicatiorum oculis probabunt. Cl. *Boeclerus* variantes Lectiones *Polybii*, ex Codice Auguſtano praecipue excerptas, nuper nobis dedit, proxime, quae in *Suetonium*, & *Ciceronis Officia* commentatus eſt, evulgaturus. Haec habui, *Magliabecchi* Ornatiſſime, quae tibi narrarem, ſed ſupereſt quod Te rogem. Propoſitum mihi, poſt confectum laborem Talmudicum, publici iuris facere *Graecam in Pſalmos ineditam Paraphraſim*, quae *S. Athanaſio* tribuitur, & cuius exempla ex Noribergenſi, & Auguſtana, Bibliothecis, nactus ſum. Quia vero uterque Codex capite & fine truncus eſt, quaeſo Te, o Bone, num fieri poteſt tuo beneficio, ſolum priores duos, cum ultimo Pſalmo, ex veſtra, quae toto Orbe celebratur, Laurentiana, ego ut impetrem? Nam in hac, ſcamno V. eandem Sancti Patris, Expoſitionem, Quarta, ceu vocant, forma in membrana deſcriptam aſſervari, *Holſtenii*, quem tute quondam communicaſti, me docet *Catalogus*. Si Voti me damnabis, gratus palam praedicabo tuum favorem, eique monumentum ſtatuam perenne. Noviſſime, Illuſtris *Magliabecchi*, tuae fidei & benevolentiae commendo Nobiliſſimum Iuvenem, qui has ad Te deferet. Amat Bonam Mentem, & Tui ſimiles Inſignes Viros adire, ſermonem-

que

que cum iis conferre, id maximum ſui itineris credit eſſe pretium. Quamobrem haud gravatim eum admittes, & ita tractabis, ut redux aliquando teſtari mihi poſſit, me a Te plurimum amari. Tu vero nunc vale, *Magliabecchi* Optime, & Cl. *Erminio*, ut & ipſe inter ſuos porro me numeret, autor, & hortator eſto &c.

Data Altdorphi a. d. 29. Auguſti 1671.

EPISTOLA XI.

EA, Illuſtris *Magliabecchi*, in poſtremis literis tuis, affectus, amoriſque erga me expreſſio eſt, ut omnino neſciam, quam gratiam Tibi reponere conveniat. Fateor triumphavi hactenus in benevolentia tua, ſicque animum perſuaſi meum, haud vulgariter me a Te amari. Sed, ſic mihi ſe rem habere, ut fere apud Te primus ſim, non tam ambitioſus eram ut praeſumerem, imo ne nunc quidem hanc felicitatem ſatis aut capio, aut credo. Sufficit mihi, Optime Fautorum, poſt alios, qui tuo favore digniores ſunt, qui Muſas atque Gratias magis propitias habent, ego ſi admittar. Haec votorum ſumma eſt, id mihi aetatem ut praeſtes, omnibus precibus a Te contendo. Caeterum agnoſco gratus, beneficia, quae noſtro nomine in Nobiliſſimum *Im Hoſium* contuliſti, quaeque prolixe in literis ad me ex Veneta Vrbe datis, depraedicavit. Quid vero Tibi referemus invicem, niſi animum, e quo nulla dies, meritorum

tuo-

tuorum memoriam delebit. Nempe aſſidue Te cogitabimus, & de Te, quoties impoſterum una inter nos erimus, ſuaviter colloquemur. Enim vero, uti veteres ferendo iniurias, aiunt quem novas invitare, ita Tu, dum nuper erga amicum meum tam munem Te praeſtitiſti, aliqua ratione Tibi imputes, ſi eo audaciae progredior, ut tam cito alium rurſus Tibi commendare ſuſtineam. Scis illud Comici: *Non rete Accipitri tenditur, neque Milvio, qui male faciunt nobis; illis, in quibus fructus eſt, tenditur.* Offeret Tibi has, ceu ſpero, Vir generis nobilitate, morumque modeſtia eximius, *Felix VVelſerus*, Patricius Auguſtanus, quem ego diligo impenſe, cuique ex animo factum cupio. Opinor haud pluribus verbis apud Te opus eſſe, ut illi, Te adeundi poteſtatem concedas: At, cum mihi videbis hominem, cum ſermonem miſcebis, iam ſpero, continuo ei favere occipies, atque ita eum tractabis, ne ſibi, quam *Im Hoſio*, fortunam magis adverſam fuiſſe, conqueri poſſit. De rebus literariis non habeo admodum quod Tibi dicam: noſter labor, creſcit tanquam herba irrigua, cuius Te, cum plane maturuerit, aſtutum faciam compotem. Vt vero gratioſus apud Te, cui me meaque probari unice volo, ſit, dabo operam, ut extet in eo publicum aliquod mei in Te obſequii teſtimonium. Excuſa ſunt Alphabeta, uti loquuntur, literarum propemodum tria, reſtant, niſi coniectura fallit, totidem, aut paulo minus. Volebam his addere alia, & Tecum porro fidenter loqui, ſed praeter opinionem ſuperveniens Tabellarius, finem ſcriben-

bendi imperat. Igitur, vale multum, *Magliabechi* Clariſſime, & ama me &c
Sc. Altdorphi a. d. 28. Novemb. 1672.

EPISTOLA XII.

NOn ſatisfaciebam mihi ipſi amore, quo Te privatim hactenus amplexus ſum, *Magliabechi* Clariſsime, ſed mei ſinceriſsimi affectus publicum aliquando teſtimonium edere, iſte Tibi devotus animus ſumme concupivit. Inſcripſi igitur Nomini Tuo alteram partem libri huius, quod Te aegre laturum non poſſum ſuſpicari: unde, nec excuſatione utor, nec munus iſtud verbis exornare ſtudebo. Tu modo da Te viciſsim mihi, atque talem Te exhibe, ne ſpem meam fruſtra fuiſſe videam. Et vero, tanto maiore iure hoc a Te poſtulare poſſe videor, quia rebus humanis exemto Illuſtri Capellano, tu ſolus totum librum Tibi vindicas. Equidem, mature ſatis, omnique re adhuc integra, de morte Optimi Viri redditus eram certior, fueruntque, qui alium Patronum operis noſtris quaerendum eſſe ſuadebant. At, mihi, meoque candori, religio fuit, quod ſemel receperam, quia vivo haud licebat, ſaltem defuncto non praeſtare. Ne quid diſsimulem, pridem monueram *Capellanum*, neceſſe eſſe, ut libro meo *Mantiſſam* addam, atque ſi placeret, Te in Societatem dedicationis admittere, velle haec additamenta me Tibi conſecrare. Quod ipſe conſilium, non tantum vehementer probavit,

ſed

ſed & ſerio teſtatus eſt, neminem uſquam gentium reperiri, cum quo mallet coniungi, quam Tecum. Caeterum, de *Athanaſiana in Pſalmos Paraphraſi*, cuius mentionem facit *Lambecianum de Bibliotheca Laurentiana*, quod mihi olim communicabas, iudicium, quaeſo Te, ut certi quid me edoceas, atque ſi apud vos extat, primi, ultimique Pſalmi explicationem ſodes tranſmittito. Animus eſt, vindicare illam commentationem ab interitu, beneficio Codicis, quem ex Auguſtana Bibliotheca impetravi, ſed, qui nec principium habet, nec finem. Quod ſi igitur, quae mutila ſunt, tua ope reſtituere licebit, non apud me tantum, verum univerſam Rempublicam Literariam, magnam inibis gratiam. Paro & *Electorum* Librum, quo ſcripta quaedam Chaldaica, & Hebraica, quae ad Hiſtoriam, & Geographiam attinent, & quorum pars nondum in lucem prodiit, cum translationibus exhibeo. Accedit iis prolixa Diſſertatio, de cauſa quare Iudaei veteres dicantur adoraſſe caput Aſini; circa quam vexatam quaeſtionem, poſt tot tantorumque Virorum coniecturas, etiam noſtrae locus dabitur. Vale, Vir Clariſsime, & ſalve &c.

Sc. Altdorfi Noricorum a. d. 3. Aprilis A. 1674.

EPI-

EPISTOLA XIII.

SPero che VS. Illuſtriſsima non ſia per metterſi in colera, ſe ardiſco di ſcriverle nella Lingua Italiana. E ben vero, che n'imparai poco nel tempo paſſato, e ch'ancora di quel poco me ſono adeſſo ſcordato aſſai, per non avere avuto quaſi mai l'occaſione di parlare Italiano, e d'eſercitarmi in altra maniera. Nientedimeno non vorrei ſcordarmi affatto di quel poco di reſto, e ſcriverò per l'avvenire ſempre a VS. Illuſtriſsima in volgare. La ſupplico però umilmente, che compatiſca agli miei errori, e non ſi sdegni di leggere grandi ſpropoſiti. Del reſto non occorreva, che VS. Illuſtriſsima faceſſe tanti ringraziamenti nella ſua compitiſsima de' 4. del paſſato, per averle dedicato la *Mantiſſa* del mio Libro (1). Ho volſuto ſolamente paleſare al Mondo l'eſtima ch'aveva ſempre fatto della ſua Perſona, e de' ſuoi grandiſsimi meriti, e la quale manterrò tutta la mia vita. Vorrei poterle dare altra prova di queſto reverentiſsimo oſſequio, ma mancandone, VS. Illuſtriſsima ſi contenti d'aggradire queſta, che

1 *Io Chr. VVagenſeilii Sota, hoc eſt Liber Miſchnicus de Vxore adulterii ſuſpecta, una cum Libri En Iacob excerptis Gemarae, latine reddita, & commentariis illuſtrata, cum correctionibus Lipmannianis. Altdorfii Noricorum* 1674. in 4.

che Le ho offerto, come un eterno ſacrificio alla ſua Virtù ed Erudizione. Mi ſtupiſco però, che VS. Illuſtriſsima non abbia ricevuto l'eſemplare che Le ho inviato, con una lettera d'excuſazione, ſubito ch' il libro fu ſtampato. Ne mandai un altro eſemplare nell'iſteſſo tempo al Dottiſsimo Sig. *Ferrario*, lo quale è capitato a bon porto, e così voglio credere ch' ancora quello di VS. Illuſtriſsima non ſi ſia perſo, e ch' Ella fra tanto l'haverà ricevuto. Ma in caſo che queſto non ſia ſucceduto, non mancherà a VS. Illuſtriſsima la commodità de pigliarne informazione a Venezia appreſſo gli Signori *Giovanni VVolfango*. e *Tobias Oſvvald Auracher* nel Fondaco, agli quali il fagottino è ſtato raccomandato. VS Illuſtriſsima ſi potrà anco ſervire di queſti Signori, in caſo che voleſſe mandarmi qualche coſa, e s'aſsicuri che non anderà a male, e del medeſimo modo, come tutto quello s'è perſo, che VS. Illuſtriſsima ſcrive d'avermi inviato. Ne ſento un grandiſsimo diſpiacere, e di grazia VS. Illuſtriſsima non dia più la commiſsione *Creticis ventis* di portare le ſue deſideratiſsime Lettere. Reſto obbligato per le novità letterarie delle quali VS. Illuſtriſsima s'è degnata di darmi parte, e per adeſſo non m'occorre altro per ricompenſare la ſua corteſia, ch' una carta del Sig. *Mullero*, nella quale ſi vanta d'avere trovato il mezzo d'inſegnare in pochiſsimo tempo ad ogni uno la lingua Chineſe, ſtimata fino adeſſo per la più difficile, che gli homini mai hanno pratticato. E' gran coſa in verità, ſi non ci burla. Il Sig. *Arnoldo* ſcriverà ſteſſo

a VS.

a VS. Illuſtriſsima come molto obbligato per il ritratto della Signora *Piſcopia*. Io aveva propoſto a lui il medeſimo dubio, che VS. Illuſtriſsima m' accenna, quanto all' autore del Libro *De Pileo*, *caeteriſque capitis tegminibus;* però non poteva io provare con sì vive raggioni, come VS. Illuſtriſsima fa, che foſſe del P. *Rainaudo*. Non mi occorreva altro a dire, che dell'avere più volte inteſo, e letto ancora nel *Seldeno*, che queſto Libro ſia del detto *Rainaudo*, e che così non poteva eſſere di lui medeſimo. Biſogna confeſſare ch'il Sig. *Arnoldo* habbia ſcritto quella lettera in fretta, e che molte coſe vi ſono, che deſideravano una politezza maggiore. Ma come lui haveva differto il negozio per altre ſue faccende, ſino all' ultimo momento, il Stampatore poi ſtampò a miſura che Lui ci forniva le carte, e così non poteva io ſopra certi paſſaggi far con eſſo ſeco raggionamenti. Confeſſerò a VS. Illuſtriſſima d' haver ſcritto il mio Libro per dedicarlo alla Maeſtà del Re Criſtianiſsimo, havendone grandiſſima raggione: però eſſendo già ſtampata più che la metà, il Sig. *Capellano* non trovava bene, che lo offriſsi al Re, nè meno all' Eccellentiſſimo Sig. *Colberto*, dicendo che tal Libro era per diſpiacer loro, e procurarmi una eſtrema indignazione. Di queſta ſorte lui trovava meglio ch' io dedicaſsi il libro a lui, come non era mai ſtato maritato. Ed in verità, mi pareva la ſua raggione così preſſante, che non mi baſtava l' animo di cangiar penſieri, ne anco doppo la ſua morte. Supplico VS. Illuſtriſsima, che mi faccia la grazia di ſpie-

garmi che coſa dicano le parole ch'ho marcato nel biglietto; non ſo che farne, ed ancora a Noriberga, coloro che ſi vantano di ſaper molto bene la lingua Italiana, e ne fanno gli maeſtri, capiſcono meno di me. E' coſa ſtrana veramente, ch'in parole tanto communi e facili, il ſenſo ſia così naſcoſto. Poche ſettimane ſono ch'il Sig. *Endero* s'è maritato a Noriberga, e quando ſarò con lui, non mancherò a dirgli la ſalute di VS. Illuſtriſsima. Avrei molto caro ſe VS. Illuſtriſſima mi mandaſſe gli nomi di tutti gli Principi d'Italia, con quegli de' loro Mogli, Figliuoli, e principali Miniſtri. Con che raccomandandomi alle bone grazie di VS. Illuſtriſſima, la riveriſco, e le bacio le mani di cuore, reſtando per ſempre &c.

D' Altdorf a 30. di Settembre 1674.

Vi è ancora bona comodità d'inviare le ſue gratiſsime lettere, e tutto quello che VS. Illuſtriſsima vorrà per la via di Vienna, facendo ricapito all'Illuſtriſsimo Sig *Ferdinando Perſio de Lobnsdorf* Reſidente del Sereniſſimo Elettore Palatino alla Corte Imperiale.

EPISTOLA XIV.

VS. Illuſtriſsima ſi compiacerà d'aggradire queſta mia raccomandazione, che le ſo per l'Illuſtriſsimo Sig *Fabiano Vrede* Barone Svedeſe, e 'l ſuo Governatore *Svenone Carlſtrom* Gentilhuomo garbatiſſimo, e ripieno

no di virtù e d' erudizione. Baſta d' aver loro fatto per mezzo di queſta lettera l' indrizzo, perchè non dubito punto, che VS. Illuſtriſs. non ſarà portata da ſe ſteſſa dal ſuo nobiliſſimo genio, d' aver cari queſti Signori, e favorir loro in tutte le occorrenze. Ho preſo copia di quel Catalogo della Biblioteca Fiorentina di S. Lorenzo, che VS. Illuſtriſsima mi moſtrò, e che mi diſſe eſſer ſtato fatto dal Sig. *Luca Holſtenio*. Legendovi dunque, che nella detta Biblioteca ſi ritrovi un *Commentario* MS. *di S. Athanaſio ſopra i Pſalmi*, ſupplico VS. Illuſtriſſima humiliſſimamente di farmi la grazia a darmi aviſo, che Commentario ſia queſto, e s' Ella creda che veramente ſia di *S. Athanaſio*, come anco d' inviarmi gli Commenti del primo, e dell' ultimo Pſalmo. Mi è capitato un Commentario ſimile fra le mani, e ſono impazzientiſſimo di ſapere ſe ſi accordono inſieme, e di riempire gli difetti che ſono nel principio, e nel fine del mio libro. S' aſſicuri VS. Illuſtriſsima, che non mi potrà mai fare maggiore favore di queſto; con che augurandole dal Cielo ogni più bramata felicità, le bacio humiliſſimamente le mani &c.

D' Altdorf a 8. d' Ottobre 1674.

EPISTOLA XV.

VS. Illuſtriſsima riceverà queſta mia delle mani dell' Illuſtriſsimo Sig. Conte *de Steinbock*, Figliuolo di quel glorioſo Capitaneo, che ſi ſegnalò nell' ultime guerre di Polonia, e di Dannemarca, Nepote del preſente Gran-d' Ammiraglio della Svecia, e la di cui Sig. Sorella ſta maritata con l' Eccellentiſs. Sig. Conte d' *Oxenſtern* Ambaſciatore ſtraordinario alla Corte di S. M. Ceſarea. Baſta d' haverle fatto queſto motto, e ſon ſicuro ch' Ella non mancherà d' uſare con queſto Cavaliero gli termini della ſua ſolita corteſia, e di favorirlo in tutte le occorrenze, principalmente d' introdurlo appreſso gli Sereniſſimi Padroni. M' ha fatto queſto Illuſtriſs. Sig. Conte la grazia di ſtar meco tre anni intieri nella caſa mia, di ſorte che lui ne reſto ſchiavo affatto, e che ſono obligatiſſimo d' intereſſarmi per gli ſuoi ſervizj. Ma ancora che non foſſero tutte queſte ragioni, gli garbatiſſimi coſtumi di queſto Cavaliero ſono capaci d' attirare l' amore di tutto il Mondo, e così non occorre di parlare più al ſuo favore, eſſendo io certo, che VS. Illuſtriſs. ſarà da ſe ſteſſa portata a riverirlo, e ſervirlo. Haverà ancora caro VS. Illuſtriſs. di far conoſcenza col ſuo Maggiordomo, il Sig. *Roberto Kuninmond* Gentilhuomo Svedeſe, ripieno di virtù, e d' erudizione. Del reſto mi parlò gli giorni paſ-

ſati

ſati il Sig. *Ender*, ch' aveva diſsegno di dedicare a VS. Illuſtriſs. qualche opra della ſua ſtampa, così s' Ella deſideraſſe, che vi ſi metta qualche coſa particolare, mi commandi, e farò che reſti ſervita. E con queſto raccomandandomi alla ſua buona grazia, le bacio riverentemente le mani &c.

D. Altdorf a 16. di Dicembre 1674.

EPISTOLA XVI.

QVas die XXVI. Martii ad me ſcripſiſti literas, nudius tertius allatae fuerunt, ſummaque me perfuderunt voluptate. Cognovi enim, vel tandem, librum meum, quem ex merito Tuo dicavi nomini, ad Te perveniſſe, poſtquam moras fecerat immenſas. Niſi in telonio eum latuiſſe monuiſſes, ſuſpicari licebat, traxiſſe illum fortaſſe ſecum quid vitii e gente noſtra, atque Italici vini captum cupidine in diverſoriam tabernam aliquam ſe abdidiſſe, ut ibi genio indulgeret. At, ſi id ab eo factum eſſet, nihil minus profecto quam meum genium referret. Nam ſi bene potare Germanum arguit, nuſquam gentium minus quam in Germania me quis natum opinaretur. Amo enim ſobrietatem, ſive inſtinctu naturae meae, ſive quia eius imbecillitas id efflagitat quam maxime, nec vel ferre poſſum eos qui temetum olent, nedum ut ego crapula gaudeam. Bonum factum! venit ad Te liber; redibunt igitur pariter tandem aliquando in

viam neſcio ubi errantes epiſtolae meae, quas varias ſcripſi, vario tempore. Sed imprimis miror, non redditam Tibi illam fuiſſe, quam Sereniſſimi Ducis veſtri in Aula Viennenſi Legatus Reſidens, ante hos menſes amplius quatuor, curandum accepit, quamque nulla nunquam occaſione perire poſſe plane mihi perſuaſeram. Equidem opinabar, hanc occaſionem & commodam & tutam utrique noſtrum futuram, ut literas impoſterum Viennam mitteremus, quando eas quae me ſpectabunt, Nobiliſsimus Vir *Ferdinandus Perſius a Lobnsdorf* Palatini Electoris ibidem Reſidens, pro ſua erga me inſigni benevolentia, libenter fidei ſuae committi paſſurus eſſet. Verum an veſter, quem dixi, is eſt, qui operam nobis locare queat id a Te edoceri velim. Caeterum illud meae erga Te, tuamque eruditionem obſervantiae pignus, non meretur tantum, tamque ſtudioſas gratias. Abunde me felicem praedico, ſi benigne es interpretatus quod facere auſus ſum, Tibique perſuades me Te ex animo vereri & colere, daturumque deinde quoque huius affectus teſtimonia alia publica. Quamobrem, o Noſter, fac me etiam ames, nec dele mei memoriam ex animo tuo. De *Avicenna* non auſim ſcribere, ne videar affectare librum, qui Principum potius, quam mea exigua Bibliotheca dignus eſt, & quem ne videre quidem unquam mihi contigit. Satius fuerit ea hic iterare, quorum gratia Te in aliis literis, quae redditae non ſunt, rogavi, & quae minori tuo diſpendio praeſtare poteris. Quis ſenſus ſit trium, quae rubri-

brica notavi, verborum Italicorum, nemo apud nos aſſequitur, ne quidem populares tui, qui hanc linguam artem faciunt; proinde quid monſtri alant, paucis ſignifica. Nequeo ſatis mirari, non intelligi poſſe verba caeteroquin tritiſsima, nec vidi ego unquam in re facili maiorem difficultatem. Porro Principum Italiae, vel potius Coniugum eorundem, & Liberorum quotquot ſuperſunt, nomina, niſi grave eſt, mihi ſodes enotato, adiectis annis quo quiſque vitae uſura coepit frui. Mitto initium & finem *Athanaſianae* meae *in Pſalmos Paraphraſeos*, ut diſpicias, num eadem haec noſtra ſit, cum illa, quae ad vos aſſervatur. Si ad Te pervenit *Catalogus MSS. librorum Bibliothecae Auguſtanae*, quem Amicus meus *Antonius Reiſerus* nuper edidit, videbis editionem libri a me flagitari; ſed praeter quam quod principio & fine truncum eſt meum exemplar, tum quoque alibi multae ſunt lacunae, mendiſque laborat innumeris, ut niſi Tu ſubvenire digneris, animum plane deſpondeam. Potes igitur non me tantum, ſed univerſam Remp. Literariam, magno afficere beneficio, ſi opem feres; debebitque Tibi magis, quam mihi, librum poſteritas. Quod alias Tibi miſi inventum Brandeburgicum, nunc iterum mitto, nam rem tantam Te cognoſcere aequum eſt. Niſi fallit nos promiſſor, centum amplius boves ſacrificare debebat Genio ſuo, quem tam propitium habuit, ut rem omnibus impoſſibilem viſam nullo negotio expedire, faciliuſque Sinenſem linguam tradere queat, quam vulpes pirum comeſt. Interim non pertinet is ho-

mo ad eorum hominum numerum, de quibus *Arbiter* praedicat, quod ſummum inter eos certamen fuerit, ne quid profuturum ſeculis, diu lateret, dum pro ſolo pretio facere vult ut opera appareat. Multos hactenus Tibi commendavi, mi *Magliabechi*, ſed pro Eximio Viro *Iohanne Fabricio*, qui haſce tradet, tanto intercedo ſtudio, quanto omni poſſum opere, Teque rogo, ut illum ea humanitate qua peregrinos proſequi ſoles, complectaris: eſt enim dignus qui a Te ametur, ſive virtute Te ad quem amandum induci pateris, ſive eruditione. Vale multum, Vir Clariſsime, & fave &c.

Sc. Raptim a. d. 31. Martii An. 1675.

EPISTOLA XVII.

EQuidem, *Magliabechi* Illuſtris, ingenuo agnoſco, Te ſatis cauſae habere, ut me plane ex eorum numero ſegreges, quibus bene cupis, & quos complecteris favore. Nam dum Tu beneficiis me plane obruis, & aut libros dono offers, aut alia ratione de fama & extimatione mea egregie mereri ſtudas, ego contra ne verbulo quidem me his tuis meritis dignum demonſtro, atque omnia benefacta ingrata habere videor, atque irrita. Proinde hoc iterum profiteor, nihil praeter fas Te acturum, ſi graviter mihi ſuccenſeas & affectus erga me immutes. At ego Te per omnia ſacra rogo, ne id facere inſtituas, & aut vehementer fallor, aut

hoc

hoc tamen de Te polliceri mihi auſim, non dubitare Te, vel in ipſo hoc pertinaci ſilentio, de mea in Te fide, & obſervantia. Atque ſic profecto ſe res habet: poſſum cum quovis alio de harum praerogativa rerum contendere, utut nemo fortaſse in ſcribendo ignavior me deprehenditur. Quamquam valet aliquid ad me excuſandum, quod omnino diſpudet pro literis tanta refertis eruditione, quales a Te ad nos veniunt, ſimpliciter ſteriles & ieiunas mittere. Nam, ego probe ſcio, Te etiam quae apud nos in Germania geruntur, aut ab Eruditis edita ſunt, longe citius reſcire atque accipere, quam ea mihi innoteſcunt, aut ad me perferuntur; itaque nolim vetera narrando mittendoque & ridiculus fieri, & Tibi movere nauſeam. De occupationibus nihil dicam, quibus tamen certum eſt ſubinde vehementer me diſtrahi; imprimis poſtquam Celſiſsimus Princeps *Adolphus Iohannes* Comes Palatinus Rheni, eius qui poſtremum fato functus eſt Sveciae Regis germanus frater, utrumque Filium Principem mihi credidit, cui ſacro pignori ſervando, dies nocteſque invigilare me addecet. Amabo igitur, mi *Magliabechi* ſerva mihi tuos amores, tuamque benevolentiam, quam ſi minus literarum crebitate mereor, dabo tamen operam, ut aliunde erga Te, nomenque tuum ita me geram, ne Tu quaeri poſsis male Te collocaſſe tuum erga me ſtudium. De reliquo excudetur mox farrago librorum Hebraicorum, cuius elenchum ad Te miſi. Multum exercuit me *Lipmanni* protervitas, cui tamen confido tan-

dem

dem eſſe ſatisfactum. Vtinam haec noſtra ad inbuendos Chriſtiana Religione Iudaeos quid conferant; ob quem finem unice ſuerunt conſcripta. Amicus me inſcio imaginem meam fieri curavit, itaque eius exemplar exhibeo, quod boni conſules. Vellem Tuae quoque effigiei daretur copiam, ut illam omnibus oſtentare queam, & dedicare in Muſeo. Viris Eruditiſsimis *Gregorio Leti*, *Antonio Maſcis*, *Cornelio Aſpaſio*, *Iohanni Cinello*, quia Tu ſolus autor fuiſti ut benignam mei memoriam iniicerent, itaque iiſdem, niſi grave fuerit, Tu quoque nunciato, gratiam apud me repoſitam eſſe tanto favori, ac me nomen illorum & lucubrationes in pretio reverenter habere. Noviſsime commendo Tibi Viros duos, qui has ad Te deferent, maiorem in modum, & enixiſsime; ſunt enim tua benevolentia digni, ſive genus illorum, ſive mores, & eruditionem reſpicias. Quamobrem & ego eos praecipuo ſemper amore dilexi, & hoc nunc illis beneficium dare volo, ut a Te pariter amentur, quo ego maius nullum iis unquam impertire poſſum. Horum alter *Fetzerus*, ICti in Vrbe Noribergenſi Primarii, & huius Vniverſitatis Procancellarii filius eſt: alter *Enderus*, illum *Iohannem Mauritium*, cui Tu faves, propinque attingit agnatione. Vale, Vir Ampliſſime, & ſalve, &c.

Altdorfii Noric. a. d. 9. Auguſti A. 1677.

EPI-

EPISTOLA XVIII.

QVas nuper ad Te perſcripſeram, recte Tibi redditas fuiſse minime dubito. Nunc occurrit in quo fide tua, & opera mihi opus eſt, eaſque ut mihi implorare liceat, ſummopere a Te contendo. Nimirum coepi conſilium de colligendis, edendiſque aliquando Inſcriptionibus quae in Cippis, ac monumentis Iudaeorum paſſim per Europam deprehenduntur. Hoc fine, ut iis potiar quae in Italia extant, videor ad Te confugere me poſſe; quippe in re iuſta & facili. Sufficit enim Iudaeis aliquibus, qui apud vos degunt, pro autoritate hoc imperes, nec mora a tribulibus ſuis, Romae, Venetiis, Patavii, Ferrarae, Mantuae, & alibi agentibus, ſepulchrales titulos petent; & ad Te deferent. Intereſt ipſorum ut id fiat; nam ſaepe coemeteriis ipſorum, quae plerunque extra Vrbes ſunt, inducitur vaſtitas, peritque omnis Virorum, caeteroquin inter ipſos magni nominis, memoria, quae hac ratione perennabit. Rogabam nuper Cl. *Patinum* mihi tranſmitteret quid tumbae celeberrimi R. *Iſaaci Abarbenelis*, quem Patavii ſepultum fuiſſe conſtat, inſcriptum ſit: verum is reſpondit, eius ſepulchri nec volam, nec veſtigium ſupereſſe, eo quod in bello ſuperioris aevi illud cum omnibus Iudaeorum tumulis, quae tum viſebantur, fuerit deletum. Luxuriare ſolunt Iudaei in eiuſ-

mo-

modi Inſcriptionibus; quamobrem eas quae elegantiores ſunt, ſive virorum, ſive foeminarum illae deprehendantur, mihi communicari velim. Aiunt etiam Iudaeos Romae incolas, quotieſcunque novus eligitur Pontifex, varias in laudem eius publice affigere Inſcriptiones, quarum aliquas videndi me ſimiliter cupido tangit. Quod ſi in hac re, Vir Ampliſſime, ſubvenire nobis dignaberis, praedicabo hoc beneficium eo quo me decet modo, Tibique ipſi hinc monumentum orietur, omni aere perennius. Vale, Vir Summe & nos, quod facis, ama.

Sc. Altdorf. Noric. a. d. 20. Decemb. An. 1680.

EPISTOLA XIX.

NEſcio equidem, *Antoni* Ampliſsime, unde ſermo mihi exordiendus ſit, quaeque excuſationis argumenta adhibere debeam, poſt tam longum, & pertinax meum ſilentium. Enimvero nec habui eius cauſam aliam, nec aliam quoque allegabo, praeter eam quam ſaepe iam expreſſi; ſcilicet aegerrime me accedere ad ſcribendum literas inanes, nec in univerſum quid magis genio meo adverſari. Imprimis ſcelus reputo Tibi, Vir Praeſtantiſſime, nauſeam creare nugis meis, quem nihil rerum quae uſpiam gentium memoratu digna geruntur, ignorare ſinunt Viri Eruditiſſimi, a quibus non elegantes tantum, ſed & momentoſas quotidie accipis epiſtolas.

Agno-

Agnoſco tamen in eo me vehementer peccaſſe, quod non pridem ſignificavi, accepiſſe me Inſcriptiones Hebraicas, quibus tertium me bealli, & Tibi hoc nomine, eas, quas debebam, exſolvi gratias. Caeterum ea tua erga me eſt humanitas, ut non deſperem hanc noxam Te mihi condonaturum, quando publice potius, quam privatim hoc beneficium praedicare conſtitui. Paro enim *Volumen Inſcriptionum Hebraicarum*, cui accedent *Epiſtolae Hebraeo ſermone a Iudeis ad me perſcriptae*. Continent haec multa ſcitu non indigna, tum vero ipſa novitas rei fortaſſe homines capiet, nec enim quiſquam hactenus ſimile quid edidit. Quod ſi aliquem ex veſtris Iudaeis, qui Hebraicae ſcribere valet, extimulare potes, ut ſubinde de Te, rebuſque Italiae quaedam mihi narret, faciet hoc ad augendum gloriam dignitatis tuae. In libro quem nuper edidi (1), diu multumque dubitavi, num liceret Tui prolixam mentionem facere, quando alterius longe generis eſt, quam quales in hunc uſque diem Sol aſpexit; itaque vereor ne Romae flammis adiudicetur. Satis tamen in Praefatione meum expoſui conſilium, nec unquam ea mihi mens, ut quid committam, quod a Chriſtiana alienum ſit Pietate. Interim non au-

1 *Tela ignea Satanae, hoc eſt Arcani, & horribiles Iudeorum adverſus Chriſtum Deum, & Chriſtianam Religionem libri, Hebraice cum Latina verſione, annotationibus, & praefationibus Io. Chriſt. VVagenſeilii. Accedit mantiſſa de LXX. Hebdomadibus Danielis. Altdorfii Noricorum* 1681. in 4.

auſum ſum Mantiſsam, ceu propoſueram, Tibi inſcribere, nec nomen tuum, una cum meo, ſupplicium luat. In Proteſtantium Eccleſia, ubi liberam linguam calamumque habemus, non minimam inivi gratiam, Virique inſignes meum inſtitutum palam collaudant; verum an idem Romae eventurum ſit neſcio. De reliquo diu iam apud me iacent exemplaria duo libri mei compacta, quorum alterum Tibi, alterum R. P. *Bartoloccio* deſtinavi; verum defuit mihi hactenus commoditas eas tranſmittendi. Quaeſo Te, Vir Ampliſſime, an non eſt fortaſſe Sereniſſimi Magni Ducis in Aula Imperatoris Legatus, cuius opera uti poſſem in rebus ad Te miſſitandis? Noſtri Mercatores non ſatis probant mihi fidem ſuam & induſtriam, ac nollem quae exhibiturus ſum perire. *Hodoeporicum*, quo me beaſti, recte accepi, ſed *Diſſertationem de Cometa* non item. Atque ne quid diſsimulem, Cl. *Arnoldus* nonnihil aegre fert, toties mei cauſa moleſtiam ſibi creari, etiam cum aeris ſui diſpendio. Quamobrem nec unquam certiorem me reddit de iis, quae illi circa res literarias announcias. Obtuli autem ſemper me ad ſolutionem eius quod meo nomine erogavit: id cum non patiatur, quo odio illius me liberem, ſupereſt illud ſolum remedium, ut impoſterum ea, quae me tenere voles, ad *Io. Henr. Straub* Mercatorem Noribergenſem perferri iubeas. Vale, Vir Clariſsime, & me, ceu omnino facis, ama.

Sc. Raptim Altdorf. Noric. a. d. 5. Novemb. An. 1681.

EPI-

EPISTOLA XX.

IAmpridem literas a Te expecto, quibus non tantum ſignifices traditum Tibi tandem eſſe librum, quem tranſmiſi, ſed & nobis exponas, quid de eo iudices. Enim vero fruſtra hactenus fui, & illam tuam in ſcribendo aſſiduam ſedulitatem nunc quidem requiro. Nolim autem dubitare recte faſcem ad Te perveniſſe, quem Venetiis *Auracherus* curandum ſuſcepit. Effluxere autem menſes omnino ſex, vel plures etiam, ex quo librum perferendum dedi. Quamobrem rogo Te, Vir Clariſſime, ut tandem ſciam, quid illi evenerit. Nuper mihi relatum fuit, habere nunc rurſus Iudaeos aliquem qui pro Meſſia ſe gerit, & pro tali a veſtratibus Recutitis, maxime Mutinenſibus fuit agnitus. Natus eſt in Germania, eique R. *Mardochai* nomen, nec ita pridem deſerta Italia ad nos rediit. Credo Inquiſitionis metus ſolum vertere hominem coegit, cui utique poenas dediſſet, ſi res in publicum emanaſſet. Edam proxime librum, cui Inſcriptiones ſepulchrales Iudaicae accedent, proinde aliquibus, imprimis vero Venetis, Romanis, atque Anconitanis, ſi porro mihi ſubvenire dignaberis, magnam & ſolidam Tibi referam gratiam. Incipiunt nunc Lipſienſes quoque, Italos, Galloſque aemulando, edere *Acta Eruditorum*, quorum ſpecimen ſine dubio ad Te miſit *Carpzovius* noſter, quem illi negotio

exi-

exiſtimo praeeſſe. In *Conringii* obitu magnam Germania noſtra iacturam paſſa eſt, nec enim novi alium qui eius locum digne ſupplere queat. Vale, Vir Ampliſſime, & nobis, ceu facis, fave &c,

Scr. Raptim Altdorf. Noric. a. d. 13. Maii An. 1682.

EPISTOLA XXI.

EQuidem agnoſco, ac libens, ſcelus meum, nempe tardum & infrequentem me hactenus fuiſſe in ſcribendo, nec functum eſſe officio in reddenda gratia favori tuo, quo perpetuo me proſequeris. Spero tamen daturum Te veniam negligentiae huic, quae non una ex cauſa prognata. Nam ut valetudinem, qua ſubinde tentatus mittam, permoleſtum quoque mihi accidit, ad Te Virum Reipublicae Literariae Primarium, & quem non tantum faſcibus ſubmiſſis colit quicquid eſt Eruditorum uſpiam gentium, ſed & de rebus praeclariſſimis aſſidue certiorem reddit, literas nihili inaneſque mittere, hoc eſt, Anſer argutos Olores rauco clamore interſtrepere. Sic enim perſuaſus ſum, & ſic animum induxi meum, non poſſe Tibi acceptas pervenire epiſtolas nullius argumenti, & quibus legendis tempus tantum inutiliter teras. Quid autem ego Tibi ſcribam ex hoc Orbis angulo, quod non alii longe melius exactiuſque referant? Enimvero dum parco privatis inter nos verbis, hoc tamen conſti-

ſtitui, & uberius prolixiuſque teſtari hanc mentis erga Te obſervantiam, cum in lucem prodibunt quae habemus in affectis. Interea loci nolim diſſimulare, perveniſſe ad me, quin & *Fabricium*, & *Sturmium* noſtrates, cum ficti nominis epiſtola, libellum inficetum, & ad Te famamque tuam lacerandos & adeo dilaniandos compoſitum (1). At do liquido iuſiurandum, nemini mortalium me hunc monſtraſſe, quin illico eo iuſſiſſe ire, quo *Catullus Annales Voluſi* ablegavit. Non debes admodum inique ferre, Vir Celeberrime, hanc ſortem, quae Tibi communis eſt cum optimis maximiſque quibuſque Viris, quorum Virtus & fortuna obtrectationi malevolorum ſemper fuerunt obnoxiae. *Philippus* noſter *Melanchthon* alicubi memorat, ſe *Luthero* commotiori atque graviter ob iniuriam ſtomachabundo ſuggeſſiſſe verſum:

Vince iram affectusque tuos, qui caetera vincis:

& hoc tam placidum eum reddidiſſe, ut omnem indignationem penitus, ceu ille apud Comicum loquitur, ex animo exſpueret. Vtinam idem apud Te efficiat egregium cedroque dignum monitum, ut ſcilicet cogites, qualis quantuſque es, & ut vindices hanc contumeliam contemtu. Sciunt omnes quibus ſua, aut aliorum exiſtimatio cordi eſt, quid tribuendum ſit ſcripto, cuius autor nomen ſuum addere veretur, quodque refertum eſt iis dictis, quae legentis ſolicitant lae-

1 Acriter in hac, & inſequentibus Epiſtolis invehitur in *VVilb. Ern. Tentzelium*.

laeduntque pudorem. Illud demiror, eandem epiſtolam iiſdem verbis ad omnes ſcriptam eſſe, & eius mittendae occaſionem minus ex vero adduci. Valeant autem qui inter nos diſſidium volunt, & noſtra neceſſitudo, ſi id fieri poteſt, in dies contra accipiat augmentum. Caeterum duo ſunt, Vir Illuſtris, in quibus ut mihi ſuccurras vehementer a Te peto. Principio deſidero oculis uſuparare veras, & genuinas imagines Coronae tum Romanae, tum Lombardicae Mediolanenſis, quibus Imperatores noſtri inaugurari conſueverunt. Da igitur obſecro operam, ut ſchemata impetres. Alterum illud eſt, ut per Amanuenſem repraeſentari mihi iubeas, Supremorum, ſive Regnantium in Italia Principum, hoc eſt Hetruriae, Sabaudiae, Mantuae, Mutinae, Mirandolae, & Monoecienſis Ducum ab annis 50. circiter ſeriem, coniugia, liberos, addito anno quo quiſque natus, aut fato ſuo conceſſit. Habes lacunas in Genealogiis meis, quas ut tua benevolentia haud gravatim ſupplere dignetur, iterum iterumque a Te contendo. Noviſſime Te, Vir Illuſtris, valere, mihique aetatem valere vehementer velim &c.

Scr. Altdorf. Noric. a. d. 15. Ian. An. 1685.

EPI-

EPISTOLA XXII.

SI mea culpa, meaque negligentia & ſocordia, ceſſaſſem hactenus ab officio literario, haberes utique, *Magliabechi* Illuſtris, quod merito conquueraris, & cur me odio dignum cenſeas. Enimvero ſum plane extra noxam, & ita erat res, faciundum fuit. Scilicet cum ſcripſiſſem olim ter omnino, atque e tuis deinde animadvertiſſem, nulli mearum epiſtolarum eam felicitatem obtigiſſe, ut Tibi redderetur, male me habuit ſiniſtra quibus expoſitae fuere fortuna, & piguit porro fruſtra operam inſumere. Et ſane ipſe me monueras, futurum ut inſidiae parentur meis literis, in quas reapſe illas incidiſſe, mea fide Tibi confirmo. Interea temporis compenſavi animo, quod factis praeſtare non licebat, nec credo dubitare Te de mea erga nomen tuum obſervantia, quam etiam palam teſtabor, quando exitum invenient quae paramus, & quorum aliqua ad Iudaeorum, alia ad Germanorum antiquitates illuſtrandas attinent. *Exercitationes* (1) quas non ita pridem evulgavi ad te mitto, quibus ut more tuo aequum benignumque Te praebeas, etiam atque etiam obſecro. Noſtris hominibus gratae fuerunt, ſaltem ob argumentorum diverſitatem; alios enim capit

1 *Io. Chriſt. VVagenſeilii Exercitationes ſex varii argumenti. Altdorfii Noricorum* 1687. in 4.

alia materia, nec eſt facile qui non aliquid inveniat, quod ſit ad palatum. Fragmentum quod exhibui Scorialienſe, non aeſtimatores tantum reperit, ſed & eos, qui periculum facere inſtituent, num quid habeat in receſſu, quos ego ſpe non deludi velim. Palmam in medium proieci, ea ſuperbiet, cui illam auferre conceditur. Pervaſit quoque Europam prope univerſam fama de machina mea natatili (1), quanquam me penitus invito. Cum enim Ratisbonae agens, inventi mentionem iniecisſem apud Bavari Electoris Legatum; haud exiſtimans illum alios arcani conſcios redditurum, priusquam tempus & occaſio ad id divulgandum ſeſe offerunt, ipſe continuo quae celanda erant, nota reddidit aliis in Comitiis Imperii agentibus Legatis, ita ut omnium denique ſermone frequentarentur. Interim, res certa eſt; confert id machina mea, ut milites probe armati, inſtructique commeatu, poſſint fluvios tranare, ut fracta aut ſubſidente navi, furentis Oceani, & procellarum vim quis eludere queat. Simili ratione ſuae, & aliquot parvulorum liberorum ſaluti conſulere poſſunt, quibus litora alveoſque in immenſum ſupergreſſa unda, praeſens exitium miniſtratur. Haec de noſtris habui quae perſcriberem, nunc ea ſubiungenda veniunt, quae tuum, Vir Ampliſſime, conſilium, & opem

1 *V. Io. Chriſt. VVagenſeilii de Hydraſpide ſua, ſive adverſus extrema pericula Aquarum munimento ac praeſidio Epiſtola: & Io. Lemovicenſis morale ſomnium Pharaonis. Altdorfii Noricorum* 1690. in 4.

opem ſummopere efflagitant. Nempe tangor cupidine ſciendi, num Romae, itemque Mediolani ſuperſint illae Coronae, quibus Imperatores quondam fuere inaugurati, atque ſi aevum adhuc agunt, quae ſit vera & genuina illarum forma. Hanc ſi ad me [quod potes] tranſmittes adumbratam, non ſolidam tantum, ſed & publicam inibis gratiam. Amplius iuvat me ſcire, qui ex Italis cultum, & mores Aulicos, quidque in ſacris profaniſque ceremoniis, tum Legatis, tum qui hos admittunt Principibus Summis, obſervandum ſit, fideliter deſcripſerint. Eſt penes me parvus libellus cui titulus *Il Maeſtro di Camera di Franceſco Seſtini*, ſcitus utique, ſed minime deſiderio meo ſatisfaciens; quamobrem a Te ampliora exſpecto. Denique habeo Heidelbergae Amicum *Henricum Gunterum Thulemarium*, Eloquentiae & Hiſtoriarum in eo Lyceo Profeſſorem, Virum doctum, & qui editis ingenii monumentis, inter quae *Commentatio de Imperii Octoviratu* eminet, celebre nomen ſibi paravit. Is neſcio quam ob cauſam, avet ſocius admitti in ſacrum illud Antrum, quod Patavii *Recuperatorum* gregem complectitur, atque quia mea qualicunque in hoc negotio opera utendum ſibi cenſuit, ſcripſi ante hos aliquot menſes ad Principem Academiae, illoſque quibus praeeſt, communibus litteris, rogans, ut non minus facile in eo admittendo eſsent, ac fuere in ſuſcipiendis Germanis aliis permultis, ipſoque me cum gnata; ſed nihil reſponſi tuli. Tu igitur, optime *Magliabechi*, qui ceu alibi gentium, ita ſine dubio Pata-

vii quoque Literatos omnes ad nutum obedientes habes, age, quaeſo, hanc cauſam, & diploma mihi impetra. Quod ſi efficies, ut in alias quoque Italiae Academias, quae peregrinos non faſtidiunt, laudatus *Thulemarius* recipiatur, magno utroſque nos afficies beneficio, nec dubito locum Te daturum meis precibus, quia haec nullo negotio impetrare Tibi licet. Faxo gratos nos experiaris in depraedicandis tuis meritis, quae Deus in commodum Reip. Literariae in dies magis magiſque promoveat. Ita ſerio voveo, & in hoc voto Te valere iubeo.

Scr. Raptim Altdorfi Noric. a. d. 10. Octob. An. 1687.

Iohannes Svede Vir Eruditus & oppido Clarus, qui has ad Te defert, poſtquam iam in Vpſalienſi Svecorum Vniverſitate Cathedrae Academicae admotus fuit, nunc peregrinationem inſtituit; erga eum ut talem Te exhibeas, qualem eius notae hominibus exhibere Te aſſidue ſoles, ſupervacuum credo eſt precibus a Te contendere. Sed heus, ſi ſunt aliquo in pretio apud Te literae meae, ut indicium facias quomodo curari debeant, neceſse eſt.

EPISTOLA XXIII.

PErvenit ad me, *Magliabechi* Celeberrime, *Benedicti Accolti Aretini Dialogus*, quem miſiſti, habeoque illius nomine gratias Tibi ingentes. Contra ſimiliter Tibi redditam

eſſe

eſse *Hydraſpidem* meam, nolim aequidem dubitare, vellemque ſcire iudicium tuum, quod mihi Διὸς ψῆφος. Caeterum has ad Te defert *Chriſtophorus Scheurelius a Deferſdorf*, quem ingenua virtus, nobilitas natalium, & inſignis prudentiae civilis cognitio valde exornant. Quapropter complectere quaeſo, obſecro, hominem favore tuo digniſſimum, & cum Romam ibit, commenda illum porro ibi amicis tuis; hoc mihi gratius facere nihil potes. Vale, Vir Illuſtris, & non ſolum *Scheurelium*, ſed & me quoque ama.

Scr. Raptim a. d. 12. Dec. A. CIↃIↃCXC. Altdorf. Noricor.

EPISTOLA XXIV.

NVper tam beato mihi eſse licuit, ut literas a Te acciperem ex tanto temporis intervallo. Eas ſupra modum gratas mihi fuiſse, noli quaeſo dubitare; ſed illud ex admiratione poene me rapuit in ſtuporem, quod ne verbulo quidem ſignificaſti aliquas a me Tibi redditas eſse. Enimvero ſcripſi profecto aliquoties, nec ſatis coniecturare poſsum, quae mea mala fortuna ſit, ut omnes perierint. Fortaſse tamen idem quoque huic Epiſtolae eveniet, quod aliis, nam qui eam defert V. C. *I. Molinus* Svecus gente, pendet animi num deſtinatum iter in Italiam ſit confecturus. Eam ob cauſam nolo in praeſentia prolixus eſse, imo etſi velim, nec in hac feſtinatione poſsem. Id

 unum

unum Te rogo, ut ſi contingat *Molinum* ad vos deferri, eum favore & benevolentia proſequaris, & in numerum eorum admittas, quibus ex animo factum cupis. De reliquo do fidem, venerari me Te, *Magliabechi* Illuſtris, ex merito, cuius rei teſtimonium lucubrationes quoque noſtrae, quae ſub proelo ſunt, facient. Vale, Deus te ſervet &c.

Scr. Raptim Altdorf. Noric. Kal. Martii An. 1691.

EPISTOLA XXV.

NOn moleſte utique feres, *Magliabechi* Ampliſsime, ſi rurſus Tibi amicum hominem *Leonhardum* puta *Grundherrum*, natalibus & ingenua virtute Nobiliſſimum Iuvenem, eo quo par eſt ſtudio commendo. Noſti apprime miſeram eſse peregrinantium conditionem, niſi habeant ad quos confugiant, & a quibus conſilium & auxilium petere poſſint. Te igitur Patronum praeſta, & ſubveni, ut commode iter deſtinatum perficiat: Augebis hac ratione exiſtimationem Nominis tui, famamque benignitatis, ſi modo augmentum illae patiuntur, culmen pridem ſupergreſsae. Caeterum ſaepe hoc abs Te petii, Vir Optime, ut me moneas, ſitne Romae, itemque Mediolani Corona aliqua dicata ex antiquo inaugurationi Germanicorum Imperatorum, quaque imprimis forma ſit illa Mediolanenſis. Exime ergo tandem mihi hunc, qui diu me ſolicitat, ſcrupulum,

nec

nec dubita, relaturum me eam, quam debeo gratiam. Bene vale, & nobis ſave quoque.

Scr. Raptim die XIV. April. Ann. CIƆIƆCXCI.

EPISTOLA XXVI.

IOhannes Palmrotius, gente Svecus, Vir eruditionis eximiae, & vita ac moribus optimus, dignus eſt tuo favore ac benevolentia, ergo obſecro Te complectere hominem, & inter veneratores illum admitte. Non impune hoc feres, ipſe enim olim in patriam redux ultra ſeptem gelidos Triones, ego porro in Germania Te, virtutemque tuam notis ignotiſque omnibus praedicabimus, & Te, ſi nos amabis, ad aſtra feremus. Vale, ſeculi decus, & admitte haud gravatim preces &c.

Altdorf. a. d. XXVI. Aug. CIƆIƆCXCI.

EPISTOLA XXVII.

ME vero miſerum, & infelicem, ſi nondum etiam accepiſti poſtremum faſcem, quem ad Te miſi! Nam ſi maxime alii periere, debebat tamen iſte, quem tanta ſolicitudine curavi, Tibi reddi. Sed omnino confido id factum eſse, & perſpexiſse Te, maleferiatum hominem, qui tuam lacerare auſus eſt

eſt famam, etiam mihi moleſtum ſe praebuiſse. Bonum factum? capio hoc omen, & gaudeo me tecum eundem hoſtem nactum eſse; ſic enim inter omnes conſtabit quod illi mala mens, malus animus, quia Te, quem ſummi, medioxumi, infimi colunt, qui neminem unquam iniuria affeciſti, & qui de univerſo hominum genere, certe de Literatis ubicunque gentium conſtitutis bene mereri ſtudes, & quo nemo Reipublicae Literariae ſe magis utilem praebuit, nullam ob cauſam laceſsere ſuſtinet. Volebam perſtringere hominem, & oſtendere quam turpiter, imo vero fraudulenter ſe geſserit in Epiſtolae meae, nam & hanc inſtituit, recenſione. Sed multi cordati Viri ſuaſere mihi ut miſſum eum faciam, qui quaeſtui habet male loqui melioribus, nec ſatis dignus eſt, ut cum eo quis in arenam deſcendat, non immunis a labe futurus ſive vincatur, ſive vincat. Aiunt (nec enim illum vidi) eſse hominem agreſtem, malis moratum moribus, ad haec ſurdaſtrum, ſuſpicioſum, & abſque ſatyricis ſcriptis foret, quae bibliopolis talium cupidis haud exiguo pretio venundat, victurum in egeſtate. Ergo decretum mihi Sapientiorum conſilia admittere, & Tu, Vir Ampliſſime, fac eundem Te praeſtes. Non revocemus ad animum magis iſtius dicta, quam latratus rabidi canis, carioſos habentis dentes. Interim egi tamen cauſam tuam, atque ſcripta ad Cl. *Carpzovius Epiſtola*, oſtendi quam vera haec nota ſit peſſimi ingenii, laudes alienas malis accipere auribus, nec poſſe pati, ut Viro ex amuſ-

ſim

ſim optimo, debita praeconia tribuantur. Communicabit ſine dubio *Carpzovius* cum illo quae ſcripſi, & pudebit hominem, pigebitque ſuae petulantiae, ſi non plane frontem perfricuit, pudorque omnis illi periit. Tu ergo, Vir Celeberrime, noli porro angi, quin potius contemne hominem infra iram tuam poſitum. Caeterum gratias ago ob ea quae circa res literarias mecum communicaſti, nec dubita fuiſſe omnia valde accepta. Diu iam ex Gallia nihil audivimus, atque prohibemur per Leges publicas cum incolis illarum regionum commercium epiſtolarum inſtituere. Vtinam Rex Chriſtianiſſimus voluiſſet ſuperſedere Bello hoc, atque ſic rectius ſibi, nobiſque pariter conſuliſſet. Ex literis quas ad *Fabricium* collegam ſcripſiſti, vidi Te requirere *Poſthuma Saubertiana*. Equidem neſcio num ſatis dignus ſit liber qui ad vos perferatur: mihi certe aeque ac aliis, multa in eo minime placent, tanquam ſcripta inconſiderate a recenti in Cathedra Theologica, & affectatore praepoſtero novitatis. Vbi me monueris perveniſſe ad Te quae tranſmiſi, dabo alia quoque perferenda. Vale, Vir Ampliſſime, & nobis fave.

Scr. Raptim a. d. 14. Febr. 1694.

Viſum his ſubſcribere quae ad *Carpzovium* exaravi. Simulare viſum eſt, quaſi invectivam in *Tenzelium* ſcriptam ad me miſiſſes, ut hic ea de re redditus certior, ſibi metuat, atque maledicere deſinat.

Circa libros edendos & editos mecum communicavit Illuſtris *Magliabechius* ea quae exhibeo. Caeterum is quidem iniquiſſime

fert

fert iniuriam, qua a *Tenzelio* fuit affectus, & miſit ad me invectivam, qua accerrime illum perſtringit, eiuſque mores, & animi ac corporis vitia, pro amaritudine quae Italicis ingeniis ineſt, inſectatur. Mirum unde omnia illi innotuerint, & nunc demum quis qualiſque *Tenzelius* ſit compertum habeo. Vellet *Magliabechius* ſatyram apud nos edi, ſed continui me, mihique decretum rurſus tuum conſilium admittere, & hominem miſſum facere, qui ſuis obtrectationibus ſibi magis nocet quam aliis. Quis enim non averſetur illum, qui Virum Optimum, quem omnes ubique gentium Eruditi colunt, & adeo Reges, Principes, ac Purpurati Romanae Eccleſiae Patres maximi faciunt, qui neminem unquam laeſit, & Germanis quibuſque Florentiam venientibus, plenus humanitatis ſemper promtum & expoſitum ſe praebet, contumelia afficere ſuſtinet, non laeſus ipſe quin potius literis benevolentiſſimis ab eo honoratus. Nequeo ſatis quam hoc ſit factum male proloqui, & maligno ingenio neceſſe eſt natus ſit *Tenzelius*, qui in Cl. *Bynaeo* carpit, quod alios delaudat, in *Magliabechio* ferre non poteſt, quod alii ipſum praeconiis efferunt, quodque is Hectoris Naeviani exemplo, ſenſum quendam & voluptatem percipit, quoties a laudatis laudatur; cum contra *Tenzelius*, ſi cui placere intelligit quas ſcribit offanias hypercriticus, valde paratragoediet, ac inflet ſeſe, ranae inſtar de qua eſt in Apologis.

Scribam in hanc ſententiam etiam aliis.

EPI-

EPISTOLA XXVIII.

EQuidem praeclare ſemper ſenſi de tua, *Magliabechi* illuſtris, virtute; non tamen [da veniam veritatem ingenue profitenti] crediidiſſem eam talem tantamque eſſe, prout nunc reapſe id comprobaſti, dum ne quidem ad animum revocas iniurias, quibus praeter omne meritum es affectus. Ergo prout aequum erat, dilaudavi hanc moderationem Amicis omnibus, nec eſt ut metuas, quosdam in ea porro opinione eſſe, voluiſſe Te honori & exiſtimationi tuae vindiciis aliquibus conſulere, quippe bona fide profeſſus ſum, haec eam ſolam ob cauſam me ſcripſiſſe, ut in timore eſſet *Tenzelius*, & Te laceſſere deſinat. Nimirum hoc aiunt, eſſe ei malam mentem, quae alienis laudibus data opera obtrectare ſuadeat. Ergo quoniam citra fraudem, tui commodi cauſa, & ut impoſterum miſſum Te faceret, morum aeque ac Scriptorum alienorum temerarius Cenſor, illud de Satyra commentus fueram, haud ſpero Te mihi hoc nomine ſuccenſere. In animo erat vetus Comici dictum *Veterem iniuriam ferentes, nihil ea re facere, quam ut novam invitent*. Tibi vero magis placere video, illud alterum ab eodem autore profectum: *Bacchae bacchanti minime adverſari nos debere*. De reliquo confido iam tandem ad Te delata eſſe quae miſeram, quia alia quae ſimul Venetias perferen-

renda dedi, recte fuere tradita: ergo avide reſponſum tuum exſpecto. Imprimis noviſſe velim, quo ritu Romanus Pontifex faſcias conſecret, quibus Regum liberi recens nati involvuntur, quaeque illarum ſit forma & habitudo. De Corona quoque Mediolanenſi, qua olim Imperatores inaugurati fuere, rogavi me edoceres, num ea adhuc extet, e qua materia ſit conficta, & num clauſis, an vero apertis annumerare illam conveniat. De illa quoque Corona, quae Modoetiae (vobis *Monza* appellatur) Imperatoribus impoſita fuiſſe dicitur, cum multa incerta, & fabulis affinia apud nos circumferantur, quid vere habendum ſit, cognoſcere deſidero; ſed de his ſcripſi alias, nunc novum me ſolicitat dubium, an nimirum *Pius* IV. Papa ex incluta Medicea Familia originem traxerit, quod affirmare aliquos, alios inficiari animadverto. Quia nunquam vel verbo me monuiſti, quid de *Hydraſpide* noſtra ſentias, prope in ſuſpicionem adducor, periiſſe illud exemplar quod miſeram; his igitur novum adiungere viſum eſt, nam *Adverſus calumniatorem Apologia* figura deſtituitur. Ipſius machinae ideam parvam ligneam, & qualem Imperatori, diverſiſque Principibus obtuli, ſi dignam iudicaveris, ut ad eam Sereniſſimus Hetruriae Dux reſpiciat, per occaſionem perferri iubebo. Has literas Tibi tradet Nobiliſsimus *Seidelius*, cuius Patruum Brandenburgici Electoris Conſiliarium etiam de facie noviſſe Te credo, certe eruditio, & in Re Numaria veteri peritia ſumma Te latere non poſſunt, nec addo plura

in

in commendationem Nepotis ; dubium enim nullum ultro Te illum inter veneratores admiſſurum . Eſt ſub proelo opus meum ingens in varia loculamenta, hoc eſt tomos, diſtinctum, ſed iuventutis tantum uſibus dicatum : complectitur enim ea , quibus ad Liberales Artes, & Philoſophicas Diſciplinas animo comprehendendas iuvari illa poteſt , qua in re ſubinde nova methodo illi conſulo . Non merebitur fortaſſe , ut Tibi illius copiam faciam, cum meliora apud vos parietes loquantur. Vale, Vir Ampliſsime, & nos amare ac tueri perge.

Scr. Raptim Altdorf. Nor. a. d. 21. Iunii An. 1694.

EPISTOLA XXIX.

CItra moram viſum eſt apud Te profiteri, quanta me laetitia affecerit Nobiliſsimus *Im Hofius*, dum non ſolum e gravi morbo Te convaluiſſe ſignificavit , ſed & literas tuas, quas ad illum ea de re perſcripſeras exhibuit in fidem . Enim vero expediebat Tibi aegrotare, ut cognoſceres , quanti Te tuaque merita faciant ſummi Principes, quamque Te in oculis gerant & pectore. Macte , Vir Ampliſsime, hac felicitate; ibis in exemplum Literati Viri in honore & maximo pretio habiti. Ad me quod attinet, velim vehementer, ut ſi rerum humanarum conditio hoc patitur, ea Tibi longaevitas obtingat , quam Poeta in ioco ſo carmine , ſed utique

ſe-

ſerio, eſt ominatus. Illud interim certum, quocunque tempore non vitam, ſed mortalitatem exues, tum demum in exiſtimatione, ac fama hominum Te futurum, livore & malevolentia, qui paucorum animos occupant, penitus una extinctis. De reliquo hoc apud Te quaerendum eſt, periiſſe ſine dubio tum literas aliquas meas, tum imprimis faſcem, quem ad Te miſi, ſpiſsum illum quidem, & qui varia tum noſtra, tum aliena continebat. Communicaveram imprimis tecum machinam quam excogitavi, & cui *Hydraſpis* nomen feci, quippe hac quis fretus, non tantum certo certius effugere poteſt undarum pericula, ſive naufragium ille patiatur, ſive regionis alicuius fiat ſubmerſio, ſed & una infantem eximere licebit praeſenti periculo, cum auro & argento facto ac infecto, & inſtrumentis quoque literarum quae aliquod momentum habent, ne de alimonia in multos dies ſuffectura quid dicam. Rudis eſt machina, & ideo facile parabilis, nec magnae molis; in qua adornanda naturam ducem ſequutus ſum, quo digito exſerto viam illa commonſtrabat; quin nec moleſtiae ulli, aut ponderi uſus eius eſt obnoxius. Fecere periculum varii Principes in fluviis & lacubus undoſis, nec feſellit illa expectationem. Vtinam ſcirem quos potiſsimum Venetiis amicos habeas, ut apud aliquem eorum, quae ad Te deſtinamus, poſsint deponi, ut ſic ſine offenſa iter ſuum porro proſequantur: nam id quidem permoleſtum eſt, aliqua transmittere, quae in aliorum omnium potius, quam tuas manus ſunt perventura.

Se-

Semel iterumque a Te, Vir Ampliſsime, petii doceres me quae figura ſit illarum Faſciarum, quas Summus Pontifex conſecrare ſolet, ad involvendum iis recens natum Principem infantem, & qua ceremonia, quibusque verbis haec ſacra peragantur. Saepe Faſciarum eiuſmodi mentio fit in relationibus rerum novarum, quando nempe peregre mittuntur, itaque aveo ſcire quomodo illae ſeſe habeant. De *Pio* IV. quoque Pontifice dubium mihi, num fuerit ille ex Sereniſſima Mediceorum Familia oriundus, tam parum Scriptores circa eum ſibi conſtant, & in diverſa abeunt. Fas ſit hoc quoque abs Te petere, certiorem me ut reddas, qualis ſit illa Corona Mediolanenſis Lombardica, qua Imperatores inaugurantur: an nimirum propria & peculiaris aliqua extet huic negotio dicata, & ſi talis habeatur, quae ſit illius forma ac habitudo, & num clauſis, an vero apertis accenſenda veniat. De his omnibus ſi me erudies, faxo Minerval referas immortale, quo nemo maius dare poteſt, nemo expetere. Ita vale, Vir Celeberrime, & quod facis fave, &c.

Altdorfi Nor. a. d. 26. Octob. 1694.

EPISTOLA XXVIII.

IAm olim me deſtituunt literae tuae, praeter morem tuum, receptamque perpetuo conſuetudinem. Licebat eam ob cauſam triſte aliquid de tua ſanitate ominari, imo non defuere, qui aſſeverarent Te mortalitatem exuiſ-

exuiſſe. Non inveniunt apud me fidem horum dicta, uti ſolent amantes aegre induci ad credenda ea, quae illorum affectui adverſantur, & ſpero me propediem a Te accepturum literas omnia laeta & proſpera ſignificantes. Obſecro igitur, deme meam mihi ſolicitudinem, quae me prope conficit, nec patitur ut prolixam Epiſtolam ſcribam. Interea loci eum, qui hanc defert, Nobiliſſimum ac eruditione cultiſſimum D. *Goezium* Lipſienſem Tibi maiorem in modum commendo, ut illum tuearis, atque inter eos admittas, quibus praecipue faves. Concedet is nemini obſervantia erga nomen tuum, niſi quod me excipere oportet amicum veterrimum, ac ideo in Te colendo ante alios omnes. Vale, Vir Ampliſſime, & fave.

Scr. Altdorf. Nor. 26. Iulii 1695.

EPISTOLA XXIX.

REdditae mihi ſunt literae tuae, quas paulo poſt initium huius anni ad me perſcripſiſti; in quibus id imprimis miratus ſum, non facere Te mentionem ullius Epiſtolae, quam a me acceperis. Equidem non diffiteor, aetatem ingraveſcentem, tum alia vitia, tum hoc imprimis afferre ſecum, ut ad literas ſcribendas neſcio quomodo ſim paulo ſocordior. Non deſum tamen plane officio, imprimis erga Te, quem tantopere ſemper dilexi, coluique ex animo, ita ut cum quovis, inter innumeros qui Te obſervant, certare poſſim de praerogativa amoris erga Te, & venera-

tio-

tionis. Quamobrem quoties quem hinc ad vos iter facere comperio, non intermitto illi literas committere, quas interdum negligentius curari, ac plane perire, in ſuſpicionem adducor. Gaudeo interim nihil eapropter decedere tuo erga me affectui & benevolentiae ſingulari, quibus ut aetatem me frui patiaris, ſummopere a Te contendo. Capio magnum argumentum perennantis favoris tui, Epiſtolam R. P. *Raphaelis dell'Aſſunta*, quam mecum communicaſti, & video Te id enixe operam dare, ut etiam aliis innoteſcam, & ſim in pretio. Noli, obſecro, dubitare me mutuum facere, & tum inter amicos, tum in iis quae aedo, frequenter dilaudare virtutem tuam, & tua in Rempub. Literariam ingentia merita, quod & deinceps facere nunquam intermittam. De reliquo, dicere non poſſum quanta me laetitia affecerit ſolicitudo, quam ad Iudaeos convertendos Ferrarae adhiberi nuncias. Ita voveo, ut Deus Eminentiſſimo Cardinali Legato benefaxit, quo auſpicia ſua Divino Inſtituto diutiſſime commodare queat. Et, o utinam tantum exemplum, alios ad imitationem concitet! Niſi fallor, ſunt veſtrates in Italia Iudaei, noſtris minus pervivaces, quippe *Talmudis*, & avitarum traditionum non aeque gnari. Is qui nobiſcum agunt, non ſufficit domi ſuae ſuperſtitionibus imbui, ſed adultiores facti, modo id facultates permittant, Poloniam petunt, ubi eruditio illorum ſtabulatur. Laudato P. *Raphaeli*, quin & Venerabili P. *Carolo di S. Anaſtaſia*, ut me porro accurate commendes, atque meo nomine multa ſalute ipſos impertias, valde rogo. Com-

plura ſane, ut ratio otii mei conſtaret, evulgavi, ſed quae pleraque ſunt extra literaturam Hebraicam, & ad Ius noſtrum Publicum attinent. Prodiit ſic nuper opus Scholaſticum voluminum omnino VI *Pera* inſcriptum, & quod ea complectitur, quae proprio Filio erudiendo compoſui. In his tamen quia Hiſtoria Vniverſalis traditiones Iudaicas inde a Mundi principio, ad Reipublicae eorum panolegtriam uſque percenſet, fortaſſe uſui ea eſſe poſſet; ſed non video occaſionem, qua haec vobis miſſitare liceat. *Langii* cuiusdam Amici mei, & quondam Diſcipuli, Diſſertatio *de Cabbalae origine* ſub Praelo eſt, erudita inſigniter, & cuius, cum brevis ſit, ſimul ac parata erit, Te reddam compotem. Nunc tua, *Magliabechi* Ampliſſime, mihi uſus eſt opera, quae facito ut mihi appareat. Scire ſummopere velim, num Mediolani extet vetus aliqua Corona, inaugurationi Caeſarum noſtrorum, tanquam Lombardiae Regum, unice dicata, &, ſi talis ſuppetit, quae ſit eius forma & habitudo. De Romana quoque Imperatoria Corona quaerere libet, num vera & genuina in Vrbe habeatur, etſi multa perſuadent, nullam ibi reperiri, ſed quemque Imperatorem, cum mos Italiam coronationis cauſa petendi adhuc obtineret, ea Corona fuiſſe redimitum, quam ipſe ſuppeditabat. Memini cum Romae agerem, vidiſſe me circumferri quaſi quosdam Indices, quibus pretia Numorum antiquorum indicabantur, quid nimirum quiſque valeat, & quanti ſit emendus: magno beneficio me afficies, ſi eiuſmodi aliquem mihi perrexeris, idque ut facias maiorem in modum precor.

Ge-

Gener meus *Daniel Guilielmus Mollerus*, Vir Clariſsimus, & Metaphyſices ac Hiſtoriarum in hac Academia Profeſſor, quia Coniugem eius, gnatam meam Optimus quondam *Carolus Patinus* Academicis *Recuperatis* aggregavit, vellet & ipſe inter eos nomen profiteri ſuum, qua de re alias ad Te ſcripſi, nec dubito facile Te hoc impetraturum, modo id agere velis. Vale, Vir Celeberrime, & nobis, ceu facis, fave.

Scr. Altdorfi Nor. a. d. 4. Martii 1696.

EPISTOLA XXX.

NOlim dubitare recte Tibi traditam eſſe Epiſtolam, quam nuper ad Te miſi, cui aliam prolixam ad R. P. *Ioh. Carolum a S. Anaſtaſia* incluſeram. Dolet animo, me ab hoc tantopere ſeiunctum vivere, nam proximiores, poſſemus inter nos conſilia de convertendis Iudaeis conferre, atque meditata invicem communicare. Id quia ob locorum intervalla facere non conceditur, ſaltem piis votis proſequar ipſius coepta, precaborque Deum, ut illa fortunet. Ego in regione dego, in qua nulli Iudaei per leges publicas tolerantur, atque Noribergae conceditur quidem iis qui in vicinia habitant, ut interdiu, ſed nonniſi vectigali ingenti ſoluto, ibi obambulent, & negotia ſua curent, ac ſimul ac veſperaſcit, omnes Vrbe excedere coguntur. Non igitur viva voce hominibus prodeſſe poſſum; dabo tamen operam, ut ſcriptis id praeſtem, Caeterum tuas ad me literas, cum iis

que adiunxiſti, ad me perveniſſe noveris. Gener meus ſummas gratias quas Tibi debet, meis verbis tantiſper exſolvit, facturus officium alia die, & ſimul quoque obſervantiam erga Academiam *Recuperatorum*, eiuſque inprimis Principem teſtaturus. Me quoque in illum gregem, cum Magiſtratu fungeretur, iam olim recepit *Carolus* Patinus; ſed de legibus & inſtitutis nihil omnino mihi conſtat: itaque ut commodam occaſionem nactus haec ad nos mittas, ſummopere rogo. Num pro *Ricovrati*, Latine loquentes ſatis commode *Recuperati* dicant, heſitabat Doctiſsimus *Octavius Ferrarius*; proinde egi ea de re in *Diſſertatione de Germaniae Phonaſcis*, ſubiuncta libro *de Civitate Noribergenſi* (1), ſed ea cum Germanica ſit, non aſſequeris quae a me dicta ſunt, niſi interpres operam ſuam Tibi commodet, qualem facile ex Sereniſsimi Ducis ſatellitibus nanciſceris. Explicatio Hieroglyphici in Moneta Genuenſium, nec meis, nec aliorum dubiis plane ſatisfacit, eapropter amplius de Oedipo qui hoc aenigma ſolvat, nobis diſpiciendum videtur. De voce *Pantalone* ſilet *Ferrarius* in *Originibus Linguae Italicae*, quas ex illius donatione habeo ad manum, nec fortaſſe ille probavit, quae *Menagius* ſcripſerat, prout multa huius aſſerta vocat in dubium. Velim a Te ſcire, num Chriſtiani apud Vos Iudaeis in ſabbatho lucernas, igemque accendant, & alia opera peragant, quibus

1 *Io. Chriſt. VVagenſeilii de Civitate Norimbergenſi Commentatio, & de Germaniae Phonaſcorum origine, praeſtantia, utilitate, & inſtitutis. Altdorfi Noricorum* 1697. in 4.

bus iſtis, vel ob Divinam Legem, vel Magiſtrorum placita defungi non licet. Qui has ad Te defert Nobiliſsimus Vir *Ioh. Daniel Kolbius* Argentoratenſis, omnibus, ceu vides, corporis dotibus ornatus eſt; mentis egregiae dona, converſatio prodet; proindeque cum tuo favore & benevolentia omnino dignus ſit, fac, obſecro, eum inter veneratores recipias, eique prolixe teſteris, me a Te amari. Dignus eſt tua benevolentia, & ego illum inter cariores ſemper habui. Non potes melius locare tua beneficia, quam quae in hunc, & ſocium illius itidem praeclaris natalibus Francofurti ortum, conferes, nam apud notos ignotoſque benignitatem tuam praedicabunt, & id enixe agent, ne unquam ingrati deprehendantur. Proſequor eos maiori quam caeteroqui ſoleo commendatione, ut oſtendam me his vehementer proſpectum velle; cumque nullius unquam rei a Te repulſam tulerim, noli quoque in hac cauſa iuſta, facili, & optima mihi deeſſe. Vale, Vir Illuſtris, Deus Te ſervet ſoſpitetque, ſolidum Reipub. Literariae decus ac praeſidium. Vale iterum iterumque.

Scr. Altdorfi Nor. a. d. 26. Nov. A. 1697.

Venerabilibus Patribus *Raphaeli dell' Aſſunta*, & *Ioh. Carolo a S. Anaſtaſia* plurimam ſalutem dico cum obſervantia.

EPISTOLA XXXI.

IAmdiu nihil a Te literarum ad nos perlatum eſt, *Magliabechi* Ampliſsime, ita ut iam ſiniſtri aliquid, aut de tua valetudine,

aut de amore in me tuo ſuſpicari occiperem. Priorem tamen metum per hos dies penitus diſcuſsit, Italico itinere confecto apud nos Tranſiens, Nobilis Sileſius, qui mihi teſtabatur, ſibi pronuper factam eſſe poteſtatem Te conveniendi, Tecumque ſuaves ſermones miſcendi, atque frui Te ſanitate integra, hoc eſt ea quam mereris, & qua Te diutiſsime frui, omnes Boni mecum ſupremum Numen ſummopere precantur. Reſtat, ut alteram ſolicitudinem mihi demas, & fidem mihi facias, non mutaſſe Te animum erga me, ſed antiquum obtinere, nec faſtidire veterem amicum. Credo hoc me obſecrando impetraturum, ſi exhibere Tibi queam, quae ſubindo edo, in quibus ſemper de Te ea dico, quae tua in Rempub. Literariam merita, meaque erga Nomen tuum obſervantia, effari me iubent; ſed commoditas me deſtituit iſta tranſmittendi, nec habeo Venetiis, cuius opera in curandis porro, quae Tibi reddenda ſunt, uti queam. Prodiit noviſsime *Commentatio* mea *de Civitate Noribergenſi*, cui Diſſertationem de *Germaniae Phonaſcis* ſubiunxi, vernaculo ſermone, nec enim alio inprimi poterant. quae ad argumentum hoc, neglecta hactenus aut ignorata paene, pertinent. Ea tamen res plurimum facit ad gloriam Germanicae gentis, nec habent aliae nationes, quod in iſto genere iactent. Miror nunquam Te verbo ſolo ſignificaſſe, quid ſentiatis de mea *Hydraſpide*, & num ſalutaris ea videatur generi humano. Sed hoc fatum videtur eſſe Machinae meae, ut Itali eam contemnant, quam tamen alii vehementer probarunt, & periculum facientes deprehende-

runt,

runt, praeſtare eam, quod fueram pollicitus. De Venetis certe habeo quod querar. Miſeram Principi ectypum minutum machinae, cum carmine compoſito in laudem Reipublicae, humillimis precibus obteſtans, ut, quod ne gregarii quidem militis in ſervitio Auguſtae Reip. decedentis propinquis ac neceſſariis denegari ſolet, teſtimonium, pro perpetua gloria Familiae meae referrem; Fratrem meum Germanum Generalis, ceu vocant, Maioris munus ſub auſpiciis Reip. etſi haud magno tempore (mors enim praeclare conantem, rebus humanis exemit) geſsiſse; ſed incaſſum fui in cauſa aequa, facili, optima, niſi forte is qui Venetiis negotium gerendum ſuſcepit, ſuis magis commodis poſpexit, quam meis. De reliquo, diſceſsit ante dies haud adeo multos a nobis *Fabricius*, deinceps in Helmſtadienſi Academia Theologiae Profeſſorem acturus, cuius mutationis fortaſſe illum mox poenitebit: aut enim omnia me fallunt, aut non ſatis conveniet ipſi cum genio loci. De Genero meo, *Daniele Guilielmo Mollero* Hiſtoriarum & Metaphyſices apud nos Profeſſore, receperas daturum Te operam, ut ab Academicis *Recuperatis* Patavinis cooptetur in gregem; inter quos quia iam olim Coniux eius fuit admiſſa, noli amabo, aegre ferre, ſi aurem Tibi vellam, ut promiſſorum memor eſſe digneris. Me impoſterum totum conferam ad meditandum ea, quae Iudaeorum converſionem promovere poſſunt, & ſpero excogitaſſe me modum miſeris hominibus ſubveniendi. Adfero ad Te dubium, de cuius ſolutione, quid Tibi, quid Theologis veſtris videatur, expone, quaeſo,

ſo, prolixius, vel integro miſſo libro. Eſt enim dignus vindice hic nodus, & multis veterem Gordium facilius ſolvi potuiſſe viſum fuit quam illum quem necto. Nimirum, veſtri Theologi, aeque ac noſtrates, Dei Vnitatem probaturi S. *Thomae Aquinatis* veſtigiis inſiſtentes, hoc inter caetera utuntur argumento, ut dicant illud eſse inter Naturam Divinam, & caeteras omnes, diſcriminis, quod in aliis rebus Eſſentia, quam definitio manifeſtat, & Exiſtentia, per quam a cauſis ſuis in actu conſtituitur, nullam habent inter ſe connexionem neceſsariam. Nam, quae reapſe exiſtunt, illa quidem Eſsentia praedita eſse; at quae Eſsentiam habent, hoc eſt, quae certo definiri poſsunt, non continuo Exiſtentiam nanciſci, cum in genere rerum aliae poſsibiles ſint, quibus ſufficit ut ad exiſtendum nullam repugnantiam involvant, aliae actu exiſtere deprehendantur. Caeterum, in Deo longe aliter rem ſe habere, nec differre in eo Eſsentiam ab Exiſtentia, ſed hanc ab illa neceſsario includi, adeo ut nihil in Deo poſsibile ſit quod non ſit actu. Hinc ergo effici, porro aiunt, ut ſi Dii plures uno ſint, innumerabiles eſse poſsint, quippe ſi non repugnat cum Natura Numinis, ut ſint plures uno Dii, neque repugnare utique, quin ſint plures duobus itidem, & plures tribus, & quatuor, & quinque, & ſic deinceps, ita ut nullus omnino ſit numerus definitus, in quo eorum multiplicatio, ſiſtatur, ſed in infinitum ſeſe porrigat. Haec vero ſi poſsibilis ſit multiplicatio, reapſe quoque illam in Divinitate locum habere, in qua omne quod fieri poteſt,

et

ex vi ſummae perfectionis, actu quoque obtineat. At Deos fingere infinitos ac innumerabiles, tam a ſana ratione alienum eſse merito dictitant, quam quod maxime, ita ut nihil abſurdius excogitari queat. Semper probavi hanc illationem, ſed vero in mentem mihi venit, poſse ſimili plane ratione Infideles ad oppugnandum Sacroſantum Trinitatis Myſterium uti. Quid enim, ſi Gentilis, quid ſi Iudaeus, & adeo quid ſi Socinianus quoque mihi obiectet: ſi non repugnat unam Divinam Eſsentiam communicari cum Tribus Perſonis, conſequens eſt, non repugnare quo minus cum quatuor, cum quinque, cum decem, & porro cum infinitis iſta fiat communicatio; atque ea ſi fieri queat, actu etiam illam dari, cum nihil in Divinitate poſſibile ſit, quod non ſit actu, proindeque non iam Tres tantum, ſed infinitas prorſus Perſonas admittendas eſſe. Iterum hoc abs Te contendo, ut me dubio iſto liberes. Succedunt his alia leviora, levi negotio a Te expedienda, nempe, num Pius IV. Pontifex proſapiam habuerit communem cum Sereniſſimis Hetruriae Ducibus? num in Ilua Inſula ſit aliqua Vrbs, cui *Coſmopolis* nomen? Qualis ſit ignotus ille character, quod Genuenſium Nummi exhibent, quique multis patibulum innuere videtur? num extet Mediolani Longobardica aliqua Corona, & quae ſit eius habitudo? num recte hoc dicatur, *alla ſanità della voſtra innamorata*, quod quidem libelli Colloquiorum ad Italica lingua eius ignaros imbuendos compoſiti ſuppeditant, cum ego id abſonum eſſe exiſtimem, ut foemina amore capta praedicetur,

quod

quod nos maribus tantum, in locutione ſimili, tribuimus. An *Friderici* I. Imperat. Venetiis ſupplicis collum prede preſſerit *Alexander* III. Pontifex, addito ſarcaſmo, *ſuper aſpidem & Baſiliſcum ambulabo, & conculcabo Leonem & Draconem:* multi apud nos diu diſputarunt in utramque partem. Credo decidi tandem poſſe controverſiam, ſi ſuppeterent nobis teſtimonia, quae veſtrates, *Bardi*, *Frangipani*, & *Olmo* congeſſere, rei indicium faciente Illuſtri *Ioh. Franciſco Loredano* in *Alexandri vita*. Iam olim teſtimoniorum iſtorum compos fieri optavi, cuius voti tandem a Te damnari velim. Fac ergo, ut quod pridem promiſiſti, tandem appareat. Vale, Vir Ampliſſime, & feliciter aetatem age, nobiſque fave &c.

Scr. Altdorfi Nor. a. d. 24. Iulii 1697.

Ingentis beneficii loco habeo, quod mecum communicare dignatus es Rev. P. *Raphaelis dell' Aſſunta* ad Te ſcriptam Epiſtolam. Sed eſt in ea verbum, quod quid ſibi velit, nemo homo apud nos hariolando aſſequi poteſt. Tu ergo iuva, obſecro Te: *Fu letta e ponderata in una Congregazione, che nella vedovità di queſta Chieſa tiene ogni Lunedì ſera queſto Eminentiſsimo.*

EPISTOLA XXXII.

SI temere a ſcribendo ceſsaſsem, ſatis cauſae haberes, Illuſtris *Magliabechi*, cur graviter mihi ſuccenſeas. Agnoſco enim iam diu nihil me ad Te literarum dediſ-

ſe,

ſe, ac longo indulſiſſe ſilentio. Sed vero afflixit me hactenus a multo tempore vehemens & pertinax aegritudo, ita ut non ſemel ipſis Medicis de vita mea actum & conclamatum videretur. Proinde miſsis aliis rebus, itineri me paravi, quo ex huius aevi miſeriis inaniiſque, in portum futuri beati ac interminabilis provehimur. Conſervavi tamen aſsidue in animo meo fidem, & obſervantiam erga Te nomenque tuum intemeratam, nec, credo, aliter tute de me iudicas. Ecquomodo enim Amici, quo mihi veterior nullus eſt, & cuius tot tantaque in me extant merita, dememiniſse unquam poſsem? Atterit ſane & conſumit res alias tempus edax; at in veras neceſsitudines idem ei haud licet, hae enim vim eius neutiquam experiuntur, ſed ex mora incrementum ac robur accipiunt, arborum inſtar, quarum aliquae, Scriptore Naturalis Hiſtoriae teſte, apud nos extant mundo congenitae. Poſsunt intermiſsionem ad Te ſcribendi officii haud leviter quoque excuſare turbae veſtrae bellicae, quibus Italia aeque concutitur, ac terraemotibus, imo vero nos etiam haud immunes hactenus fuimus a turbis, calamitatibuſque feralibus, nec enim Status Imperii a Statu amplius tutus eſt. Quamobrem ob vicinos hoſtes Altdorfium prope deſervimus omnes, Norimbergam aufugiendo, ſi modo illi quoque Civitati ſua conſtat ſecuritas. Interim, cum licet, vaco tamen laboribus, quin & aliqua meditatus ſum, mox cum aliis publicitus communicanda. Facio in illis, more meo, honorificam Tui mentionem,

at-

atque amicitia noſtra magnifice memet effe- ro. Quod ut amplius adhuc fiat, quaeſo Te maiorem in modum, digneris in quibusdam quae me torquent, aut prodeſse mihi poſ- ſunt, ſubvenire. Famoſae illi Inſcriptioni ſe- pulcrali in Vrbe cui Monte Fiaſcone nomen, quae vocem *Eſt* triplicat, adiunguntur in- ſignia aliqua, quae qualia ſint, nimis ſcire velim: itaque rem gratiſsimam mihi facies, ſi typum illorum communicabis. Cum res penitus inſolens ſit, ut Venetae Republicae praeficiatur Dux in coniugio vivens, nequeo intelligere, quare circa *Sylveſtrum Valerium* praeſentem adhuc, niſi fallor, Rectorem, di- verſum obtineat, & illum eligere placuerit, cui uxor eſt ſuperſtes. Venetorum Ducum qui a ſeculo rebus praefuerunt, ſepulturis addita Epitaphia, & quae pleraque Venetiis in S. Georgii Maioris templo extant, multum habent elegantiae, illorumque compos fieri deſidero. Tibi, Vir Ampliſsime, nullo ne- gotio ea ſuppeditare mihi licet, cum ubivis locorum amicos habeas, qui in tuae ſpem gratiae quidvis facere ac pati parati ſunt, atque ſic non defuturus ſit, qui ea tranſcri- bat. Denique, niſi grave eſt, de iis Au- toribus, qui apud vos de Haraldica Arte, quam Galli *le Blaſon* vocant aliquid in li- teras retulerunt, redde me, amabo Te, cer- tiorem. Vale, Magne Vir, Deus Te ſer- vet, ſeculi decus, Eruditorumque praeſi- dium.

Scr. feſtinans Altdorfi a. d. 7. Martii 1703.

CHRI-

CHRISTIANI VVAGNERI

EPISTOLAE

AD ANT. MAGLIABECHIVM.

EPISTOLA I.

Vir Illuſtris, Patrone optime Maxime,

QVanta me immerentem humanitate proſecutus ſis in nuper ad me datis literis, vix oculis meis, tenuitatis quippe meae nimis conſcius crederem; niſi Te Solis adinſtar, radios benevoli animi in indignos aeque ac dignos diffundere, nemineinque, qui virtutum tuarum admiratorem ſe profitetur, contemnere ac faſtidire, infinitis exemplis comprobaſſes, totaque qua patet Literatorum Res publica agnoſceret, atque depraedicaret. Tanto igitur alacrior, quod exeunte Februario caepi commercium literarium, pace Tua, continuare ſuſtineo, certiſſimus fore ut praeceptis tuis, conſiliiſque ſtudia mea promovere dirigereque, nunquam Tibi dividiae ſit.

Vti-

Vtinam autem tam ſerena fronte accepiſset quoque Epiſtolam noſtram Clariſſimus *Noriſius!* Sed qui non optima quaevis ſperem, cum ſyſtaticis tuis comitibus ac proxenetis Celeberrimi Polyhiſtoris muſeum ingreſsa ſit! Deproperaveram in ea coniecturas de Numo Corſiano, quarum nunc fere poenitentia ducor. Nam literas IY non corruptas lubens iam fateor, nollemque conflari in unum OTOΛΑΓΑCΟΤ nomen. Quin notare exiſtimo annum Aerae Arſacidarum CCCCX. h. e. A. V. C. DCCCCVIII. adeoque pertinere, ad *Volagaſum* II. *Hadriani, Piique, & Marci Antoninorum* coaetaneum, quemadmodum & literas ANY annum Aerae Arſacid. CCCCLI. i. e. V. C. DCCCCXLIX Chriſti IVCC. in hoc a Clariſs. *Car. Patino* ad *Suetonii Caligulam* c. 6. vulgato numiſmate ſignare perſuaſus ſum.

Β Α C Ι Λ Ε Ω C

Β Α C Ι Λ Ε Ω Ν

ΑΝΤ

ΦΙΛΕΛΛΗΝΟC ΕΠΙΦΑΝΟΤC ΟΛΑΓΑCΟΤ

Δ Ι Κ Α Ι Ο Τ

Hinc refero ad *Volagaſum* III. *Severi* & *Caracallae* Antagoniſtam. In utroque numo exci-

dis-

diſse apparet B ante ΟΛΑΓΑϹΟΤ: nam in Chiſiano id obſervarunt oculis ſuis *Holſtenius Sphanemiuſque*.

Iſidorum Characenum in membranis ſolum ſupereſse ſcripſi, oblitus nempe a *Gerb. Iob. Voſsio* in *de Hiſtor. Graecis* memoriae prodi, illum etiam typis impreſsum Auguſtanis cura *Hoeſchelii*, cui & *Photium* debemus. Neque tamen eapropter tam felici eſse licuit, ut in ampliſſimis Noſtratium Bibliothecis, utut mihi ſemper patentibus, copia ulla mihi eius fieret. Tu ergo, Vir ſumme, quid Tibi videatur ea de re haud gravatim, ubi vacaverit, indica.

Barnabas Briſſonius παρέργων libro ſingulari p. 393. *PARTOS* (inquit) *Pandectae* (Florentinae) *efferunt*, *non Parthos*, *l.* 10. *D. de condicionib. & demonſtrat.* ſcribere voluit procul dubio: *l.* 10. *D. de conditionib. inſtitutionum*, qui titulus eſt ſeptimus libri XXVIII. *Digeſtorum*, cum alter ille primus ſit trigeſimi quinti. Neque aliam Orthographiam obſervabunt forſan, quibus integrum fuerit *l.* 24. *D. de Captivis*, *& de Poſtliminio*, *& redemptis ab hoſtibus* in Pandectis veſtris quovis auro contra caris evolvere. Ita & legas apud Co. *Carolum Caeſ. Malvaſiam*, Sect. IX. *Marmorum Felſin.* c. IV. p. 563. in Inſcriptione mirifice mendoſa, cui medelam afferre tentabo in *Parthicis* meis; in quibus non ita pridem data occaſione, verum, ut opinor, annum legationis *Athenagorae* detexi, adeoque inveniſse me reor, non quod pueri in faba, ut ioco, bona tua cum venia, utar.

Non auſim amplius Barbaris cum Parthis Tibi, Mecoenas optime, obſtrepere. Germanos igitur potiori iure commemorabo, quos, loco barbariei avitae, humanioribus literis operam dare non ignoras. Fuit in his hactenus Kilonienſium Profeſsor *Daniel Georgius Morhoſius*, ſed ehu! fuit. Paucis enim abhinc diebus ex Aquis Pymontanis redux, Lubecae repentina, placida tamen, morte quicquid mortale habuit depoſuit. Non levior haec iactura, quam quae eandem Holſatiam non multis retro menſibus adfligit, rebus puta humanis exempto *Marquardo Gudio*. Decollat namque tantum non omnis ſpes *Syntagmatis Inſcriptionum* abſolutiſſimi, variorumque Polyhiſtoron, quorum illud *Gudius*, hos *Morhoſius*, incredibili labore ac ſtudio, praelo paraverat toto pene vitae tempore. Idem ſane de κειμηλίοις id genus optandum eſt, quod doctiſſimus Vir *Andreas Adam Hochſteterus* 20. Iulii 1691. Bebenhuſa prope Tubingam in Epiſtola de itinere ſuo ad me perſcripſit de MSCto Velſchiano: *Auguſtae Vindelicorum in B.* Theoph. Spizelii *Bibliotheca pleraque* G. H. Velſchii *Viri & vaſtiſſimo ingenio, & diffuſiſſima eruditione praeſtantis MSta, affecta pleraque, pauciſſima abſoluta cuſtodiuntur.* Vtinam vero eſſet, qui *Literariam Turcarum. Hiſtoriam* ad praelum iam paratam, & Seren. M. Hetr. Duci *Coſmo III.* inſcriptam, atque ex MSCto Conſtantinopolitano inprimis concinnatam, inſigni Literatorum beneficio evulgaret!

Ezech. Spanhemius, & *Ludov. Begerus* novam *collectionem Numiſmatum* ediderunt, propediem una cum *Eggelingii diſſertatione de*

Nu-

Numo STAGNEO Antinoi in *Actis Eruditorum* recenſendam.

Literatiſſimae Virgini *Carolae Catharinae Patinae* ut fieret ſatis, ſuperiori menſe, me ſtylum moderante, ſchediaſma aliquod *Actis* iisdem inſertum vide ſis, Eruditiſsime *Magliabechi*, quidque de eo cenſeas, candide aperi. Loquendum ita putavi, ne vel in *Patinum* iniurii eſsemus, vel in B. *Felleri*, Adfinis Collegaeque deſideratiſsimi, manes. Illic praeter *Ciampinum*, *Palatiumque*, recenſui *Fleetvvodum*, qui Londini nuper *novam Inſcriptionum Syllogen* edidit. Hac occaſione non poſsum non meminiſse, ac deſiderio flagrare operis *Fabrettiani*, cuius indicium in Tuis feciſti. Praecipuum autem decus conciliabit ſectioni illi Principis *Carafae* opus, quo illam exorſi ſumus. Vale, Vir Illuſtris, Patrone Optime, ac quod facis, fave clienti.

Lipſiae 8. Id. Aug. A. O. R. MDCXCI.

T. Devotiſsimo
Criſtiano VVagnero.

P. S. *Philippus Iacobus Spenerus* Eruditiſſimus iuxta ac maxime pius Theologus, ex Scriptis Heraldicis, Hiſtoricis, Genealogicisque in Italia veſtra notiſsimus, Berolini nunc agit, eſtque Praepoſitus ad D. Nicolai, ac Sereniſs. Electori Brandeburgico a Conſiliis Conciſtorialibus.

Imhofius meus impenſe ſibi de favore Tuo gratulatur, & auxilia Tua, quae promiſiſti

certiſsimus expectat. Ex eo cognovi, *Alamtiorum* V. Cl. publici iam iuris feciſse *Genealogiam* ſuam *Caraſarum*. Nondum tamen exemplum illius, quod ſciam, in Bibliopoliis Germanicis proſtat.

Loco *Gotbofr. VVelſchii*, & *Pauli Ammanni*, Medicinam publice nunc docent facere in Academia noſtra *Quirinus Auguſtus Rivinus*, & *Andreas Petermanus*. *Fellero* in Profeſs. Poeſeos *Ioannes Erneſti*, in Bibliothecariatu *Criſtoph. Pfautſius* Profeſs. Mathematum ſucceſsit.

Si viſum fuerit bonum factu τῷ πάνυ *Noriſio* hanc quoque Epiſtolam communica, Mecaenas ſubmiſse colende, eo quod & primam eidem tranſmiſiſti. Iterum vale.

EPISTOLA II.

DVdum equidem gratias perſolvere mearum fuit partium, ex quo a Nobiliſs. *VVittio*, qui itinere Italico feliciter peracto inter Electoris Brandenburgici Secretarios intimioris admiſsionis adlectus eſt, faſciculum accepi Opuſculorum Elegantiſsimorum pariter atque Eruditiſsimorum, quibuſque a nomine Tuo, cui inſcripta ſunt, ſingularis gratia accedit, quaeque dono mihi deſtinaſti, ut novum haberem pignus ſummi, quo me immerentem amplexus es, favoris. In his ſunt *Ambroſ. Camaldulenſis Hodoeporicon*; *Noris adv. Garnerium*, *Villanius* ille perſonatus, *Vgolinus Verinus*, *Bened. Accoltus*, *Poggius Florentinus*, & *Leonardus Aretinus*, *Franciſcus Berettarius*, &c.

&c. ſingulis adſcripſi munifici *Magliabechii* nomen, ut etiam poſt fata ſeri nepotes, ad quos Bibliotheca mea deveniet, intelligant, quanto opere de ſavore tuo glorier. Caeterum beneficium beneficio addere non, ut ſpero, grave erit. Nimirum in eo totus ſum, ut horas ſubſecivas, quas ab occupationibus Eccleſiaſticis, & collectione *Actorum Eruditorum* (in quae & nuperrime Illuſtriſsimae atque Celſiſsimae *Gentis Carafae Hiſtoriam* meo ſtylo relatam eſse, ex adiectis chartis facile intelliges) vacuas habeo, impendam *Geneſii* (Byzantini) libris V. ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ, qui hactenus in corpore *Hiſtoriae Byzantinae* Gallicano deſiderati ſunt ex MS. Biblioth. Paulinae Lipſienſis edendis. Scripſit is iuſsu *Conſtantini Porphyrogennetae*, in proſa quidem, at metrica tamen dedicatione

Τὴν ἐξ ἱστορίας τελέσας βίβλον, ὡς ἐκέλευσας,
  Αὐτοκράτορ, μελέταις καὶ καμάτοις μεγάλοις
Ἐν σοὶ δῶρον ἔθηκα, ὅπως ἐγνωσμένον ἄη
  Ἐκ φιλοδεσποτείας συντεθὲν ἔκ τε πόθου.

Quemadmodum igitur ex *Scylitze Curopalata* ſua hauſit *Cedrenus*; ita *Gerh. Ioh. Voſſius* in de *H. Gr.* itemque editores primi voluminis *Hiſtoriae Byzantinae* teſtantur, *Ioannem* illum *Scylitzem* in praefatione aſserere, ſe ſua *Geneſio* meo debere. At malum! hanc praefationem Galli non evulgarunt. Itaque eam hactenus reperire non licuit. Editus autem eſt *Scylitzes* cum *Variis Caſſiodori*, Venetiis, 1570. latine tantum, ut reor. Tu ergo, Patrone optime, hanc ſodes editionem evolve, & periodum mecum communica, qua *Geneſiorum* mentio fit: Nam ibi & *Ioſephi Geneſii* nomen legi ſuſpicor. In praefatione de *Ge-*

veſtis aliquid commentabor, quorum tres commemorat *Baronius* in *Martyrologio*, alii alios. Adiungam verſionem latinam textui Graeco: ſubſternam *Io. Andr. Boſii*, & *Th. Reineſii* coniecturas de emendando *Geneſio*, quibus, & meas adiiciam, cum Scholiis neceſsariis, Gloſſario brevi, ac Canone Chronico.

Caeterum in *Parthicis* meis fingendis, ac refingendis operam navo ſedulam. Quid *Noriſius* interim agit, *Magliabechi* Celeberrime? Num forte *Eumenium* illum *Pacatum*, quibus meretur modis ut excipiat ſeſe accingit? Nunc vero aliquid novi ex Vaticana ſua proferre allaborat? ſcripſi olim ad eum de Numo Arſacidarum Corſiano, tuo beneficio ad me tranſmiſſo. Sed quum tum vulgatae *Iuſtini* lectioni de conſulatu *M. Attilii Reguli*, & *L. Manlii Bulſonis* (ad exemplum ipſius *Noriſii* in *Epochis* p. 8.) acquieverim, non poteſt nunc non poenitere a me prolatorum: Nam locus *Iuſtini* in gravi mendo cubat. Quum vero Tibi haud temere aliquid neget, roga ſis eum, ut accurato ſtudio inſpiciat Numum Corſianum, & de eius epigraphe ad Te referat, ne forte ectypon, quod Illuſtriſs. Comitis *Mediobarbi*, & Illuſtriſs. *Ant. Magliabechii* favore ad me delatum publice profitebor, cum naevo aliquo in Orbem Literatum exeat.

Imp. *Iulianus* ex *Spanhemii*. & *Plinius Iunior Chriſt. Cellarii* adhuc ſub noſtris praelis ſudant. *VVagenſeilii Infundibulum* latet, & an fidem invenerit Vir fide digniſſimus apud Patronos aeternum latebit. Nuper prodiit hic liber: *Supplementum Bruſchianum*, ſive *Gaſp. Bruſchii Monaſteriorum*, & *Epiſcopatuum Germa-*

maniae Chronicon, ſive *Centuria ſecunda ex Autoris autographo MS in Aug. Bibl. Caeſar. Vindobonenſi aſſervato, publica luce primus donavit Daniel de Neſſel, I. C. Sac. Caeſ. M. Conſil & Biblioth. Aulicus. Vindobonae typis Ioh. I[illegible] Mann.* 1692. in 4. *Callimachum Io. Geor. Graevii* in Belgio edi, non ignorabis. *Hinckelmannus* Hamburgenſis e MS. Graeco parat editionem *Philoſophiae Brachmanum* a *Symeone Sethi* in Graecam Linguam traductae, latine alias, Italice, Gallice, Germanice dudum evulgatae. *Parthicis* meis accedet nova, ac ex obſervationibus *Salmaſii*, *Bocharti*, *Harduini*, aliorum, itemque meis, emendata editio *σταθμῶν Παρθιὰς Iſidori Characeni*. Scripſiſti olim de *Hiſtoria Arſacidarum Reineccii*: Legi eam nunquam ſeparatim excuſam, ſed prout in corpore *Hiſtoriae Iuliae* exhibetur. Faxis, ſciam, utrum editio illa tua corpore hoc ſit avitior. *Henr. Dodvvelli commentarium in Scriptores Hiſtoriae Auguſtae*, in Anglia nuper editum, avide expecto, cum primis ob adiectam Chronologiam *Epiſtolarum Plinii*, quam novae editioni *Cellarianae* adiici vehementer cupio. Vale, Vir Illuſtris, ac fave &c.

Lipſiae 15. 25. Aug. 1692.

INDEX
RERVM
MEMORABILIVM.

A

ABarbeneles, Iſaacus R. Patavii ſepultus 331.
Academia Brandenburgica 251.
Academia del Cimento 153.
Academia Halenſis 136.
Academia Recuperatorum 357.
Adolphi, Ioannis mors 329.
Albertus Branſvicenſis 68.
Alcoranus Hinkelmanni 59.
Alexandri VI. Papae Vita 81.
Alexandri Farneſii Vita 34.
Altdorfi minime Iudaei tolerantur 357.
Amor: definitio veri amoris 91.
Analyſe des Infiniment petits 73.
Andreini, Petri And. laus 9.
Angelini, Hiſtoria Muſica 64.

Antidyſenthericon Americanum 68.
Antonii, Nicolai, Biblioth. Hiſpanica vetus 269.
Apologia P. Porteri 91.
Arcularii liber 30. *Cuius foetus* ibid.
Arnaldi varia opera pag. 9. & 10. 22. *Reditus in Galliam* 28. *Lites* 34.
Aſtorius, Aelias 28.
Auguſtanae Biblioth. Catalogus 327.
Auguſti, Chriſt. Saxoniae Ducis in Italiam iter 250.
Auzouti mors 28.

B

B*acchini, Benedict. Hiſtoria* 69. *Mors* 282.
Baerii Meclenburgenſis iter 113.
Bayle, Petri, Nouvelles Literaires 33.
Baudrandus commendatur 24.
Becherus de Mundo incantato 34.
Belgii res literariae 8. 19.
Belgii res bellicae 39. 40.
Begerus aliquot Nummos illuſtrat 30.
Bernardus Eduardus de Linguarum Europearum originibus 31 *Eius mors* 62.
Bibliotheca univerſalis 63.
Biffi, Iob. Miracula B. M. V. ad Sixtum IV. 227.
Bodenhauſen, Baronis de, Mors, & laus 88.
Bohnii Io: Epiſtola 141. *Tentamina* ibid. & ſeq.
Bona, S. R. E. Card. Opera 3. 11.

Bo-

Boſius, *Ioh. And.* 21.
Boſſuet, *Iac. Benignius*, *contra Quietiſtas* 91.
Brancatii, S. R. E. *Card. Opera* 311.
Brandeburgica Academia 251.
Brandeburgici Electoris mors 130.
Brennei iter 205.
Breſcianus, *Bened.* 187.
Burneti Th. adverſa valetudo 69. *Iter* 63.

C

CAbalae, *de Origine*, *Diſſert.* 356. *Cuius fetus* ibid.
Cachomili Elegia de Internecino Caini in Abelem odio 267.
Cameracenſis Archiep. de Myſtica Theologia 91.
Camerarii, *Rud. Iac. Epiſtolae ad Magliabechium* 271. *Epiſtola Botanica* 276. *Ephemerides Meteorologicae* 276. *Eiusdem Diſſertatio de Potu Aquarum ardentium* 278.
Caroli Magni Epiſtolarum codex 66.
Carpzovii Frid. Bened. Elogium 123. 124. *Epiſtolae ad Magliabechium* 125. *Mors* 159.
Cenni, *Iacob. la Vita di Caio Cilnio Mecenate* 202.
Chiſius, *Fabius*, *in Germania Nuncius* 264.
Cinelli, *Io. Vita* 156.
Cinelli, *Io. le Bellezze di Firenze* 223. 225. *Commendat.* 252. 293.
Clerici, *Io. ſtudia* 63.
Collatini, *Petri Apollonii Carmen* 227.

Concordantiae veteris Teſtamenti 136.
Conringius Henr. de finibus Imperii Germanici 199. *Paradoxa de Nummis Hebreorum* ibid. *Schedula* 200. *Studia* ibid. 203. & ſeq. *Mors* 336.
Cornutus Deus Pariſiis effoſsus 112.
Coronelli, Vinc. Tentamina 94. *La Biblioteca Vniverſale ſacra, e profana* 95.
Cottonianae Bibliothecae index 72.
Craigius, Iohan. de Dimenſionibus figurarum 53.
Critica Sacra 269.
Cromvvelli Vita 24.
Croſius contra Templii commentarios 44.
Cruningius, de Cycloide 78
Cruſca, Academ. della, Dictionarium 26.

D

Daumii, Chriſt. mors placidiſſima 126. 127. *Vertumnus poeticus* 242. *Eius Epiſtolae ad Frid. Hekelium* 268. *Epiſtolae* 207.
Deſleri, Marci, iter, & laus 48.
Donatus de Literatura Turcarum 10.

E

Eggelingius de Nummo Antinoi 33.

Far-

F

FArdella, Mich. Ang. Pat. Prof. pub. 58.
Felleri, Ioach Oratio 216.
Felſinea Monumenta 14.
Fogelii, Martini, laus 306.
Fontanei, Ioſ. reditus ex Sinarum Regno 106.
Fontanelle Hiſtoria Academiae R. 100.
Foſcareno, Mich. a Rep. Veneta hiſtoriae Patriae ſcribendae cura demandata 13.
Francii, Georgii, Epiſtolae ad Magliabechium 292.

G

GAudentii Roberti Miſcellanea 6. Monumenta Felſinea 14
Germanorum Opuſcula 56.
Giardinius, Abbas, in Aula Gvvelfebitana 115. 117.
Goetii, Gothofr. Chriſt. iter 159.
Gordiani Imp. quot ſint 90.
Grabii, Ioh. Erneſti, Opera 110.
Grandi, Guidonis Quadratura circuli 102.
Gregorius Epiſc. Sinenſis 92.
Grimaldus, P. Ieſuita 22. Eius iter ad Sinas ibid.
Groningius de Cycloïde 99.
Guidius Abbas Senenſis 100.

Gu-

Gulielminus, *Dom. de Salium figuris* 4. *De Menſura Aquarum currentium* 22. *De natura Fluminum* 83. *Epiſtolae Hydroſtaticae* 43.
Guntherus Thulemarius, *Henr. Prof. Publ.* 341. *Eius Opus* ibid.

H

Halenſis Academia 136.
Harmonia Evangeliorum 39.
Hekelii, *Io. Frid. Epiſtolae* 245. *Additamenta ad Cluverium* 248. *De Differentiis Popmae* ibid. *Apologia adverſus Apologiſtam Thuringum* 253.
Helmont, *Van*, *Franc.* 14.
Hennini, *Henr. Chriſt. Epiſtolae ad Magliabechium* 288. *Elogium* 287. *Vitam Tollii meditatur* 283.
Herbelini Diſſertatio de quiete Animae, & *de Chiliaſmo modernorum* 275.
Herbelotius, *Barthol. Eius iter in Italiam* 49. *Florentiae Catalogum conſcripſit Cod. Mſ. Orientalium Biblioth. Mediceo Palatinae* ibid. *Eius Biblioth. Orientalis* 84. 85. *Mors* 69.
Hilleri, *Math. Diſſert. de Gemmis in pectorali Summi Pontificis* 279.
Hinkelmanni Alcoranus 59.
Hiſpaniae Memoriae, & *Itinera* 29. *Cuius foetus* ibid.
Hiſtoria Arcana 81.
Hoſpitalii, *March. Analyſe des Infiniment petits* 73. *De Calculo Leibnitiano* 62.

Hue-

Huetius, Epiſc. de vero ſitu Paradiſi Terreſtris 36.

Hugenius, Chriſt. de Lumine 20.

I

Indorum Sapientia 24.

Italica verſio Diſſ. de connexione familiae Brunſvicenſis, & Eſtenſis 71.

Iudaei Altdorfii minime tolerantur 357. *Lucernas iis accendere in Sabbato non licet* 358. & ſeq. *Iudaei Germanici pervicaces* 355.

K

Kernunnos, quid ſignificet 112. 119.

Kettnerus de antiquitate Quidlingeburgenſis Abbatiae 112.

Kirkmaieri, Georg. Gaſp. Epiſtolae ad Magliabechium 285. *Diſſertatio de Luce, ac perennibus Lucernis* 287. *Diſſert. de nuperis phaenomenis, de Lunari Cruce, & lampade nocturna* 290.

Kolli, Io. Dan. iter in Italiam 359.

Kuninmond, Roberti, iter 324.

La.

L

LActantius de Mortibus Perſequutorum 255.
Lambeciani Comm. Breviarium 18.
Lamius, Io. 187. Memorabilia Italorum ibid.
Lampius de Cymbalis veterum 101.
Leantii, Ioſ. reditus ex Sinarum Regno 47.
Leibnitii, Gotofr. Guil. Epiſtolae ad Magliabechium 1. Opus de Brunſvicenſium Ducum familia 2. 10. Eius iter 2. 14. 20. Amici Itali 3. Solutio problematis Galilaei 23. 24. Diſſert. de Ipecacuanha 24. Tentamina 29. Idem contra Peliſſonium 30. Ferd. M. E. P. problema proponit. 40. 41. Eius iter Berolinum 109. Ad Moſchos 111. Collectio Scriptorum de rebus Brunſvicenſibus 118. De novo remedio Antidyſenterico Americano 68. Magnum opus molitur 75. 76. Eius Acceſſiones Hiſtoricae 82. Theodicaea 75. Cenſuras in Syſtema terrae motae male ferebat 93.
Lindebrogius 85.
Literarum origo 38.
Literatorum, de calamitate 165.
Lites inter Rom. & Gallicanam Eccleſiam 51.
Locuſtae comeſtibiles an ſint 38.
Lokii Opera 63.
Ludolphus, Iobus, de rebus Aetyopicis 30. Eius ſententia de Iſraelitarum coturnicibus 38.

Ma.

M

Magalottus, *Laur.* *ad Florentinos redit* 28.

Magliabechii, *Ant.* *laus* 1. 2. *Adverſa valetudo* 59. *Vita* 156. *Eius fama laceratur* 105. *Icon* 106. & ſeq. *Epiſtola ad Io. Chriſt. VVagenſelium* 309.

Malpighius commendatur 22.

Manuſcr. Perſicum in Anglia pervetus 69.

Marchettus, *Ang.* *commendat.* 70. *Della Natura della Proporzione* ibid. *Publ. Piſis Profeſſ.* ibid.

Mardochai, *R.* *pro Meſſia ſe gerebat.* 335.

Marſigli, *Luigi Ferd.* *Diſſertazione del Fosfero Minerale* 137.

Mars tres Chretien 19.

Meibomius, *Hen.* *de Commercio literario* 18. *Epiſt.* 195. *Iter* 196. 197. *Diſſertat. de elect. Frid. in imp.* 201.

Meierus, *Ger.* *commendatur* 50.

Memorabilia Italorum 187.

Memoriae Hiſpaniae, & *itinera* 29.

Menckenii, *Io.* *Burchardi Epiſtola ad Magliabechium* 163 *Ad Ant. Franc. Marmium Epiſtola* 167.

Menckenii, *Ottonis*, *Elogium* 145. *Epiſtolae* 147. *Mors* 165.

Montacuti, *Abbas apud Caeſ. M. E. D. miniſter* 40.

Montanarii mors 58.

Monumenta Felſinea 14. *Cuius foetus* ibid.

Mo-

Morellius, Andreas commendat. 54. Numiſmaticum opus molitur ibid. & 57. 61. Eius ſpecimen 132.
Morhofii, Dan. Geog. mors 25. Polybiſtor ibid. & 129. Laus 29.
Mulleri Pomerani mors 69.

N

Nicaſius, Abbas, de Sirenibus 36.
Nicodemi, Leonardi, additiones 227.
Noriſius, Henr. Romam vocatus 32.

O

Oldenburgius, Henr. Societatis Londinenſis a Secretis 94.
Olearius, de Nummis Bracteatis 57. Sineſii Orat. edidit 103.
Opuſcula Germanorum 55. & ſeq.
Oſiander novam Thucididis editionem molitur 275.
Ozanami Dictionarium 32.

P

Paderbonenſis Epiſc. 21.
Paganus, Franc. 217.

Pe-

Pagius, F. Ant. 129. Eius Diſſert. ibid. Mors 191.
Palmroſii, Ioannis, iter 345.
Papebrochii adverſa valetudo 96.
Paradoxa de Nummis Hebreorum 199.
Patini Commentarius 15. 16.
Petitus, Petrus, de Sibylla 125. Eius mors 129.
Pichena, Curtius M. D. I. a Secretis 90.
Placcii, Vinc. Hamburgenſis opera 7. 63. Invitatio ad Ant. Magliabechium 230. Notae ad Librum de Magiſt. Ath. 257.
Polygamiae Ius 30.
Porteri, R. P. Apologia pro Card. Sfondrato 91.
Poſtelli, Guilielmi, de Magiſtratibus Athen. liber 257 260.
Pruſſorum Regina commendat. 106.
Pſalterii Latini Codex apud Hekelium 263. 264.
Pulveris Pyrii tentamina 94.

Q

Quidlingeburgenſis Abbatiae antiquitas 118.

Re-

R

RAmazzinius, Bern. de admiranda Fontium Mutinenſium natura 6. Eius Differtat. 43. Ephemerides 117.
Recuperatorum Academia 357.
Reformationis Relligionis hiſtoria 23. 30.
Reiſeri, Antonii, Catalogus 327.
Ruſſorum Imp. laus 111. Scientias in Regnum transferre tentat ibid.

S

SAgittarii, Gaſp. Hiſtoria 192.
Salmonii, R. P. M. Inſcriptiones 16.
Saxonici Meinungani Principis iter 110.
Scalae, Barth. hiſtoria 286.
Schurzfleiſchius Hiſtoriarum Prof. 37.
Seckendorfii Hiſtoria Reformationis 23. 30. Quo Acad. Brandenburgen. 251.
Sfondrati, S. R. E. Cardinalis commendatur 91.
Sikius Apocryphon Evangelium Infantis Ieſu Arab. edidit 78.
Sinenſes ritus an aliquid habeant Idololatr. 92.
Smith, Thomas 72.
Spanhemius, Ezech. ad Galliae Regem ablegatus 85.
Starkius de Indorum ſapientia 84.

Stein-

Steinbock laus 314. iter ibid.
Steinberg iter 116.
Sudoris, *Nic.* *Pyndarus* 62.
Svede, *Ioannis*, iter, & laus 342.
Synopticae *Tabulae* 275.

T

Tentzelius, *VVilh.* *Erneſtus*, de rebus in Repub. Lit. novis 19. Eius Epiſtolae 179. Opera varia 181. 189. 103. Eiuſdem Mors 166.
Teſtamenti novi Syriaci editio 299.
Theodicaea 75.
Theologia myſtica 91.
Thevenotius de Hiſtoria Byzantina 25.
Thomaſii Mors 247.
Toinardus de Evangeliorum Harmonia 39. Eius notae ad Lactantium ibid.
Tollii, *Iacobi*, iter 126. 130.
Trappenſis Abbas contra *Mabillonium* 121.
Treviſani, *Bernardi*, laus 108. Opera ibid.

V

Vagneri, *Chriſt.* 158. Epiſt. 367. Mors 158.
Vargaſii Epiſtolae 77. 78.
Vargaſius in Trident. Synodo Legatus 86.
Ubiſeri, *Micheae*, Carmen 258.
Virgula Divinatoria 52.

Vivianus, *Vinc. Galilei alumnus* 2. *Commendat.* ibid. *Eius mors* ibid.

Ulricus Anton. Dux Hannov. Magliab. effigiem expetit 106.

Voiglerus Medicus 26. *Eius opus* ibid.

Urede, *Fabiani*, *iter* 322.

VVagenſeilii, *Io. Chriſt. Epiſtolae* 295. *Liber Thalmudicus* 309. *Inſcriptiones Hebraicae* 333. *De Hebdomadibus Danielis Mantiſſa* 333. *Tela ignea Satanae* ibidem. *Exercitationes variae* 339. *Idem de Hydraſpide* 360. *Eius de Civit. Norimberg. com.* 358. 340.

VVallius commendat. 94. *Eius opera* ibid.

VValter, *Baronis de*, *iter* 64.

VVeſſelius Bibliotb. Caeſ. Praefectus 28.

VVeſtphaliae Hiſtoria 21.

VVilbelmi, *Frid. Brandeburg. Elector. Mors* 130.

VVitſenius, *Nicol. Opus de rebus Septentrionalibus molitur* 109.

VVoltereccius, *Chriſt. de re veterum Numiſmatica* 113.

Y

X*imenii S. R. E. Card. Vita* 139.

Zac.

Z

ZAccagnus, Laur. Vaticanae Biblioth. primus Cuſtos 71.
Zeno, Apoſt. de Origine, & Viris eruditis familiae Treviſanae 108.

FINIS.

MAG 2019042

Digitized by Google